

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 17 / Sayı: 210 / Haziran 1999 / 5,- DM

Tarihin halkımız ve Önderliğimiz hakkındaki kararı

BERAAT OLACAKTIR

İmralı'da verilen karar Kürt ulusunun inkar ve imhasında ısrardır

Ulusumuzun önderi, insanlık ve barış davasının savunucusu Genel Başkanımız Abdullah Öcalan yoldaşın 15 Şubat 1999 tarihinde uluslararası bir korsanlık eylemi ve TC'ye teslim edilişi ile başlatılan komplo süreci, 29 Haziran 1999 günü İmralı mahkemesinin verdiği idam kararı ile ilk aşamasını tamamlamıştır.

Halkımız ve partimiz tarafından hiçbir şekilde tanınmayacak olan bu karar, bu sonuca yol açan uluslararası güçler açısından tarihi bir sorumluluk, Türk halk tarihi açısından geleceği olumsuz etkileyecek kara bir leke, insanlık hukuku açısından affedilmeyecek bir hukuk suçu ve mazlum Kürt halkının inkar ve imhasında ısrar anlamına geliyor. İmralı'da bir kişinin değil bir ulusun yargılanmaya çalışıldığı ve verilen idam kararının bir ulusa giydirilmek istendiği açıktır.

31 Mayıs 1999 tarihinde mahkemenin başlaması ile estirilen şoven dalga, Türk medyasının kışkırtıcı tutumu ve hemen karar öncesi toplanan MGK, verilen idam kararını belirlemiştir. Türk ve Kürt halkıyla bütün dünyanın gündemi haline gelen Genel Başkanımızın mahkemesi çeşitli çarpıtmalarla gündem geçiştirilmek istenmiş ve **29 Haziran** tarihi bilinçli olarak seçilmiştir. Ancak bu kararı verenler ve bu tarihi seçenler Kürdistan'ın 1925'lerin Kürdistan'ı ve Kürt halkının 1925'lerdeki öncüsüz, örgütsüz ve ordusuz halkı olmadığını akıllarından çıkarmamalıdırlar.

Barışa ve demokratik çözüme derhal darağacıyla cevap veren TC devletinin tutumu ve bu sonuçta birinci derecede sorumlu olan uluslararası güçlerin tepkileri Başkanlık Konseyimiz tarafından dikkatle izlenmektedir. Bütün parti, ordu ve cephe mensuplarımız bu tarihi gelişmenin derin bilinci içinde olacak ve her türlü gelişmeyi karşılama noktasında hazırlıklarını en üst düzeye tamamlayacaktır. Yine ülkede ve ülke dışında halkımız tüm demokratik ve siyasi tepkilerini en geniş katılımlı ifade edecek, sadece Türkiye ve Kürdistan'ı değil bölgeyi de ateş içine alabilecek bu tehlikeli karar ve olası gelişmeler konusunda dünyayı uyaracaktır.

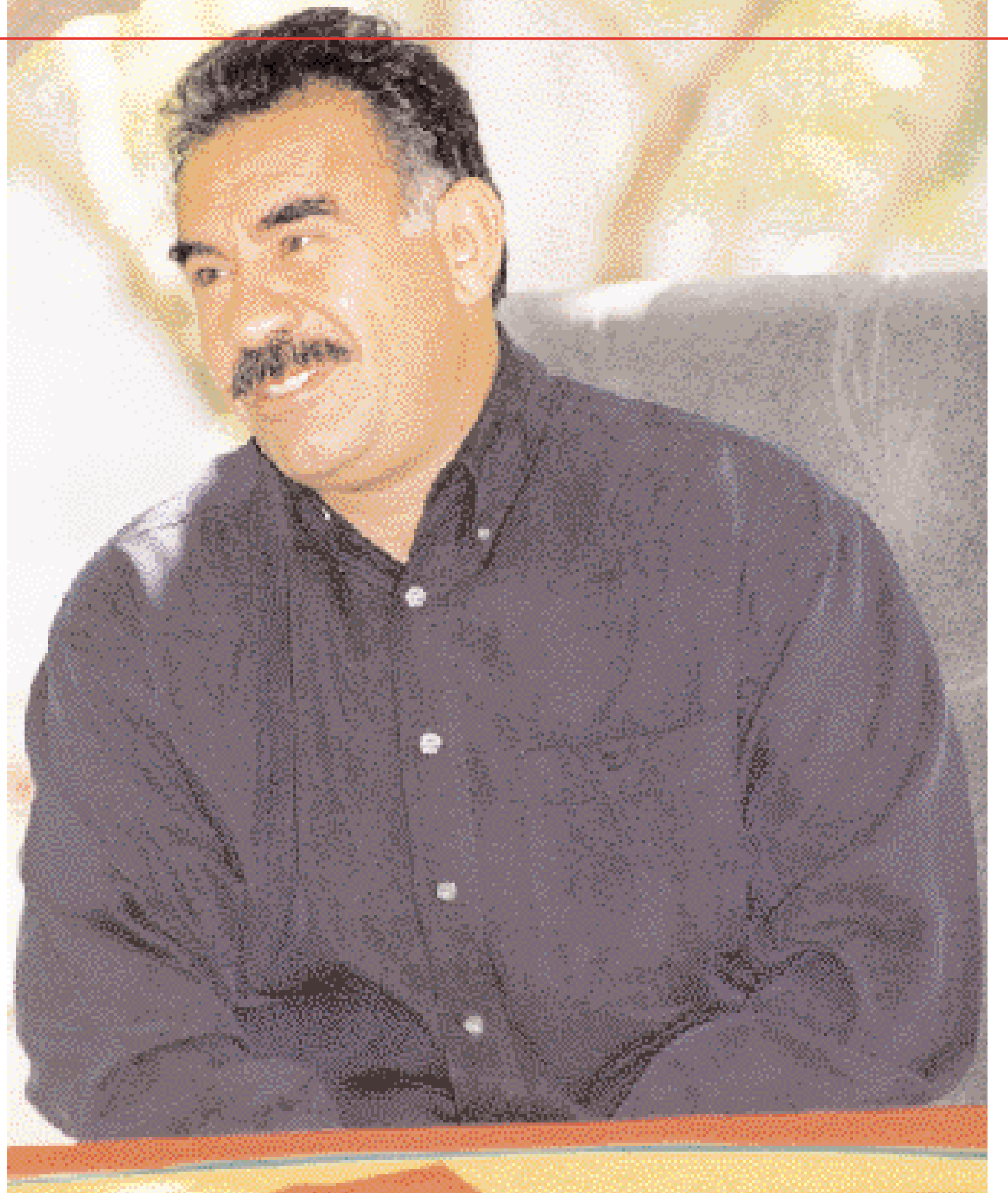
29 Haziran 1999 günü Başkan Apo'ya verilen siyasi idam kararı ulusumuzun meşru demokratik haklarına ve özgür geleceğe de yöneltilen bir devlet tehtididir. Bu nedenle tüm Kürt ulusal güçleri ve kurumları karar karşısındaki resmi duruşlarını açıklamanın yanısıra halkımızla birlikte dostlarımızın da katılımını sağlayarak "Başkan Apo'ya Özgürlük ve Kürdistan'a Barış"ı hedefleyen sürekli ve küçük protestolar geliştirilmelidir.

Yine aynı şekilde Türkiye'deki siyasi çevreler ve dünyadaki siyasi güçler en kısa sürede bu karar karşısındaki tutumlarını açıklamalıdırlar.

Kuşkusuz İmralı'da verilen idam kararı bir sürecin ilk aşamasıdır. PKK Başkanlık Konseyi bütün tarafların tutum ve duruşunu izleyecek, gelişmeleri önemle değerlendirecek ve tutumunu ona göre belirleyecektir.

Tarihin halkımız ve Önderliğimiz hakkındaki kararı beraat olacaktır.

29 Haziran 1999
PKK Başkanlık Konseyi

Vatana ihanet suçlamasını kabul etmiyorum. Daha önceki savunmalarımda belirttiğim gibi, vatanın birliği ve özgür vatan için mücadele ettiğime inanıyorum. Bundan sonra Demokratik Cumhuriyet ekseni etrafında, onurlu bir barış ve kardeşlik için çalışacağıma inanıyorum. İnsanlığın geleceğinin savaşta değil, barışta olduğuna inanıyorum. Herkesi selamlıyorum.

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan
29 Haziran 1999

Binlerce fedai beklemededir

Canlı bombalar, Türkiye'deki her lideri imha edebilirler. Ama biz tansiyonu arttırmak istemiyoruz. PKK gerçeği bugün Türkiye'yi altüst edebilecek düzeye gelmiştir. Artık Kürdistan gerillası sadece Botan'da, Dersim'de kendini hapsetmeyecektir. Türkiye içlerinde de savaşımını yürütecektir.

Kurbanlık koyunlar gibi boynumuzu uzatacak değiliz. Savunma sistemimizi geliştiriyoruz, derinleştiriyoruz. Bu anlamda halkımız Önderliğimizin mahkeme süreciyle birlikte çok önemli bir tarihsel süreç içinde bulunuyor. Süreci takip etmeye, anlamaya denk düşen uygun politik yaklaşımlar geliştireceğiz.

Murat Karayılan (Cemal) yoldaşla söyleşi *6. sayfada*

Serxwebûn'dan...

Türk düşüncesi

İsmail Beşikçi

"İnkarcı, asimilasyoncu, imhacı düşüncelerin ve uygulamaların bir çeşit ırkçılık olduğu besbellidir. Kürt toplumu olmaktan doğan özelliklerin yaşanmasının, geliştirilmesinin yasaklanmasının; Kürt dili ve kültürünün gelişmesini, ilerlemesini engellemek için her türlü baskının uygulanmasının bir ırkçılık olduğu apaçıktır."

● *Yazısı 20. sayfada*

PKK sosyalizmde yeni bir soluktur

Değişim dönemleri güçlerin içiçe geçtiği dönemlerdir

İnsanlık yeni bir bin yıla Ekim Devrimi'yle başlayıp ve devrimlerle devam ederek giriyor. Ezilenlerin mücadeleleri açısından önemli kazanım ve deneyimleri içeren bu yüzyılın son on yılı dünyaya çapında da değişim rüzgarıyla geçti. '90'lı yılların dünyasına damgasını vuran bu değişim, ezilenler açısından mücadelelerin kazanımları ve kavranılması temelinde büyük bir altüst oluş anlamını taşıyordu. Bilindiği gibi Parti Önderliğimiz de, partimiz de '90'dan sonra dünya ve bölgemizde yaşanan değişimleri kapsamlı değerlendirmelere tabii tuttu.

Bugün gelinen noktada; ortaya çıkan bazı yaklaşımlar, parti değerlendirmelerini çok fazla özümsemediğimizi gösteriyor. Yaşanan olaylar bizde çok hızlı bir görüş değiştirdiğine yol açıyor. Parti Genel Başkanımızın uluslararası bir korsanlık eylemiyle Türk devletine teslim edilmesi, ardından 31 Mayıs'ta başlayan mahkeme sürecindeki gelişmeler, bu tür durumları bir kez daha ortaya çıkardı. Yaşadığımız ve bizi çok yakından ilgilendiren kapsamlı değişim ve olaylar var. Bundan dolayı da yeni değerlendirmelere gitmemiz gerekiyor.

Parti Genel Başkanımız mahkemede dile getirdiği yaklaşımlarla, günümüzdeki değerlendirmelerin kapsamı nasıl olmalı, ana halkalar nelerdir, sorularına yanıt veren genel bir çerçeveyi ortaya koymuştur. İmralı'da Türk devletinden uluslararası güçlere, savaşta ölen askerlerin ailelerinden kamuoyunun geneline kadar, çok farklı kesimlere yönelik mesajların da temel özelliği budur.

Elbette ideolojik-politik doğrultuyu mevcut gelişmelerin ışığında yeniden geliştirme ve yeni program yaklaşımlarını düzenlemenin gereği vardır. Parti olarak bunları tartışmak ve değerlendirmek durumundayız. Ama öncelikli olarak yaşamda ortaya çıkan gelişmeleri dikkate alan bir düşünce gelişimini esas almak zorundayız.

Bir halkın kaderinin belirlendiği, tarihin çok önemli bir dönemecin çizildiği bugünlerde, yaşamdan kopmamak için bu zorunludur. Yoksa farklı koşullarda belirlenmiş düşünceleri olduğu gibi ezberlemek, ifade etmek bir düşünce belirtmek anlamına gelmiyor. Bireyin gerçekleşen değişimleri görebilen ve sistem kazandırabilen bir düşünce yaklaşımına, düşünce çalışmasına ihtiyacımız var. Parti olarak ilerleyebilmemiz, düşman saldırılarını boşa çıkarmamız ve başarılı bir çalışma içinde olmamız gerekiyor. Böyle bir durumda içine düşülebilecek hataların en önemlisi de, yaşamdan koparak dogmatizme saplanmak olacaktır.

Üçüncü bin yıla doğru yeni bir dünya

'90'da, hatta '80'lerden bu yana dünyada önemli bir değişim yaşanıyor. Yüzyılın sonuna gelindiğimiz bugünlerde, artık yeni bir dünya durumu var. Bunun adına da "*yeni dünya düzeni*" deniliyor. Bu düzenin henüz tamamlanmadığı, hala oluşum halinde olduğunu hemen belirtmemiz gerekiyor. Ancak bugün ittibariyle belli bir düzey kazandığı da gerçektir. Bu gerçekliğin içine gireceğimiz yeni bin yıla şekil verme iddiasını gözönüne alınca, genel gelişim sürecini incelemekte fayda var.

Siyasi planda demokrasinin reddi, militarizmin hakimiyeti ve bunun sonucu olarak, emperyalist devletler tarafından paylaşılan dünyanın yeniden bölüşülmesi için girişilen şiddetli bir mücadele sözkonusuydu. Bilindiği gibi, yüzyılın ilk çeyreğinde bir dünya savaşı patlak vermişti. Dönemin devrimcileri, içinde bulunan evreyi kapitalist sistemin ekonomik olduğu kadar, sosyal ve siyasal anlamdaki gelişimini de dikkate alarak, emperyalizmi kapitalizmin son aşaması olarak adlandırdılar. Hatta emperyalizim için "*can çekişen kapitalizm*", "*demokrasinin reddi, devrimin arifesi*" dediler. Yine sömürgeciliğin dünya üzerinde hakimiyet kurma sürecinin ve dünyanın gücü oranında yeniden paylaşılmasının büyük bir savaşa yol açacağını, böylesi bir savaşın da ancak büyük devrimlerle önlenebileceğini belirtiler. Bu süreç aynı zamanda Ekim Devrimi gibi dünyanın en büyük devriminin gerçekleşmesini de beraberinde getirdi.

Ekim Devrimi'yle birlikte artık yeni bir dünya durumu vardı. Emperyalizmin aşamasına varmış kapitalist dünya ile işçi sınıfı önderliğinde devrim yapmış yeni bir yönetim biçimi olarak, işçi sınıfının iktidar olduğu bir dünya gerçeğiyle karşı karşıya kaldı. Birbirlerine karşı egemenlik mücadelesi içinde olan, iki farklı sistemin bir arada yaşaması durumu ortaya çıktı.

Birinci Dünya Savaşı'yla darbe alan Almanya ve onun öncülüğündeki militarist gelişme, siyasi alanda faşizme kaydı. Sovyet sosyalizmi karşısında bir sistem olarak kendini geliştirmeye çalıştı. Batı Avrupa demokrasisi denilen Sovyet sosyalizminden ayrı, fakat **marksist sosyalizmin** bir başka yorumundan doğan ve yine emperyalizm öncesi burjuva demokrasisinden etkilenen bir siyasi yapılanma oluştu. Bu ayrışma dünyayı İkinci Paylaşım Savaşı'na götürdü. Bilindiği gibi bu savaşta faşizim yenildi, ezildi. Ardından Batı demokrasisi ile Sovyet sosyalizmi arasında dünya ölçeğinde bir mücadele yaşandı.

Çok farklı yöntemlerle ve uzun bir süre devam eden bu mücadele, '90'ların başında Sovyet sosyalizmin, yani gerçekleşen sosyalizmin yenilgisiyle sonuçlandı. ABD önderliğindeki Batı demokrasisi bundan aldığı güçle, "*yeni dünya düzeni*"ni bütün kıtalarda egemen kılma mücadelesine girişti. Bu mücadele, bugün de boyutlanarak devam ediyor. Egemenliğini bütün dünyada tesis etmek isteyen bu sistemle çelişen, onu tehdit eden bütün odakları ortadan kaldırmayı, karşısında güç bırakmamayı esas alan bir mücadaledir. Bunu, '90 öncesi bir durum olarak değerlendiremeyiz. Yine '45'ler öncesi veya 19. yüzyıldaki dünya gibi hiç değerlendiremeyiz. Çünkü yeni bir gelişme var.

Bugün kapitalist-emperyalist sistem, ekonomik ve siyasi yapıda kendini örgütlemiş durumda. Kuşkusuz, bu sistem ne 20. yüzyılın başındaki, ne de ortasındaki bir sistem özelliğini taşıyor. Temel özelliklerini koruyup yaşatsa da, değişimi, gelişimi ve kendi içinde bir evrimi de yaşıyor.

Kapitalist sistemin günümüzdeki özellikleri nelerdir, nasıl değişiklikler yaşanmıştır? Elbette kapitalist-emperyalist sistemin bir gelişim veya evrim yaşamasının, devrim ve sosyalizm cephesi ile içine girdiği yoğun mücadeleyle bağlantısını da iyi görmemiz gerekiyor. Çünkü devrim ve sosyalizm adına yaşanan mücadeleler, bu sistemi önemli değişikliklere götürdü.

Öncelikle içinde yaşadığımız dünyanın '90 öncesi dünya olmadığı, siyasi planda bir ayrışma-bloklaşma olmadığını kabul etmemiz gerekir. Yahudi sermayesinin etkinliğiyle, İngilizler ve Amerikan siyasetinin yönlendiriciliği doğrudan ABD'nin yöneticiliği altında birleşmiştir. Askeri planda ise bu güçlerin yönettiği NATO, kapitalist sistemin dünya çapındaki askeri gücü ve örgütlenmesi olarak öne çıkıyor. Böylelikle dünya egemenliği sadece siyasi olarak değil, aynı zaman askeri düzlemde de sürdürülmektedir.

Partimiz öncülüğünde yürütülen ulusal kurtuluş mücadelesi gelişim sürecini, esas olarak böyle bir dünya ortamında sürdürmek zorunda. Böyle bir dünyada ulusal kurtuluş savaşı nasıl verilir, nasıl yürütülür, çözüme nasıl götürülür sorularına, bu gerçeklik dikkate alınarak cevap verilmelidir. İkinci husus ise, sosyalizmin içinde bulunduğu durumdur. '90'lı yıllardan, yani Sovyetlerin yıkılmasıyla birlikte yoğun bir tartışma içindeyiz. Ama şimdi, bütün bunların daha kapsamlı tartışılması ve derinliğine anlaşılmasının gereği var. Çünkü yeni bir dünyadayız.

Sovyet sosyalizmi neden yıkıldı?

En genel anlamda demokratik sistemi geliştiremeyişi, kendini çok aşırı merkezileştirmesi, katılaştırmasından dolayı yıkıldı. Gorbaçov'un yeniden yapılanma çabaları başarısızlıkla sonuçlanınca, reel sosyalizm bir çözülüşü yaşadı.

Yaşanan, sosyalizmin uzun yıllar kalıcı dersler ortaya çıkaran bir deneyim olarak gelişti. Kaba bir red ve inkar çizgisine düşmememiz önemli. Ama neden bu yenilginin yaşandığını da iyi sorgulamak gerekiyor. Çünkü sosyalizmde doğru bir çizgiyi yakalamak için bu mutlaka gerekli. Parti Önderliği bu olguyu değerlendirdi; üstelik de genel sosyalist süreci, Sovyet sosyalizmini, kendi dışındaki sosyalizmi değerlendirdiği gibi de değerlendirmedi. Örneğin **sosyal demokrasiyi, sosyalizm gelişiminin** bir parçası olarak ortaya koydu.

Bir dönemece doğru

Başkan Apo, sosyalist hareketinin gelişimini, ulaştığı düzeyi inkarcılığa ve dogmatizme düşmeden ortaya koyuyor. Sosyalist ideolojiyi insanlık gelişiminin; özgürlük, eşitlik, adalet çerçevesinde ortaya çıkardığı en ileri düzey, en büyük değerler toplamı olarak değerlendiriyor. Önderlik, gelinen aşamada daha önce yapılan değerlendirmelerin yeterince özümsenmemesi, ideolojik yaklaşımdan mevcut gelişmeleri doğru çözümleyecek bir ilkesel yaklaşımın, diyalektik yaklaşımın gösterilmemesine vurgu yapıyor.

Bizim için bugün en önemli husus budur. Pratik hususlardaki ayrıntılar bir yana, ideolojik çerçeveyi doğru kavramak çok belirleyicidir. İçinden geçtiğimiz aşamada bunu doğru kavramayan her güç, her kişilik çözülüşe gider. Doğrusunu tutturamayan sapar, yenilgiye gider, başkalaşıma uğrar. Bir zamanlar yazıya geçirilmiş belirlemeleri sürekli tekrarlayan ezberci olur, yaşamla ilgisi olmaz. Dogmatizme saplanıp kalır.

Nasıl bir dünyada yaşıyoruz?

Yürüttüğümüz ulusal kurtuluş mücadelesiyle nasıl bir dünyada çözüm arıyoruz?

Hem dünyadaki gelişmeleri, hem de sosyalizm anlayışının doğru temelde kavranması her zamankinden daha fazla hayati bir öneme sahip. Yoksa, giderek büyüyen ve hızla bir altüst oluşu yaşayan günümüz dünyasında, düşünce olarak formüle haline getirilenlerle, yaşanılanların birebir denk düşmediği görülünce büyük bir kaos ortaya çıkabilir. Çözümsüz, sonuçta da çaresiz kalınır. Doğru olan değişimi, değişen dünyayı kavrayarak, uygun yapılanmaya girmektir. Bundan uzak kalan güç, bir de bir halkın kaderine elinde tutuyorsa boşa düşer.

Mevcut durumda gelişmeleri anlamlandırıp çözümleyebilecek, çalışma yürütebilen tek güç olarak, tek otorite olarak Parti Önderliği ortaya çıkıyor. Bu, belki içinden geçtiğimiz süreç açısından çok doğal, ama uzun süreli kılınacak bir durum da değil, mutlaka gelişmeleri doğru kavrayarak aşmamız gereken bir durum. Önderliğimiz de bu çerçevede geliştirdiği son yaklaşımlar ve değerlendirmeleri daha şimdiden yoğun tartışmalara yol açtı. Bu değerlendirmeleri doğru kavramak için, dünyanın ve özellikle de sosyalist düşünce ve pratiğinin yaşadığı gelişim çizgisiyle, Türkiye'nin yaşadığı değişimi derinden, dogmatizme kapılmadan irdelemek gerekiyor.

TC'nin uyumlulaştırılması süreci

Aslında yüzyılın başından itibaren Türkiye'deki gelişmenin de dünyadaki gelişmelerle bir parelliği sözkonusu. İlkin Türkiye militarist bir gelişmeyle ittifak içine girdi. Birinci Dünya Savaşı'nda yenildi. Faşizmin gelişimiyle etkin bir süreci yakaladı, ama aktif bir güç olmadı. Tek parti, kemalist iktidar dönemiydi. İkinci Dünya Savaşı sonrası demokratik gelişim ortamında kendini ortama uyarlamaya çalıştı, Batı sistemiyle birleşmeyi esas aldı. Ancak ekonomik-sosyal temeli, Batı sistemin gerektirdiği siyasi yapılanmayı kaldıramıyordu. Bundan dolayı ilk dalgalanmalar yaşandı, darbeler süreci gelişti. Ardından devrimci gelişmeler, yoğun siyasi savaşımlar ortaya çıktı. Kendini bu sisteme uyarlayabilmek için, Batı'nın da onayıyla, çıkabilecek değişiklikleri törpülemek üzere darbeler yaşandı. 27 Mayıs,12 Mart ve 12 Eylül'de yaşanan darbeler gibi.

Askeri darbeler hep sisteme bağlılık, ekonomik-sosyal gelişmeye uygun düzenlemeyi yapma ve düzenin egemenliğini koruma hareketleri, yani balans ayarlarıydı. Ekonomik-sosyal temel, Batı sisteminin öngördüğü bir siyasi, ideolojik yaşamın hüküm sürmesini kaldırmıyordu. Bunları darbelerle uyarlı ve dengeli hale getirerek, Türkiye'yi İkinci Dünya Savaşı sonrası bu tarzda bir gelişim süreci içerisinde tuttular. Ordu, Batı sistemine bağlanma temelinde kendisini yeniden düzenledi. Ekonomik yapı Batı sistemiyle işbirliği içerisinde kapitalist temelde gelişti. Sosyal ayrışma, buna göre ideolojik, siyasal yapılanmalar ortaya çıktı. Dengeli, sistemi altüst etmeyen gelişim ve hakimiyet ordunun gizli sistemi tarafından korunmaya çalışıldı.

Bu gelişme 12 Eylül'le birlikte en üst noktaya ulaştı. 12 Eylül bu tür gelişmelere gerek bırakmayacak bir şekilde sistemin yeniden düzenlenmesi için, yüzyılın ilk çeyreğinde ortaya çıkan sistemin belli ölçülerde açılmasını gerekli gördü. Bazıları buna **ikinci cumhuriyet,** partimiz ise **devlet düzeninin yeniden yapılanması** olarak tanımladı.

Türk devleti '90'lıların dünyasında ortaya çıkan değişimle birleşti ve süreç içerisinde Kürdistan'da yürütülen savaşla birlikte ordunun bazı müdahaleleri oldu. Örneğin, '96'da böyle bir müdahale oldu. '90 sonrası gelişmeler, müdahaleler, düzenlemeler ve devletteki çeteleşmeler üzerinde Önderlik kapsamlı durdu. Gerçekten Türk devleti '93 sürecini belli gelişmelerle birleştirerek önemli bir rol oynayabilirdi.

Aslında **'93 ateşkesi,** Türkiye cephesinde gizliden onay görmüş bir süreçti. Hatırlanacağı üzere, ateşkes bozulduğunda büyük bir kesim şaşkınlık ve hayal kırıklıklarını belirtmişlerdi. Taraflar arasında çatışmalar çok yoğundu, taraflar birbirinden çok uzaktı, hazırlık yoktu. Devlet içerisinde çeteleşmeler vardı, sonuçta bu süreç sabote oldu, provoke edildi. Ardından süreci sabote edenler tarafından, '96'ya kadar şiddetli bir müdahale geliştirildi. '96'da ordunun kapsamlı bir müdahalesini görüyoruz. **Ordunun partileşmesi,** sistemi yeniden örgütlemesi bu müdahale ile birlikte gelişti.

Tarihsel ekonomik-sosyal temelleri olan ordunun egemenliği, Türkiye'ye özgü bir durumdur. Yaşadığımız yıl itibariyle de çeşitli aşamalardan geçen bu askeri sistem; kendisini, tüm toplumsal yapıyı, Batı sistemiyle iyice bütünleşmiş, birleşmiş bir duruma getirmiştir. Nitekim 18 Nisan seçimleri, bunun siyasi yapılanmasının ortaya çıkmasıdır. Ordu tarafından yaratılan sistem, sivil ve siyasi alanı da artık tamamladı.

Ekim '99'da ülkeye giden grup

"İçinden geçtiğimiz aşamada ideolojik çerçeveyi doğru kavramayan her güç çözülüşe gider. Bir zamanlar yazıya geçirilmiş belirlemeleri sürekli tekrarlayanlar dogmatizme saplanıp kalırlar. İşte bunun için yeni program yaklaşımlarını düzenlemenin gereği vardır."

Her şeyden önce bu bir değişimdir ve kabul etmek gerekiyor. Bunu kabul etmez, '25'lerin, '40'ların Türkiyesi gibi değerlendirirsek, ciddi yanılgılara düşeriz. İşler o zamanlar Mustafa Kemal adına yürütüldü, şimdi de onun adına yapılıyor. O zaman olduğu gibi, şimdi de Türk milli çıkarları her şeye yön veriyor. Milli çıkarların tanımlanması böyle olsa da, temel ve dış bağlantıları farklıdır. Bu anlamda bir aşılma ve yeniden düzenlenme var. '80'lerden sonra aşılma daha fazla gelişti, '90 sonrası daha ağırlık kazandı. Şimdi ise 21. yüzyıla Türkiye kemalizmin birçok yönünü aşmış, kendini ABD'ye ve emperyalist sisteme bağlamış, yeniden düzenlenmiş, Kürdistan'da yürüttüğü özel savaş içerisinde de bir sistem kazanmış olarak giriyor.

Türk devleti artık eski poltikalarla, eski yaklaşımlarla devletin yürütülemeyeceğini kavramıştır. Çünkü eski politikalar dar geliyor. Hatırlanacağı gibi, sermaye, yani **TÜSİAD** '79'da açık bir müdahaleyle Ecevit'i hükümetten düşürmüştü. Şimdi de aynı Ecevit'i, aynı TÜSİAD başbakan yapmıştır. O dönemki Ecevit'in politikalarıyla bugünkü Ecevit'in politikalarını aynı görebilir miyiz, hayır. Sermaye değişmedi, TÜSİAD küçülmedi, hatta daha da büyüdü, daha fazla sömürü yapma talebindedir, geniş bir sömürü alanı istiyor. İşte, kendisini değiştiren, kesinlikle politikayı yürüten güç oluyor. Partileri düzene soktular; Refah, DSP ve MHP üzerinde ordu operasyonlar yürüttü. Kendi sistemine göre düzenlemek istiyor. Bu sistem NATO'ya ve ABD'ye bağlı bir sistem. Ama bütünüyle ABD'nin özelliklerini taşımıyor, Türkiye'ye özgü bir biçimi de vardır.

Düzenlemenin büyük engeli
Kürdistan Devrimi

Böyle bir gelişme içerisinde hem dünyanın, hem Türkiye'nin durumu aslında birleşti ve Kürdistan sorununa bir çözüm yaratmak kendileri açısında bir zorunluluk oldu. Bölgeye, Türkiye'ye düzen vermek, Türkiye'deki düzeni korumak açısından yaşadığımız günler ve uluslararası komplo olarak nitelediğimiz süreç böyle gelişti. Bu bir düzen verme, varolan durumu değiştirme mücadelesidir. Sistem içindeki güçler bu konuda güçlerini birleştiriyor ve kendilerine göre bir çözüm geliştirmek istiyorlar. İşte, bugün Türkiye'de polis içindeki tartışmalar, çeteleşmeler ve en son Fettullah Gülen etrafından yürütülen tartışmaları bu çerçevede değerlendirmemiz gerekiyor.

En başta da partimize ve Genel Başkanımıza yönelik saldırıları bu çerçevede değerlendirmek ele almamız gerekiyor. Konseptler, planlar var ve yürütülüyor. Geçen dönem içerisinde Kürdistan sorununu çözmek için yürütülen mücadeleyle ortaya çıkarılan gelişmeleri kendi durumlarına göre düzene sokmak, değişime uğratmak istiyorlar. Böyle bir durumla, böyle bir saldırıyla yüzyüzeyiz. Varolan ve şimdiye kadar yürttüğümüz mücadele biçimimiz, ortaya çıkardığımız gelişmeler bu çerçevede bir saldırı altındadır.

Diğer yönüyle de Kürdistan'daki sorunun bir tür çözüme kavuşturulma sürecidir. Kendi sistemlerinin dışında ve ona karşı tehdit oluşturan bütün gelişmeleri törpülemeyi, ortadan kaldırmayı ve mevcut durumu kendi sistemleri içine çekmeyi hedefleyen bir saldırıdır, özelliği bu. Buna denk düştüğü ölçüde Kürt sorununa çözüm bulma yaklaşımı sözkonusu. Gündeme böyle girmiştir, fakat bunun ötesinde şiddetli bir mücadele var. Konulan çerçevenin dışında kendini tanımlayanlar, kendilerini şiddetli bir mücadele içinde bulurlar.

'25'ler bir yana, acaba '40'lardaki gibi olur mu? Mevcut durumda sistemi oluşturan güçlerin, '25'lerdeki gibi bir çözüme yönelmeleri zor görünüyor. '25 çözümünün zorluğu gerek bölge gelişmeleri, gerekse Kürt dinamiğin özellikleri dikkate alınınca anlaşılabiliyor. Özellikle de Körfez Savaşı sonrası gelişmeler, ABD'nin bölgede çözüm olarak, Irak'ın değişimini esas aldığını gösteriyor. ABD ve İsrail'in temel politikaların bu gücün zayıflatılmasına dayandığı biliniyor, zayıflatılacağı yer Kürdistan'dır. ABD'nin çıkarları Irak'ı, dolayısıyla Arapları zayıflatacak bir oluşuma gitmeyi gerektiriyor. İsrail, Arap ülkeleriyle çözüme giderken, geçmişte Arap parçalanmışlığını gidermeye yönelik arayışları olan Irak ise hedef tahtasına konuldu. Bundan sonra eskisi gibi bir Irak varolamaz, zaten bu dünya değişime doğru giderken **ilkin Irak vuruldu.**

İki kutuplu dünyanın çelişkileri en çok Ortadoğu'da odaklaştığı için Irak vuruldu. Bu, bölgeye ne kadar önem verildiğini gösteriyor. Kürt olgusunu hiç kabul etmese bile, kendi çıkarları açısından böyle bir zayıflatma gerekli. Bunu en iyi sağlayacak bölge ise, Güney Kürdistan'dır.

Önümüzdeki dönemde Güney Kürdistan'da yeni gelişmeler ortaya çıkabilir. Bunun işaretleri var. Bir devlet veya başka bir yapılanma ortaya çıkabilir mi? Türk devleti böyle bir gelişmeden büyük rahatsızlık duyuyor. Güney'de bir devlet kurulduğu zaman, Türk devletinin Kuzey Kürdistan'ı denetim altına tutması mümkün değil. Türk devleti böyle bir oluşumu kendisi için bir tehdit olarak görüyor. Türkiye Irak'taki gelişmelerin daha çok kendi denetimleri ve eski, klasik statünün olduğu gibi devam etmesinden yana. Öyleki, sonderece güdük ve emperyalizmin denetimindeki bir federasyonu bile kabul etmeyecek kadar gerici bir mantığa sahip. Ama ABD çıkarları Güney Kürdistan'da bir oluşumu gerektiriyor. Ancak Türkiye'nin çıkarları ise tam tersini gerektiriyor. İşte bu nedenle '25'teki gibi bir durumun gelişmesi mümkün değil.

Türkiye'nin istediği yapılamaz, Arap hakimeyeti geliştirilemez, ABD'nin istediği de olmaz ve bir Kürt devleti de kurulamaz. İşte o zaman, uyumlu, geçmişi aşan, bütün tarafların çıkarlarını denkleştiren bir çözüme gidebilirler. Yani '25'li yıllarda Kürdistan'da ortaya çıkamayan bir zemini şimdi yakalamak mümkün. Hem ABD'nin, hem TC'nin, hem de İsrail'in çıkarlarına uygun bir çözüm geliştirilecektir. Böyle bir planlama görülüyor.

Sistem dışına çıkmış, sistemi tehdit eden PKK hareketini ve PKK'nin önderliksel gelişimini denetim altına almak hepsinin birleştiği temel nokta oluyor. ABD, İsrail ve Türk devleti bu konuda görüş birliğine varmış durumdalar. Zaten Irak'ta bir rejim değişikliği önceden de gündemdeydi. Şimdiye kadar zayıflatılmış bir Saddam yönetimini kendi çıkarları için daha uygun buldular. ABD'ye kafa tutmayacak, İsrail'i tehdit etmeyecek bir Irak yönetimi; Türkiye'yi tehdit etmeyecek bir Kürt çözümü... Türk devletinin kabullenebileceği, sistemin tehdit edilmeyeceği bir çözümün muhtemelen Kuzey'e de yayılması gibi bir durum istenecek. Çünkü ABD'nin çıkarları bunu gerektiriyor.

Şimdi Türk devletine bu çözümü kabul ettirmeye çalışıyorlar. Türkiye bu konuda uzun süre kararsız, çelişkili kaldı. Çıkarları bu gelişme tarafından tehdit ediliyordu. Böyle bir gelişmeyi nasıl gidereceği kendisi için büyük sorundu. Oysa şimdi, emperyalistlerin dayattığı çözümü "*nasıl kabullenilebilir*" diye düşünmeye başlıyorlar. Bundan önce Güney'de kuşaltılmış, Kuzey Kürdistan üzerine etkisi olmayan bir pratiği hakim kılarak, sorunu Kuzey'de çözebilir miyim şeklinde bir yaklaşım geliştirmek istedi, -uzun süre bunu dayattı. Ama bu tam gerçekleşmedi, hala bu konuda bir belirsizlik, kararsızlık var. Emperyalizm, Türkiye'yle birlikte Kürdistan üzerine çok daraltılmış bir şekilde, etkili olacak bir çözüme yönelmek istiyor. Türkiye ise bunu mümkün olduğu kadar kendisinden uzaklaştırmaya, Güney'le sınırlandırmaya ve Güney'de de etkisiz bir yapılanma ortaya çıkarmaya çalışıyor. Türk devleti Güney'de inisiyatifi dışında, kendini tehdit eden bir oluşumun ortaya çıkmasından korkuyor ve kopamıyor.

● *"Türk devleti Güney'de ortaya çıkacak bir oluşumun Kuzey Kürdistan'da yaratacağı etkiden dolayı klasik statünün devamından yana. Son derece güdük ve emperyalizmin denetimindeki bir federasyonu bile kabul etmeyecek kadar gerici bir mantığa sahip."*

Bu, aynı zamanda bir çözüm durumudur, çözüme yaklaşmaktır. Böyle bir sürece giriliyor, tartışma budur. Nasıl geliştirilecek, ne biçimde olacak, ne tür adımlar atılacak? Bunlar fazla belli olmasa da, artık böyle bir sürece girilmiştir. Ne Türk sermayesinin çıkaları, ne ABD'nin, ne İsrail'ın çıkarları eski politikaları kabul etmiyor. İşte bu konuda Türkiye biraz ikna edilmiş gibi. Diğer güçler de Türkiye'nin korunmasına, güvenliğine sistemin dışında çıkan güçlerin ezilmesine ikna edilmiştir, bu temelde bir birlik var.

Süreç açısından en kritik bölgenin Güney Kürdistan olduğu ortaya çıkıyor. Bir yandan emperyalizmin Önderliğimize, partimize karşı yürüttüğü mücadele çerçevesinde Güney'e yönelik planlamaları olurken, diğer yandan da partimizin KDP'yle yürttüğü bir savaş gerçeği var. Yine son süreçte Ulusal Kongre toplandı. Bütün bu süreçleri değerlendirebilmemiz ve Güney üzerinde derinleştirmek gerektiği açığa çıkıyor.

Güney Kürdistan'da çok değişken bir ortam var. Irak cephesi altüst olacak ve bölgede yeni düzenlemeler çıkacak. Bölgenin "***yeniden yapılanması***"nda Saddam engel olarak görülüyor ve mutlak suretle aşılması hedefleniyor. Çünkü Saddam bölge dengeleriyle bir çocuk gibi oynuyor.

İşte, böyle bir durumda varolabilmemiz, süreci kendi politikalarımız doğrultusunda ilerletebilmemiz için, uygun politik pratik mücadele yürütmemiz kaçınılmaz olmaktadır. Her şeyden önce politikada çok yönlü olmalıyız. Eskisi gibi şu cephe değil bu cepheyle savaşacağız, cepheler değişecek, değişiyor. Değişim dönemleri güçlerin içiçe geçtiği, kartların yeniden alındığı ve dağıtıldığı dönemlerdir. Herkesle ilişkilenmek, herkesten yararlanmak ve gelişme olacaksa ona katılabilen, yön verebilen, bir politik pratik danışmayı yürütmek önemli. Askeri ve güç konumlanmamızı, politik çalışmalarımızı buna göre yapmamız gerekiyor. Güney'deki gelişmelere, en başta da savaşa bu çerçevede yaklaşmamız önemli. Şimdiye kadar KDP'nin Türk devletiyle işbirliği bizi buna zorluyordu. Yine Güney'deki diğer güçlerle ilişkilenme tarzını da, bu dönem gelişmelerine göre düzenlemek önem kazanıyor.

Mevcut değişimi mücadelemiz lehine nasıl değerlendirebiliriz?

Her şeyden önce salt askeri yaklaşımlarla sürece yaklaşamayız. Bütün alternatifleriyle birlikte ele almak, karşılıklı güçlerin PKK'yle ilişkilenmesini esas alarak, çelişkileri değerlendirerek ve bir politik girişim yaparak, hatta yeri geldiğinde etkili olacak güç kullanımı için gerekli askeri hazırlıkları yaparak ve güç örgütleyerek süreci değerlendirmeliyiz. Çünkü hem Güney'deki gelişmelere yanıt olabilmek, hem de Kuzey'deki sürece doğru cevap olmak açısından eğitim, örgütlenme önemli.

Güney Kürdistan'da bu çerçevede yürütülecek bir politikayı, Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de varolan mücadelemizle, Önderliğin yürüttüğü çözümle birleştirirsek, döneme doğru cevap vermenin adımlarını atabiliriz. Demokratik ulusal kurtuluşçu çözümün daha ileri düzeye gelişmesine yol açarız.

Ancak unutulmaması gerekir ki, emperyalizm ve sömürgeciliğin büyük saldırısı ile karşı karşıyayız. Başta Parti Genel Başkanımızı, hareketimizi ezmek için emperyalizmin ve Türk devleti elinden gelen bütün çabaları harcayacak. Fakat diğer yandan Kürt sorununa belli bir çözüm, en alt seviyede Kürt kimliğinin kabul edilmesi, inkar politikasının değişmesi de gündeme girmiş gibi görünüyor. Böyle bir çerçevede politika yapmanın imkanları vardır.

Kürt tarihine baktığımızda; Şêx Said ve Seyit Rıza kendi hayatları temelinde politika yapmak istediler. Hatta Seyit Rıza çözüm için kendi eliyle gitti. Fakat zamanın koşulları, İngiltere'yle Türkiye arasındaki ilişki böyle bir çözüme ele vermedi, onları ezdiler. İsyan önderliklerin ezilmesi üzerine bir anlaşma sağlanmıştı, şimdi de devrimci dinamizmin imhası üzerine bir anlaşma sözkonusudur. Fakat eskisi gibi ezemeyecekler, Kürtlere belli haklar verilmek zorunda. En önemlisi de Kürt politikacılığı bundan sonra yokedilemeyecek ve alanda gelişecektir.

Süreci doğru kavramak hayatidir

● *"Emperyalist sistem, ekonomik ve siyasi yapıda kendini örgütlemiş durumda. Kapitalizm bugün ne 20. yüzyılın başındaki, ne de ortasındaki bir sistem özelliğini taşıyor. Temel özelliklerini koruyup yaşatsa da, değişimi, gelişimi ve kendi içinde bir evrimi yaşıyor."*

Ezilmeyi nasıl önleyeceğiz?

Elbette ki, örgütlülüğümüzü koruyarak, daha etkili politika yaparak, askeri gücümüzü daha iyi kullanarak. Düşmanı Önderliğe muhtaç hale getirdiğimiz ölçüde süreç bizden yana işler. Türkiye ve bölge için demokratik bir açılım, Kürt hakları çerçevesinde kendi mücadelemizi daha değişik koşullarda yürütme gibi bir durumu yakalayabiliriz. Fakat bunu hiç sürdüremez, örgütlülüğümüzü ve direnç gücümüzü kaybedersek, bizi imha ederler. Önderlik gerçeği başta olmak üzere bunlar zayıf düştü, ama yine de dikkate alalım demezler. Onun için sürece taktik yaklaşımı doğru kavramak gerekiyor. Başkan Apo'nun son değerlendirmeleriyle çok cılız bir ihtimal de olsa, böyle bir durumun hayata geçirilmesinin şartlarını yaratıyor. Değişik imkanlar az da olsa var, bunu değerlendirmek ve bunun üzerine politika yapmak bizim için önemli.

Şimdi geçmiş süreçler değerlendiriliyor. '93 sonrasına özeleştirisel bir yaklaşım gösteriliyor. Önderlik, "*Ben özeleştirisel yaklaşıyorum, eğer doğruya ulaşmak istiyorsanız, siz de geçmiş süreci, pratiğinizi özeleştiriyle karşılamak durumundasınız*" diyor. Aslında geçmişin yarattığı çatışmalı durum, gerginlik, çözümü daha da olgun hale getirdi. Ancak zorlayan bir konuma da getirdi. Bu açıdan '93 yabana atılacak bir süreç değildir. Provake edilmesi, sabote edilmesi aslında ciddi bir olay. Önderlik de o zaman, "*ne olursa olsun gelinecek nokta yine aynı noktadır, onbinlerce insan ölmeden bu yola girilsin*" diyordu. Aslında böyle bir sürece girilmişti. O zamana kadarki savaşın çözümlenir, hazmedilir yanları vardı. Bu kadar uçurum doğuran, tarafları her bakımdan zorlayan, karşıtlık yaratan durum daha sonraki savaş süreci içinde gerçekleşti.

O zaman çözüm imkanları ne kadar vardı, nasıl bir yaklaşım gerektiriyordu? Düz, ezbere yaklaşım, çeşitli provokasyonlara fırsat vermek veya siyasi idareye yeterince hakimiyet gösterememek ne anlama geldi? Süreç ne kadar zorlandı, ne kadar kayba yol açtı?

Şimdiki durumda sürece dayatılacak politik, taktik yaklaşımları doğru belirlemek ve ustaca yürütmek önemlidir. "*Yıkacağız, ezeceğiz, bu süreci kabul edemeyiz*" gibi dogmatik, kalıpçı yaklaşımlar gösteriliyor. Önderliğin belirtiği gibi, '70'li yılların ideolojik kalıplarıyla bugünkü gerçeklere bakmaktan kurtulmalıyız. Hem gelişmeleri kavrayabilmek, hem de uygun politik girişimler, kararlar almak önemlidir. Neler yapılabilir, işler nasıl gelişebilir, buna göre politik esneklik, pratik girişimçiliğe ulaşmak bir zorunluluktur.

Dogmatizme düşmemek kadar, önemli olan bir diğer husus da; sürece hayalci yaklaşmamaktır. Devrimci güçler bir yandan gelişmleri doğru değerlendirmek, sürece sorumlu yaklaşmakla yükümlüdürler. Öte yandan mevzilenmesini, konumlanmasını hiç gevşetmeden, aksine çok daha kritik dönemeçlere cevap verecek düzeyde hazırlıklı tutma göreviyle karşı karşıyadır. Bu görevin örgütsel alan başta olmak üzere askeri, siyasi, diplomatik alandan kültür cephesine kadar her düzlemde önümüze koyduğu kapsamlı görevler bulunmaktadır.

Büyük savaş veremeyenler iyi barışlar yapamazlar.

İşte, bu ilkeden hareketle en cılız barış umuduna olduğu kadar, en geniş savaşa da hazır olunmalıdır. Gerilla başta olmak üzere, devrimimizin askeri boyutu her zamankinden çok daha kapsamlı, derinlikli bir hazırlık düzeyine ulaşmak zorundadır.

Siyasi planda da; çalışmalar her zamankinden daha incelikli ve şimdiye kadar ulaşmadığımız her türlü iç ve dış kesimi içerecek bir zenginliğe kavuşturulmalıdır. Diplomosi çalışmalarımız da, halkımıza yönelik saldırıları teşir eden bir tanıtım çalışması ekseninde olmazsa, dışımızda, hatta bize rağmen geliştirilmek istenen her türlü çözüm çabasının içinde, Kürt halkının temsilini mümkün kılacak bir yaklaşıma sahip olmalıdır.

Kültürel ve sanatsal cephede ise, mücadelemizin sonucu ortaya çıkan Kürt romantizmi yok edilmek isteniyor. Bununla birlikte ülkemizin tüm parçalarında olduğu gibi uluslararası alanda da devrimimizin yarattığı sempatiyi parçalamaya yönelik çabalar iyice kavranmalıdır. Tüm ezilenler açısında büyük bir çekiciliğe kavuşan devrimimizin bu özelliği kültür-sanat cephesinde yürütülecek kapsamlı çalışmalarla çok daha güçlendirilmelidir. Bütün bu görevlerin başarılması kadar, örgütsel planda her zamankinden daha sağlam bir duruş ve çalışma sergilemeye bağlı olduğu açıktır. Bu durum ise gerilladan cephe çalışanına, ülkenin ve dünyanın dört bir yandaki yurtseverlerden, en uzakta duran dostlara kadar, tüm güç ve çevreleri harekete geçirmeye bağlıdır.

Bütün bu yaklaşımlar, sosyalizmle çelişmiyor. Partinin sosyalist yaklaşımı, Önderliğin değerlendirmeleri sosyalizm mücadelesi de aslında bu temeldeydi. Geçmişten şimdiye kadar, yürütülen mücadeleyle ortaya çıkan sosyalizm değerlerinin birleşmesinden çıkan bir sonuçtu bu. Hepsinin olumluluklarını-olumsuzluklarını değerlendiriyor ve olumluluklarını kendisinde birleştirerek çözümleyici, geliştirici, dünya mücadelesi içerisinde yeri olan bir konumu tutturmayı ifade ediyordu. Bazılarının korktuğu gibi sosyalizmden vazgeçmek, anti-sosyalist duruma düşmüş değil. "*Çok sosyalistiz, çok komünistiz*" demekle sosyalist olunamaz. Sosyalizm bir yaşam biçimidir, bir yaklaşım, mücadele biçimidir. PKK hareketi sosyalizmde yeni bir soluktur. Bugün PKK, her zamankinden daha fazla bilimsel sosyalizmde ısrar diyor.

Düzeltme: "Ateşten Bir Sayfa: Diyarbakır Zindanı" kitabımızda sayfa 25'te "Ruşen Sümbüloğlu 1991/ Gaziantep Özel Tip Cezaevi" yanlış yazılmıştır, doğrusu Ufuk Yaşar/ 1991'dir.

Serxwebûn Yazışma Adresi:
Agri Postbus 2032
3800 CA Amersfoort/ Holland
internet:
http://www.serxwebun.com
e-mail:
serxwebun@serxwebun.com

HALKLARIN HUKUKU
ve kendi kaderini tayin hakkı

Kürt sorunu ve bu sorunun çözümü konusunda çeşitli tartışmalar yürütülüyor. Bu tartışmaların ekseninde "***insan hakları***", "***demokrasi***" ve "***katılım***" kavramları yer alıyor. Kürt sorunu ile doğrudan ilgileri olan devletler, doğrudan ve kamuoyuna açık tartışmalar yerine, bu tartışmaları "***fiili ajanları***" eliyle yürütüyor. Üniversitelerden tek tek akademisyenler, siyasi parti üyeleri ve gazeteciler, devletin öngördüklerini "***bireysel***" fikirleri gibi kamuoyuna açıklıyorlar.

Devredilmez, dokunulmaz ve vazgeçilmez haklar

Bir halkın ve insanlığın gelişmesi için zorunlu ve tarihsel bir kategori olan ulus ve buna bağlı olarak ulusun hakları konusunda, insanlığın kabul ettiği genel normlar, Kürtler için hala geçersiz ve uğruna kıyasıya bir mücadele yürütülen haklardır. **İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi**'nin 1. ve 2. maddesinde, hiçbir ayırım gözetilmeksizin, tüm ulusların haklarını güvence altına alan "***eşit hak ve eşit özgürlük***", Kürtler açısından soyut ve fiili uygulaması olmayan kavramlardır. Yine **1789 Haklar Bildirgesi**'nde sözü edilen ve tüm insanların temel haklarını güvence altına alan "***haklarda eşitlik***" ilkesi Kürtler için henüz elde edilemeyen veya tanınmayan hakların eşitliği anlamına geliyor.

Ortadoğu devletleri, Avrupa Birliği ve ABD, dünya insanların doğuştan sahip oldukları "***dokunulmaz, devredilmez ve vazgeçilmez***" temel haklarıı Kürt ulusu ve Kürt bireyi açısından ele almamakta ve tartışmamaktadır. **1789 Bildirgesi**'nin 5. maddesinde formüle edilen ve günümüz insanlarının haklarını güvence altına alan "***özgürlük kural, sınırlama ise istisnadır***" kuralı Kürtler ve Kürt ulusu açısından tersine işleyen bir kuraldır. Yani bu madde Kürtler açısından "***sınırlamalar kural, özgürlük istisnadır***" şeklinde somut bir biçimde yaşam bulmaktadır.

Kürdistan'ın dört parçasına dağılan tüm Kürtler açısından da durum aynıdır. Kürt ulusu açısından henüz "***dokunulmaz, devredilmez ve vazgeçilmez haklar***" sözkonusu değildir. Günümüz dünyasının "***uygar***" devletleri de, uluslarüstü kurum ve kuruluşlar da bu konuda henüz ciddi bir tartışma, çaba ve çözüm sürecinde değildirler. İnsanlığın ortaya çıkışından günümüze kadar gelen ve halen devam eden "***ortak idealler***", "***insanlığın ortak amaçları***" ve temel özgürlükler konusunda Kürtler açık bir çifte standartla karşı karşıyadır. Dünyanın en geri kalmış halkları ve halen ulus olamamış ilkel kabileleri için, bugün tartışılması dahi geri sayılan, "***yerleşme ve seyahat hakkı***", "***anadilde eğitim hakkı***", "***düşünce ve ifade özgürlüğü***", "***can güvenliği***", "***mülkiyet hakkı***", "***serbest ticaret hakkı***", "***seçme ve seçilme hakkı***" Kürtlerin sahip olamadığı ve uğruna savaştığı temel haklardır. Bu haklar uluslararası insan hakları bildirilerinde insanların doğuştan sahip oldukları "***dokunulmaz, devredilmez ve vazgeçilmez haklar***" olarak adlandırılmaktadır ve tanınmaktadır.

Ancak bu hakları kullanma hakkının öznesi Kürt ulusu ve Kürt bireyi olduğunda durum değişmektedir. Bugünkü tartışmaların odağına da Kürt ulusunun bu hakların doğal sahibi olduğu veya olması gerektiği değil; Kürtleri egemenlikleri altında tutan sömürgeci devletlerin, bu hakların ne kadarını "***bahşedip bahşedemeyecekleri***" sorunu konulmaktadır. Avrupa Birliği, ABD ve Ortadoğu devletleri kendi halklarının yüzyıllardır kullandıkları hakların, Kürtler tarafından da çekincesiz ve önyargısız bir biçimde kullanılmasına henüz hazır değildir. Nitekim PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş, Roma'da kaldığı süreç içinde **7 maddelik bir bildirge** sunmuştur. Bu bildirgedeki taleplerin tümü Kürtlerin can ve mal güvenliği, kendi dilini ve kültürünü serbestçe ifade etme özgürlüğü ve Türkiye halkıyla eşit ve özgür bir biçimde yaşam hakkı üzerine kurulmuştu. PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş, bu taleplerin Kürt ulusunun temel talepleri olduğunu ve bunların uluslararası bir Kürt konferansında tartışılması talebinde bulunmuştu. Başta TC ve ABD olmak üzere, bugün Kürt sorununa demokratik çözüm isteyen(!) Avrupa devletlerinin hiçbiri, bu mütevazi belgeye ve Önderliğin önerisine ciddi ve saygılı bir yaklaşım sergilemediler. Çünkü PKK Genel Başkanı Öcalan yoldaş, Kürt ulusunun iradesini temsil ediyordu ve onun 7 maddede dile getirdiği talepler, Kürt ulusunun talepleriydi. ABD ve Avrupa emperyalizmi, Önderliğin bu girişimini, Kürtlerin kendi kaderleri hakkında söz söyleme ve irade oluşturma çabaları olarak değerlendirdiler ve bu iradeyi tanımadıklarını açıkça gösterdiler. Sonraki süreçte Önderliğin çeşitli Avrupa ülkelerine yaptığı siyasi statü talebinin reddedilmesi ve daha sonrasında Kenya'da gerçekleştirilen uluslararası komplo, esas olarak Kürt ulusunun iradesine, kendisini temsil etme hakkına ve kendisi adına yetki ve sorumluluk verdiği Önderliğine karşı, emperyalizmin bir saldırısıdır.

Bugün TC'nin 75 yıllık ideolojisi ile açıkca dile getirdiği ve Kürt ulusunu inkar eden yaklaşım; başını ABD'nin çektiği blok tarafından "***demokratik haklar***", "***insan hakları***" gibi kavramlarla muğlaklaştırılmaktadır. Çünkü ABD'nin ve Avrupa'nın her fırsatta sözünü ettiği bu haklar için Kürtler, yıllardır savaşmakta, ölmekte, yıkımlara ve sürgünlere tabi olmaktadır. Önderliğin İmralı'da dile getirdiği talepler ve çözüm önerileri, bugünün dünyasında başak halklar tarafından tartışmasız kullanılabilen haklardır.

> "Emperyalistlerce dile getirilen 'demokratikleşme' ile Başkan Apo'nun dile getirdiği demokratikleşme arasında hiçbir benzerlik ve yakınlık yoktur. Emperyalistlerin demokratikleşme dedikleri şey, Önderliksiz ve iradesiz bir Kürt halkıdır"

Ulusal birliğe karşı bölücülük

ABD, Avrupa ve Türkiye devleti, Kürt ulusunun yüzlerce yıldan beri uğruna savaştığı ve dört parçada gerçekleştirmek istediği ulusal birlik ve ulusal dayanışma fikrine karşı da bölücü ve yıkıcı bir faaliyet içindedir. Barzani ve Talabani ile Washigthon'da gerçekleştirilen ve özü PKK'yi tasfiye etme üzerine kurulan anlaşma; ABD'nin desteği ile TC'nin Güney Kürdistan'a fiilen girmesi ve orada askeri varlığını pekiştirmesi, bu bölücü faaliyetlerin en açık örnekleridir. Çeşitli zamanlarda ve çeşitli bloklaşmalar altında Kürtleri ayrıştıran bu politikalar, hem bir ulusun birleşme ve birlikte hareket etme özgürlüğünü engellemekte, hem de bir ulusun kendi geleceği hakkında kendisinin karar vermesi ilkesini ihlal etmektedir.

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşa karşı geliştirilen komplonun içinde yer alan ABD, komplodan hemen sonra Kürt sorununun çözümü için "***demokratik çözüm***" ve Türkiye'nin insanhakları alanında reformlara ihtiyacı olduğunu belirterek, sık sık açıklamalar yapıyor. Komplonun gerçekleştirilmesinde direkt veya dolaylı rolü olan Almanya, Fransa, İngiltere, Hollanda, İsviçre ve İskandinavya devletleri de "***demokratik çözüm ve insan haklarının tanınması***" yönünde resmi açıklamalar yapmaktadır. Sözü edilen bu devletler bu yaklaşımları ile, Kürt halkının haklarını güvenceye almaktan ziyade, ekonomik işbirliği içinde bulundukları TC'nin istikrarını korumayı amaçlamaktadırlar. Çünkü bu devletlerin çözüm önerilerinde, Kürt halkının kolektif talepleri yer almamaktadır. Emperyalistler ve onların yarı-sömürgeleri konumundaki egemen devletler, Kürtleri ulus olarak, insanlığın gelişmesi için zorunlu bir kategori olarak tanımamakta; bir toplumsal gereksinim olarak Kürtlerin de diğer uluslar gibi sahip oldukları "***doğal, devredilmez, vazgeçilmez haklara***" sahip oldukları gerçeğini kabul etmemektedirler.

Onların getirdikleri en radikal çözüm önerilerinde bile tartışma konusu yapılan, Kürtlerin hakları ve Kürtlerin kendi kaderlerini kendilerinin belirlemeleri hakkı değildir. Günümüz dünyasında diğer bütün uluslar için tartışılması dahi "***abesle iştigal***" olan ulusların kendi kaderlerini kendilerinin belirlemeleri hakkı, Kürt ulusu için bugün ulusal kurtuluş mücadelesi ve savaş gerekçesidir. Emperyalizmin ve özellikle de TC'nin sıkca dile getirdiği Kürtlere yönelik "***terör***", "***bölücülük***" suçlamaları, gerçek anlamıyla Kürt ulusunun haklarına duyulan öfke ve Kürtlerin, kendi kaderlerini kendilerinin belirleme hakkına duyulan korkunun ifadesidir.

Filistin, Güney Afrika, İrlanda, Bask örneklerinde de uzun bir süre emperyalizmin aynı termonolojiyi kullanması, günümüzde de Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine ve onun Önderliğine karşı benzer bir politik tutum sergilemesi ters veya çelişkili bir durum değildir. Bu nedenle hem Kürt ulusunun içinde, hem de dışardan ona destek veren bazı aydınlar tarafından, emperyalizme ve TC'ye sık sık ***Arafat*** ve ***Mandela*** örneklerinin hatırlatılması, emperyalizmin bir çifte standartı değil, kendi iç tutarlılığıdır. Sömürgeci ülkeler ve emperyalist devletler hiçbir ulusa sahip olduğu hakları bahşetmemiştir.

Kabile, aşiret ve halklaşma aşamalarını yaşayan tüm toplumlar; sayısız kuşaklar boyunca maddi, manevi ve kültürel değerlerini korumak uğruna büyük bedeller ödemiş, büyük savaşlar yürütmüştür. Henüz ulus olamamış toplulukların bu mücadeleleri, ulusal dayanışma duygularını geliştirmiş, her ulus için gerekli olan kolektif değerler yaratmış ve kolektif bilinci oluşturmuştur.

Toplumsal taleplerin, bireysel istemlerin önüne geçtiği aşama: Uluslaşma

Kürtlerin bugünkü mücadelesi, ne bazı küçük burjuva Kürt aydınlarının iddia ettiği gibi bir talihsizlik, ne bazı korkak reformistlerin söylediği gibi eskinin tekrarı, ne de oportünistlerin belirttiği gibi beklenmeyen bir durumdur. Kürt Ulusunun Önderi Başkan Öcalan'ın "***iğne ucuyla kuyu kazımak***" diye tabir ettiği bu zorlu mücadele, henüz nihai zafere ulaşmamış bu haliyle bile Kürt halkına haklarını hatırlatmış; bu haklar için kolektif bir bilinç yaratmış, Kürt insanı bireysel istemleri ve bireysel yaşamının önüne ulusal ve toplumsal taleplerini koyarak, daha üst ve daha devrimci taleplere ulaşmıştır.

Bir ulusun gerçek anlamda bir "***ulus***" olması ve kendi kaderini kendisinin belirlemesi için zorunlu olan politik evrimleşme, kolektif sorumlulukların yaratılması ve sürekliliştirilmesi konusunda PKK Önderliği ve PKK, rolünü büyük oranda yerine getirmiş; nihai zafere hazırlık düzeyini yakalamıştır. Bu düzeyin küçük görülmesi, görmezden gelinmesi, değer verilmemesi gibi yaklaşımlar, Kürt ulusunun düşmanlarının yaklaşımları ve eğilimleridir. Bu eğilimler ve yaklaşımlar masumane ve kendiliğinden ortaya çıkan sapmalar olmayıp, Kürt ulusunun ilerlemesinin, birliğinin ve ulusal kurtuluş mücadelesinin zaferine karşı geliştirilen düşmanca politikalardır.

Bir ulusun bağımsızlığını elde etmesi veya devlet kurması onun en temel, en demokratik hakkıdır. Ancak bu hakları her zaman kolayca elde etmesi, çeşitli iç ve dış faktörler nedeniyle kolay olmayabilir. Ancak henüz

İmralı/ 31 Mayıs 1999

bu hakları elde edememiş bir ulus da, hem toplumsal hem de politik alanlarda aktif bir varlık göstermesi halinde, kendi kaderi hakkında söz sahibi olabilir. Devletleşme yönünde büyük kazanımlar elde edebilir. Kendi kurumlarını, organlarını ve sistemini inşa edebilir. Bu sistem içinde yetenek, tecrübe ve bilgi donanımı uygun olan insanları istihdam edebilir. İnsanlaşma, uygarlaşma ve haklarını güvence altına alma aracı olan devletleşme yolunda, bu aşama önemli bir aşamadır.

Nitekim Kürt ulusu bugün, uluslararası hiçbir ciddi destek almamasına, dünyanın en büyük emperyalist devletlerinin de içinde yer aldığı karşı devrim güçlerine karşı savaşmasına rağmen, hem direnişini sürdürebilmekte, hem de kendi haklarını dünyanın gündemine oturtabilmektedir. Bu eşitsiz gelişme koşullarına rağmen, mücadelenin bu düzeye gelmesinde Önderliğin ve PKK'nin zafer kararlılığı; halkın savaş ve kendi kaderini kendi belirleme talebindeki ciddiyeti ve samimiyeti, Kürt ulusunu dünyanın itibarlı ve saygın halkları arasına koymuştur. Özellikle de Kürt ulusunun Önderi Başkan Öcalan'ın emperyalistler eliyle esir düşürülmesi sonrasında, sadece Türkiye'de değil, Kürdistan'ın dört parçasında ve dünyanın çeşitli ülkelerinde Kürt ulusunun gösterdiği reaksiyon, birlik ve dayanışma örnekleri, bir ulusun "***ulus***" olma yolunda geldiği aşamayı göstermektedir.

Kürdistan tarihi içindeki sayısız başkaldırı, ulusal ayaklanmalar ve son yirmi yıldır sürdürülen modern tarzdaki ulusal kurtuluş mücadelesi, henüz bağımsızlığını elde edemeyen Kürtler açısından toplumsal ilerleme ve devrim arzusunu açık bir biçimde yansıtmaktadır.

Başkan'ın esir düşürülmesi üzerine dünyanın dört bir yanında, aynı anda ve belli bir disiplin içinde ortaya çıkan ve ABD Dışişleri Bakanı'nın "***Kürtlerin bu kadar örgütlü ve bu kadar yaygın eylem yapacaklarını beklemiyorduk***" dediği gerçek, bir ulusun kendi kaderi hakkında kendisinin karar vermesinden başka bir şey değildir.

Kürtler için bugün en büyük hak, özgürlük ve bağımsızlık için mücadele hakkıdır. Bu hakkın pratik yaratıcısı ve teminatı olan PKK Önderliği'ne yapılan saldırı bu nedenle anında yanıt bulmuştur. Kürdistan'ın dört parçasındaki Kürtler bugün Kürdistan'ın kendi kaderini tayin hakkı konusunda hem uyanmış, hem de pratik bir birlik oluşturmuşlardır. İşte TC'nin, ABD'nin ve Avrupa devletlerinin kabul etmek istemedikleri gerçek budur.

Demokrasinin tek ölçütü: Halkların haklarına saygı

Emperyalistlerin bugün Kürt sorununa yaklaşımları, bilimsel ulus tanımına, ulus haklarına, Kürdistan gerçeğine ve **ulusların kendi kaderini tayin hakkına** taban tabana zıttır. Bu nedenle Türkiye için düşünülen ve tartışmaya açılan "***demokratikleşme***" ve "***insan hakları***" projeleri Kürdistan'daki ulusal sorunu çözmediği gibi, Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin belirlemesi hakkı karşısında da geri ve ilkel bir düzeyi ifade etmektedir. Çünkü Türkiye'nin gerçek anlamda demokratikleşmesi, başka halklara, başta da Kürt halkına ve onun haklarına saygı düzeyi ile ifade edilebilir. Kürt ulusunun tercih yapma hakkına önyargısız bir yaklaşım, köklü ve kalıcı bir birlikteliğin de güvencesidir.

Dünyanın diğer bütün halkları gibi Kürt halkının da kendi kaderini kendisinin belirleme hakkı vardır. Kürtlerin kaderini tayin hakkı her halkın en temel, en kutsal, en vazgeçilmez hakkıdır. Bu haktan vazgeçmek, bu hakkı tanımamak, tarihin çeşitli aşamalarından geçmiş insan topluluğunun evrimleşmesini ve uluslaşmasını inkar etmek anlamına gelmektedir. Bu nedenle Kürt sorunu salt bir insan hakları sorunu olmadığı gibi, sadece bir demokratikleşme, "***anayasal vatandaşlık***", "***üretime ve yönetime eşit katılım***" veya "***kendi kimliği ile kendini ifade etme***" sorunu da değildir. Bütün bunlar Kürt sorununun veya Kürt ulusunun temel haklarının ayrıntılarıdır. Bir ulus için temel ve belirleyici hak, kendi kaderi hakkında kendi iradesi ile karar verme hakkıdır. Bugün için Kürt ulusunun öncelikli ve vazgeçilmez hakkı, kendisini özgürce temsil edebilme ve Önderlik hakkıdır. Yani Başkan Apo'nun özgürlüğü, Kürt ulusunun güncel hakkı ve talebidir. Bunun dışındaki bütün söylemler, teminatlar ve geleceğe ilişkin vaadler, Kürt ulusuna yapılabilecek en büyük saygısızlık, demagojidir ve politik hiledir.

Kürt ulusu, kiminle, hangi koşullarda ve nasıl bir katılımla birleşebileceğine karar verebileceği gibi, geleceğine ilişkin kararlarda da kendisi karar verecektir. Bu hak ne TC'nin, ne ABD'nin ne de Avrupa devletlerinin ipoteğinde değildir.

Kürdistan'da yıllardır süren savaşın temelinde yatan gerçek de budur. Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı, hem Kürtler hem de Kürtleri egemenlikleri altında tutan halklar açısından yaşamsal önemdedir. Bu hakkın kullanılır hale gelmesi, ezilen ulus açısından bir özgürleşme ve insanlaşma gerekçesidir. Kürt ulusunun dünyanın diğer ulusları ile eşit bir düzeye gelmesinin temel koşulu kendisi hakkında, kendisinin karar verme gücüne ulaşmasıdır. Kürtler bu hakkı kullanamadıkları sürece, uygar bir toplum ve gerçek anlamda bir ulus sayılamazlar.

Ezen halklar açısından da, ezilen bir halkın kendi kaderini tayin hakkını kayıtsız koşulsuz tanımak bir özgürleşme ve demokratikleşme gerekçesidir. Türk devletinin demokratikleşememesi ve Türk halkının özgürleşememesinin altında yatan temel gerçek de Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkına gösterilen saygısızlık ve bu hakkın inkarıdır.

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın İmralı'da yaptığı açıklamalar ve önerdiği çözüm paketi, bireysel düşünceler değil; Kürt halkının istemleridir. Bu açıklamalarda "***Türkiye'den ayrılarak yaşama***" değil; "***demokratik cumhuriyette, demokratik birliktelik***" tercihi yer almaktadır. Bu tercihin nasıl yürüyeceği, ne kadar süreceği, sonraki dönemlerde değişip değişmeyeceği de Türk egemenlerinin değil, Kürt ulusunun vereceği karara bağlıdır. Eşitlik ve özgürlük ilkesi temelindeki bu birliktelik arzusu, Kürt ulusunun bugün için kendi kaderini belirleme noktasında da ilk tercihtir.

Demek ki Kürtler bugün için başka uluslarla ilişkilenme biçimi noktasındaki haklarını "***ayrılma***"dan yana değil, birlikte yaşamaktan yana kullanmaktadır. Ancak bu hakkı veya bu tercihi Kürtler adına Türk devleti veya başka devletler istediği veya dayattığı sürece ne Kürtler eşit ve özgür olabilir, ne de Türkler.

Çünkü Kürtler özgür ve eşit güvencelere kavuşmadıkça Türkiye halkları da özgürleşemeyecektir. Çünkü ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, emperyalist sistemde bir bölünme psikozu yaratırken, sosyalist sistemde karşılıklı güven, eşitlik ve özgür irade temelinde ulusları birbirine yakınlaştıran temel bir işleve kavuşmaktadır.

Ulusların kendi kaderini tayin hakkı her şeyden önce toplumsal gelişmenin sağlanması, yaşamsal sorunların çözümlenmesi, ulusal eşitsizliğin ve sömürünün ortadan kaldırılması, ulusların oluşmalarını engelleyen nedenlerin ortadan kaldırılması; halkların gelişmesi için gerekli olan özgürlük ortamının sağlanmasıdır. Kürtlerin bugünkü talepleri de bunlardır.

Sömürgeci devletlerin ve özel olarak da TC'nin, Kürt sorununa inkarcı ve imhacı yaklaşımları, ulusal kurtuluş mücadelesini, ulusal sorunun çözümlenmesinin en etkili aracı haline getirmiştir. Dünyanın başka ülkelerinde olduğu gibi Kürdistan'daki mücadelede de ulusal kurtuluş mücadelesi, aynı zamanda emekçi yığınların toplumsal özgürlüğe kavuşmalarının da aracı olmaktadır. Bu nedenle Türkiye'deki kimi "***aydın***" kemalist ideologlar, Kürt ulusal sorununu kabul etmekle birlikte onun toplumsal özünü yadsımaktadır. Ulusal sorunu ve Kürtlerin kendi kaderini belirleme hakkını salt etnik nedenlere, sınıfsal bağlarından koparılmış bir ideolojik ve kültürel yaşama, bilince, ruha ve duygulara indirgemektedir. Bir kısım kemalist idaolog ve kimi sol aydın ise daha da şoven bir tutum takınarak, Kürt ulusunun toplumsal bir kategori, tarihsel bir insan topluluğu olduğu fikrini tamamen reddetmektedir.

Başkan Öcalan'ın tutuklu bulunduğu koşullarda dile getirdiği "***demokratikleşme***" çağrısı, Kürt ulusunu tanımayan inkarcı, hukukdışı ve kabul edilemez yaklaşımlara karşı, TC'yi evrensel ve insani ölçülere çekme çabalarından başka birşey değildir. 1 Eylül 1998 ateşkes sürecinde dile getirilen düşüncelerin bir tekrarıdır. Bunlar dar-taktik yaklaşımlar da değildir.

Farklı olma hakkı ve farklılıklara saygı zorunluluğu

PKK'ye ve onun yürüttüğü ulusal kurtuluş mücadelesine göre demokratikleşme ve hukuki eşitlik; eşit ve özgür iradeleri ile bir araya gelen insanların ve toplulukların eşitliği anlamına gelir. Kürtlerin de kendi kimlikleri, istemleri, kültürleri, tercihleri ile birlikte "***farklı olma hakkı***"nı ifade eder. Farklı olma hakkı herkesi kimliğinden, kimliğinin gelişiminden sorumlu kılar. İnkar edilmez bir gerçeklik olan bu "***farklı olma hakkı***", başka halkların farklılıklarına da tahammül etme ve hoşgörü kültürünün gelişmesinde başkalarına sorumluluklar yükler.

Bugün TC'nin katı ve inkarcı bir yaklaşımla "***kendisi gibi olmayan***" herkese saldırması veya kendisine benzeştirmeye çalışması, demokrasi kültüründen yoksunlukla ilgili olduğu gibi, henüz tatmin olamamış geri bir kültürün kendisini ayakta tutmasının da bir sonucudur. Çünkü başkalarına tanınan haklar ve özgürlükler, bu hakları tanıyanların haklarını ve özgürlüklerini de nisbeten sınırlar. Bu açıdan Kürt halkının haklara sahip olması, bazı temel hakları kullanabilir bir düzeye gelmesi Türkiye halkının demokrasi kültürünü geliştireceği gibi, Türk devletinin demokratikleşmesine de büyük bir katkı anlamına gelmektedir. Çünkü özgürlük, klasik tanımıyla "***başkasına zarar vermeyen her şeyi yapabilme***"dir.

Türk devletinin Osmanlı'dan itibaren, erkini ve gücünü kanıtlayabildiği yegane yer Kürdistan'dır. TC'nin antidemokratik karekterindeki zaaflar ve ilkellikler, Kürt ulusu üzerinde uygulanan baskı, asimilasyon, inkar ve terörden başka bir şey değildir. Türkiye'deki rejimin varlık nedeni, bu nedenle özgürlüğün tanımındakinin tersidir. Yani bu rejimin kültürüne göre özgürlük, "***başkasına zarar da verse herşeyi yapabilmektir.***"

Oysa uygar toplumlarda özgürlük, bireysel veya toplumsal bağımsızlıktan çok, insanların (veya toplumların) karşılıklı bağımlılığıdır. Bu karşılıklı bağımlılık, zorunlu olarak taraflara yükümlülükler ve sorumluluklar yükler. Ortaya paylaşılmış bir özgürlükler ortamı çıkar. Gerçek demokrasilerde "***bizim özgürlüğümüz***" başkalarının haklarını sınırlar; "***başkalarının özgürlükleri***" de bizim haklarımızın sınırlarını belirler.

Bu bakımdan içinde bulunduğumuz süreçte, emperyalistlerce dile getirilen "***demokratikleşme***" ile Başkan Apo'nun dile getirdiği demokratikleşme arasında hiçbir benzerlik ve yakınlık yoktur. Emperyalistlerin demokratikleşme dedikleri şey, Önderliksiz ve iradesiz bir Kürt halkıdır. Kürt ulusunun yıllar boyunca kan ve can pahasına elde ettiği özgürlüklerden vazgeçilmesi, Kürtlerin kendi gelecekleri hakkında kendilerinin karar verme gücünün ellerinden alınmasıdır. Başkan Apo'nun demokratikleşme dediği şey ise, eşit ve özgür temelde, halkların birbirine saygı ve güven duyduğu ve irade sahibi olduğu bir düzeyi ifade etmektedir.

Başkan Apo'nun İmralı'da yaptığı açıklamalar, Kürt halkının istemleridir.

Binlerce fedai beklemededir

Apocu hareket hapsedilemez

Serxwebûn: *15 Şubat sonrası gerilla cephesinde yaşanan gelişmeleri kısaca özetler misiniz?*

Murat Karayılan: 15 Şubat uluslararası komplo ile birlikte tüm güçlerimizde yaşanan sarsılma, daha çok Önderlik çizgisine daha doğru bir yaklaşımı yakalamak, Önderlikle bütünleşmenin çabalarını daha doğru temelde geliştirmenin tutkusu oldu. Bundan hareketle bütün parti, ordu güçlerimizde her zamankinden daha güçlü bir biçimde mücadeleye sarılma, kendini mücadeleye yatırma ve Önderlik çizgisinin yaşam bulması, pratikleşebilmesi için herkeste gelişen bir fedai ruhunun vücut bulması sözkonusu olmuştur.

15 Şubat olayı yaşanırken, 6. Kongre tamamlanmamıştı, tamamlanmak üzereydi. Gelişen uluslararası komplonun pratikte tarafımızdan cevap bulması için kongrece genel plan çerçevesi çizilmişti. O zamandan bu yana gelişen süre içerisinde planladığımız ve hedeflediğimiz bütün çalışmalar tam anlamıyla istediğimiz düzeyde pratikleşmemiş olsa da, belirli bir performans ortaya çıkarılmıştır.

Bugün Kürdistan'da üç temel gücün varlığından bahsetmek mümkündür. Birinci ve en etkilisi PKK Genel Başkanı **Abdullah Öcalan** yoldaştır. Öcalan yoldaşın ulusal çapta yarattığı etki şahsında ortaya çıkardığı güç, Kürdistan boyutunda, 15 Şubat komplosu ile birlikte etkinliğini bütün boyutlarıyla Kürdistan çapında bir kez daha göstermiştir. İkinci güç **parti yapısı** ve **ordu gücüdür.** Denilebilir ki, Önderlikten sonra gelen ve bugün Kürdistan'da en örgütlü güç konumunda olan parti yapısı ve gerillaıdır. Üçüncü güç ise, **yurtsever Kürdistan halkının gücüdür.**

PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Cemal (Murat Karayılan) yoldaş

Gelişen komplodan sonra ortaya çıkan pratik mücadele gerçeği, bu iki gücün etkinliğini Önderliğe sahipleniş düzeyini göstermiştir. Gerilla ve halk gücü. Her iki gücün de kendi cephesinde geliştirdiği etkin mücadelenin kapsamını ulusal boyuta taşımıştır. Genelde gelişen bir fedai ruhunun etkili olduğu, yaşanan pratikte ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede kongrede planladığımız pratik mücadele süreci belirli bir düzeyde gelişme göstermiştir.

Genel Başkanımızın esir alınmasıyla birlikte düşmanın hem gerilla, hem de halk cephesinde beklentileri vardı. Başkan Apo yapımız için sadece bir Önderlik olmayıp, hemen her şey olan, yani en etkili bir Önderlik, en etkili merkezi yapı, en etkili yönetim ve ideolojik organ olarak bütün yönleriyle partiyi yürüten, yaşatan, geliştiren güçtür.

Bu gerçeği bilen düşman, bu gücün uzaklaştırılmasıyla mücadelenin büyük bir gerilemeyi yaşayacağını umuyordu. Parti yapısı ve gerilla ordusu içerisinde gelişecek moralsizlik, dağınıklık, parti yönetim yapıları ve organları içerisinde birbirini dinlememe, çok başlılık, en önemlisi de Önderliğin yarattığı yönetimsel boşluğu dolduramama ile genel mücadelede bir gerileme ve dağınıklığın olabileceğini bekliyordu. Yine halk cephesinde de bir ürkmenin, moralsizliğin, kendini kadere terketmişliğin gelişebileceğini bekliyordu.

Bu süre içerisinde düşmanın beklentileri kursağında kaldığı gibi, tersi bir gelişme yaşanmıştır. Yani gerilla ve parti yapısı içerisinde her zamankinden daha büyük bir kararlılık, mücadeleye sarılma, Önderliğimizin mücadele başında bulunduğu süreçlerde ulaşılmayan partileşmeyi yaşamak için, her türlü çabayı gösterme, yine Önderliğin ve partimizin askeri çizgisini taktik yaklaşımlarının pratikte yaşam bulması için her zamankinden daha fazla özverili ve doğru bir yaklaşımın gelişmesiyle birlikte parti yapımızda bir kenetlenme, yönetim organlarımızda bir hakimiyetin sağlanması, yani gerilla gücümüzün tam olmasa da, mücadele taktiğine yakın bir çizgide seyretmesi yaşanmıştır.

Kuşkusuz bu sürecin yaşanan yetersizlikleri vardır. Ama önemli olan şudur ki; bu pratik süreç Önderliğin doğrudan mücadele başında olmadığı bir durumda Apocu çizginin pratikleşmesi, bırakalım herhangi bir biçimde engellenmiş olsun, daha fazla yaşam bulduğu, pratikleştiği ortaya çıkarmıştır.

Bu pratik süreç Başkan Apo'nun artık bir kişi olmaktan çıktığı, dört duvar arasına hapsedilemeyeceği, **Apoculaşma hareketinin** tamamen yaşam bulduğu, dolayısıyla bu Önderlik hareketinin herhangi bir biçimde zaptedilemeyeceği, durdurulamayacağının kanıtı olmuştur. Bir yerde, Önderliğin yürüttüğü mücadele ve ortaya çıkardığı güç ile ne denli büyük ve etkin bir Önderlik gerçeği olduğunu pratikte ispatlamıştır. Apocu hareketin asla hapsedilemeyeceği ortaya çıkmıştır. Bugün Başkan Apo düşmanın denetiminde, esaret altındadır. Ama bu Önderliğin yarattığı öğrenciler topluluğu ve halk gerçekliği her koşul altında onun çizgisine ve mücadelesine sahip çıkabilme gücünü göstermiştir. Hem gerilla, hem halk cephesi açısından gerçeklik böyledir.

Gerillanın sergilediği pratik duruş düşmanın operasyonel saldırılarına karşı gösterdiği taktik yaklaşım, keskinlik her zamankinden daha fazla savaş gücü ve yeteneğini sergilemesi gerçekleştirdiği eylemlerle, ortaya çıkardığı etkili vuruş düzeyi küçümsenemeyecek derecededir.

Bu süreçte gerillada gelişen fedaileşme hareketine paralel biçimde, gerilla ordumuzda örgütlendirilen özel kuvvetler bünyesindeki fedai güçlerinin çeşitli düzeylerde ve çeşitli sahalarda geliştirdiği fedai eylemleriyle sürece nasıl yaklaşılacağını, nasıl cevaplanacağını şu veya bu biçimde gösterilmiştir. Ayrıca her yıl bu mevsimde aynı süre içinde kayıplarımız yüzlerle ifade ediliyordu. Özellikle Mart-Nisan aylarında yılın en büyük kayıpları yaşanıyordu. Bu yıl Türk ordusunun peşpeşe yeni taktik ve ileri teknikle geliştirmiş olduğu saldırı, imha operasyonlarına rağmen, şimdiye kadar gerilla güçlerimizin verdiği kayıplar çok cuzidir. Bu konuda Türk ordusunun saldırılarını boşa çıkarma ve devrimci karşılığı verme yönünde bir başarı sözkonusudur.

Aynı biçimde bahar süreci ve çeşitli zorlukların başlangıcı olması itibariyle, mücadele tarihimiz boyunca hem her yıl, bu ayda genellikle kararsız, netleşmeyen kişiliklerin ayrıştığı, yani diğer bir deyişle firarların geliştiği bir süreçti. Geçmiş yıllarda bu aylar böyle yaşanıyordu. Ama bu yılda, şimdiye kadar herhangi bir firar durumu gelişmemiştir.

Bununla beraber bu geçen süreç içerisinde gerillaya **1025 kişi yeni katılım** göstermiştir. Demek oluyor ki, düşman cephesinin beklediği yenilme ve duraklama değil de parti ve ordu saflarında daha fazla kenetlenme, direngenlik sözkonusudur.

Hem nitel bir gelişme, hem de nicel olarak ordu güçlü bir büyüme sürecini yaşamaktır.

İlk sınav başarıyla verilmiştir

Serxwebûn: Fedailik ordunuzda genel bir tarz haline geliyor. Doğru mu?

Murat Karayılan: Tabii ki, kongremizin ve Genel Başkanımızın tespitleri vardı. Yine bu tespitler ışığında kongremizin kararları vardı. Bu kararların en önemlisi, ordu güçlerinde mutlak temelde olması gereken yeniden yapılanma, yeniden ordulaşma, askerileşme hareketinin geliştirilmesi kongre kararları çerçevesinde bu süreç boyunca bütün güçlerimizde köklü bir değişim, dönüşüm ve döneme uygun yeniden yapılanma hareketini geliştirmek amacıyla yoğun bir siyasi, askeri eğitim süreci başlatılmıştır. Bu da pratik olanaklara göre devam etmekte olan bir süreçtir.

Sonuç olarak bu soruya vereceğim cevap şudur:

15 Şubat komplosundan bu yana parti ve ordu güçlerimizde ciddi bir yoğunlaşma süreci gelişmektedir. Hem nitelik, hem nicelik olarak bir büyüme ve derinleşme başlamıştır. En önemlisi de gücümüzün ezici çoğunluğunun fedai ruhunu pratikleştirebilmenin yoğun çabasını geliştirmesidir. Kararlılık, inanç, irade, fedakarlık, çizgiye, mücadeleye daha fazla gelme gibi tüm hususlarda belli bir gelişmeyi görmek mümkündür.

Bu anlamıyla parti yapımız ve ordumuz ne düzeyde Önderliği temsil edebilecekleri hususunda ilk sınav verilmiştir. Bu sınavın sonuçları istediğimiz gibi olmasa da, umut verici, olumlu bir gelişme pratiğini göstermektedir. Benzer bir düzeyi yurtsever Kürdistan halkı göstermiştir.

İlk kez 15 Şubat komplosuyla birlikte Kürdistan halkı, ulusal bir eylemliliğe kalkmış bulunmaktadır. Bu çok yeni bir durumdur. Bir Sanandaj'dan, Muhabad'tan, Dersim'e, oradan Süleymaniyle kadar her bölgede tek bir amaç için Kürdistan halkının gerçekleştirmiş olduğu ilk ulusal eylemidir. Bu ilk ulusal eylem, Önderliğe sahip çıkma anlayışıyla gelişmiştir. Önderliğin ulusal bir Önderlik olma gerçekliğinin en iyi bir örneği olmuştur.

Süreç boyunca, gerek Kuzey Kürdistan'da, gerek diğer parçalarda, yine halkımızın yurtdışında geliştirmiş olduğu sahiplenme, mücadelede göstermiş olduğu kararlılık küçümsenmeyecek bir düzeyde seyretmiştir. Özellikle Kuzey'de Newroz eylemliliği ardından, her türlü şantaj ve tehdide rağmen seçimlerde gösterdiği yurtsever tavır şunu göstermektedir ki; halkımızın kararlılığı kesindir, nettir.

Böylelikle hem gerilla, hem halk cephesinde geçen zaman içerisinde, gösterilen tutum ve duruş hem dosta, hem düşmana anlamlı bir mesaj olmuştur. Çünkü biz düşman cephesinin bazı beklentileri vardır dedik. Ama aynı şekilde sol, demokrat çevrelerin de kaygıları, endişeleri vardı. İşte, bu geçen süreç bir anlamda, Önderlik sonrasında parti ve halk gücümüzün rüştünü ispatlaması, Önderlik sonrasında mücadelenin herhangi bir biçimde gerilemesinin değil, tersine daha fazla geliştirileceği, Önderliğe bağlılığın bir vesilesi olarak, Önderlik tarzının yakalanacağı mutlaka mesajı herkese verilmiştir.

Önderlik daha fazla yaşamsallaşmalı

Serxwebûn: Genel gelişmeleri özetlerken, Apocu hareketin, Apocu düşünce hareketin güçlendiğini, bunun mevzilenmesi ve harekatının geçmiş yıllara oranla daha başarılı olduğunu belirttiniz. Başkan Öcalan'ın esaret altına alınması sonrası bu gelişmelerin yaşanması sizce bir çelişki değil mi?

Murat Karayılan: Özünde bir çelişki değildir. Hareketimizi yakından tanımayan, onun özünü anlayamayan bazı çevreler açısından bir çelişki gibi gözükebilir. Ancak Önderlik çizgimizin gerçeğinin farkında olan veya bu çizginin derinliğini şu veya bu düzeyde bilen kimseler için bu bir çelişki değil, tersine PKK doğasının kendisidir.

Çünkü hareketimiz önderliksel bir harekettir. Bir ideolojik, politik harekettir. Bir ruhtur, felsefedir. Bütün bu gerçekliği geliştiren, pratikleştiren, yaşamsallaştıran bir önderlik gerçeği vardır. Ancak bu önderlik kendisini genelleştirmiş, tüm değerlerin bir bileşkesi haline getirmiştir ve kendine topluma, geniş kadro yapısına, yurtsever kitleye maletmiştir. Dolayısıyla bütün bunları geliştiren ve halka maleden Başkan Apo'nun esir düşmesiyle birlikte Apocu ruhun daha fazla gelişmesi, Apoculaşmanın her zamankinden daha fazla tüm yönleriyle gelişim göstermesi, revaçta olması gerçeği vardır. Bu bir felsefedir. Bu ideolojiyi ve felsefeyi geliştiren Önderlik, kendisini kişide tıkatan, daraltan değil, kendisini toplumsallaştıran, kolektifleştiren bir gerçekliktir.

Bu nedenle böyle gayri insani bir biçimde korsanca bir tarzda, bütün uluslararası hukuk ve yasaların ayaklar altına alınarak, Başkan Öcalan'ın kompoya uğratılması karşısında, bütün dost çevrelerde bir tepki hareketi geliştiği gibi, Kürdistan halkında ve Kürdistan gerilla ordusunda gerçekten Apocu tarzda savaşma kararlılığını güçlendirmiştir. Kuşkusuz ki, bu tepki salt duygusal, salt gösteri anlamında bazı pratik yaklaşımlarla geçiştirilemezdi. Özsel olmak zorundaydı. Daha fazla yoğunlaşma, Önderliği yaşama, yaşamsallaştırma ve daha fazla Apoculaşma biçiminde olmak zorundaydı. Nitekim gelişen süreç bunun bu doğrultuda olduğunu göstermektedir.

Başkan Apo bundan sonra daha fazla yaşayacaktır

Serxwebûn: Daha önce olmayan bir düşünce yoğunluğundasınız. Apocu felsefe deyimini kullandınız. Bu kavramın ve buna ilişkin düşüncelerin üzerinde yoğunlaşmayı siz neye bağlıyorsunuz?

Murat Karayılan: Tarihte ortaya çıkan birçok önderlik, birçok sanatsal değer, yeni olaşan ideolojik, felsefi açılımların genellikle zamanında önemi, gerçekliği bütün yönleriyle kavranamamıştır. İnsanlar ilk etapta, bu akımları kavrayamamış ve cevaplayamamıştır. Daha çok bir gelişim süreci, bir süreç altından değeri, derinliği toplumlar tarafından algılanmıştır.

Şimdi burada, bir aynılık ya da bir benzerlik kurmuyorum. Önderliğimiz bizzat mücadele başındayken de onun geliştirdiği çizgi, felsefi yaklaşım ve derinlik kavranmaya çalışılıyordu. Ama Önderliğin mücadeleden kopartılmasıyla birlikte, bu kavrama yaklaşımı ve bu kavrama aşkı, tutkusu daha fazla öne çıkmıştır. Esasen Apoculukla birlikte, Başkan Apo bundan sonra daha fazla yaşayacaktır. Bundan sonra felsefesi, çizgisi, insanları daha derin bir biçimde etkisine alacaktır.

Önderlik onbeş günde bir, haftada bir talimat veriyorken ve gereken derinlikte yaklaşılmadığı için tümüyle özümsenmiyordu. Ama şimdi, dönüp o talimatları daha derinlikli bir yaklaşımla inceleme durumu sözkonusudur. Daha fazla anlamanın, yoğunlaşmanın, kavramanın, yaşamsallaştırmanın çabası içerisine girilmiştir. Bu neyi gösteriyor? Artık bundan böyle Apocu felsefe, Apocu çizgi Kürdistan halkı ve dünya devrimci gündeminde daha fazla yaşamsal bir olgu olacaktır, yön veren, yürüten, yaşatan ve pratikleştiren etkili bir güç olacaktır. Geleceğe yönelik olarak gelişmenin daha çok bu yönde olacağını görmek ve söylemek mümkündür.

Yürüten her zaman aynı Önderlik'tir

Serxwebûn: Kongre sürürken, Başkan Apo tutuklanmıştı. Buna rağmen kongrede Başkan Apo'yu Genel Başkan seçti. Bu bir dezavantaj oluşturuyor mu?

Murat Karayılan: Hayır. Biraz öncede belirttim: Genel Başkanımız ister fiziki olarak mücadele başında olsun, ister olmasın süreç itibariyle her zamankinden daha fazla mücadelenin başında olacaktır. Yani onun felsefesi, çizgisi, politikası, ruhu etkili olacaktır. Bu açıdan bizzat yetkili olan, yürüten, yaşatan bir ideoloji ve felsefenin sahibi nerede olursa olsun, bu işin önderliği ve Başkanıdır. Dolayısıyla kongrenin bu konuda geliştirdiği karar, seçim en doğal ve yapılması gereken bir tutumdur. Günümüzde bile günlük olarak bunu icra eden Önderliktir, bu çizgi, bu felsefedir. Yürüten her zaman aynı Önderliktir. Derinleştiren budur. Dolayısıyla bunun Önderliği artık sökülemez, yok edilemez.

Serxwebûn: Son süreçte geliştirilen Türk ordu operasyonlarının niteliği nedir?

Murat Karayılan: Komplo ve komplonun bir parçası olarak, uluslararası düzeyde

"Artık Apocu felsefe, Apocu çizgi Kürdistan halkı ve dünya devrimci gündeminde daha fazla yaşamsal bir olgu olacaktır. Yön veren, yürüten, yaşatan ve pratikleştiren etkili bir güç..."

hareketimize yönelik saldırı ve operasyonlar hala devam ediyor. Bunun uluslararası boyutuna bu aşamada girmeye gerek yok.

Ülke içerisinde ve Türkiye boyutunda, hem psikolojik savaş tarzında yoğun bir şovenist dalganın geliştirilmesiyle olumsuz bir atmosfer yaratılmakta, hem de çeşitli düzeylerde mücadelenin daraltılması, ezilmesi, tasfiye çabaları geliştirilmektedir. Hem çeşitli kurum ve kuruluşlara karşı geliştirilen yönelimler şahsında, hem de genelde halkımıza yönelik şiddet dozajının gün geçtikçe hızından hiçbir şey kaybetmeden devam ettirilmesinde bunu görmek mümkündür.

Tabii ki, mücadelenin tasfiye edilmesi, gerilla gücünün tasfiye edilmesinden geçmektedir. Bunu biz nasıl biliyorsak, karşı tarafta biliyor. Dolayısıyla gerilla gücünün, gerilla varlığının hedeflenme durumu var, bu yönlü saldırıları sözkonusudur. Elbette TC planı, başta Önderlik üzerinde yoğunlaşarak, o halkadan bazı sonuçlar almaya çalışarak, gerillayı ezmeyi planlıyordu. Genelde Önderlik üzerinde yürüteceği uygulamalardan alacağı sonuçlarla, yaratacağı psikolojik ortam ile özel savaş tarzlarını geliştirerek tasfiye ortamını hazırlamaya çalışıyordu. Aynı zamanda gerilla cephesinde de gevşemeyi bekliyorlardı.

Bu olmadı. Ne Önderlik üzerindeki planları bu aşamada sonuç aldı, ne de gerilladan beklentileri veya ona yönelik geliştirdiği siyasi, psikolojik propaganda çalışmalarından sonuç alabilmiştir. Kendi askeri yaklaşımını da buna dayandırıyordu. Şimdi bu zemin yeterince olgunlaşmadığı için, hatta gerilla ve halkın bu beklentilerin tersi bir kararlılık düzeyi, sağlam bir duruş ve gelişim göstermesinden dolayı, aslında TC operasyonları da diyebiliriz ki, istediği gibi geliştirilememiştir. Yani bu konuda karşı cephede bir güvensizlik, bir muğlaklıktan bahsetmek mümkündür.

Beklentileri gerçekleşmeyen, dolayısıyla yönelme isteğine rağmen, hangi düzeyde yönelmesini bilmeyen bir yaklaşım dıştan görülüyor. Bu bir dış gözlemdir.

Özelde ise şimdiye kadar varolan operasyonları, önceden iyi hazırlanmış bazı güçlerin, havadan indirmeler ile, yani uçar birlikler ve yoğun teknik desteği ile gerçekleştirdiği orta düzeyde operasyonlardı. Bu operasyonların özelliği bilgiye dayalı olarak yürütülmesidir. Ancak bilgiye dayalı olursa, daha önceden gerilla hakkında havadan veya karadan keşif yapmışsa, görüntü almışsa, dolayısıyla bir istihbarat bilgi tespiti yapmışsa, o temelde geliştirilip, sonuç alınmak istenen operasyon tarzı oluyor.

Bu anlamda ortalama olarak daha çok bir-iki tugayın katıldığı, hızlı, seri, üç ile beş gün arasında değişen bir zamanı kapsayan saldırı operasyonları biçimindedir. Taktik yaklaşım, tespit edip imhayı hedefleyen bir yaklaşım oluyor. Herhangi bir taciz durumu yok. Tespit edip imhaya, sonuç almaya yönelik orta çaplı operasyonlar olmaktadır. Bu düzeyde geliştirilen çok sayıda operasyon vardır.

Eskisi gibi çok merkezli, genelkurmaylıkça direkt yönetilen ve dolayısıyla çok kapsamlı, geçen yıl görüldüğü gibi yüzbinlerin katıldığı operasyonlar yerine, daha az ve daha profesyonel yetiştirilmiş, daha hızlı, daha iyi manevra kabiliyeti olan, kısa sürede kuşatma harekatını geliştirebilen avlama operasyonlarıdır.

Bunların çapı dediğim gibi, orta düzeydedir. Gerçi Botan'daki biraz daha geniştir. Bu çizdiğim kapsamı aşan düzeydedir. Ama diğerleri bu belirttiğim kapsamda gelişen operasyonlar oluyor.

Serxwebûn: Bu operasyonların geçen yılkinden veya daha öncekilerden farkı nedir?

Murat Karayılan: Farkı şudur: Eskisi gibi rastgele tüm araziyi hedefleyen, tüm araziye serpiştirilmiş, adeta güç ve enerji tüketen bir operasyon tarzından ziyade, beli bir mıntıkayı, alanı hedefleyen, böyle beş-onbin arasında değişen bir güç yoğunluğuyla, mobilize olmuş güçlerle, havadan takviyelerle hızlı bir biçimde kuşatıp ezmeyi hedefleyen bir operasyon biçimi sözkonusu. Yani saldırganlığı daha keskin olan, imhayı kesin hedefleyen operasyon biçimleridir. Ani ve hızlı gelişiyor. Buna karşı tedbirler etkili olmazsa, kayıpların verilmesi mümkün olabilir. Nitekim Amed gibi bazı eyaletlerimizde bu yaşanmıştır. Düşmanın harekat tarzını dikkate almayan bir biçimde hareket etmelerinden dolayı bazı kayıplar verildi. Onun bu taktik yaklaşımlarını boşa çıkaran, doğru gerilla tarzıyla hareket eden alanlarımız ve güçlerimiz düşmanının bu düzeydeki saldırılarını çok rahat bir şekilde boşa çıkarabilmişlerdir. Sadece aksatmakla, boşa çıkarmakla kalmayıp aynı zamanda en son **Erzurum** Eyaleti'nde görüldüğü gibi etkili darbeler vurulmuştur. **Dersim**'de yine öyle. Botan'da, Haftanin'de, Xakurke'de, Gare'de düşmana önemli darbeler vurulmuştur.

Kısaca, mevcut saldırılar bu düzeydedir. Daha çok bilgiye, istihbarata dayalı, daha planlı, örgütlü, hızlı, hem ulaşımda, hem hedefi imha etmede tekniği kullanan operasyonel taktikleri sözkonusudur. Muhtemelen daha kapsamlı yönelimleri de olabilir. Bu mümkündür. Genel planlamalar çerçevesinde eğer imha yaklaşımını, özellikle bu mahkeme döneminde öne çıkaracaklarsa, -bunu gözlemlemek gerekiyor- daha kapsamlı harekatlara yönelebilirler. Biz şimdiden bunun hazırlıklarını yapıyoruz. Ama geçen süreçte uygulanan düzey tabii ki bir saldırı düzeyidir, önemli bir saldırı düzeyidir. Bu düzeyde öyle sıradan değildir. Fakat bahsettiğim gibi çok kapsamlı, özellikle genelkurmaylıkça yönlendirilen operasyonlar henüz sözkonusu değildir.

Biraz daha iyi örgütlendirilmiş, orta düzeyde parça parça imhayı hedefleyen operasyonlar olmaktadır.

1 Eylül '98 süreci devam ediyor

Serxwebûn: Seçim sonucunda görece olarak daha faşizan bir hükümetin, daha faşizan bir parlamentonun ortaya çıkmasından sonra, gelişen operasyonlara gerillanın verdiği karşılık daha şiddetli ve sert görünüyor. Bu gözlem doğru mu?

Murat Karayılan: Seçimlerle birlikte yeni oluşan parlamento ile bizim vuruş gücümüzün şiddetlenmesinin çok bağlantısı olacağını sanmıyorum. Genelde güçlerimizde bir politik tepki, kinlenme sözkonusudur. Yani gerillada keskin bir duruş sözkonusudur. Daha sert vuruşlar bu anlamda bir kararlılık belirtisidir. Bu süreç itibariyle gelişen bir yan olmaktadır.

Serxwebûn: Parlamentodan çıkan DSP-MHP ve ANAP hükümetinin Kürt sorununa tavrı nasıl olabilir?

Murat Karayılan: Bizim için mevcut seçim sonuçları ve oluşan parlamento çok belirleyici değildir. Türkiye devlet gerçeğini az çok biliyoruz, tanıyoruz. Devlet erkinin esas olarak belirleyici olduğunu, onun yönlendirici, karar gücü olduğunu biliyoruz. Siyasal yelpazedeki güçlerin etkisi hiç şüphesiz vardır. Ama Türkiye'de bu seçimlerle birlikte gelişen, hiç şüphesiz bir sistemin askeri ve siyasi yelpazede bir noktada buluşmasıdır, bütünleşmesidir. Bu açıdan biz öyle çok tehlikeli görmüyoruz. Yani yürürlükte olan bir devlet politikası var ve bu yine belirleyici olacaktır. Bu politikanın herhangi bir şekilde değişebileceğini pek sanmıyoruz. Görüntü kabilinde, söylem düzeyinde bazı değişimler belki olabilir. Ama devlet politikası esas olacaktır. Hatta mevcut ortaya çıkan siyasal tablo ile birlikte devlet erki kendi anlayışı ve politikasında rahat karar verece bir ortamı yakalamıştır. Yani siyasal ve askeri cephelerin daha fazla bir konsensüs uygulanma durumu gelişiyor. Devlet bundan böyle artık her konuda daha fazla karar gerekçesine sahiptir. Bu açıdan Kürdistan konusunda her zamankinden daha fazla TC etkili kararlar alabilecek güce gelmiştir. Bu anlamda bundan rahatsızlık duymuyoruz. Bizim açımızdan bu kararsızlıktan, çok başlılıktan daha iyidir.

Bugün Parti Genel Başkanımızın geliştirmekte olduğu bir mücadele, demokratik çözüm, barış ve açılım vardır. Önderliğimiz kendi çizgisi doğrultusunda mevcut bulunduğu zeminde, koşullarda politika yürütüyor, siyaset geliştiriyor ve çözüm arayışında ısrar ediyor. Biliyorsunuz ki, Önderliğimiz bu yaklaşımı 93'ten beri, ortamını bulduğu her zaman ve zeminde geliştirmiştir. Kürdistan problemine politik, demokratik bir çözüm bulmak istemiştir. Bu sorun silahla deşildi, gündeme getirildi. Artık gündeme gelen bu sorunun, eğer taraflar aklı-selim yaklaşırsa, bunun politik, demokratik yöntemlerle çözümü imkan dahiline girmiş oluyor. Dolayısıyla Genel Başkanımız bulunduğu esaret koşullarında, bu çözüm çizgisini ve anlayışını, yaklaşımını geliştirmenin çabasını göstermektedir. İşte, bunun arayışındadır. Bu anlamda sorunun barışçıl koşullarda çözümü için çaba geliştirmektedir. Biz Önderliğimizin çabalarını bütünüyle destekliyoruz ve anlam veriyoruz. Karşı tarafın buna nasıl cevap vereceği, nasıl bir yaklaşım göstereceği hususu kuşkusuz çok önemlidir.

Elbette bu, gelişmekte olan mahkeme süreci ve yine Kürdistan'da gelişen operasyonel süreçlerle birlikte anlaşılacaktır. Biz Başkanlık Konseyi'nin kamuoyuna yönelik bildirisinde açıkça dile getirdik ki, bu süreçte bir yumuşamayı yaratmaya yönelik olarak, örgütümüz bünyesinde ve dışında böyle çok zorlayıcı olabilecek, çeşitli biçimlerde gelişen yakma vb. keskin eylem türlerini, özellikle gerilla zemini dışındaki sahalarda Türk olsun, başka ulustan olsun kişilerin zarar görebileceği eylemsel yaklaşımları durduruyoruz. Yani gelişen sürece katkıda bulunmak istiyoruz.

Önderliğimizin geliştirmek istediği sürece imkan açmak için biz bu konuda gerekli çabaları göstermeye çalışıyoruz. Ve bizim açımızdan Önderliğimizin geliştirdiği 1 Eylül 98 süreci resmen yürürlükten kaldırılmış değildir. Fakat yaşanan bir savaş gerçekliği de var. Tabii bu karşılıklıdır. Bu savaşın diyelim herhangi bir biçimde devre dışı edilmesi için karşılıklı yaklaşımlara ihtiyaç vardır. Bu açıdan gerillanın kendi zemininde aktif savunma anlamındaki yaklaşımlarını sürdürecektir. Ancak böyle bizzat kendi inisiyatifiyle zorlayıcı eylem süreçlerine girmemeye özen gösterecektir.

Savaşı kontrol altında tutuyoruz

Serxwebûn: Bu tavrınız karşı tarafta bir cevap bulabilir mi?

Murat Karayılan: Bu konuda karşı tarafın tavır ve tutumları önem taşıyacaktır. Eğer karşı taraf Önderliğimizin geliştirmekte olduğu barışçıl, demokratik çözüm yaklaşımını doğru cevaplamazsa ve bunu "*zayıfladılar, esir düştüler*" gibi şu veya bu şekilde yorumlara ve yanıltıcı değerlendirmelerle çarpıtırsa, bu Türk ve Kürt halkı açısından tarihte eşine ender rastlanır düzeyde birlikte yaşayamayacakları koşulların geliştirilmesine yol açmak anlamına gelecektir.

Önderliğimiz yargılamayı bir çözüm yargılamasına, mahkemeyi bir **çözüm mahkemesi**ne dönüştürmek istiyor. Savunma değil, bu savunmadan ziyade bir çözüm sürecidir. Geleneksel olarak bütün mahkemeler bir savunmayı esas alır. Önderliğin mahkemesi savunmadan çok, bir çözüm mahkemesi şeklinde geliştiriliyor. Buna rağmen olumsuzlukla cevap vermek, yine 'zor'da diretmek demek, artık iki halkın ortak yaşam koşullarının tümden ortadan kaldırılması olacaktır. On yılları, hatta yüz yılları alacak bir savaşın çeşitli düzey ve biçimlerde boyutlandırılması olacaktır. Nasıl ki, bir Arap-İsrail çelişkisi bugün tüm çabalara rağmen dindirilemiyorsa, Arap-Yahudi halkları arasında açılan uçurum derinse ve karşılıklı güvenin bütün unsurları zedelenmişse, Türk devletinin bu dönemde Başkan Apo'nun geliştirdiği barışçıl, demokratik çözüm biçimine, yani en mütevazi yaklaşım olan bu yaklaşıma bile ters ve sert yaklaşması durumunda bu uçurum açılmış olacaktır. Hele hele bir halkın bu kadar bağlandığı bir hareketin, bir Önderliği'ne sıradan bir insanımız gibi işte, "*30 bin kişinin katili*" deyip davayı kişiselleştirme, bu kişiselleştirme temelinde bir yaklaşım, "*terörist ele başını yakaladık, mahkum ettik ve idam ediyoruz*" deyip böyle körcesine bir yaklaşım geliştirirlerse, halkımızın gelecek tarih boyunca bir daha bu devleti afetmesi ve bununla bütünleşmesi mümkün değildir.

"Önderliğimiz yargılamayı bir çözüm yargılamasına, mahkemeyi bir çözüm mahkemesine dönüştürmek istiyor. Savunma değil, bu savunmadan ziyade bir çözüm sürecidir."

Dava bir ulusun davasıdır

O zaman dayatılan sadece şu oluyor: "*Benimle yaşayacaksın ama köle olarak. Sürekli üzerinde kamçı olacak. Kamçı altında yaşayacaksın. Senin hiçbir talebini, hiçbir istemini dikkate almıyorum. Talep ileri sürme hakkın bile yoktur. İsteğini de reddediyorum. Sen kamçıya uymak zorundasın.*"

Oysa Önderliğin bu halk için geliştirdiği ideolojik felsefi yaklaşım, artık köleliği kabul etmeme yaklaşımıdır. Bu halk, mevcut Önderlik ve ideoloji olmadan önce belki böyle bir şeyi hazmedebilirdi, geçmiş ayaklanmalarda olduğu gibi. Ama şimdi bunu hazmetmesi, kabul etmesi mümkün değildir. Bir kere ayakta olan ve her zamankinden daha güçlü olan bir parti, ordu gerçeği, direnen bir halk gerçeği vardır. Bunu görmeden, çözüm değil de, çözümsüzlükte diretirlerse, bu bir facia olur. Bu dava bir ulus davasıdır, bir halk davasıdır. Kişilerle sınırlandırılamaz, kişiselleştirilemez.

Bu mantığın altında, elbette ki halk gerçekliğini görmeme ve red etme var. Önderliğimizin geliştirmekte olduğu çözüm yaklaşımına devlet olumlu bir yanıt vermezse, işte o zaman yepyeni bir süreç gelişecektir. Türkiye ve Kürdistan'da savaş çok daha fazla tırmanacaktır. Biz şu an bazı savaş sahalarında, örneğin Türkiye metropol zemininde ve diğer çeşitli zeminlerde savaşı kontrol altında tutuyoruz. Sürece katkı sunmaya çalıştık, ama tersi bir durumda savaşı tırmandırırız.

Serxwebûn: Türk tarafının tersi bir yaklaşım göstermesi nelere yol açabilir?

Murat Karayılan: Karşı tarafın tersi yaklaşım göstermesi durumunda da, Türkiye'deki siyasal, toplumsal ortamı, ekonomik yapıyı yoğun bir biçimde savaşın etkisine almak için gerekli olan tüm hazırlıkları da yapmaktayız. Biz tek taraflı yaklaşamayız. Kimse aptal da değildir. Bu açıdan bir yumuşama sürecini geliştirmek istiyoruz. Ama öte yandan bunun tersi olabilecek birtakım hazırlıklarımızı da yapmak zorundayız. Bu şu demektir: Güvenmiyoruz değil, taktik yapıyoruz değil, beklentimiz, ümidimiz var. Sadece ve sadece tedbirlerimizi alıyoruz.

Değişik bir yaklaşımın, bir imha politikasının geliştirilmesi durumunda, biz kendimizi savunma tedbirlerini almak zorundayız. Halkımız da bu tedbiri almak zorunda. Sürece çok büyük bir dikkatle, sorumlulukla yaklaşmak zorundadır. Aslında bu savaşın ve bu sürecin esas olarak da, Türkiye toplumunun ve Kürt toplumunun ortak yaşam kaderleri, bize göre bugünlerde belirlenecektir.

Tasfiye süreci gelişirse ne olur?

Önderlik şahsında tüm parti yapımız ve tüm yurtsever halk kitlemiz imha sürecine tabi tutulacaktır. Tehlike süreci gelişecektir. Çağımızın bu döneminde, çağdaş devrimci ideolojiyle tanışmış olan halkımızın, yurtsever gençliğimizin, yine ordumuzun ve hazmederek, herhangi bir biçimde bir yaşamı kabullenmesi mümkün değildir. Yaşamın Kürdistan halkına, sadece Kuzey-Batı değil, dört parçada yaşayan tüm Kürdistan halkına zehir edilmesi demektir. Bu Kürdistan halkını yeni bir imha sürecine tabi tutmak olacaktır. Bu açıdan Kürdistan halkının, ordusunun ve partisinin vereceği cevap çok açık olacaktır. Bize yaşamı zehir edenlerin yaşamını biz de herhalde zehir edebiliriz.

PKK gerçeği Türkiye'yi altüst edebilir

Binlerce eli silahlı fedai beklemededir. Canlı bomba diyorlar. Canlı bombalar istenirse, Türkiye'deki her lideri imha edebilirler, eğer istenirse, ama biz istemiyoruz. Tansiyonu arttırmak istemiyoruz. Yani bu-

gün PKK gerçeği Türkiye'yi altüst edebilecek düzeye gelmiştir. Onun için gerekli olan ruhu, cesareti, kendini feda etme düzeyini yakalamıştır. Artık Kürdistan gerillası sadece Botan'da, Dersim'de, Amed'de kırsal alanın en ücra köşelerine kendini hapsetmeyecektir. Türkiye içlerinde de savaşımını yürütecektir. Ama kendisini her alanda, her zeminde hissettirecektir. Bu açıdan durum kritik ve süreç önemli. Bizim beklentimiz sürecin normal rayına girmesi, olumlu yaklaşımların önplana çıkması, doğru çözümün herkes için temel bir yaklaşım olmasıdır.

Biz bu konuda gerekli tüm mütevazi yaklaşımları geliştirmek zorundayız. Ama belirttiğim gibi karşı tarafın tutumu önemlidir. Hiçbir biçimde kurbanlık koyun gibi boynumuzu uzatacak değiliz. Özellikle kendi savunma sistemimizi geliştiriyoruz, derinleştiriyoruz. Bu anlamda halkımız Önderliğimizin mahkeme süreciyle birlikte çok önemli bir tarihsel süreç içinde bulunuyor.

Süreci takip etmeye, anlamaya ve sürece denk düşen en uygun politik taktik yaklaşımları geliştirmeye çalışacağız. Partimizin çabası budur, ama top şimdi karşı taraftadır.

Serxwebûn: Bu dönemdeki önemli gelişmelerden biri de ordunuza katılımların artması. Katılımlar daha çok hangi alanlardandır?

Murat Karayılan: Katılımlar Kürdistan'ın dört parçasındandır. Hangi taraftan çok olduğunu belirtmek doğru olmaz. Kürdistan'ın dört parçasından yoğun katılım isteği gelişiyor.

Serxwebûn: Katılımların niteliğinde bir değişme var mı?

Murat Karayılan: Şimdiki katılımlar daha özlüdür. Kesin karar vermiş, gelmiş, katılmış. Gelenlerde adımını atar atmaz fedai olmak istiyor. Bu düzeyde bir katılım var. Çeşitli hayallerle, çeşitli yaşam arayışlarıyla gelmiş olan katılımlar değildir. Gelir gelmez kendisini fedai, intihar eylemine öneriyor. Böylesine sağlıklı katılımlardır. Dolayısıyla bunlar ordu gücümüzün niteliğini ve niceliğini oldukça artıracak olan, kararlılık düzeyini daha da geliştirecek katılımlar olmaktadır.

Henüz bu yeni katılan güçlerin pratik mücadeleye katkısı olmamıştır. Bir kısmı gerçi pratiğe de girmiştir. Ama çoğu eğitim sürecindedir. Dediğim gibi bu katılımlar birçok bakımdan anlamı, değeri vardır. Kürdistan gençliğinin artık hiçbir biçimde esareti kabul etmeyeceği, Önderliksiz yaşamı hazmedemeyeceğini göstergesidir. Aynı zamanda tabi yüksek bir kararlık, cesaret örneğidir. Dolayısıyla parti yapımız ve savaş güçlerimiz oldukça etkili bir biçimde güçlendirecek olan katılımlar olarak görebiliriz.

Savaşı tırmandırmayalım

Serxwebûn: Mahkeme öncesinde ve mahkeme sürecinde Türk devletinin milliyetçi-şoven bir toplumsal ortam yaratmakta. Bu çaba hangi sonuçlara götürülmek isteniyor?

> ***"Türk devleti eskisi gibi çok merkezli, yüzbinlerin katıldığı operasyonlar yerine, daha az ve daha profesyonel, daha iyi manevra kabiliyeti olan, kısa sürede kuşatma harekatını geliştirebilen orta düzeyde operasyonlar geliştiriyor."***

Murat Karayılan: "*Önderliğe özgürlük Kürdistan'a barış*" sloganı etrafında geliştirilen yeni süreçte halkımızın yüksek duyarlılıkla ve aktif düzeyde katılımı sağlayarak, sürecin bu yönlü gelişmesi için tavır ve tutumu göstermesi gerekmektedir. Tüm dünya uluslararası güçlerin, demokrat, özgürlükçü çevrelerin geliştirilmek istenen sürece duyarlı yaklaşmaları, sürece gelişkin katkı sunmaları ve en temel bir insani görev durumundadır. Bize yapılan, Önderliğimize yapılan bir haksızlık açık ortadadır. Önderliğimiz uluslararası çevrelere ve zeminlere dayanarak barışçı çözüm aramak, zorlamak istemiştir. Bunu yaparken, her türlü uluslararası hukukun ayaklar altına alınarak, komploya uğratıldığı biliniyor. Bütün bu haksız yaklaşımlara rağmen, Önderliğimizin ve parti hareketimizin bugün geliştirmek istediği çözüm yaklaşımlarının, herkes tarafından doğru anlaşılması ve desteklenmesi önemli bir insani demokratik görevdir.

Haksızlığa maruz kalmamıza rağmen biz bu tutumu geliştirirken, Türk devletinin ve devlet çevrelerinin Kürt toplumsal gerçekliğini görmeden, Kürt toplumsal gerçekliğini ifade eden mücadelemize terör deyip, Önderliğimiz şahsında her türlü suçlamaya kalkışması, sorunu kişiselleştirmesi ve böylelikle Önderlik şahsında boğdurulmak istenmesi, artık tüm tahammül sınırlarını aşan bir haksızlık durumu ortadadır.

Umut ediyoruz ki, buna yol verilmesin. Sağduyu hakim olmalı. Bugün tepki gösteriler düzenleniyor. Gözyaşları dökülüyor. 30 bin insanın ölümden Önderliğimiz sorumlu tutuluyor. Eğer bunlar samimi gözyaşları ise, daha fazla gözyaşlarının dökülmemesi için çaba göstermek gerekiyor.

Kin ve nefreti körüklemek doğru değil.

Eğer o masum şehit aileleri denilen, çevreler vasıtasıyla topluma şovenizm dalgası, kin ve nefet tohumları daha fazla ekilirse, bu daha binlerce ananın gözyaşı dökeceği anlamına gelir. Bu açıdan ben sokağa çıkıp taşkınlık gösterenlere bir şey demiyorum. Bunları yönlendiren, özellikle şovenizm ve milliyetçilik dalgasını tırmandıran, Türk medya çevrelerine ve esasta devlet yetkililerinin bu yaklaşımda samimilik yoktur. Eğer gerçekten bu savaşta hayatını kaybetmiş insanlara sahip çıkılmak isteniliyorsa, bu savaşın durdurulmasının yolları aranır. Savaşın daha da alevlendirilerek sürdürülmesi gözyaşlarının devam etmesi anlamına gelir. Gözyaşlarını savaşı tırmandırmada gerekçe yapmak, samimiyetsiz bir tutumdur.

Kürtlerin de anaları vardır, Kürtlerin de şehitleri vardır. Düşünelim ki, siz ortaya çıkıp herkesin gözü önünde protestonuzu yapıp, dilediğinizi söylüyorsunuz. Ama Kürt anaları bunu bile yapma hakkına sahip değil. Siz açık ağlıyorsunuz. Ama Kürt anaları gizli gizli ağlıyor. Şunu bilelim ki, gizli gizli olan ağlama çok daha büyük öfkeyle patlayacak olan bir acıyı ifade eder. Dolayısıyla acının tek yönlü olmadığı, karşılıklı olduğu sorunun sadece Başkan Apo'dan kaynaklanmadığı bir toplum gerçeğinin sözkonusu olduğu ve sorunun kaynağında bunu görmeyen, gözardı eden bir devletin asimilasyon, yoketme politikası olduğunu görmek gerekiyor. Eğer bir suçlu aranıyorsa, bütün bu politik yaklaşımlar suçludur.

Gelinen noktada duygusal, tepkisel yaklaşımlardan ziyade, sağduyuya mutlak suretle ihtiyaç vardır. Sağduyunun gelişmemesi durumunda, açılacak uçurumlar, yüzyıllarca kapatılamayacak olan parçalanmalara dönüşecektir. Binlerce, onbinlerce insan hayatını kaybedecektir.

Bu açıdan bütün samimi çevrelere diyoruz ki, gözyaşları daha fazla kanın akıtılması için değil, akıtılmaması için olmalıdır. Burada Türkiye toplumunun, Türk halkının nereye götürülmek istendiği mevcut bu tepkici, intikamcı, şovenist yaklaşımlarla nelerin elde edilmek istendiğini anlamak mümkün değildir.

Bu çevrelere sesleniyorum: Siz tek yönlü olarak, o kadar kendinizi dayatıyorsanız ve karşınızdaki Kürt toplumunu bu kadar küçük düşürücü yaklaşımlarla ayaklar altına almaya çalışıyorsanız, bu toplum bunu kabul etmeyecektir. Tabii bu tür bir dayatmayı, bu tür bir kölece yaşam biçimini hiçbir suretle kabul etmeyecektir.

Ne yaptığınızı sanıyorsunuz? Nereye götürmek istiyorsunuz? Katletmekle, idam etmekle, tahakküm altına almakla nasıl 20 milyon insanı dizginleyeceksiniz? Hangi çağda yaşıyorsunuz? Karşınızdaki insanlar bunu anlayamayacak durumda mıdır?

Eğer Türkiye'nin bütünlüğünü, beraberliğini istiyorsanız, o zaman bu halkın da, etkin bir varlık olduğunu göreceksiniz. Ve kabul edeceksiniz. Bunu göremezseniz, yok sayarsanız karşı tarafında elbette yapacakları vardır. Kaldıki Kürt halkı kendini savunamayacak, kendini ifade edemeyecek durumda da değildir. Uyanmıştır, uyarılmıştır. Kararlılığı, inancı, imanı vardır. Kendini patlatacak, yakacak kadar kararlılığa varmıştır. Kim bu kararlılığın önüne geçebilir? Kim bu kararlılığı sarsabilir? 20 milyon Kürt halkı tarihinde hiç yapmadığı ortak ulusal eylemliliği bu Önderlik etrafında yapmaktadır. Sen de onu her şeyden soyutlayarak, olayı kişisel bir duruma dönüştürerek bir halkın önderliğini "*terörist*" göstermek istiyorsun. Bu ne kadar gerçeklere hitap ediliyor?

Gelişen savaş rantıyla beslenen bazı şovenist, faşist, çeteci yaklaşımların Türk halkına hiçbir yararı yoktur. Savaş rantıyla bu çevrelerin Türk halkının, gençlerinin bu savaşta boşuna harcanmasına acıma diye bir duyguları yoktur.

Kendimizi yanıltmayacağız

Kuşkusuz, kendimizi yanıltmayacağız. Boş umutlara bağlanmayacağız. Her şeyden önce biz olası tehlikeli yaklaşımları, tarihin şahit olduğu en devrimci ve en radikal bir savaş gerçekliğiyle cevaplamanın gerekli tüm hazırlıklarını tereddütsüzce yapacağız. Ve yapıyoruz. Şimdi yürütülen savaş işin yarısı bile değildir. Karşı tarafın olumsuz yaklaşımı ile bu savaşın şiddeti kat be kat artırılacaktır.

Şiddeti daha üst düzeyde artırmanın güç ve kudreti vardır. Biz kimseyi tehdit etmiyoruz, gerçekleri dile getiriyoruz. Kimse kendini yanıltmamalı. Bu açıdan herkesin önümüzdeki sürecin beraberinde neyi getirebileceğini bilmesi gerekiyor. Bu nedenle biz sürecin çok önemli ve hayati olduğunu belirtiyoruz. Karşı tarafın mevcut tutumunu sürdürmesi, sertliği muhtemel bir yöntem olarak alması durumunda, gelişecek savaş gerçeği ve iki toplum arasında açılacak uçurumu kapatmanın çok zor olacağını herkes bilmek durumundadır. Bu bizim istemimizden ziyade siyasal, toplumsal doğanın kendiliğinden bir gelişmesi olarak ortaya çıkacaktır.

Binlerce yıla yayılan isim

Kürdistan toprakları yaklaşık 20 yıldır büyük altüst oluşları yaşıyor. Binlerce yılın düşman işgallerinin, bu kutsal topraklarda yarattığı altüst oluşlar gibi değil kuşkusuz. İşgale uğrayan onurunu, varlığını derinden sürdürmüş olan Kürt halkının savaşındaki altüst oluşun en önemli özelliği sosyal-siyasal boyutudur. Bir toplumun yaşama kendi dili, bilinci ve iradesiyle "*ad verme*" olayı, yine yaşadıklarının farkında olarak onları yorumlamayıp birbirine eklemesi günümüz gerçekliğinde gerçekleştirmekle aynı anlamdadır. Kürdistan Devrimi bu yönüyle farklılığını, gücünü, 21. yüzyıla az bir zaman kala, bu anlamda da ortaya koymaktadır.

"*Ad verme*" olayı anlama olgusuyla bağlantılıdır. İlk çağlarda yaşamın sağlanmasında ya da kolaylaşmasında "*anlamlı*" yakalanan şeylerin ilk adını verenler kutsal sayılırlar. Çünkü çevredeki nesnelere ad verme gücü, anlama-düşünme, onu dillendirmekle bir bütündür. Ad vermek, "*bu insandır, bu topraktır vb.*" demek insanın çevresindeki her şeyi farketmesi, dünyayı keşfetmesi ve insanlaşma serüvenine yeni halkalar eklemesi anlamını da taşımıştır.

"*Ad verme*" gücü, yaratıcılıkla bağlantılıdır. İnsanın yaşamına yaratıcılığı yerleştiren kadın olmuştur. Doğurma olgusu kadındaki yaratma gücünün bir yansımasıyken, çevreye, canlılara, doğaya, kısaca yaşama olan ilgisi de buna bağlı olarak büyük olmuştur. Yaratma olgusu yaşam olgusuyla, kadında bir bütünleşmeyi yakalamıştır. Dünyaya gelirken küçük canlının dünyayı tanımasının sorumluluğu bir yana, içinde bulunulan insan topluluğunun da bu tanışmaya olan ihtiyacı, kadını, insan-doğa-yaşam üçgeninin temel köprüsü olma göreviyle birleştirmiştir.

Kadın, ağacı, kuşu, kötüyü, güzeli adlandırarak insan benliğinin büyümesini sağlamıştır. Yani yazısız bir tarih yaratmıştır. Yazısız ve dile dayalı bir tarih... İşte kadın bu tarihte onbinlerce yıl varlığını, adını, iradesini kimseyi ezmeden yükseklerde tuttu. İşte bu tarihte kadın tanrıçaydı...

Onbinlerce yıl sonra bugün... Kadın, bunca yüzyıllar boyu yitirdiği 'tanrıça' gerçekliğini yeniden sağlam temeller üzerinde yükseltme çabasını sürdürüyor. Bir savaş veriyor; hem de acımasız ama bir o kadar kendinden taraf adaletini, insanlığını yitirmeden yapıyor bunu. Ataerkilliğin insan kanına bulaştırdığı doğayla insanın yürüttüğü savaşı, asıl ilkelerine kavuşturma görevi bugün yine kadına düşüyor. Her şeye yeniden "*ad*" vermek gerekiyor. Kürdistan topraklarındaki insanlaşma savaşı, kadının yeniden tanrıçalığıyla buluşma savaşı oluyor; ama bu savaşı kirletmeden sürdürüyor.

Yeniden başlayabilme gücü, insanın tarih boyunca sağlam tutmak istediği bir yanıdır. Her acıdan sonra inançtan vazgeçmeden yeniden yürümeye başlamak, her darbeden sonra yeniden başını dik tutarak adımını atmak insana özgüdür. Bu bir erdemdir. Bu erdemin içinde duygu yoğunlaşmasının yanında düşünce de vardır ve bunların bütünlediği gerçekçi yaklaşım vardır.

Kadın gerçekliğinin, Kürdistan Devrimi'nde, yaşamın her olgusuna, her anına anlam vermesi, o olgu ve anları yaratıcılıkla birleştirmesi 'tanrıçalık' olgusuna da doğru bir yaklaşımı ifade etmektedir. Kadın, bu devrimin içinde varlığını, bu yolda verdiği yüzlerce bedeliyle ortaya çıkarmıştır. Yaşama, insana ait ne varsa her şeye yeniden ad veren Kürdistan kadının miladını ise 30 Haziran 1996 tarihi belirlemiştir.

Zilan

Başından bugüne kadar PKK tarihi 30 Haziran 1996 tarihiyle yeni bir dönemeci yakalamış ve devrim yeni bir aşamaya ulaşmıştır. Bu tarihi yaratan ve o güne "*ad*" veren Zilan yoldaş, bu aşamanın altına imzasını canıyla atmıştır. Zilan (Zeynep Kınacı) yoldaşın gerçekleştirdiği, sadece bir eylem değildir. "*Düşmana vurulan bir darbe*" olarak değerlendirmek kuşkusuz çok yetersiz kalacaktır. Bu aşama Ulusal Önderimiz Başkan Apo tarafından bir "*milad*" olarak nitelendirilmiştir. Evet bir milad ve bağrında devrimin insanlık tarihi kadar zengin olan ilkelerini, yeni yaşam felsefesini, geleceğe dair soruları, cevapları, çözüm formüllerini taşımaktadır. Zilan eylemi, dünyaya yeniden bir anlam verme ve onu yeniden yaratma eyleminin kendisi olmaktadır. En önemli özelliklerinden biri de kadını, yitirdiği tanrıçalık gücüyle buluşturmasıdır. Kadına tarih yaratma gücünü, kişiliğini göstermiştir Zilan.

Binlerce yıl sonra insanlık Zilan için diyecek? Tarihi kendisiyle başlatıp yine kendisiyle bitirmeyi yaşayan kişilikler, Zilan yoldaşı, O'nun kendinde yaşama geçirdiği PKK felsefesini sadece '96 yılıyla sınırlı olarak düşünebilirler. "*'96 yılında mücadeleyi yükseltti*" demek, bu bakış açısını yansıtacaktır. Halbuki çok kutsal bir değer olarak korunan, bu temelde geleceğe bırakılan yaşam ilkelerini anlamak, binlerce yıla yayılan yaşam felsefesine sahip kişiliklerin yaklaşımı olmalıdır. Zilan bunun adlandırıcısı, yaratanı olmuştur.

Zilan yoldaşın bu noktada Başkan Apo'yla kurduğu bağ, binlerce yıla yayılan bir yoldaşlığın kendisi olmaktadır. İçinde acı yok mu, kuşkusuz var. Ama binlerce yılın acısı karşısında fedai kişiliğin çözdüğü bir acı olmaktadır bu. Bir birey olmaktan çıkarak, yüzyıllara açılma cesaretinde olan bu kişilik, acıya da yeni bir anlam vermiştir. Başkan Apo'nun omuzlarına, şehitlere bırakılan görev, bu binlerce yılın acılarını en aza indirgemek anlamındadır. Zilan yoldaşın, Başkan Apo'nun yaratmak istediği büyüklüğü anlama çabası, O'nu büyük olmayı hedeflemeye götürdüğü bir gerçektir. Bu, kişinin kendini aşmasıdır. Bu, binlerce kilometre ötede olursa da ya da birbiriyle hiç konuşulmasa da, yaşanması gereken an'ın militanlığında buluşmaktır. An'ı zaferleştirmektir. Bir yerine milyonların vicdanına sökülmemecesine yerleşmektir. "*Gereken yerde ve gereken an'da*" doğruyu yaratma gücünde ve sadeliğinde olma anlamındadır.

Zilan kişiliği bazıları için korkulması gereken bir güçtür. Çünkü bu kişilik hiçbir gizliliği, sahteliği rahat bırakmıyor. Kimse Zilan'ın gözlerine bakarak yalan söyleyemiyor. Çünkü Zilan gerçektir, yaratılmış olandır ve binlerce yıla yayılmıştır. Belki Zilan kişiliği karşısında sahteliği yaşadığını sananlar olabilir. Ama insanlık tarafından anılacak olan onlar değil, Zilan olacaktır.

Zilan yoldaş, kadın tanrıçalığının ilkelerini oluşturmuştur. Kürdistan Devrimi'nin kadın savaşçıları bu tanrıçalığı yaratarak, devrim ilkelerini tarihe maledip büyüterek anlamlandırabilmeliler. Bu kolay mı? Tabii ki hayır. Ne mutlu ki Zilan yoldaş, tanrıçalaşmanın yollarını kolaya indirgememiştir. Başkan Apo'dan yola çıkarak uzayan ve geçmişle geleceği kendinde buluşturan tarza gerçek bağlılık da bu şekilde olmalıdır.

Zilan felsefesi, yeni yaşam manifestosu olarak anlaşılmalı. Bu partinin, devrimin önümüze koyduğu, "*görevden de öteye bir haktır, aşkın kendisidir.*"

Sorunun adı bile konulmadı

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın avukatlarıyla yaptığımız röportaj

– 31 Mayıs'ta yapılan ilk duruşmada DGM'lerdeki bazı değişiklikleri belirterek davanın ertelenmesini istediniz. Sonrasında da duruşmalara girmediniz. Bu kararı neden aldınız?

Ercan Kanar: Biz davadan değil, duruşmalardan çekildik. Zaten savunma hazırlıklarını diğer avukat arkadaşlarımızla birlikte yaptık. Duruşmadan çekilmemizin birçok nedeni var. Davadaki en büyük hukuksuzluk DGM'den de ötedir. Davayı asıl hukuksuz hale getiren, uygulamayı biçimsel kılan, savunmayı da şekli kılan **Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi** denilen askeri otoritenin, davanın koşullarını belirlemesidir. Ceza Mahkemesi Yasası, sanığın hukuku rafa kaldırılmış, onun yerine yazılı olmayan askeri otoritenin emirleri var. Bu emirlere göre "*yargılama*"nın nerede görüleceği, hangi mahkemenin bakacağı, "*yargılama*"nın ne kadar süreceği, sanığın ve savunmanın ne kadar hakkı olacağı, hangi koşullarda tutulacağı yasalara aykırı bir şekilde, tamamen Başbakanlık Kiriz Yönetimi tarafınan belirlenmiştir.

31 Mayıs duruşmalarında şunları söyledik; bu davanın üzerinde askeri otoritenin vesayeti var. Yani hukuka aykırılık sözkonusu. O zaman bu durumdan davanın arındırılması gerekir. Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi'nin vesayeti son bulmalıdır. Mahkeme karar almalı, karar alamıyorsa bizim Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi'nin uygulamalarıyla ilgili açtığımız Ankara'daki iptal davasının, neticeleri beklenmeli ve o zamana kadar dava durdurulmalıdır dedik.

İkincisi, DGM'lerdeki yasal değişiklik beklenmeli dedik. Üçüncüsü, bu dava bir oldu bittiye getiriliyor. Şekli bir yargılamaya dönüştü. Yangından mal kaçırıyor gibi bir "*yargılama*" yapılıyor. AİHM'ne göre dürüst bir yargılamanın yapılması için, savunmaya yeterli imkan ve zaman tanınmalıdır. Savunmayı devletin yönlendirme hakkı olamaz. Devlet tecrit yöntemleri ile savunmayı yönlendirmek istemiştir. Bu koşullarda yapılacak savunmanın çok sağlıklı olacağını iddia etmek aşırı iyimserlik olacaktır. Bu koşullar hukuka uygun olsaydı, belki yine müvekkilimiz savunmasını aşağı yukarı benzer yapabilirdi. Ama çözüm bekleyen savaşta, devletin de payının konulması konusunda ve davanın seyri boyunca devletin izlediği politikaların, birer savaş politikası olduğu ve düşünceyi özgürce ifade etme fırsatı ortaya çıkabilirdi.

Öcalan getirildikten sonra sürekli barış mesajı verdi. Öcalan'ın barış mesajlarının kamuoyunda, basında çıkması, yankı bulması engellendi. Eğer devletin barış konusunda bir iyiniyeti olsaydı, barış mesajlarının gündeme gelmesinde engel çıkartmazdı. Operasyonlar hiç durmadı. Hem "*yargılama*"nın, hem de sorunun çok yönlü tartışıldığı, aynı zamanda çözümün de gündeme getirildiği bir alana dönüşebilirdi. Bu gerçekleşmemiştir. Tamamen devletin istediği bir "*yargılama*" cereyan etmiştir. Biçimsel yargılama oyunu bozulamamaştır.

Devlet yargılanmalıydı

– PKK Genel Başkanı Abdulah Öcalan üzerinde uygulanan tecrit koşulları nelerdi?

Ercan Kanar: Bizim tokalaşmamız bile yasaktı. Bu yasak halen devam ediyor. 15 Mayıs'a kadar günlük gazeteler verilmiyordu. Radyo dahi verilmedi. 15 Mayıs'tan sonra gazeteler, eski tarihli ve kendisi ile ilgili haberler kesilerek verildi. Hiçbir kitap ulaştıramadık. Anayasa'yı dahi almadılar. Yasaya göre avukatın görüşmesinin kısıtlanması mümkün olmadığı halde, tüm görüşmelerimiz birer saatle sınırlandırıldı. Soruşturma boyunca yanına başka tutukluların verilmesi yönünde taleplerimiz oldu. PKK davalarında yargılanan birkaç isim talep ettik. Ama bütün bunları reddetiler. Uzun süre mektuplaşması engellendi. Daha sonra çok kısıtlı olarak yapılmaya başlandı. Ailesinden yanlızca en yakınlarıyla, büyük zorluklarla yarımşar saat görüştürüldü. Kendisi ile yaptığımız görüşmeler çok yakın dinleme ve gözetim altında oldu. Görüşme sonlarında, notlarımız hem Mudanya'da, hem de İmralı'da askeri yetkililerce kontrol ediliyordu.

– PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yakalandığında, kendisiyle ilk görüşen avukatlardansınız. İlk karşılaşmanızda neler hisettiniz?

Ercan Kanar: İlk karşılaşmamızda doğal olarak karşılıklı bir merak, bir heyecan durumu vardı. İddasını koruyan, morali fazla bozulmamış bir kişi olarak gördüm. Sürekli dışarıda olup biteni öğrenmek, araştırıp-tartışmak isteyen bir yaklaşımı vardı. Sürekli gelişmelerle ilgili bilgi edinmek istiyordu. Üzerinde en çok durduğu barıştı. Esas meselenin barış olduğunu vurguluyordu.

Şu tespitimi aktarmadan edemem; çok fazla iyimser gördüm. Tüm görüşmelerde o sonuca vardım. Kendisi şöyle izah ediyordu; iyimserliği, umudu üretmek ve yeşertmek istediğini söylüyordu. Bu iyiniyetli bir yaklaşımdı. Tecritten dolayı dışarının fotoğrafını iyi göremediğini düşünüyorum. Tüm görüşmelerimizde mümkün mertebe dışarıyı not edip kendisine aktarmaya çalıştım.

– Genel olarak mahkemenin durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ercan Kanar: Kürt halkına duyduğum saygı gereği, gerekse halkların kardeşliği ve bir insan hakları savunucusu ve aynı zamanda hukukçu olarak, objiktif bir değerlendirme yapma durumunda kendimi hissediyorum: Bu dava son yüzyılın en önemli davası. Cumhuriyet tarihinin de en önemli "*yargılama*"larından biri, -belki de en önemlisi. İşlevi iyi değerlendirildiğinde, belki de coğrafyanın kaderinde önemli ve yeni kapılar açabilecek bir dava. Ama gelişmeler, bunun önemine ters bir seyir izlediği düşüncesindeyim. Dava devletin istediği gibi oldu. Devlet, Kürt sorunun tartışılmadığı, gündemde kalmaması, çabuk bitmesi ve yüzeysel, savunmanın da şekli olmasını düşünüyordu.

Oyunun bozulmadığı düşüncesindeyim. Özünde bu dava siyasi, hukuki bir dava değildir yaklaşımı var. Kuşkusuz, en önemli yanı siyasi bir dava olmasıdır, ama davanın siyasi olmasının en önemli kriterlerinden biri de, bu davada siyasallaşmış bir hukuk mücadelesinin verilip verilememesidir. Siyasi yönüyle, siyasallaşmış hukuki yönü bütünleştiğinde o davanın işlevi daha etkili duruma gelebilir.

Tarihte buna benzer birçok örnek var: **Mandela**'nın, **Dimitrov**'un, **Emile Zola**'nın davaları. Birçok ulusal kurtuluş mücadelesi süresince ortaya çıkan yargılamalarda, örnek gösterilebilecek davalar var. Bu davada siyasi yön, özellikle vurgulanırken aynı zamanda siyasallaşmış hukuk yönü de ortaya konulabilmeliydi. Devletin sınırlarını belirlediği çizgi tersine çevrilmeliydi. Hukukun tamamen rafa kaldırıldığı, kuralların askeri otoriteler tarafından belirlendiği, sürenin dahi önceden belirlendiği, devletin 75 yıllık politikalarının tartışılmadığı, sorunun eses özünün muhasebesinin yapılmadığı, bir göstermelik yargılama... Bu arada dünya kamuoyuna da, "*yargılama*"nın usulüne göre yapıldığı imajının verilmesi oldu.

Savunma şeklen yerinde var. Duruşma salonu güzel. Taraflarda yerlerini almış. Mahkeme başkanı sempatik bir şekilde taraflara belirli ölçüde söz hakkı da veriyor. Oysa bir yargılamayı dürüst yargılama haline getiren öğeler bunlar değildir. Devletin yargılama yetkisinin tartışma konusu yapılması gerekirdi, yargılamının biçimselliği teşhir edilmeliydi. Yine toplumun iki tarafının da mağduriyeti ortaya konulmalıydı.

Bu tür davalarda çeşitli yöntemler vardır, bir kopuş savunması vardır. Kopuş savunması da şudur: Ben yargı yetkinizi tanımıyorum. Ancak savaşın iki tarafının yargılandığı türübünal bir mahkeme şeklinde bir yöntem olabilirdi. Bu bir yoldur, ama burada öyle bir yol izlenmedi. Şöyle bir yöntem geliştirilebilirdi; tüm olumsuz koşullara rağmen, devletin de yargılandığı bir mahkemeye dönüşebilirdi. Yargılayanın da yargılandığı bir dava. Savaşın bütün sorumlularının yargılanabildiği bir platforma davayı dönüştürmek gerekir. Problemin çözümü gündeme getirilecekse, bu probleme neden olan çelişkilerin bütün boyutları ortaya konulabilmeliydi.

– PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan bugüne kadar olan dava süresince bunu ne kadar yapabildi?

Ercan Kanar: Bunu tam yapabildiğine inanmıyorum. Her şeyden önce "*yargılama*" anına kadar bütün hakları esirgendi. Tecrit yaşatıldı; tecritin kendisi işkencedir. Bir kişi tutuklu sayılıp, kendisine sütatüsünün gerektirdiği hakların hiçbiri aylarca tanınmaz, hücreye konulur, günlük gazeteler, davayla ilgili hiçbir belge kendisine verilmezse, bu işkencedir. Siyasi bir davada, siyasi savunma olacağı belli olduğu halde, bunun için bile yasal dökümanlar verilmezse, avukatlarla yapılan görüşmeleri yakın dinleme ve yakın gözetim altında, yasalara aykırı bir şekilde cereyan ederse, savunması yönlendirilmek istenirse, bu devletin ona iyi davrandığını göstermez. Tam tersini gösterir. Bu durumun ortaya konulması gerekirdi. Tamamen "*sanığın*" suçlandığı, savaşın bütün neticelerinin ve sorumluluğunun kendisine yıkılmıştır.

Öcalan kendi sorumluluğunu kabul edip sorumluluğunu tartışmaya açarken, devletin de sorumluluğunu ortaya koymesı gerekirdi. Yıllarca izlenen politikalar nelerdi, bir muhasebe yapılmalıydı. Sadece bir tarafın muhasebesi değil. Sorunun adı bile konulmadı, tartışılmadı.

– Kamuoyunda sürekli gündemde olan idam istemi var. Mahkeminin kararı nasıl olabilir?

Ercan Kanar: Dava daha başlamadan cumhurbaşkanından medyaya kadar, peşin hükmü açıkladılar. Demirel "*Avukata ne gerek var*" dedi. Bir cumhurbaşkanı, tarihi bir dava öncesinde böyle derse, umutlu olmak nasıl gündeme gelebilir. Kuvvet komutanları konuşmalarında, "*Hakettiği cezayı alacaktır. Gerekenler yapılacaktır*" şeklinde demeçler verdiler. Hükümet ortağı iki partinin başkanı idam kararı meclise geldiğinde oy vereceklerini söylediler. DGM savcısı Talat Şalk, idam kararı verildiğinde AİHM'nin engelleyici olamayacağını, kendilerini bağlamayacağını deklere etti. İdam için kampanyalar başlatıldı. ABD elçisine ABD'de de idamlar olduğu şeklinde demeçler verdirtildi. Bütün bunları veri olarak alırsanız, çok kısa vadeli umut verici bir durum gözükmüyor. Mahkeme kararının idam yönünde çıkacağını düşünüyorum. Bu davayla birlikte Şemdin Sakık davası da hızlandırıldı. Sakık pişmanlık dilekçesi verdiği halde, 59. madde dahi uygulanmadı.

AİHM'ne başvuracağız

– Duruşmalara karar için ara verildi. Nasıl bir kararın çıkabileceğini düşünüyorsunuz?

Niyazi Bulgan: Öcalan davasında, başından bu yana, "*yargılama*"yı yapan mahkeme, ciddi anlamda etki ve baskı altına alındı. Zaten DGM'ler "*bağımsız*" ve "*adil*" yargılama yapmadıkları konusunda sürekli eleştirilen mahkemelerdir. Bir de cumhurbaşkanı, başbakan, askeri, sivil yetkililer, siyasi parti temsilcileri ve basının sorumsuz tahripkar tavırları dikkate alındığında, yapılacak yargılamanın sonunda "*adil*" bir kararın çıkması beklentimiz hiç olmadı. "*Yargılama*"yı yapan mahkeme hükmünü bu baskı ve etkiler altında verecektir.

– Sizce karar aşamasında mahkeme tarafından 59. madde uygulanabilir mi?

Niyazi Bulgan: Türk Ceza Kanunu'nun 59. maddesi "*taktiri*" bir hafifletici nedendir ve uygulaması tamamen mahkemelerin yetkisine bırakılmıştır. Türkiye'nin geleceğini düşünen herkesin bu konuda sağduyulu davranıp, uygulanmasından yana olması gerekir. TCK'nın 59'un uygulanmasının hukuksal açıdan daha çok, siyasi anlamda sonuçları önemlidir. TCK'nın 59'un uygulanması, Türkiye'de sorunlara gerçekçi yaklaşma yönünde belki kismi bir anlayış değişikliğinin oluştuğunun belirtisi olabilir.

– Davayı yargıtaya ne gibi iddialar ve itirazlarla götüreceksiniz?

Niyazi Bulgan: Esasa ilişkin savunmamızda oldukça geniş bir tarzda, "*Usul*" ve "*Esas*" yönünden hukuka aykırılıkları dile getirdik. Temyiz başvurumuzun esas gerekçeleri bunlardan oluşmaktadır.

– Yargıtay aşaması sizce ne kadar sürebilir?

Niyazi Bulgan: Türk yargıtayında olağan zamanlarda bir davanın temyiz aşaması asgari 6-8 ay gibi bir sürede sonuçlanır. Öcalan davasında yargılamanın DGM aşamasının "*jet hızı*"yla, kısa sürede sonuçlandırıldığı dikkate alınırsa, davanın yargıtaydaki temyiz aşamasının da kısa süreceği düşüncesindeyiz.

– Hemen uluslararası mahkemelere başvuracak mısınız?

Niyazi Bulgan: AİHM 'ne yapılmış bir başvurumuz zaten var. Ama davanın bütününe ilişkin olarak, iç hukuk yolları tüketildikten sonra başvuru yapacağız. Ancak gecikmesinde sakınca görülen durumlara ilişkin olarak AİHM'ne "*yürütmenin durdurulması*" ve "*tedbir*" gibi başvurular yapacağız.

– Bu mahkemelerin ne gibi etkisi olabilir? Yetkileri nelerdir?

Niyazi Bulgan: AİHM'nin yargılama yetkisi AİHS (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi)'ni imzalayan ülkeler tarafından kabul edilmiştir. İlgili ülkeler bu mahkemenin verdiği kararlara uymak zorundadırlar. Aksi halde sözleşmede belirtilen yaptırımlara tabi olurlar ki; bu yaptırım, ilgili ülkenin Avrupa Konseyi'nden çıkarılmasına kadar götürebilir. Örneğin Türk devleti AİHM'nin "*İncal*" ve "*Çıraklar*" davalarında DGM'ler ile ilgili kararını yerine getirdi. Yine AİHM'si verilmiş bir idam cezasının infaz edilmemesi için "*Tedbir*" kararı verebilir. İlgili ülke bu karara da uymak zorundadır. Diğer bir sonuç da AİHM'nin tesbit ettiği sözleşmeye aykırılık durumunda mahkeme taraf devleti tazminat ödemeye, zararı tazmin etmeye mahkum edebilir.

Basının tavrı çirkindi

– Maruz kaldığınız baskılardan dolayı bazı mercilere başvurdunuz. Sözkonusu mercilerden bir cevap aldınız mı?

Hatice Korkut: Cumhurbaşkanı'na, Başbakan'a, Adalet Bakanlığı'na çeşitli başvurular yaptık. Bu başvurularda gözardı edilmemesi gereken bir şey var: Güvenliğimizin sağlanması toplumdaki linç psikolojisinin, yaratılan şoven dalganın yarılmasıyla mümkün. Onun dışında talebimiz, savunma hakkının ihlaline yöneliktir.

– Müvekilinizle yaptığınız görüşmelerin koşullarını biraz anlatabilir misiniz?

Hatice Korkut: Görüşmelerimiz, çok uzun bir süre gardiyan eşliğinde yapıldı. İlk görüşmede, kar maskeli şahıslar vardı. Bundan sonra gardiyan ve infaz memuru kıyafetinde kişilerin gözetiminde sürdü. Müvekilimizin İmralı'da olması bile başlı başına bir sorundu. Görüşmeye gidip gelmemiz, bunun koşullarını oluşturmamız bile başlı başına bir problemdi.

Gelişmeleri aktarınca da sözlü engelleme önümüze çıkarıldı. Düşünün, büyük bir dava savunması gerekiyor; birçok belge, evrak. Yine olağanüstü bir süreç... Sürekli tecrit ve sağlık durumu hakkında bilgi almanız da gerekiyor. Düşüncelerine başvurmanız ve süreci aktarmanız gerekiyor. Yani ne kadar sürdürebilirsiniz? Bu kendi başına yeterli bir engelleme teşkil ediyor. "*Güvenlik gerekçesi*" adı altında pekçok hakı kısıtlıyorlar.

Örneğin müvekil alehine pekçok yayın yapıldı. Kişilik haklarına saldırıldı. Bunları kendisine sunamadık, ulaştıramadık, ancak sözlü iletebildik. Yayınları kendisine götürüp vermek, görüşlerini almak ve bu çerçevede hukuki girişimlerde bulunmak bizim arzumuzdu. Ama bu mümkün olmadı, bunu yapmamıza izin verilmedi. Zaten İmralı'ya giderken birçok yerde aranıyoruz. Eğer İmralı güvenlikli bir yer ise, bu kadar güvenlik gerekçesine ne gerek var? Kısacası bütün bunların düzeltilmesi için yaptığımız pekçok girişim sonuçsuz kaldı.

Kaldı ki müvekilimiz tutuklu statüsünde ve hükümlü değildi. Tutuklu statüsündeki bir insanın kuralları, hakları vardır. Ancak tutukluluğun gerektirdiği ölçüde hakları kısıtlanır. Ona bir hükümlü gibi davaranamazsın. Oysa müvekilimizin konumu çok özel, çok ağırlaştırılmış bir nevi ceza. "*Yargılanır*"ken bile bir cezaya tabii tutuluyor.

– 31 Mayıs ve 23 Haziran'da başlayan davalarda sizlere yönelik, müdahil avukatların sözlü saldırıları oldu. Müdahil avukatları için ne diyorsunuz?

Hatice Korkut: Söylenecek fazla bir şey yok. Bence bağlı bulundukları baronun harekete geçmesi gerekiyor. Çünkü yaptıkları meslek ettiğine aykırıdır, suç teşkil ettiği kanaatindeyiz. Buna yönelik suç duyurusunda da bulunduk. Çünkü bir yargılamada müdafiler taraf değildir. Davranışları bir yere kadar kabul edilebilir, ondan sonrası kesinlikle meslek ilkeleri ve onuru ile bağdaşmıyor. Burada görev bize değil, Türkiye Barolar Birliği ve kayıtlı oldukları barolara düşüyor.

– Türk basını başından beri sizleri hedef aldı. Basının bu tavrını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Hatice Korkut: Duruşmaya gelen insanların acılarını ifade ediş biçimleri hakaret içeriyordu. Medyanın da bu insanların acılarını yaklaşım biçimi çok çirkin oldu. Türk basının onlara gereken saygı göstermediğine inanıyorum. Basının tavrı çok çirkindi. Özellikle medyaya yönelik açtığımız pekçok dava var.

Bütün bunların sebebi, aslında müvekilimiz şahsında yaratılmak istenen ve her iki tarafında sorumluluklarını olduğu bir savaşta, sorumluluğu tek tarafa yükleyerek bir aklama çabası. Bunun getirdiği bir saldırganlık olduğunu düşünüyorum. Şoven saldırıların sadece avukat olarak bize değil, toplumdaki birçok kesime cidi zararlar vereceğine inanıyorum.

ŞEHİTLER ONURUMUZDUR

BOTAN EYALETİ

♦ Adı, soyadı: **Abdullah ÖMER**
Kod adı: **Sîpan**
Doğum yeri ve tarihi: **Musul, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **13 Ekim 1998, Kelareş**
♦ Adı, soyadı: **Şefika FİNAL**
Kod adı: **Ciwan Berçem**
Doğum yeri ve tarihi: **Yüksekova, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **13 Ekim 1998, Kelareş**
♦ Adı, soyadı: **Ahmet BENZER**
Kod adı: **Çekdar**
Doğum yeri ve tarihi: **Cizre, 1981**
Mücadeleye katılış tarihi: **Nisan 1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **13 Ekim 1998, Kelareş**
♦ Adı, soyadı: **Muhammed HAMO**
Kod adı: **Xelîl Bedîrxan**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrîn, 1971**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **2 Haziran 1999, Şırnak**
♦ Adı, soyadı: **Emir TOY**
Kod adı: **Perwer Bişar**
Doğum yeri ve tarihi: **Şırnak, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **26 Nisan 1999, Bestler çatışması**
♦ Adı, soyadı: **Rıdvan KILIÇASLAN**
Kod adı: **Bedran Botan**
Doğum yeri ve tarihi: **Eruh, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **26 Nisan 1999, Bestler çatışması**
♦ Adı, soyadı: **Abdülaziz VARIŞ**
Kod adı: **Rojhat**
Doğum yeri ve tarihi: **Uludere, 1973**
Mücadeleye katılış tarihi: **1989 Botan**
Şehadet tarihi ve yeri: **2 Haziran 1999, Uludere (komplo ile şehit)**
Görevi:**Eyalet Yürütmesi**
♦ Adı, soyadı: **Mesut MIRZAYİ**
Kod adı: **Zana**
Doğum yeri ve tarihi: **Koy, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1999**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Haziran 1999, Başkale operasyonu**
♦ Adı, soyadı: **Selahattin KERAMETTİN**
Kod adı: **Seyîtxan**
Doğum yeri ve tarihi: **Qato, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1999**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Haziran 1999, Başkale operasyonu**
♦ Adı, soyadı: **Ahmet ALİZADE**
Kod adı: **Xemgîn Savaş**
Doğum yeri ve tarihi: **Qato, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1999**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Haziran 1999, Başkale operasyonu**
♦ Adı, soyadı: **Bilal MAHMUDİ**
Kod adı: **Dilgeş**
Doğum yeri ve tarihi: **Şapûr, 1982**
Mücadeleye katılış tarihi: **1999**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Haziran 1999, Başkale operasyonu**
♦ Adı, soyadı: **Bekir ZAHİRİ**
Kod adı: **Hayri Durmuş**
Doğum yeri ve tarihi: **Qato, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1999**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Haziran 1999, Başkale operasyonu**
♦ Adı, soyadı: **Fethi BEDRİ**
Kod adı: **Rûhat Selami**
Doğum yeri ve tarihi: **Koy, 1982**
Mücadeleye katılış tarihi: **1999**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Haziran 1999, Başkale operasyonu**
♦ Adı, soyadı: **Leyla MEXMO**
Kod adı: **Rahşan**
Doğum yeri ve tarihi: **Halep, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Haziran 1999, Başkale operasyonu**
♦ Adı, soyadı: **Abla ŞAHİN**
Kod adı: **Özlem Qato**
Doğum yeri ve tarihi: **Digor, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Haziran 1999, Başkale operasyonu**
♦ Adı, soyadı: **Halime KAYAAL**
Kod adı: **Çiçek Rengîn**
Doğum yeri ve tarihi: **Siirt, 1983**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Haziran 1999, Başkale operasyonu**
♦ Adı, soyadı: **Dersim ŞAHİN**
Kod adı: **Sakine Şerif**
Doğum yeri ve tarihi: **Gürpınar, 1984**
Mücadeleye katılış tarihi: **1998**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Haziran 1999, Başkale operasyonu**
♦ Adı, soyadı: **Ruken COŞKUN**
Kod adı: **Bêrîtan**
Doğum yeri ve tarihi: **Karakoçan, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1998**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Haziran 1999, Başkale operasyonu**
♦ Adı, soyadı: **Rahime KOYCUMA**
Kod adı: **Hêlîn Agirî**
Doğum yeri ve tarihi: **Adana, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Haziran 1999, Başkale operasyonu**
♦ Adı, soyadı: **Zeynep ERDEM**
Kod adı: **Jiyan Amed**
Doğum yeri ve tarihi: **Almanya, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Haziran 1999, Başkale operasyonu**

GARÊ EYALETİ

♦ Adı, soyadı: **Mehmet AKGÖNÜL**
Kod adı: **Eşref**
Doğum yeri ve tarihi: **Nerax köyü/ Şırnak, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1989**
Şehadet tarihi ve yeri: **...**
Görevi: **Takım Komutanı**
♦ Adı, soyadı: **Adnan REŞİT**
Kod adı: **Polat**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrîn, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **8 Mayıs 1999, Katıryolu**
♦ Adı, soyadı: **Adil Adnan ŞEHMUS**
Kod adı: **Kendal Ebabîl**
Doğum yeri ve tarihi: **Qamişlo, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994 Behdînan**
Şehadet tarihi ve yeri: **2 Mayıs 1999, Çiyayê Spî**
♦ Adı, soyadı: **Muhammed ...**
Kod adı: **Levent**
Doğum yeri ve tarihi: **Kobanî, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **16 Nisan 1999, Kanî Masî**
♦ Adı, soyadı: **Murat DEMİRHAN**
Kod adı: **Sinan Amed**
Doğum yeri ve tarihi: **Kulp, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **13 Mayıs 1999, Metîna**
Görevi: **Bölge Komutanı**
♦ Adı, soyadı: **Mehmet BEDİR**
Kod adı: **Agît Partîzan**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrîn, 1982**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **13 Mayıs 1999, Metîna**
♦ Adı, soyadı: **Sadegül ÖZGEN**
Kod adı: **Rojbîn Serhat**
Doğum yeri ve tarihi: **Kars, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996 Metîna**
Şehadet tarihi ve yeri: **13 Mayıs 1999, Metîna**
♦ Adı, soyadı: **Gurbet YONÇ**
Kod adı: **Zîlan Garzan**
Doğum yeri ve tarihi: **Tatvan, 1981**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996 Şam**
Şehadet tarihi ve yeri: **13 Mayıs 1999, Metîna**
♦ Adı, soyadı: **Aydın ... (Karadağ olabilir)**
Kod adı: **Mehmet Karadağ**
Doğum yeri ve tarihi: **Karer köyü/ Bingöl, 1973**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995 Avrupa**
Şehadet tarihi ve yeri: **14 Mayıs 1999, Metîna**
♦ Adı, soyadı: **Felek AKTABAK**
Kod adı: **Nesrin Botan**
Doğum yeri ve tarihi: **Başkaya köyü-Dargeçit,**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **5 Haziran 1999, Çirav – pusu eyleminde**
Görevi: **Takım Komutanı**
♦ Adı, soyadı: **Hasan ARİF**
Kod adı: **Zinar Afrîn**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrîn, 1981**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997 Zagros**
Şehadet tarihi ve yeri: **5 Haziran 1999, Çirav – pusu eyleminde**

ZAGROS EYALETİ

♦ Adı, soyadı: **Yasin RESUL**
Kod adı: **Rêdar Koçer**
Doğum yeri ve tarihi: **Dêrik, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **14 Mayıs 1999, Zawîtê eylemi-Çukurca**

MARDİN EYALETİ

♦ Adı, soyadı: **Halit Ahmet MEHZAN**
Kod adı: **Rêdûr**
Doğum yeri ve tarihi: **Kobanî, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992 Önderlik Sahası**
Şehadet tarihi ve yeri: **25 Mayıs 1999, İfaca köyü-Eruh – pusuda şehit**

KARADENİZ EYALETİ

♦ Adı, soyadı: **Hamit YÜRÜK**
Kod adı: **Doğan**
Doğum yeri ve tarihi: **Araç/ Kastamonu, 1970**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995 İstanbul**
Şehadet tarihi ve yeri: **1 Mart 1999, Reşadiye/ Tokat – nokta baskını**
♦ Adı, soyadı: **Leyla ÜZÜM**
Kod adı: **Dicle Devrim**
Doğum yeri ve tarihi: **Mardin, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993 Erzurum**
Şehadet tarihi ve yeri: **1 Mart 1999, Reşadiye/ Tokat – nokta baskını**
♦ Adı, soyadı: **Münevver GEZER**
Kod adı: **Dîrok Zeynep**
Doğum yeri ve tarihi: **Kozluk/ Batman, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994 Amed**
Şehadet tarihi ve yeri: **1 Mayıs 1999, Reşadiye/ Tokat – nokta baskını**

ERZURUM EYALETİ

♦ Adı, soyadı: **Hasan ALKIÇ**
Kod adı: **Xemgîn**
Doğum yeri ve tarihi: **Ovabaşı köyü/ Mardin, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996 Amed**
Şehadet tarihi ve yeri: **12 Mayıs 1999, Çevirmen köyü-Tekman – pusuda**
♦ Adı, soyadı: **Naim KARTAL**
Kod adı: **Zinar**
Doğum yeri ve tarihi: **Muş, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **12 Mayıs 1999, Çevirmen köyü-Tekman – pusuda**
♦ Adı, soyadı: **Deniz YILMAZ**
Kod adı: **Bawer**
Doğum yeri ve tarihi: **Cesurpınar köyü-Varto, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997 Erzurum**
Şehadet tarihi ve yeri: **12 Mayıs 1999, Çevirmen köyü-Tekman – pusuda**
♦ Adı, soyadı: **Muharrem OK**
Kod adı: **Haki**
Doğum yeri ve tarihi: **Savur, 1973**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992 Amed**
Şehadet tarihi ve yeri: **12 Mayıs 1999, Çevirmen köyü-Tekman – pusuda**
♦ Adı, soyadı: **Aydın KILIÇ**
Kod adı: **Şirhan Şivan**
Doğum yeri ve tarihi: **Bingöl, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992 Avrupa**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Haziran 1999, Aşağıköy – pusuda**
♦ Adı, soyadı: **Nesih ANŞİN**
Kod adı: **Hasan**
Doğum yeri ve tarihi: **Bingöl, 1963**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995 Akademi**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Haziran 1999, Aşağıköy – pusuda**
Görevi: **Birim Sorumlusu**
♦ Adı, soyadı: **İkran POLAT**
Kod adı: **Yılmaz**
Doğum yeri ve tarihi: **Patnos, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997 Erzurum**
Şehadet tarihi ve yeri: **5 Haziran 1999, Ağaveren köyü-Sercan – mayın**

AMED EYALETİ

♦ Adı, soyadı: **Ahmet GÜCEN**
Kod adı: **Agir**
Doğum yeri ve tarihi: **Silvan, 1982**
Mücadeleye katılış tarihi: **15 Ağustos 1998**
Şehadet tarihi ve yeri: **12 Nisan 1999, Alicak çatışması**
♦ Adı, soyadı: **Ramazan GÜCEN**
Kod adı: **Halas**
Doğum yeri ve tarihi: **Silvan, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **28 Aralık 1998, Derbiye-Kulp**
♦ Adı, soyadı: **Recep TURAN**
Kod adı: **Mahir Baran**
Doğum yeri ve tarihi: **Varto, 1954**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **19 Mayıs 1999, Şele dağı-Lice – çatışmada**
♦ Adı, soyadı: **Mehmet ÇİFTÇİ**
Kod adı: **Cengiz**
Doğum yeri ve tarihi: **Beşiri/ Batman, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **1990**
Şehadet tarihi ve yeri: **21 Ekim 1998, Şıngırık – çatışmada**
♦ Adı, soyadı: **Muhammed TOPÇU**
Kod adı: **Seydo**
Doğum yeri ve tarihi: **Bulanık, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **4 Mayıs 1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **2 Haziran 1998, Andok – çatışmada**
♦ Adı, soyadı: **Fethi MUSA**
Kod adı: **Mahsum**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrîn, 1970**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **..., Derbiye-Kulp – donarak**
♦ Adı, soyadı: **Medeni DEMİRCAN**
Kod adı: **Abbas**
Doğum yeri ve tarihi: **İzmir, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **17 Aralık 1998, Kela Kızılhaç**
♦ Adı, soyadı: **Ekrem BOZKURT**
Kod adı: **Cahit**
Doğum yeri ve tarihi: **Sason, 1969**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Kasım 1998, Hasandîn**
Görevi: **Takım Komutanı**
♦ Adı, soyadı: **İlhan YAKUP**
Kod adı: **Samet**
Doğum yeri ve tarihi: **Kulp, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Kasım 1998, Hasandîn**
♦ Adı, soyadı: **Murat KAZAN**
Kod adı: **Bager**
Doğum yeri ve tarihi: **Amed, 1982**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Mart 1999, Golav-Sason – çatışmada**
♦ Adı, soyadı: **Servet KALIN**
Kod adı: **Palu**
Doğum yeri ve tarihi: **Tutak, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Mart 1999, Golav-Sason – çatışmada**
Görevi: **Birlik ve Bölge Komutanı**

DERSİM EYALETİ

♦ Adı, soyadı: **Devrim YILDIRIM**
Kod adı: **Şiyar Devrim**
Doğum yeri ve tarihi: **Dersim, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993 Önderlik Sahası**
Şehadet tarihi ve yeri: **31 Ocak 1999, Afkasor – çatışmada**
♦ Adı, soyadı: **Ulaş DEMİRAY**
Kod adı: **Rênas**
Doğum yeri ve tarihi: **Elazığ, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993 Dersim**
Şehadet tarihi ve yeri: **16 Nisan 1999, Merkez çatışması kobra saldırısında**
Görevi: **Takım Komutanı**
♦ Adı, soyadı: **İbrahim YILDIZ**
Kod adı: **Şiyar**
Doğum yeri ve tarihi: **Dersim, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **16 Nisan 1999, Merkez çatışması kobra saldırısında**
♦ Adı, soyadı: **Şerif GÜRBÜZOĞLU**
Kod adı: **Bagok Dilar**
Doğum yeri ve tarihi: **Lice, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992 Amed**
Şehadet tarihi ve yeri: **16 Nisan 1999, Merkez çatışması kobra saldırısında**
Görevi: **Takım Komutanı**
♦ Adı, soyadı: **Serdar MERT**
Kod adı: **Serdar**
Doğum yeri ve tarihi: **Siverek, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996 Zap**
Şehadet tarihi ve yeri: **16 Nisan 1999, Merkez çatışması kobra saldırısında**
♦ Adı, soyadı: **Mihran OYA**
Kod adı: **Militan**
Doğum yeri ve tarihi: **Ergani, 1969**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **16 Nisan 1999, Merkez çatışması kobra saldırısında**
♦ Adı, soyadı: **Seher ULUTAŞ (Türk)**
Kod adı: **Roza**
Doğum yeri ve tarihi: **Ereğli/ Konya, 1970**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995 Dersim**
Şehadet tarihi ve yeri: **..., Ustran kayalığı/ Geyiksu – çatışmada**
Görevi: **Takım Komutanı**

● *devamı 21. sayfada*

Çırav'ın doruklarında yaşayan bir şilansın

Adı, soyadı: **Felek AKTABAK**
Kod adı: **Nesrin Botan**
Doğum yeri ve tarihi: **Başkaya köyü-Dargeçit, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **5 Haziran 1999, Çırav – pusu eyleminde**
Görevi: **Takım Komutanı**

Yüreğine umudu nakşeden, özgürlüğe sevdalı, Çırav'ın doruklarında yaşam mücadelesi veren bir şilanı yazmak ve anlatmak... Uğruna gökyüzünde zuhal yıldızı olabilecek kadar sevmek ve yücelmek... Yaşamı ararken, kendi bilinmezliklerini keşfetmek, özüne inebilmek ve onunla buluşmanın seviciyle yeniden yüklenmek...El değmemiş güzellikteki zozanlarda savaşırken, içindeki bilinmezliklerin kapısını aralamak, paylaşmak ve inanarak katılmak.. Bervar-Sevdinin uçsuzluğuna vurulan gözlerini yüreğime gömerken, ıslanmamaları için Katoların asiliğine sığınarak korumayı istedim bugün. Karşıdaki yoldaş okumaya devam ediyor alandaki şehitleri, ismin o kadar ağır geliyor ki sonrasını duymama izin vermiyor, gerillada güzelliğine vurgun olduğum Çırav'da sonsuzluğu uğurlanmışsın. Bir pusuda ayrıldığını söylüyor arkadaşlar, namert düşman hiçbir zaman mert olmadı ki bugün olsun. Hep karanlıklardan yararlanarak üzerimize gelir, sürekli arkadan vurur. Senin sonsuzluğa olan yolculuğun değildir beni yaralayan, seninle beraber olmamamdandır böyle sessizce yüreğimde kendiliğinden kanayan, ağlayan...

Paylaşımın ve sevmenin kendini en zor anlarda yazdırdığı günlüğümün sayfalarını çeviriyorum. 13.10.96 Gecenin tüm misafirperverliğine rağmen, soğuktan yatamıyor bütün gece dilan tutuyoruz. Alabildiğine uzanan zozanlarda her tarafı örten karlar ve onu daha bir güzelleştiren, çekicileştiren can yoldaşlar. Tek sıra halinde kendini bırakan arkadaşlar içinde gözlerim hep seni arıyor ve işte gülen gözlerinle ilerliyorsun. Yorgun olmana rağmen, araziyi tanıdığından bizimle yola koyuluyorsun, tepeye gitmek başlı başına bir romandı. Karlı arazide yolalmak, ilerledikçe rüzgarın korkutucu ıslığı daha da gürleşiyor, yürümemizi değil engelleme, bizi kendisiyle beraber sürüklüyordu. Elimizdeki su bidonu çoktan buz tutmuş , her adım başı yere düşen bir arkadaşın sesinin yanısıra **Nesrin** arkadaşın kahkahasını duymak her ne kadar zorlansakta moraldi güvendi, direnmekti.

Sabah keşfi ve ıslak gunilerle çay pişirmek, tam bir savaştı ve bu savaşın isyanı olan kendiliğinden kızaran gözlerin yaşları. Tepedeki tüm soğukluğu moraliyle gideren, canlı, hareketli ve sürekli yaşanan pratikleri anlatarak yetkinleşen bu dağ çiçeğinin yeri benim yanımda çok özeldi. Takım komutanımızdı ama tam bir yaşam öğretmeniydi. Özümseterek, insanları severek, anlayarak sonuç alınabilineceğini sürekli söyler ve bunu pratikleştirmek için üstün bir çaba-emek serferdi. Emeğin somut ifadesi ve yaşamsallaştıranıydı. Uzun saçlarını rahtının üzerine bırakıp, elinde silahıyla uzaklara bakışını ve en büyük istemi olan Önderlikle buluşmanın yollarını yüreğinde, düşüncesinde yaratma eyleminin adı olurken; yaşamımızda, yaşam komutanlığıyla örnek alacağımız yoldaşların arasına çoktan yeralmanın sevinciyle yüklenirdi sorunlara, yaşama, savaşa ve kendisine...

1974 yılında Mardin'in Kerboran ilçesine bağlı Fılfele köyünde dünyaya gelen Nesrin arkadaş bir aylık iken babası vefat ettiğinden ailesi ona Felek ismini verir. Felek ailenin en küçüğü ve öksüz büyümesinden dolayı kimse karışmaz, kendine göre bir büyümenin içinde olsada çevredeki gelenek-göreneklerin dışına çıkamaz ve oraya göre şekillenir. Bagok direniş şehitlerinden bazı arkadaşların sürekli onlarda olmaları, kendisini yanlarında gezdirmeleri, küçük yaşlarda kuryelik yapmaya başlaması, ve arkadaşların şehadetleri onda büyük bir etki yaratır. Çevrede gelişen serihıldanlar, ailesinden çok kişinin gözaltına alınmasıyla 1991 yılında amcasının oğluyla beraber saflara katılmaya karar verir ve Haftanin alanına geçiş yaparlar. Felek artık sevda olacaktı, umut olacaktı, Ş.Mahir kampında Nesrin ismini alarak eğitime başlar. Olgunlğu ve samimiyetiyle arkadaşların ilgisini çeker, okuma-yazmayı burada öğrenmeye çalışır ve en kısa zamanda manga komutanı olarak pratiğe yönelir.

92 Güney savaşından sonra Silopi merkeze faaliyetlere gönderilir. Halk içinde kısa sürede sevilip-sayılan Nesrin ark. sürekli dağlara dönmeyi, sevdalı olduğu Cudi yi uzaktan izlemeyi değil, içinde yeralarak, onunla omuz omuza savaşarak özgürlük yoluna devam ettirmek istediğini belirtiyor, gerçekleşmesi için ısrar ediyordu. Onun bu istemi kabul edilip, dağlara döndüğü günü şöyle anlatıyordu: Kanatlarım yoktu ama ben uçuyordum. İçimde tutsak edilen kuşun özgürlüğe kanat çırpışını duyar gibiydim. Özgürdüm ve can yoldaşlarımlaydım. Birde bütün bayan arkadaşlar toplanmış, bölük çalışmalarına başlamışlardı, isimsiz bir mutluluk ve gerçekleşen bir rüya.

Nesrin arkadaş, kadın ordulaşmasında önemli bir yer aldı. Sürekli Önderliğin çözümlemelerini okuyarak, savaş pratiğinde bunu uygulamaya ve yapısıyla bütünleşmeye çalıştı. Girdiği her ortamda mütevaziliği, alçakgönüllüğü, eylem tarzıyla arkadaşların güvenin kazandı. Araziyi tanımada ve eylem planlamasında düşüncelerini sistemlice ve bilinçlice koyması, her koşul altında öncülük etmekten kendini uzak tutmamasıyla bütün arkadaşların saygısını, sevgisini almıştı. Onun için imkansız hiçbir şey yoktu, yeter ki insan istesin, sevsin, inansın. Eyleme gidiş onun için tam bir ödüldü. O kadar moralli hazırlanırdı ki, noktada kalan bütün arkadaşlar isyan ederlerdi gitmediklerine. Burada tekrar günlüğüme dönüyorum.

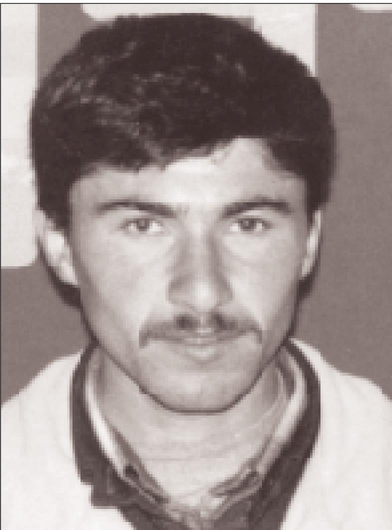
1996- Başkale. Üçüncü bölüğümüzün pratiksizliği eleştirilirken, çok rahatsız olduğunu gözlemliyorum. Hiç ses çıkarmadan dinliyor, ara verildiğinde bir dahaki sefere buraya böyle dönmeyeceğim derken, uzaklara bakıyor. Akşam harekete geçip alanlarına dönerlerken; arkadaşlar Nesrin ark. kesin birşeyler yapar diyerek güvenlerini dile getiriyorlardı, başaracaktı bu kesindi. Arada üç gün geçmişti ki, tepede eylemlerini tekmilini alıyoruz. Esendere-Başkale civarında yol kesme eylemi yapmışlardı ve kol komutanıda Nesrin arkadaştı. Cihazdan sesi geliyordu, tekmili verirken kendinden emin sesi hemen anlaşılıyordu. Her zaman güvendi, inandı, arkadaşlarının gücüne kendini katarak savaşı esas aldı ve başardı.

Hakkari'den geldikten sonra bir daha göreşemedik, kendisi Şikefta Birindara tarafında konumlanan bayan taburunda yönetim düzeyinde yerini almış, cinsiyle bütünleşerek kendini varetmiştir. Savaş deneyim ve tecrübesiyle arkadaşlarını tamamlamıştır. Bir süre yeni adaylara askeri eğitim vererek geleceğin komutanlarını hazırlamanın sevincini ve gururunu taşımıştır. En büyük özlemi tekrardan Botana dönmekti, ben ayrıldığımda bu özlemle geleceğe yükleniyordu.

Aradan geçen zamanda uzaktanda olsa sürekli kendisinden haber almaya, beraber geçirdiğimiz günlerin anısıyla buluşmaya çalıştım. Son aldığım haber sevindirmişti, özleminle buluşmuş, Botana geçmiştin. Savaşarak güzelleşen kadının iddiasıyla yeni yaşamın adı olan Çırav'a yolalmıştın. Çırav yazılmamış tarihin tanığı ve sahibi. Çırav bilinmezliklere açılmanın adı. Çırav koynunda yatırdığı yüzlerce can yoldaşla özgürlük diyarı. Ve sen şimdi Çıravın doruklarında yeşeren, tüm doğayla savaşan, yaşam mücadelesi veren şilan olmuştun. Belki sule noktasında akan buz gibi pınarın suyuna karışmış durmadan akıyorsun. Belki de Şoreşger ile Tekoşinin kaldığı tepede araziyi keşfediyorsun. Belki de Çıravın yüksekliklerine dikilen bir abide olup, hasretini büyüttüğün Cudi'yi izliyorsun. Bizde seni yüreğimizde saklayarak, bilincimize ışık yaparak uğurlayacağız. Unutma yine yaşam ve savaş komutanımızsın. Seni ve senin şahsında şehadete ulaşan özgürlük sevdalılarını sevgiyle, saygıyla selamlıyor, anınız önünde saygıyla eğiliyoruz.

Mücadele arkadaşları adına
Medya Deniz

Büyük savaşanların şehadeti zaferi yaratarak olur

Adı, soyadı: **Aziz TANIT**
Kodadı: **Hamza Cûdî**
Doğum yeri ve tarihi: **Gundîkê Ramo/ Şırnak, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **12 Mayıs 1999, Kimyasal silah sonucu**
Görevi: **Tabur Komutan Yardımcısı**

Bilinmezliklerin ve güzelliklerin diyarı katolarda bir farklıdır yaşam. Her kayasında bir arkadaşın hatırası, anısı ve kendisiyle beraber yaratacağı yeni dünyası bulunurken, bizleri karşılamanın sevincini yatağından taşarak dereler haykırmak istiyor gibiydiler. Karların erimesiyle dahada gürleşen sular, buz gibi akarken, yanı başımızda akan derenin saflığı alıp uzaklara götürüyor. Bir kuş uzaklardan gelip suyun kenarında mola veriyor, herşeye rağmen suyunu içip, bizlere bakıyor, anlam vermeyen bakışlarıyla kanatlanıp gidiyor. Doğanın güzelliğini anlatacak hiçbir kelime bulamıyor insan. Hepsi yarım, sözcükler anlatamamanın hüznüyle kalemin ucuna takılı kalıyor. Defterimle paylaşmak istesemde varolan tablo o kadar etkileyici ki insan kendinden habersiz aşık oluyordu. Arazi baştan başa çiçeklerle süslenmiş gibi, her tarafa yayılan sahar kokusu yaşamın gerçek özüyle insanı buluşturuyor.

Karşımda oturan arkadaşları izliyorum. Bir gurup gunilerle çay pişirmeye çalışırken, onların ilerisinde bulunanlar derin bir sahbete dalmış bulunuyorlar. Araziye hakimiyetiyle tanınan zozanların sevdalısı **Hamza** arkadaş baş oyuncu olurken, diğer arkadaşlar sanırım yardımcı, bazılarıda yedek rolünü oynuyorlar. Kendinden emin sesini duyuyorum ve not defterime yazıyorum sözlerini hiç vakit geçirmeden. "Zozanların herşeyini seveceksin, sevdikçe insan buralara ait olabiliyor, yoksa seni kabul etmez. İradedir buralarda insanı yürüten, arkadaşların dile getirdikleri ihtiyaçlar etkileyendir, belirleyen değildir..."

Evet, bu dağlarda yaşamak, savaşmak ve kendini umudun yolcusu yapmak, inanarak başarmak..

Yapılan düzenlemeyle kendisi Levine alanına kalırken, biz Bervar-Sevdin alanına geçiş yaptık. Toplandığımızda sürekli kendini eğiten ve savaşarak yaratan bu yoldaşa hep imrendim. Savaş sanatında ustalaşma çabaları, yoldaşlarına yaklaşımı ve bağlılığı çok farklıydı. Şırnaklı olan Hamza arkadaş, küçüklüğünü arkadaşlar içerisinde geçirerek büyüdüğünden, doğal bir partili gibi davranıyor, prtiginde bunun yaşamsallaşması için var gücüyle çaba sarfediyordu. En çok yaşamı bozan anlayış ve alışkanlıklara kızıyor, yer yer dar yaklaşıp sinirlensede, uzun ömürlü olmayıp, tekrardan arkadaşlarla konuşarak-tartışarak halletmeye çalışıyor, insanları anlamak lazım diyerek yükleniyordu.

Söz ve eylem bütünselliğini en iyi biçimde kişiliğinde somutlaştıran Hamza yoldaş, vermeyi bildiği kadar almayı da esas alarak kendini geliştirmeye, katmaya çalışırken, sürekli Önderlikle görüşmeyi hayal ediyordu. Ailece parti saflarında bulunmalarıyla övünürken, babasının onun platformunda çok üzerine geldiğini anlatıyor, hapimizi güldürüyordu. Bir ara babası bölük komutanı, kendisi takım komutanı, kız kardeşi manga komutanı olarak aynı bölükte yeraldıkları günleri şöyle anlatıyordu: "Anlayacağınız arkadaşlar biz aile düzenini kıramadık, yine baba hakimiyeti ele geçirmişti" diyerek, o günlerin çok anlamlı olduğunu vurguluyordu. Kız kardeşinin Zağroslarda şehit düşmesinden çok etkilenmiş, bayan arkadaşlarla arasında eskiden varolan kopukluk gün geçtikçe giderilmiş, yerini sıcak bir yoldaşlığa bırakmıytı. Şehit Aryen'i anlatırken, hep gözleri dolar, onun intikamını almanın daha fazla savaşmaktan geçtiğini anlatıyordu. Yakın akrabalarının çoğu şehit veya saflarda savaşan yoldaşlardan oluşmaktaydı. Diğer kalanlarda düşmanın baskıları sonucu topraklarını terketmiş, Etruş kampında bulunuyorlardı.

Yaklaşık iki yıllık pratiğimizde hep sevilen ve sayılandı Hamza arkadaş. 97 kış eğitim sürecinde geçmiş pratiği tartışırken, kendisini en çok koyan ve dönüşüm yapmak isteyen arkadaşların başında geliyordu. Zorlanıyordu, yıllarca kendini eğitimsiz bırakmanın, savaş pratiğini bilinçle donatamamanın soncılarını yaşıyordu. Ama iddiası ve kararlılığı insana güç veriyordu. Ayrıldığımızda en çok başaranın kendisi olcağına olan güvenle vedalaşırken, ilerde mutlaka diyerek uzaklaşmıştık.

Aradan bir yıl geçti ve bu sefer kutsal Ortadoğu ünevirsitesinin bahçesinde buluşmuştuk. Dağlardaki bütün güzellikleri, yoldaşları, sevgileri kendisiyle beraber getirmişti. Anlatıyordu, ayrıldıktan sonraki pratiği ve savaşı. Yanlışlıklarımızı ve burda Önderlikle buluşmanın tarifsiz sevincini. Kaybedipte bulmanın sevinciyle anıların arkasına gizlenmiş bütün günleri tekrardan yaşayarak, uğramadığımız nokta, sohbet etmediğimiz arkadaş ve anısını derin iç çekişlerle anmadığımız yoldaş kalmıyordu her sohbetimizde. Böyle devam etti Hamza arkadaşla olan okul pratiğimiz. Her okula gittiğimizde tartışıyor, kişiliğinde ve pratiğe ilişkin yeni bilince çıkardığı noktaları ve önerileriyle her geçen gün gelişimine yeni bir derinlik kazandırıyordu. Hırslıydı, başarmanın ve kazanmanın iddiasıyla ülkeye yöneleceği güne hazırlanıyordu.

Önderlikle sözleşmenin yapılacağı sabahı hiç unutmayacağım. Gülen gözleriyle, bir çocuk heyecanıyla yaklaşarak "Çok heyecanlıyım, dağlara geri dönmek çok güzel. Ama özellikle Önderlikle sözleşmek beni çok heyecanlandırıyor" diyordu. Gerçekten güzeldi ve anlamlıydı. Ve işte Önderliğin karşısında yeniden katılımın ve savaşımın sözünü veriyordu. Sözleşmesinin en çarpıcı bölümünü yazmadan geçemeyeceğim.

Önderlik: Erken şehit düşmeyesin.
Hamza: Hayır Başkanım, şehit düşsem de zaferi yaratarak, büyük şehit düşeceğim.

Evet büyük savaşanların şehadetleri de zaferi yaratarak olur. İçtamadan sonra bütün arkadaşlara sevgilerimizi ve kendimizden bir parçaya göndererekten uğurladık. Ağustos 98'de ülkeye yönelirken, Önderliğe layık olacağını ve mutlaka intikamın adı olacağını yazmıştı hatıra defterimde.

'99 bizim açımızdan her yönüyle yeni bir süreç olurken, tarihimize milad olarak kendini yazdırmıştı. Uluslararası komplo Önderliğimizi tasfiye etmeye çalışırken, dağda savaşan yoldaşların üzerinede amansız operasyon ve hava saldırılarıyla yüklenmeye, mücadelemize her alanda darbe vurmaya çalışıyordu. Öyle ki, hiçbir savaş kuralını tanımadan, her yola başvurmadan geri durmuyordu. En son Cudi'-de 16 arkadaşımızın kimyasal kullanılarak şehit düşürüldükleri haberini okuyoruz Özgür Politika sayfalarında. Bir yandan karşımızda bulunan düşmanın geçmişiyle bağlantılı ele aldığımızda herşey beklenir diyerek, onun karanlık yüzüne lanet yağdırırken, bir yandan kimlerin olabileceğini merak ediyoruz. Bu insanlık dışı uygulamaya hiç ses çıkarmıyor dünya. Onlar bilmiyorlar ki, yüreği Önderlik ve ülke sevgisiyle bütünleşenlere karşı teknik hiçbir şey yapamaz. Onlar anlamaz ki, bir gidenin ardından onların katıldığını, bu özgürlük türküsünün heryerde yankılandığını.

Kısa bir süre sonra şehit düşen arkadaşların sicilleri geldi. En başta Tabur Komutan Yardımcısı olarak görev olan Hamza arkadaşın sicilini görmek, hem çok ağır geliyor, hemde şehit düşeceksem büyük düşeceğim sözü kulaklarımda bir kez daha yankılandı. Önderliğe bağlılığın ifadesi ve Cudi doruklarında bir abide, savaşarak yeni yaşama merhaba diyor. Düşman senin yürekliliğin karşısında ancak kimyasal kullanarak başara kazandığını sanıyor. Oysa yine oyunun başrol oyuncusu sensin, hem de bu sefer yanında bulunanlar yardımcı veya yedek olarak değil, bizzat oyunda yeralarak, seninle oyunu içselleştirerek, kendini katarak ve severek yol alıyorlar.

İntikamın adı olduğunu sana müjdelerken, paylaştığımız günlerin anısıyla seni selamlıyorum.

Yağan bombalarla ıslanırsam eğer
Kurutmadan gömün beni.
Ben,
ülke ve özgürlük kokmak istiyorum
Ben, savaşın terini taşıyorum
Dağların heybetini,
halkımın umudunu taşıyorum.
Ben deniz görmedim,
dağlara gömün beni.
Cudi'ye, Hakkari'ye,
Botan'a gömün beni.
Yavaş yavaş gömün beni,
Zafer türkülerini duyayım
Darağaçlarının yandığını göreyim
Toprağın sıcaklığını
biraz daha hissedeyim
Gömün beni mavzerlerle, kurşunlarla
Yitik ülkemin
sevgi dolu yüreğine gömün beni...

Mücadele arkadaşları adına
Medya Deniz

İdeolojik öncülük esastır

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın VI. Kongre'ye Sunduğu Örgütsel ve Politik Rapor– III

6. Kongre Hazırlık Komitesi adı altında bize sonulan değerlendirmenin, Önderliğe dayalı suni denge, alt-üst arasındaki tehlikeli ve bir anlamda örtbas edilmiş bir uzlaşma ile bazı sorunları gözümüze batırıp, asıl canalıcı anlayış ve ciddi uygulama hususlarını gözardı etmenin anlamı yoktur. Dolayısıyla gündemi çarpıtmanın tehlikeli biçimini içeren bir kapsamda olduğunu belirtmek durumundayım. Gündemi böyle geliştirmeyeceğimizi, bunu ısrarla eleştirdiğimizi ve hatta reddetteğimizi daha öncede söylemiştim. Büyük ruhsal coşku, azim ve irade ile çalışmaların canalıcı noktalarına yüklenme konusunda görülen eksikliği de protesto etmek durumundayım.

Aslında bu çalışmalarınıza bir tepki olarak da fazla katılmak istemiyordum. Ama yoldaşlıktan ve görevlerden kaçınılıyor denilmesin diye katılıyoruz. Acı da olsa, haketmeseniz de, çok anormal koşullarda da olsak katılmaktan kendimizi alıkoyamadık. Bize dayalı sahte dengelerinizi ve sağlıksız ilişkilenme tarzınızı, yine tali sorunları habire dallandırıp budaklandırıp işin özünden uzak durmanızı ve bu haliyle gündeminizi kabul etmemiz mümkün değildir. Müdahale yapmaktan kendimizi alıkoyamayız.

Yeni dönem ve 6. Kongre'nin kendine has yanları derken, şu gerçeği hiç kimse anlamazlık ve görmezlikten gelemez: Herkes olumlu veya olumsuz yönleriyle sorunları ve onun çözüm yollarını doğru saptamalı ve kendini esas almaksızın büyük bir özveriyle görevlere kilitlenmelidir. Eski basmakalıp, dogmatik yaklaşımlarla, pratiklerde inaçsızlıkla, kör ve bildiği tarzda yürüyenlerin de sadece eleştirilmek değil, lanetlenmek gibi bir durumda olacaklarını belirtmek istiyorum.

Gerçek şudur:

TC 75. yıldönümünde, 1 Ekim'de sözümona başkomutan edasıyla Demirel'in "*tufan*" adıyla başlattığı büyük taaruz harekatı vardır. Bu harekat, dünya çapında Önderliği fiziki olarak imha etmenin ve bu başarılmazsa, nefes alamaz hale getirmenin en ince detayına kadar planlı saldırısıdır. Halkımız dehşeti farketti, ayağa kalktı ve tarihte görülmemiş kendini yakma eylemleriyle karşılık verdiği halde, kadrolarda, hem de ileri koordine düzeyindeki kadrolarda görülen kemikleşmiş ve fazla duyarlı görükmeyen, bizi acı ve öfke içinde bırakan yaklaşımları peşinen mahkum etmek durumdayım. Düşmanın en yetmişlik kodamanları bile çocuklar gibi şen şakrak ayağa kalktılar ve bizi çiğ çiğ yemekten bahsettiler. Bütün Türkiye böyle ayağa kaldırıldı ve bunun görülmemiş pratik tedbirleri alındı. Hazırladıkları birlikler ve tekniği her an uygulama savaşını veriyorlar. Uluslararası yasaları da çiğneyerek bu kararlılığı göstereceklerini belirtiyorlardı.

Bu ne demektir?

Yalnız PKK ve ARGK'nin bünyesi için söylemiyorum. Bu, bütün Kürdistan ulusal hareketinden başın koparılması demektir. Bu da sizin anladığınız genellemelerle izah edilemeyecek kadar derin, amansız ve günlük pratik vahşi oyunları olan bir uygulama ve her duyanı titreten bir durumdur.

Burada kimse bana acıyın, bana sahip çıkın demiyor. Buna ne gücünüz var, ne de biz buna ihtiyaç duyuyoruz. Ama politika yapmanız için bu gereklidir. Eğer onüç yaşındaki çocuk kendini bu dayatmalar karşısında yakıp ve kızgın kazana atıyorsa, bunun ne demek olduğunu kendinize sormalısınız. Dogmatik spekülasyonlarla '*anladık*' deyip geçiştiriyorsanız, o zaman ya çoktan ölmüş ya da çok duyarsız ve güvenilmemesi gereken yoldaşlarsınız. Bu halinizi asla kabul etmiyorum.

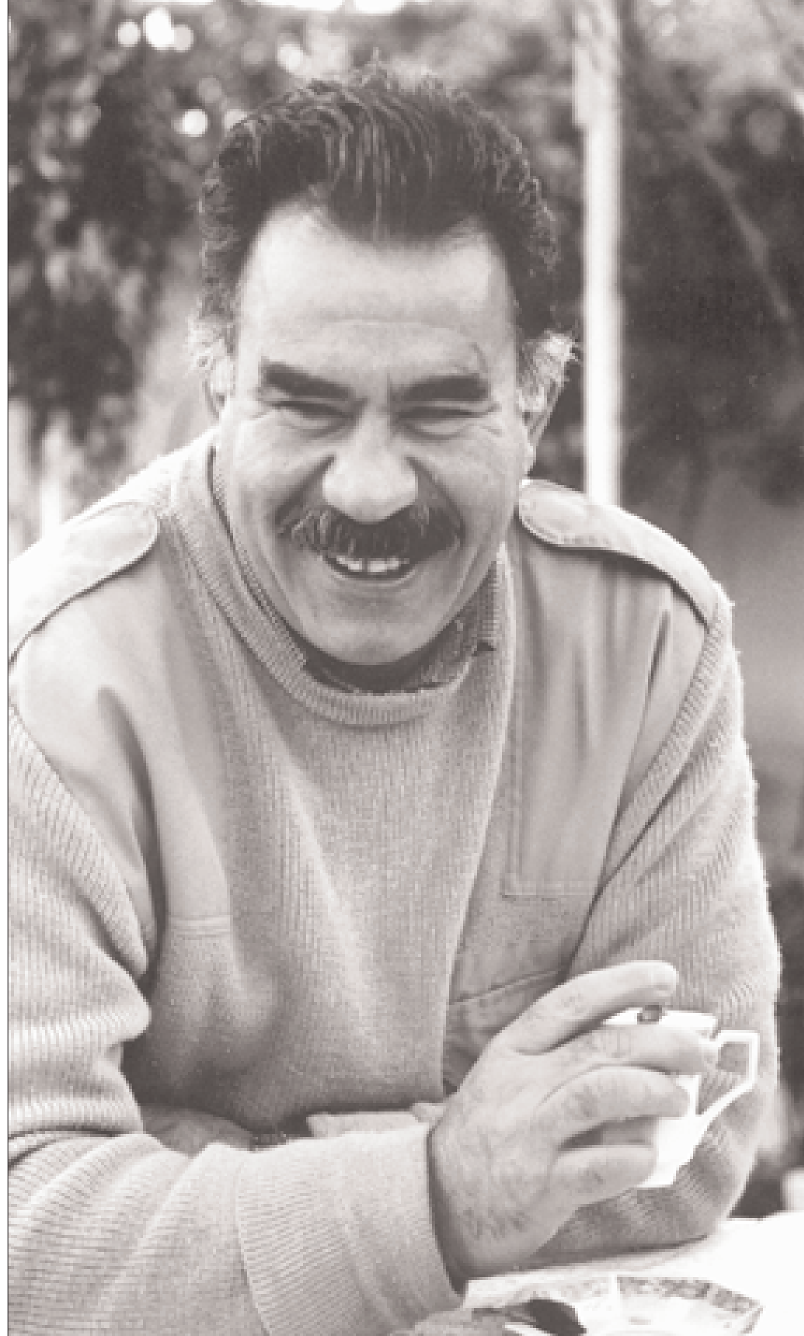
Sizi tarih, halk ve yaşayan ruhumuz, bilincimiz böyle kabul etmez.

Bu, benim yol açtığım bir durum değildir. Bu, PKK'nin 20. yılının imhasıyla tamamlanmasıydı. 15 Ağustos Hamlesi'nin 15. yılında tasfiyesiydi, ihanet anlaşmalarının tam hayata geçirilmesiydi.

Diyorsunuz ki, "*hâlâ savaşçılarımız duyarsız. Birçok öğemiz bunun farkında olmadan yaşıyorlar, savaş tecrübelerinde eksiklik, gevşeklik vb. hareketler var.*" Tekrar vurguluyorum; ayağa kalkan yetmişlik ninelere ve yine kadınlara bakın, bize yeni dost olmaya başlayan sıradan taraftarlara bakın. Bunlar kendini yakacak düzeye geldiler, diyorum size. Bu ulusal bir durumdur. Özellikle kadromuz ve her düzeydeki savaşçımız bunun fırtınasını estirmek durumundaydı.

Onlar *tufan* dedilerse, biz de *fırtına* diyeceğiz.

Adeta Nuh Gemisi'yle en azından kendimizi korumak için tufana karşılık verme duygusuna ulaşacaksınız. Kriz sandığınız gibi geçmiş değildir. Sayın Başkan babanın marifetleriyle tek başına aşılacak bir durum da değildir, bunu bilmeniz gerekiyor. Bu derindir ve aşılmasının bazı şartları, yerine getirilmesi gereken zorunlu çalışmaları vardır. Aslında bu üç ayda sizlere kazandırdığımız zaman bile altın değerinde ve müthiş derslerle doludur.

"Size zaman kazandırmayı, saldırının en ağır yönünü üzerime çekerek yükü paylaşmayı görev bileceğim."

Siz ne zaman katılacaksınız veya gideceksiniz?

Yalnız bu son süreçte değil, dehşet içinde oluşturduğumuz PKK tarihine bakın. Ben buna suni denge ile Önderliğe dayanarak yaşama diyorum. Bazılarını çok eleştirdim, politikada çocuk hastalığı değil, bebek hastalığını bugüne kadar taşıyor. Bunu ARGK komutası, daha karikatürize edilmiş bir biçimde bazıları, bazıları değil önemli sayıda komuta adamıbunu temsil ediyor. Bu beni çıldırtıyor. İstifa ediyorum dediğim nokta bugün ortaya çıkmış bir durum değil, sizin bu yirmi yıllık pratiğinize duyduğum tepkidir. Yirmi yıllık PKK'lileşme Önderlik gerçeğinde acaba nasıldır? Bunu ne zaman öğreneceksiniz? Ne zaman buna candan katılacaksınız? Katılamayacaksanız ne zaman ayrılacaksınız? Katılmayı, ayrılmayı ne zaman düşüneceksiniz? En başta merkezimize bunu soruyorum.

Sahte komuta tarzında ilerleyen ve sözümona komutanlık yaptığını sananlar, ama komutanlığın abc'sini bile anlayıp gereklerini yerine getirmeyenler, bunu ne zaman anlayıp gidere cekler? PKK'nin askeri çizgisine ne zaman katılacaksınız? İşte daha düne kadar bir sürü sahtekar vardı. Siz de onlar gibi, hainlerin yanısıra bir kemik uğruna sömürgecilerin yanına ne zaman gideceksiniz? Bir sürü soylu emeğimizi, değerlerimizi çalıp gidenler oldu. Siz ne zaman katılacaksınız veya gideceksiniz? Ne zaman değerli, yüce bir komutan olarak katılacaksınız?

Bakın YAJK diyorsunuz, savaşçının gevşekliğinden bahsediyorsunuz. Hayır, bunların hepsi kahraman. Bombalar üç genç kızın gövdesine bağlanıp patlatıldı da, sizde neden hâlâ güçlü bir yoldaşça saygıya duruş yok? Merkezimiz, özellikle bay komutanlarımız bu duruşlarından utanmıyorlar mı? Sizin için basit olabilir, ama bombayı kendine bağlayıp hem kendini, hem de düşmanı paramparça etmek... Hiç olmamış gibi davranmak, sonuç çıkarmamak ne demektir? Bu bir askeri çizgidir, ya temsil edeceksiniz, ya da komutanlıktan vazgeçecesiniz. Zerre kadar değerinizin olmadığını bileceksiniz, bundan sonra kimse sizi tanıyamaz. Ya bunların gereğini örgütleyeceksiniz, ya da çekip gideceksiniz.

Örgütlemek şudur: Eğitim, örgütleyiş, yönetim tarzıyla bu kahramanlıkların ve kahramanlık eylemlerinin ardını getirmektir. Bunun ardını getirmeyene neden komutanlık veriyorsunuz? Neden utanmadan komutan diye birliklerin başında duruyorsunuz? Bu eylemlere, bu kişilere sahip olma ve sahip çıkmanın tek yolu, birliklerin bu müthiş ateş gücünü geliştirip örgütlemek ve neredeyse her hedefe amansız yöneltmektir. Merkezimiz bunun gözetiminden sorumlu değil miydi? Merkezimizin bu yüce şehadetlerden çıkaracağı tek sonuç bu değil miydi? Peki nerede bu merkez, hangi somut göreve soyundu? Hiç ruhu sarsıldı mı? Nerede sahtekar komutanlar, ruhları sarsıldı mı? Bir ciddi örgütlenmeyi, derinden bir hedef üzerinde yoğunlaşmayı akıllarına getirdiler mi? Yoksa miras üzerinde kavgaya, paylaşmaya mı hazırlanıyorlar? Büyük yurtseverliği ve yoldaşlığı yakalamayan, ne olduğunu ve nereye nasıl baktığı belli olmayan gözlerle neyi kaçırtmak istiyorlar, neyi kurtarmak istiyorlar? O ölü, ilgisiz ruhlarıyla nasıl durabiliyorlar?

Kendinizi bu aynada görebilirsiniz. Derece derece ne olduğunuzu göreceksiniz, bunun başka yolu yok. Bu kadar kahramanlık hareketi olacak, sen hâlâ bana demagojiden bahsedeceksin. Ben kendimi ahımşahım değerlendirmiyorum, ama yanımda kendini yakan yoldaşların anısına verdiğim tek şey, kendimi doğru katmaktır. Cehennem gibi baskılar ortamında, en azından dostun da düşmanın da görüp etkileneceği bir durum içinde olmak, bu halkın sıradan bir duruşa, sıradan bir hazırlık durumuna baktığımızda layık kişiliği sergilemek gerektiği açıktır.

Bir türküyü bile dinleme yüreğinden yoksun olamazsınız

Şu anda PKK içinde öyle bir hastalık var ki; "*Halk çok önümüze geçti, biz kadroların durumu da utanmazca.*" Bunu bölge merkezleri, koordinatörlükler söylüyor. Peki siz kimin adına böyle kaldınız? Kimsiniz? Halk yedirip içirecek, siz saygı ve şükran duyguları içinde olmayacaksınız! Yüklendiğim misyonun ağırlığını hissediyor musunuz? Aslında son ana kadar ve hâlâ sizleri bekliyorum. Gerilla yükünü, bütün gerilla birliklerinin toplamından daha fazla ben üstlendim. Enayi değilim, ne yaptığımı biliyorum. Yürüyüşümün ne anlama geldiğini biliyorum. Öyle ucuz Önderlik övgüleriyle kendimi kandıracak değilim. Dünya alem bile bunu biliyor ve yazıyor. Bir övgü de değil. Peki siz yükü paylaşmak için ne yapıyorsunuz? Beş para etmez kişiliğinizi dayatmaktan başka bir durum arzediyor musunuz? Sorunlara ilgisiz yaklaşımdan tutalım çarpıtmalara kadar... YAJK birlikleriyle aranızdaki durumdan sözediyorsun, neden?

Bütün halka da açıkladım: Bir türkü, *Derwêşê Evdî* türküsünü dinledim. Bir televizyon programında da işledim. Bir türküyü bile dinleme yüreğinden yoksun kişiler olamazsınız. Burada bir destan, bir trajedi var.

Öyküsü şudur:

İki yüzyıl öncesinin türküsü, destanıdır, ama bir kural var: Kürt kişiliği ve trajedisinde adam ne kadar aşık da olsa, ne kadar feodal değer yargıları da olsa, işgalci düşmana karşı sonuna kadar kahramanca çarpışıyor. Cenazesi de kızın elinde kalıyor. Ki bu kız da orada mezar gibi gördüğü dünyayı kabul etmiyor. Dinleyenleriniz olmuştur, çok açıktır, büyük bir felsefe, büyük bir ahlak var. Bizim aşk ve savaş ahlakımızdır. Bunu siz şimdiye kadar dinlemediniz mi? Ben bunu şimdi söylemiyorum ki! Bu bizim ulusal trajik destanımız. Biz bunlar kadar da mı olamayacağız? Siz hâlâ bana neyi yutturacaksınız? Savaştan sıvışın, birbirinizi kandırın, kaçın. Yiğitlik bu mudur? İki yüzyıl önceki yiğitlikte de bu yoktur. Siz geleceksiniz, PKK adına bu sahtekarlığınızı dayatacaksınız. Adam en büyük aşıktır, ama paramparça oluncaya kadar savaşıyor. Oysa sizde feodal bir yiğitlik bile yok, kızında da, erkeğinde de. Bunu ölçü olarak anlayıp, yalanlarınızı ve inkarcılığınızı mı esas alacağız?

En büyük savaşçı en büyük aşıktır

Şimdi bakın: Yeni ulusal ahlak, ulusal yiğitlik böyle gelişmek zorunda. Siz bunu anlamazlık edemezsiniz. Benim adıma böyle duruş içinde olamazsınız. Kişilikleriniz iflas etmiş. Size yıllardır kendinizi eğitin demedim mi? Sizi eğitmek için kendimi cehennem azabına sokmadım mı? Peki neden öğrenmiyorsunuz? Size ilişkiyi, savaş ahlakını, savaş kişiliğini elli bin sefer tekrarlamadım mı? Kendi kişiliğimde de göstermedim mi? Hâlâ bunları bir tarafa bırakarak, bana dayanarak yaşamaya çalışacaksınız. Bu olmaz. Benim yiğitliğimin arkasında bu olmaz. Bakın işte, kendini yakanların kahramanlığına, burada daha iyi anlaşılıyor. Bu insanlar gerçekten bağlı, hepsinin mektupları var, kızların bağlılığı

var. Bunları anlayacaksınız. O etkileme, ilişki dediğimiz olay, burada gerçeğini yakalamıştır. Bunu anlamamak düşünülemez. Anlamayanlar zaten düşmanın yanındadır. Fitne-fesadı, haini, gafiliyle bunları çözmek o kadar zor değil. İşi, özüyle anlayacaksınız. En büyük savaşçı en büyük aşıktır. En sıradan savaşçı da ölümüne bağlıdır.

Bütün tarihimiz böyledir; haini de, fesatçısı da, fitnecisi de, ajanı da var. Herhalde bunları ayırdedecek düzeydeyiz. Siz hâlâ bunların hepsini karıştırıyorsunuz. Dogmatik, lafazan üslubunuzla bunu örtbas ediyorsunuz. Bu kara bir cehalet örneğidir, anlamazlıktan geliyorsunuz, "*eğitime ihtiyaç yok*" diyorsunuz. Peki sizi bu halinizle nasıl kabul edeyim? Bir şey daha söyleyeyim; biz bu tarihin güncelleştirilmiş, yenilmemiş, başarılı ifadesiyiz. Benimle yürümek isteyen merkez, komutan, savaşçı mı dersiniz, ne derseniz deyin; ya bunu bilerek yürüyecek, ya da bir tarafa savrulup gidecektir. Önderlik, komutanlık budur. Ben savaşçılarımızın ezici bir çoğunluğunun bağlı olduğuna inanıyorum, aslında sizlerin de bağlı olduğunuza inanıyorum. Ama sizin tavrınız önderlik tarzının yiğitçe ifadesi olmalıdır. Ben bunda düşmanın, iç gericiliğin etkisini görüyorum. Yıllardır size söylüyorum; bunları kıracaksınız, bunları politika adına, askerlik ve komutanlık adına bir saat bile yapmayacaksınız.

Açık söylüyorum: Böyle merkezileşme, komutanlaşma olmaz, böyle yaşam da olmaz, kadın-erkek ilişkisi de, aşk da, yiğitlik tarzı da olmaz. Söylediklerim tarihtir ve ben söylediklerimi uyguladığıma inanıyorum. Sizi herkes itici bulurken, neden halk benim için bir çırpıda, mesela on bin kişi ölüm orucuna yatıyor? Yüzlerce kişi kendini yakmaya hazırlanıyor? Bunları zorbela önlüyorum. Size hiç kimse neden ilgi bile göstermiyor? Neden? Bu aynada biraz kendinizi görün. Yiğitlik, güzellik öldü mü? Göreviniz düşman gibi karartmak mıdır? Göreviniz iticilik, hain hain bakmak mı? Yaşamı çirkin çirkin tehdit etmek midir? Yiğitliğe sığmayan, korkakça veya körce yenilmiş ruh hali midir? Hayır, bunların anlaşılmayacak, çözümlenmeyecek bir yönü de yoktur.

Şimdi bunu tekrarlıyorum; sonuç olarak ben bir türküden bile bu sonucu çıkardım. Teoriye, siyasi durum değerlendirmesine, PKK ve ARGK'nin gerçeğine hiç bakmama gerek yok. Bir türkü bile benim bunları söylememe yetti ve arttı bile. Yani siz de insansınız değil mi? Siz de biraz yoldaşsınız değil mi? O kadar söz verdiniz. İşin diğer acı yönü, ne yazık ki hepiniz korkunç dürüstsünüz de. Ama bu dürüstlüğe bu ahmaklık, bu gerilik ve düşkünlük yakışmıyor. Sorunları böyle ayağa düşürme, tarihi bir eylemi, savaşı düşünmeme, savaşta taktiği ortadan kaldırma yaşandı. Siz taktiği ortadan kaldırdınız, taktik çalışma diye bir şey ortada bırakmadınız. Taktikleriniz düşmana muazzam güç verdi. İliklerinize kadar taktiksizlik yaşıyorsunuz. Günlük eylemde, örgütlenmede, yönetimde düşmanın da arayıp bulamadığı zemini ve fırsatları sunuyorsunuz.

Bu yalnız sizde değil, yurtdışında, bütün çalışmalarda da böyle. Sizi burada müthiş suçluyorum. Sizi böyle kabul etmek istemiyorum. Kaldı ki gerek de yok. Dedim ya, bütün bir halk kendini feda etmeye hazırdır. Siz ruhsuzluk, duyarsızlıktan sözediyorsunuz, "*geç uyandık*" diyorsunuz. Nasıl oluyor? Bu kelimeler bize karşı kullanılabilir mi? Hakeza tarihe karşı kullanılabilir mi? Düşman bizi bu kadar yutmak istiyor değil mi? Hiçbirinizin benim adıma bir rahmet bile okumanızı istemeyeceğim. Sadece yanıma gelmemenizi söyleyeceğim. Ama sıkıştığınızda utanmadan benden yardım istiyorsunuz. Hâlâ bu kirli ruhlarınıza, bilinçsizliğinize medet umarak çıkış arıyorsunuz. Bunu yapmayın diyorum.

Biz zorlandık belki, ama güzel yürüdük, faydalı yürüdük ve düşmana karşı da kesinlikle yenilmedik. Bu açıktır, yiğit bir yürüyüşün hakkını vermek gerekiyor. Siz bunda yer alıyorsanız, doğru yer alacaksınız. Kendi güdülerinizi, geriliklerinizi, o yetmeyen ve başarmayan tarzınızı aşacaksınız. En azından bir yiğit savaşçı gibi davranacaksınız. PKK'nin ezici savaşçılarının hepsi böyledir. Merkezsiniz, ama bir savaşçı gibi dürüst olun. Komutansınız, bir PKK savaşçısı kadar fedakar ve yiğit olun. Politika adı altında birliklerin sırtından geçiniyorsunuz. En ufak eğitim görevine candan, yürekten katılmıyorsunuz. Düşmanı yenecek kadar iyi bir taktiği ortaya çıkarıp planlamıyorsunuz. Merkezsiniz, ama kötü gidişat gözlerinizin önünde, müdahale bile etmiyorsunuz.

Şu orta kademe denilen olay yarı yarıya kontralaşırken, merkez koordineler nerede? Bunların hepsi koordinelerin, merkezlerin kanatları altından çıkmadı mı? Böyle yüze yakın komutan şu anda karşı tarafta. Son olarak o değerli yoldaşlarımızı katletmedi mi? Bunların hepsi sizin kanatlarınızın altında boy vermedi mi? İşkenceciler, itirafçılar bunların içinden çıkmadı mı? Evet, ben adınızı vermek istemiyorum. Zagros'taki o koordineler, eski ve yenileri, Botan'dakiler, Amed'dekiler, Güney'dekiler... Bakın o korkunç suratınızı göreceksiniz. Bunların çoğu yakın arkadaşlarınız değil miydi? Siz bunları bölük, tabur komutanı yapmadınız mı? Peki bunların hesabını vermeden, nasıl benim karşıma çıkıyorsunuz? Benim adıma merkez taslayacak ve komutanlık isteyeceksiniz. Bunların hesabını doğru vereceksiniz. Ben deli miyim? Bir insanı ölümüne kendini yakacak kadar bazı temel değerlere bağlıyorum. Siz ise itecek ve kaçırtacak kadar yöntemsizlik içinde olacaksınız. Bunun hesabını vereceksiniz.

Tırnakla kazıyarak bu gücü size biz verdik

Öyle uyduruk gündemleri bana dayatmakla, gündemimi bozamazsınız. Gündem çok açıktır ve böyledir. Bir sürü cani, komuta adı altında oluşturulmuş. Verdiğiniz yanlış kararlar yüzünden dağ gibi kaç savaşçı yitirdik? Şimdi bunlar cinayet değil midir? Savaşın gereği midir? Değil. Sizler caniler kurumusunuz diyeceğim. Bundan nasıl kurtulacaksınız? Kaldı ki burada vicdan da kalmamış. Bu kadar şehidin anısına bağlılık için merkezimiz, ünlü komutanlarımız ne düşünüyor? Ne zaman bu acıları güce dönüştürecekler ve yüce duygularla bizi, şehitlerimizi, halkımızı selamlayacaklar? Ne zaman? Hep benim adıma kötülük yapacaksınız, benim adıma merkez, merkez adına orta kademe. Bunları bırakacaksınız. Biz bir kelime hatası bile yapmıyoruz, siz ise bir kelime bile doğru ortaya koymuyorsunuz. Biz bir adım hatası bile yapmıyoruz, siz doğru bir adımı bile atmıyorsunuz. Böyle olmaz, o kadar gücünüz yok. Gücü şuradan buradan bulmadınız. Tırnakla kazıyarak bu gücü size biz verdik. Bu şerefi, itibarı biz verdik. Bize de bu halk verdi, yüce ideolojimiz, dostlarımız verdi. Bunu böyle anlayacaksınız.

Bu bencillik kimin haddine? Şimdi biliyoruz ki, bu bencillikle bürokrasi oluşur, ülkeler bile yozlaşır. Ama sizinki daha da çirkincedir. Ölüm kalım sürecindeyiz, gerçekten benim en büyük umudum bir gün o topraklarda bazı çalışmaları tamamlamaktır. Bütün bunların imkanlarını size biz aktardık, canımız kadar sevdiğimiz insanları size aktardık. Bunların hiçbirisinin adını bile sormadan uyduruk bir emirle ölüme gönderdiniz. Bir emirle de değil, bir gaflet sonucu yüzlercesini toprağa yedirdiniz. Ben sizden bunu hesabını istiyorum. Böyle komutanlar varsa, merkez neden hesap sormadı diye merkezden hesap soruyorum. Çaresiz miydim? Hayır, saygılıydım sadece. Anlayışsız mıyım, hayır anlayışsız olmadığımı dünya biliyor.

Benim özgürlük kadınım, bağlılığıyla kendini kanıtlamıştır. Benim yiğit delikanlım da kendini yakarak amansız bağlılığını göstermiştir. Bunların dışında kimsenin önderi değilim."

Tekrar vurguluyorum; bu çalışmalar konusunda bir kelime hatası bile yapmadık. Dediğim gibi bu halk bunun karşılığını dünyada görülmemiş bir özveriyle "*ölüme kadar varız*" diyerek veriyor ve her şeyi göze alıyor. Ben bunu da istemiyorum. Yani siz ki, en çok emeğimizi yiyen insanlarsınız, değil mi? Bu açıktır. Bana böyle karşılık verin, hesap verin demiyorum. Sadece güzel olun diyorum. Sizden fazla bir şey istemiyorum ki... Düşmanın bu vahşetine karşı, hiç mi yapılacak namuslu bir işiniz yok? Mevkicilik yapacaksınız, kariyerizmi hortlatacaksınız, kim kimin üzerinde kontrol kuracak, kim kimi bastıracak, kim tekleşecek, kim güdülerini konuşturacak? Bunların uğraşı içinde olacaksınız. Siz bunu yapıyorsunuz. Komutanlık nedir, başarı imkanı nedir diye düşünmeden, planına ve sonuçlarına katılma gereği duymadan, işte o dağ başlarında namussuzluğun en alasını yaşayacaksınız. Bu olmaz diyorum. Bizim emeklere yazık oluyor, size de yazık oluyor. Bununla siz kazandınız mı, neyi kurtardınız? Hiçbir şeyi.

Şimdi bize "*bu kadar çok yaptık*" deyip gerçekleri de saptırmayalım. Mesele şuradadır; devrimci çalışmalar sanat çalışmalarıdır, savaş bir sanattır. Sizin düşmanlarınız *tufan* operasyonları düzenliyor ve bir kelime hatası yapmıyor. Niye, nasıl planlı geldiği bellidir. Sizin böyle bir hareketiniz yok. Hangi düşmana karşı nasıl bir yönelim içindesiniz, belli değil. Hele bu koordinelerimiz, merkezimiz, komutanlarımız tam bir başbelası. Gücü aylarca çalıştırmayanlar ve bir hiç uğruna, bir taktik çalışmayı gözönüne getirmeden en değerli militanları nedensiz kaybedenler sizlersiniz. Bunlardan ben mi sorumluyum? Yani siz o dağlarda hiçbir şey yapamadıysanız, bu insanları gizlemiye de mi veya düşman üzerine geldiğinde bir bomba gibi patlatmayı da mı bilemediniz?

Ey ünlü komutanlar, bundan sonra komutanlık taslayacaklar olanlar, size söylüyorum; genç kız gitti kendini bomba yaptı, işte şehit düştü, ama on katı kadar da düşmana darbe vurdu. Peki o dağlarda bu zor muydu? Akıllı bir merkez üyesi neden bunu planlayamadı, karar alarak, denetleyerek uygulayamadı? Diyelim ki bir komutan savaştıramıyor, hiç olmazsa savaşçısını gizleyip bir düşman birliği içinde patlatmıyor? Taktik yok mu, taktik gelişme imkanı yok mu? Var. Siz hâlâ ölümün üzerine göndereceksiniz; "*Git karakolu vur, git düşmanın dört dörtlük kuşatması altındaki yerde şöyle kal, böyle kal*" diyeceksiniz. Yıllarca her tarafı düşmana fırsat sunan bir hareket tarzı içinde kendinizi bırakmadınız mı? Bir tek doğru gizli üslenme, düşmanı şaşırtma, doğru yürüyüş hattı, mevzilenme hattı ve bir de düşmanı izlemek aklınıza geldi mi?

Tarihimize, destanlarımıza sadık kalacağız. Bu büyüklüğü göstereceğiz. Bundan aşağısını benden isteyemezsiniz. Bu büyüklüğü, bu yüreği, bu sefer temsil edeceğiz. İşte, kahramanca kendini parçalayan kızlarımız!"

İhanetten beter bir gaflet durumunu yaşadınız

Şaşkınsız, ayrıca sarhoşsunuz. İmkansızlıklardan değil, imkanlardan ötürü hastasınız. Sizi çözemiyorum, çözmekte zorlanıyorum. Bu el yordamıyla bile olsa oldukça ileri düzeyde başarılacak bir çalışmaydı. O dağlara böyle bir güç ulaştıktan sonra düşman böyle üzerine gelebilir miydi? Taktisyenler hesap versin, sizden hesap soruyorum. Askerlik nedir size göstereceğim. Basit ölümcül bir pusuya yatırabildiniz mi? Hayır, her gün pusuya düşürülen siz oldunuz.

Şimdi herhalde yeni komuta tarzını tartışırsınız. Yeniden yapılanmada komuta, birlik ve onun her türlü taktik ifadeleri üzerinde durup tartışırsınız. Gerçekten bu sefer "*ben bu işe varım*" diyecek misiniz? İki yüzyıl önceki destanlarımızda yazılı olan, en az o feoldal yiğitlikler kadar gözü sürekli düşmanda olan bir yiğitlik içerisine girecek misiniz? PKK adına böyle şeyleri kabul etmem. Ya terkedip gideceksiniz, ya da bir yiğitlikle benden görev isteyeceksiniz.

Bakın, ben de nefes nefese düşman karşısındayım. Ben neyi tartışıyorum? Kimse bana acıyın demiyor. Bu meseleyi çözmek isteyen devletlerle tartıştım. Güvenlik sorununu tartıştım, füzeler nereye düşebilir, hangi düşman birlikleri nerelere indirme yapıp bizi yoketmek isteyebilir, nerede bizi yokedemez. Bunu tartışıyoruz ve bu bir doğru. Ne kadar dayandım? Tekim, zaten devletler sizin gibi silahlı olamaya fırsat vermezler, artık iğne ucu kadar da olsa imkanları zorlaya zorlaya sonuç almaya çalışıyorum. Ki bunlar aynı ittifakın üyeleridir. Belki yüzde bir ihtimal bazı olanakları yakalayabiliriz. Size zaman kazandırken böylesine amansız bir koşulda bunu sağlamıyor muyum? Peki yanınıza gelseydim, ateş sonuna kadar başınıza yağmayacak mıydı? Sırf öyle olmaması için biz bu adımı atmadık mı? Hâlâ bunu anlamayacak mısınız? Ne zaman değer takdir edeceksiniz? Şimdi durum bu; ya olacak, ya bir yönünü bulup boşa çıkartacağız, ya da bu korkunç durum yürüyüp gidecek.

Bakın, size şunu söylemek istiyorum; ne uykuda, ne yemek yerken rahat olma var. Kaldıki öyle serbest, temiz hava alma izni bile yoktur. Öyle sizin gibi çok gerekli olan bir iki yürüyüşü yapma imkanı da yoktur. Korkunç bir çabayla bekleyip duracaksın. Şimdi durum bu, komutanlık böyle yapılıyor. Peki siz öyle mi duruyorsunuz? Bakın, ben bu işi düşman sahasında yürütüyorum. Sizin sahanız size ait, özgürsünüz, düşmanınız karşınızda. Ama bunun duygusu sizde ne kadar gelişmiş? Bunun imkanlarını, pratik hedefini örgütleme, zamanını doğru verme aklına geliyor mu? Hayır. Bana çalışmalarınızı rapor ettiğinizde bile aklınıza gelen delegelerin durumudur. Yok yer sorunu, YAJK'la olan durumunuz, birilerinin savaşa ilgisizliği. Oysa durum böyle mi anlaşılacaktı? Şimdi ben ölmedim ki, ben bu hareketin başındayım. Halk da destekleyip duruyor. Siz kimin askerisiniz, kimin merkezisiniz?

Kimse sizden destan istemiyor, ama hiç olmazsa orada kutsal bir ruh yaşayın. Düşman var, bizi yoketmek istiyor, biz de güzel savunma içinde oluruz. Böyle gereklerin dışında bir yanınız, bir bakışınız olamaz. Düşmana sert bakacak kutsal ruhumuzu, kendini yakacak kadar yüce halkımızın duyarlılığını unutmayacağız. Şehitlerimiz

"İnsanı kendini yakacak kadar bazı temel değerlere bağlıyorum."

bir güç düzenlemesi bile o dağlarda yapılamıyor mu? Teknik değil, ne olursa olsun o dağlarda o gerillanın üzerine öyle düşman gelemez. Siz ihanetten daha beter bir gaflet durumunu yaşadınız. O korkunç güdülerinizi intikam alırcasına bizde patlattınız. Bütün o gerilikerinizi bütün birliklere kustunuz. Bu temelde komutanlığınız gözden geçirilmeye değer. Yoksa bir birliği bir pusuya yatırmak çok mu zordu? Düşmanı doğru izleme mi zordu? Pat-küt düşmanın tepeden tırnağa donattığı yere, o insanları her gün sokan siz değil misiniz? Bu taktik midir? Bu katillik, cinayet değil midir? Düşman o kadar hareket ediyor, bir gün

var, işte sizin yanıbaşınızda gidip kendilerini paramparça ettiler, sürekli onları gözönüne getireceksiniz ve namuslu namuslu yerinizde duracaksınız. Onu da yapamıyorsanız başınızı öne eğip size bir parça ekmek verilmişse, bin defa şükredeceksiniz, ya da çekip gideceksiniz. Şimdi gerçekler böyle dile getirilir. Ben hâlâ size zaman kazandırmayı, saldırının en ağır yönünü üzerime çekerek yükü paylaşmayı görev bileceğim. Siz hâlâ düşmana nasıl bakılır, bunu bile gündem dışına çıkaracaksın. Doğru bir komuta tarzı yerine, bu sahtekarlık nasıl kurtarılır, bunu bana dayatacaksın. Yine benden yararlanacaksın. Hırsızlar, kırk haramiler bile birbirleriyle böyle arkadaşlık etmezler. Onlar bile yükü doğru paylaşırlar.

Bakın kendini düşmana kilitleyen birisi çaresini bulur. Yüreği korkunç duyan, bakış açılarını gerçeklere korkunç fırlatan birisi her şeyi görür ve doğrusunu yapar. Çünkü yaşama bağlıdır. Büyük söyler, büyür yürür. Biz bu işe böyle bir-iki kelime bilmeden başladık. Siz yıllardır bu savaşın içindesiniz niye hissetmeyeceksiniz?"

Siz bunlardan daha mı kötüsünüz, hayır. Siz aslında şeytanın ayaklarını bağladığı korkunç adamlarsınız. Ama bu neyle oldu? İşte o çalışma tarzınız, yıllardan beri aşın dediğim yöntemsizliğiniz var ya, o yüzden bu durumdasınız, yoksa çok kötü olduğunuzdan değil. Benden daha fedakar ve benden daha dayanıklısınız, ama bu hiçbir şey ifade etmez ki. Deve de dayanıklıdır çölde, ama bu bir şeyi çözmüyor.

Şimdi bundan ne sonuç çıkar? Çıkarılacak bazı sonuçlar var. Merkez olmak istiyorsanız, çıkaracağınız sonuçlar var. Merkezin gözü önünde neredeyse yarı kontralaşmış komutanlar olmaz. Merkez ise bunu saati saatine gidermekten sorumludur. Merkezliğe varsanız, komutanlık istiyorsanız; komutanlık düşmana tepkide başarı imkanı sunmaz. Böyle komutanlık olmaz. Kim sizi komutan yaptı, ben mi yaptım? Ben onayladım mı? Merkez olarak durumunuzu kabul ettim mi? Niye o zaman ikide bir karşıma çıkıyorsunuz? Benim ölçülerim belli değil mi? Söz veren siz değil misiniz? Ayrıca moral değerlerinde, sevgi-saygı ölçülerinde düşmanımızın bile saygısını kazanacak tutumu biz sürekli sergilemedik mi? En büyük sevgileri hepinize vermedik mi? Peki neden birbirinizi düşman gibi görüyorsunuz? Bu bizim ahlakımız olabilir mi? Olağanüstü duyarlı olan biz değil miyiz? Bir ucuz kayıp bile yüreğimizi paramparça itmiyor mu? Peki bu kadar anlamsız kayıplar varken, sizler nasıl sorumsuzluğunuzu sürdürebilirsiniz?

İşte bunları yaptınız, bütün bunları görmek zor değil. Bunlar öyle bilinç derinliğiyle de izah edilemez. Bunlar öyle taktik ustalıktan uzak olmayla da izah edilemez. Bunlar bana göre kişiliklerle ilgili olan şeylerdir. Hakiki bağlı kişiler olacağız, öyle alışageldiğiniz tarzda değil. Bakın kendini düşmana kilitleyen birisi çaresini bulur. Yüreği korkunç duyan, bakış açılarını gerçeklere korkunç fırlatan birisi her şeyi görür ve doğrusunu yapar. Çünkü yaşama bağlıdır. Büyük söyler, büyür yürür. Biz bu işe böyle bir-iki kelime bilmeden başladık. Siz yıllardır bu savaşın içindesiniz niye hissetmeyeceksiniz? Bu kadar şehit yanıbaşınızda toprağa düştü. Ülkenin o görkemliliği, işgali ve düşmanın vahşeti karşınızda niye hissetmeyeceksiniz, niye görmeyeceksiniz? Neden? Bu korkunç intikam duygusu demektir. Peki bu intikam duygusu ne zaman uyanacak, ne zaman örgütleşecek?

Burada suçu ne savaşçılarda, ne YAJK'ta, ne de hainlerde görürüm. Hayır. Merkezi inisiyatif kullananların, komutayı üzerine alanların durumudur. Hastalık burada. Kurnazlık yaptınız. Kurnazlığınızın temelinde ne vardı? PKK'nin kahraman bir savaşçı yapısı vardı. Bir; bunların emeği üzerine ucuz kuruldunuz, askeri bir eğitimi tecrübelerimizden yararlanmayı bile gerekli görmediniz. İki; Önderliğin gerçekten çok değer biçilmesi gereken emek ürünlerini biraz bu kişiliğinize yedireceksiniz ve gereklerini takip edeceksiniz. Bunu yapsaydınız bu düşman çoktan yenilmişti.

Daha önceki konuşmalarda da bunu vurguladım. Düşmanı yalnız '90'lardan sonra değil, '87'lerden itibaren yenecek bütün veriler size sunuldu. Bir tek komutan gerekiyordu, bir tek bu halkın sorumlu önder bir militanı gerekiyordu, herhangi bir yerde bunu sağlayabilirdik. İşte siz bu yiğitliği gösteremediniz. Hatırlıyor musunuz, yani iktidar için akıl almaz işlerin içine girenler yok muydu? Kör Cemaller, Şemdinler, Hogirlar, Metinler neydi? Bunlar "*önümüzde engel olan bir yoldaş bile olsa onu vururuz*" demediler mi? İşte, siz bu pratiği uyguluyorsunuz. Bunlar kontra bir ekiptir, siz bunları çözemediniz. Çözmediğiniz gibi bunlara PKK'nin dev gibi imkanlarını verdiniz ve hâlâ çoğu böyledir.

Politik yoğunlaşma olmadan askeri gelişme olmaz

Şimdi bunları nasıl çözeceksiniz? Bu ancak PKK'nin çözgisinde ölümüne erimekle olur. Merkezin bunu görmesi zor muydu? İdeolojik denetim olmadan bu kadar görev dağıtılır mı? Verdiğiniz parayı alıp kaçırdı. Kendinizin durumu da ne kadar tutarlı o da ayrı bir sorun. İdeolojik sınavdan geçmeyenlere, ideolojik bağlılığı esas almayanlara bu kadar komutanlık nasıl peşkeş çekilir? Merkez olarak hepiniz bunu yapmadınız mı? Ama ben ölümüne ideolojik çaba harcamasaydım, acaba tek kişi yanımızda kalır mıydı? Utanmadan bunları hâlâ anlamak istemiyorsunuz. Gerçek ideolojik öncülük esastır dedik. Politik yoğunlaşma olmadan askeri gelişme de olmaz demedik mi? Askeri gelişmede doğru taktik esaslar uygulanmadan savaş verilmez demedik mi? Bunların hangisini yerine getirdiniz? Merkez olarak, komutanlık olarak, birlikler olarak, hangisini yerine getirdiniz?

Şimdi burada bir-iki söz de savaşçılara söylüyorum: İkide bir "*suç merkezde, komutada*" deyip geçmeyin. Sizler de ona zemin oldunuz. Bunları kıracaksınız. PKK'nin sıradan savaşçısı da kahramandır. İşte, sempatizanları bile en büyük duyarlılığı göstermişlerdir. En büyük kahramanlık eylemlerini zindanlarda, yurtdışında yapmışlardır. Hatta dünün sempatizanı, hatta Eser Altınok, şehit Sinan'ın kardeşi... Ona da hastalıklı denildi, kendini cayır cayır yaktı. Sinan derken, onu da burada anmak istiyorum. Böyle çok sayıda şehit verdik. O genç de ülkeye yeni gelmişti. Biraz besleseydiniz. Qato Marînos gibi yerde ne geziyor? Kim yolladı onu oraya? Yollarken, O'nu ne kadar yetiştirdiniz? En değerli olanları Çatak'a sürdünüz. Oranın gerilla koşulları var mıydı? Bir sürü insanı nasıl böyle harcadınız? İşte, "*git pusuya yat, git intihar eylemi yap*" diyenler siz değil misiniz? Acaba yüreğiniz ne kadar iş yapıyor? PKK'nin en değerlilerini böyle harcarken, kendiniz bir basit eğitim görevini bile yapmadınız. Basit bir planlama bile yapmadınız. Çoğunuzu tanıyorum, şimdi bunları bırakacaksınız. Ben yaşarsam size ödeteceğim.

Şimdi savaşçı için söylüyorum:

Önderlik gerçeği biliniyor, doğru çözümlenirse bu konuşma bile yeterlidir. Kendi komutanınızı, kendi yöneticinizi kendiniz belirleyeceksiniz. Umarım bundan sonra konuşmam kesilmez, tarih beni zor durumda bırakmaz ve o zaman birlik oluşturulur, size göstereceğim. Benim sorumluluğum altında savaşmak isteyen hangi komuta düzeyinde olmak istediğini söyler; kendi savaşçısını da canı gönülden bağlar, hedefe kilitlenir ve gider. Yaşama, her tür göreve talip olur, kilitlenir.

Ucuz bir merkez oluşturacaksanız, ondan sonra komutanlıkları kendi aranızda paylaştıracaksınız. Hayır, ben bunların hepsini şimdiden reddediyorum. Sonradan hepsini ben oluşturacağım. Merkezi adamlarımız ne yapmak istiyorlarsa benimle konuşurlar. Kaç kişiyi örgütlemek istiyorlarsa bana söyleyecekler, neye güçleri yetiyorsa bana söyleyecekler. Bu anlı-şanlı merkezimizden o anlı şanlı komutanlarımıza kadar, benimle yürümek istiyorlarsa ben görevlendiririm. Aksi halde benimle ilgisi olmadığını açıklayacağım. Savaşçılar da benimle yürüyorlarsa, benim komuta tarzımı bekleyecekler.

Benim özgürlük kadınım bağlılığıyla kendini kanıtlamıştır

Şimdi bir-iki söz de YAJK için söylüyorum:

YAJK sizin gibi erkeklerle olmaz. Bunu bileceksiniz. Ben bu türküyü boşuna dile getirmedim. YAJK özgür kadın; düşmana karşı zafer sağlamadan hiçbir erkekle olamaz, ben de dahil. Bu beyninize bunu yedireceksiniz. Bu bizim trajik tarihimizin gereği olduğu kadar, aşılmasının da bir gereğidir. Bunun anlaşılmayacak hiçbir yönü yoktur. Buna uymayan kadın varsa derhal ayrı kılınacaklar. Meseleyi başka türlü götüremezler. Canı koca isteyen gider bulur. Zaten hainlerin yanına giderler veya bir şerefsiz bulup kaçabilirler. Ama saflarımızda komutanlık adına bunlar yapılmaz. Biz aşkın, cins yüceliğinin ne olduğunu gösterdiğimize inanıyoruz. Çoğunuzun anladığına da inanıyoruz. Bunları esas alacaksınız.

Tarihimize, destanlarımıza sadık kalacağız. Bu büyüklüğü göstereceğiz. Bundan aşağısını benden isteyemezsiniz. Bu büyüklüğü, bu yüreği bu sefer temsil edeceğiz. İşte kahramanca kendini parçalayan kızlarımız! Bunlar bizim değerlerimizdir.

Bunların anısına bağlılığın gereği aşkın ifadesi şudur: Zafer.

Ben böyleyim, elli yaşıma geliyorum ve yenilmeden yürüyorum. Kadınlarımız, kızlarımız bana bağlıysa, savaşta da, duyguda da hakkını verdiğim için oldu. Bu kadar eylemin, bu kadar yenilmeme pratiğinin sonucudur. Gönlü isteyen erkek veya erkek isteyen kız bunları gözönüne getirmek zorundadır. Yoksa bunlar çekip gidecekler. YAJK meselesi budur. Başka hiçbir şey beni ilgilendirmez.

Yalan söylüyorsunuz, ucuz numaralarınızı uygulamak istiyorsunuz. Beni alet edemezsiniz, benim özgürlük kadınım, bağlılığıyla kendini kanıtlamıştır. Benim yiğit delikanlım da kendini yakarak amansız bağlılığını göstermiştir. Ben bunların önderiyim, bunların dışında kimsenin önderi değilim.

Beni kullanarak kendilerini tatmin edemezler. Tek bir kızımızı olduğu kadar, tek bir delikanlımızı da kötü kullanamazlar. Kızlarımız, delikanlılarımız bunu bilir. Yiğitlerimiz bunu bilir. Bunlarla yaşamayı, bunlarla savaşmayı biliyorsanız öne çıkarsınız. Bu özelliklerle komutanlık istiyorsanız gereğini yaparsınız. YAJK meselesi böyle çözümlenir, birlik komutanı olmak böyle çözümlenir. Bu açıktır ve bir dayatma değildir. Bu, bizim tarihimizdir. Bu, tarihimizin zorunlu bir kuralıdır. Bu, şerefli olmanın biricik yoludur ve bu kahramanlıktır, duygu büyüklüğüdür.

Bunu tekrar söylüyorum; kızlar, YAJK da, erkek de bilecek. Anlaşılmayan bir yönü de yok. Ama o ilkel güdülerinizi birbirinizin yanında kalarak, sahte komutan, sahte asker olarak verirseniz, şerefsiz, benim on yaşından beri nefret ettiğim köhne ocaklarınıza gidersiniz. Benim yüce eylemime dayanarak bu çirkinliklerinizi sergileyemezsiniz.

Bütün bu sert sözlerimden ötürü beni yanlış anlamalısınız ve bana acımamalısınız. Sizler bir savaşım için gerekli bilinci, duyguları ihmal ederek buraya kadar geldiniz ve dolayısıyla sizler yaşadınız. Buna bir son vermek gerekiyor.

Şimdi gerçekten bu çalışmalara daha yüksek bir çabayla katılmak istiyorum. Dikkat ederseniz heyecanımdan da, çözüm gücümden de bir şey kaybetmiş değilim, ama her şey benimle olmuyor. Yine de size son gücümü veriyorum, son çözüm imkanını veriyorum. Sizin bunu kullanmanız bu kadar zor olmamalı. Anlayış, irade gücü, duygu gücü, düşmanı görmek kadar, kendi yönetimlerini seçmek de o kadar zor olmamalı, dönüşüm o kadar zor olmamalı. Bunu bekleyeceğiz. Eleştirdiğim hususları ısrarla sürdürmek isteyenler varsa, zaten ne kadar şiddetli yönelim içinde olduğumu görüyorsunuz. Bunun anlamı nedir, biraz idrak etsinler.

Tüm değerli yapımız, savaşçı ve militanlarımız!

Korkmayın, divandaki eski ve tecrübeli olanlar ne diyorlar, onlara bakmayın. Doğruları çatır çatır dile getirin. Bu ölçülere uymayan kim varsa alaşağı edin, bu ölçülere kim uyuyorsa onunla en değerli birlikteliği oluşturun.

Sonuna kadar kendine güvenenler ve sözünün sahibi olacağına kesin inancı olanlar, yaratıcılığı esas alarak her türlü görevi üstlenebilirler. Siz neye, hangi tarihi adıma hazırsınız? Askeri olarak, siyasi olarak, ben sizden bu sorunun cevabını isteyeceğim. Hem de gerçek yaratıcı cevaplar isteyeceğim. Bunun dışında sahte gündemlerle beni, bu yapıyı nasıl uğraştırırsınız? Buna ne hakkınız var? Bu çok geri bir yaklaşımdır, nasıl, kim bunu dayatıyor? Olup biteni derinliğine anlayan bir adam soruna böyle yaklaşmaz. Yirmi yıldır kireçlenmiş bu kafa yapılarını reddediyorum. Partinin derya gibi imkanları üzerinde bulunan o hazırlık komitesine esef ediyorum, bunları lağvediyorum.

Partinin her şeye hazırım diyen yapısı, hızla kendini toparlamalıdır. Biz bunu yönlendirmek istiyoruz. İyi niyetli olabilirsiniz, ama koşullarımız böyle kafa karıştırıcı bir gündemi kaldırmıyor. Durum farklı, bu bize dayatılan göz hapsine karşı biz de olağanüstü boyutta bir yaklaşım içinde olacağız. Onüç yaşındaki çocuk yanıt veriyor da, bu büyük adamların neden bu kadar yüreği yok? Bunların sıradan sempatizanlar kadar sorumluluğu yok, neden? Bu çok geri bir durum değil midir? Aynı zamanda bu bir kaşarlanmadır da. Bu intikamı alacak, bu komploya cevap verecek en büyük güç orada. Bunu böyle değerlendireceklerine, bana YAJK şurada kalmak istemiyor, bazıları gevşek, savaş kurallarını ihlal ettiler gibi şeyler söylüyorlar. Bunu söyleyenlerin dili kesilir. Onun için bunlar yanlıştır, demagojidir diyorum ve yirmi yıllık arkadaşların üzerine sert gideceğim. Eğer bu partiyi, bu kongreyi veya bizi hâlâ uğraştıracaklarını sanıyorlarsa aldanıyorlar. Artık saygı da yok, bunu bilin.

Benim yeni yönelimlerim var, buna yanıt olacaklar. Kendileri nasıl görev almak istiyorlar? Büyük ihtimalle şunu diyeceğim: Her biri ne yapabileceğine dair bir cephe üyesi gibi hareket edecek. Bir cephe örgütünde kim kendilerini tutuyorsa onlarla birlikte, ne yapmak istiyorlarsa onunla olurlar. Benim çizgimde yürümeye güçleri olmayabilir. Yani herkese gelin benim çizgimde yürüyün demiyorum. Ben böyle bir parti ve doğru partiye sahiplik etmek isterim. Giderek netleştiği üzere ARGK içinde benimle savaş pratiği içinde hareket etmek isteyen açığa çıksın. "*PKK'lileşme konusunda anladım, görevlere sahip çıkacağım*" diyen açığa çıksın.

Bakın, dünyaya ilan ettim, galiba siz duymamışsınız! Bunun anlamı var. Böyle uydurma komisyonlarla karşıma çıkamazsınız. Ben bunların cevabını istedim. Zaten bundan sonra bana hızlı cevap verilecek. Buna uyma güçleri yoksa bunları hain ilan etmiyorum, yanlış da anlamasınlar. Ama kendi çizgimde de kabul etmiyorum. Bir cephe üyesi gibi olurlar ve bu cephe örgütüyle yeniden ERNK'yi örgütlerim. ERNK'nin merkezine bunlar geçebilir. ARGK'nin, PKK'nin merkezinde yer alamazlar. Kongre bunları tartışabilir ve öyle bir ayrışmaya gidebilir. Sanırım bunu daha sonra daha iyi bir perspektif biçiminde sunabilirim.

Fakat ciddi olun. Bunlar sıradan değerlendirmeler değildir. Yeniden yapılanma gerekliliğini boşuna dile getirmedim. Ayrıca düşmanın bu dayatmalarına karşı da cevapsız kalmak istemiyorum. Altmış kişi kendini yaktı. Bu halk yanmak istiyor, bu hak cevap olmak istiyor. Bunun birinci gücü PKK'dir. PKK cevap verecek mi, vermeyecek mi? ARGK cevap verecek mi, vermeyecek mi? Buna cevap vermeye hazır mı, değil mi? Böyle gidip ölmek için değil, cevap vermeye hazır mı? Hakiki bir cevaptan bahsediyorum. Yenilenme, yeniden yapılanma bu kez gerçek bir cevap olarak gerçekleşecek mi? Olağanüstü yönetim duyarlığı olacak mı, olmayacak mı? Ben bunların cevabını istiyorum.

YAJK'la bilmem ne arasında ağır şeyler varmış! Bu şerefli bir şey değildir, sonuna kadar uydurmadır. Bu gündem saptırmanın en utanmazca yoludur. Savaştan çekinen yok. Sıradan halkımız bile kendini yaktı, her türlü eyleme hazır hale geldi. PKK'nin gerçek çizgisi bu, bunlar esastır.

Siz kendinize militanız diyeceksiniz, ama savaş dışı kalacaksınız. Sonuçta bazıları kaçacak ve bunlar da komutan olacak. Bu durum işin özüne aykırıdır. Varsa böyle şeyler anında cevap vermek gerekiyor. Sorunların yanıtını doğru ele almak gerekiyor. Çözüm istemek yetmiyor, sorun doğru konulmalıdır. Kimdir bunlar, nedir, neden böyleler? Bunları doğru çizgiye çekmeniz gerekiyor, yoksa bir kez daha böyle muğlak bırakmak, bir kez daha partiyi bunlarla paylaşmak, böylece tüm emeklerimizi, tarihi direnmemizi boşa çıkarmak olamaz.

Biz günahkarız... O, günahlarımızı üstlendi

Şamil Batmaz

16 Şubat gününü unutmak mümkün değil. Bizi deli-divane eden, çöllere düşüren gün. Hatırlarsanız o gün bir gazete "*söz bitti*" diye manşet atmıştı. Söz gerçekten "*bitmiş*" miydi? Hayır, bitmemişti. "*Söz bitti*" vurgusu; duygusal, iyi düşünülmemiş bir tepkiydi, duygu kontrolü yoktu.

"*Duygularımız çok değişkendir, onlara güvenmemeyi öğrenmeliyiz. Duygularımız, değişen çevremizle, sağlık durumumuza göre, hatta havalara göre değişiyor. Biz değişken yaratıklarız. Ve değişen duygularımızın çoğu zaman ruhsal gelişmemizle hiçbir bağlantısı olmuyor.*"John Stott böyle diyor, ama duyguların değişkenliği mutlak değildir. Duygu; bireyin sınıfsal konumlanışı ve siyasal amaç karşısındaki duruşuyla ilgilidir. Amaç insan, özne insan olanlar duygularını kontrol etmesini de bilirler. Duygu kontrolü; duyguyu aklın gücüyle birleştirir. Kutsal insan böyle tanınıyor, duruşu da tanımına uygun oluyor. Bu çok önemli. Ama önemli olan bir diğer şey var: Yürekte köklü bir devrim.

"*Yürekte köklü bir devrim olmadıkça, düşüncelerin eğitilmesi eksik kalır. İnsan nükleer gücünün sırrını bulmuştur. Şimdi ise ruhsal güce gereksinmesi var. Öyle bir güç olmalı ki, onu kendi düşkün benliğinden özgür kılsın, ona kendini denetim altında tutma gücünü versin, ona bilimsel ilerlemelerin düzeyinde yenilenmiş bir karakter sağlasın...*" Yürekte köklü devrim; iç karakter kazanmak, benliği güçlendirmek, evrensel insanın tüm özelliklerini kendinde somutlamak, ekolleşmek demektir. Yürek devrimi budur. Yürek devrimi, düşünceye ruh kazandırır. Düşüncenin yöneldiği eylemi insansal amaca uygun hale getirir, disipline eder. Bu başarıldığında düşünce, kuru, durağan ve dogmalar yığını olmaktan çıkar; canlı, dinamik, dövüşken ve devrimci nitelik kazanır.

O, yüreğini kazandı

Ve yüreğini kazanan insan; sonsuz güzellik, özgürlük ve erdemlilik arayışını sürdüren, bu bilinci umut ve tutkuyla yaşayan insandır. Düşünen insan, yürek devrimini çiçekleyen insan "*sözü bitirmez*" söze derinlik, söze güncellik kazandırır. Güzelliği, ölümsüzlüğü arayan *Gılgamış* gibi sürekli bir arayış içinde olur.

İsa der ki: İnsan doğal yapısıyla tembeldir. Oysa bu, öylesine ciddi bir konudur ki, doğal tembelliğimizi, umursamazlığımızı yenip kendimizi tümüyle aramaya vermeliyiz.

İsa der ki: Aramadıkça bulamayacağız. Çoban, kaybolmuş koyunu bulana dek aradı...

O aradı ve buldu. Kutsal insan hep aradı... Kutsal insanın yaşamı; kaybolanı aramak, olmayanı yaratmakla geçti. O, her zaman ölümü yenmek, insanı bedensel zaaflardan kurtarmak, insana sonsuz güzellik ve özgürlük kazandırmak istedi. O, ölümsüzlüğün peşindeydi. "*Söz bitti*" dendiği yerde derin düşündü ve büyük tarihsel sözler söyledi: "*Barış için yaşayacağım.*"

Düşüncenin ve yüreğin büyük baskısı altındayız. Çünkü, duygularımız kabarık ve dizginsiz. Ve biz güçsüsüz. Güçsüzlük; aklın gücüyle, duygunun kontrolünü sağlamamızı güçleştiriyor. Yaratıcı düşünemiyoruz. Göz pınarlarımız kuruyor. (Kuruyan göz pınarlarıyla gül bahçeleri sulanmaz...) Göz pınarlarının kurumasını istemiyoruz. İnsanların yiğitçe ağlamasını bilmesini istiyoruz. *İlyada*'yı, *Odysseia*'yı, *Gılgamış*'ı, *Dedekorkut* ve diğerlerini okuduysanız bir şey dikkatinizi çekmiş olmalı: Ölümsüz tanrılar, yarı ölümlü ve ölümlü tanrılar, ölümlü kahramanlar hep ağlıyor, gözyaşı döküyor.

"*Gılgamış yeni baştan yakınmaya koyuldu. Enkidu için yedi gün, yedi gece ağlayıp sızladı. Saçlarını yolup yolup sağına-soluna saçtı...*" Gözyaşları burada zayıflığı ve çaresizliği değil, kutsal kardeşliğin, derin sevgi ve aşkın ifadesi oluyor. Zira, *Enkidu*'nun ölümü *Gılgamış*'ı ölümsüzü aramaya yöneltiyor. Yoldaşını yitirmesi karşısında yılmıyor ve ölümsüzü aramaya koyuluyor.

Ama bizde farklı. Yürek devrimi olmadığından, duygu kontrolü sağlanmadığından; derin düşünen, yaşayan ve sürekli olarak yeniyi, güzeli arayan olunamadığından, dökülen gözyaşlarının pek de anlamı olmuyor. Evet, bizimki de bir arayış ama hep gerçeğin kıyısından-köşesinden; oysa gerçekle yüzleşen insan, kendi karşıtıyla yüzleşen insan başarılı olabilir. Arayış kahramanca olmalıdır. Büyük tehlikeleri, riskleri, yıkım ve saldırıları göze almalıdır. Anlamlı olan, yüce olan, yaratıcı olan budur. Ama büyük günahlarımız var. Ve bu, büyük ölümsüzlük ve güzellik arayışımızı gölgeliyor.

Günahkarız: Günah, tanrı yerine benliği yükseltmektir. Günah, düşmanlık yaratır. Günah içe dönük, sevgi dışa dönüktür. "*Günah, hep almak, ele geçirmek ister, sevgi ise vermek ister.*"

Ve İsa, "*günahın ücreti ölümdür*" diyor. Günah, bizi ölümlü kılmıştır! Günahı ortadan kaldırmak gerekiyor. Günahın ortadan kaldırılması için insanın kendini feda etmesi, sevgide yücelmesi, sevgi insanemek insan haline gelmesi gerekir. Günaha karşı koymadıkça özgürleşemeyiz.

İsa der ki: Kutsal ruh, imanlılar topluluğunun ortak yaşam kaynağı olduğu gibi, onun ortaklaşa sahip olduğu sevginin de yaratıcısıdır. Kutsal ruhun ilk meyvesi sevgidir. Kendi özü zaten sevgidir ve içinde yaşadığı kişiye bu sevgiyi veriyor.

İsa Mesih der ki: Bu sevgi sadece duygusal bir bağlılık değildir. Bu sevginin özü fedakarlıktır. Bu sevgi, imanlı kişilerin kardeşlerine hizmet ve yardım etmek, onları zenginleştirmek isteminde görülür. Günahın dışarıya vuran kötü etkisi, kutsal ruhun yüreğimize döktüğü sevgiyle etkisiz duruma getirilir. Günah böler, sevgi ise birleştirir. Günah düşmanlık getirir, sevgi ise barıştırır.

Fedakar mıyız? Kutsal kardeşlerimize hizmet ediyor muyuz? Kutsal devrim ruhunun yüreklerimize döktüğü sevgiyle günahı vuruyor muyuz? Barışçıl mıyız? "*Hayır*" diyoruz ve bu bizi yaralıyor. Günahlar bedenimize hükmediyor ve sevginin sonsuz güzelliğini gönül bahçemize sokmuyor. Günahlarımızla savaşıyoruz, ama başarılı değiliz. Başarılı olmadığımızdan, kutsal kardeşlerimizin ve halkımızın günahlarını omuzlamada zorlanıyoruz. Oysa kutsal kardeşlerinin ve halkının günahlarını omuzlamasını, çarmıhlarını sırtlayıp, *İsa* Mesihler'in ardısıra gitmesini bilmeyenler, geçmişlerini inkar edip geleceğe kahramanca yürümeyenler, bir özgürlük ve güzellik savaşçısı da olamaz, sevgide büyüyemezler. Sevdik, ama sevgide büyümedik. Büyüklük; tüm günahları üzerine almak, halk ve insanlık için büyük acılara katlanmasını başarmaktır.

"*İsa Mesih'in günahı hiç yoktu. Çarmıha bizim günahlarımızı yüklenerek günahkar oldu. İnsanlık tarihinin yüzyıllar boyunca birikegelmiş tüm günahları, O'nun üzerine konuldu. Gönüllü olarak bizim suçlarımızı kendi vücudunda taşıdı. Kendi suçlarıymış gibi saydı. Bütün sorumluluğu O üstlendi. Ölümünde tanrının lanetlerini kendi üzerine alarak biz insanları bu lanetten kurtardı.*"

İsa, günahsızdı. Kirlenmemiş ve sevgi doluydu. Havarisi *Petrus* der ki, "*İsa kusursuz ve lekesiz bir kuzu*"dur.

Bu betimleme çok yüce, çok çekici... İnsana huzur veriyor. *İsa*'nın "*kusursuz ve lekesiz bir kuzu*" olarak betimlenmesinin nedeni O'nun günahların kurtarıcısı olmasıdır.

"*Bütün insanlar, kaybolmuş koyunlar durumundaydı. İsa ise iyi çoban olarak onları aramaya ve kurtarmaya gelmişti. Tüm insanlar günah hastalığına tutulmuşlardı. O ise hastalığı iyileştirmeye gelen göksel doktordu. Bütün insanlar günah ve bilgisizliğin getirdiği ruhsal karanlığa gömülmüşlerdi. O ise, dünyanın dışındaydı. İnsanların tümü günahlıydı. O ise onların kurtarıcısı olarak dünyaya gelmiş, suçlarını bağışlamasını sağlamak için kendini kurban olarak sunacaktı. Tüm insanlar aç kalmışlardı. O ise yaşam ekmeğiydi. Bütün insanlar, suçlar içinde ölmüşlerdi. O ise kendisine inananlara yaşam ve diriliş olacaktı...*"

Öyle de oldu... *İsa* günahsızdı. Çünkü O "*kusursuz ve lekesiz bir kuzu*"ydu... Ama *İsa*, insanlığı kurtarmak, ezilenleri yaşatmak için tüm günahları omuzladı. Tüm acıları yüreğine aldı. Çarmıhı sırtında bir *Golgotha* yolcusu oldu...

Tanrısal kahramanlar ve kişilikler birbirine benzerler. Açın bakın tarihi... Mitolojiyi inceleyin, göreceksiniz çok farklı ortamlarda, farklı kültürlerde yaşamışlardır, ama ruhları ve yürekleri bir gibidir. Odysseia'yı Gılgamış'tan, Gılgamış'ı Spartaküs'ten, Spartaküs'ü İsa'dan, İsa'yı Muhammed'den, O'nu Hallacı Mansur'dan, Hallac-ı Mansur'u Bruno'dan, Bruno'yu Nesimi'den, Nesimi'yi Pir Sultan Abdal'dan, Pir Sultan'ı Şeyh Bedrettin'den... ve tümünü Kutsal İnsan'dan ayıran nedir ki... Farklı coğrafyalarda birbirinden farklı tarihsel süreçlerde yaşamış olmaları aynı kaderi paylaşmalarını, aynı davanın kutsal savaşçıları olmalarını engelleyebilmiş mi? Hayır.

Kutsal İnsan da, "*ben insan bakiresi'yim*" diyor. İnsan bakiresi... İnsan güzeli... İnsan yapıcısı...

Emeğe-aşka yabancılaşmayanlar ve bilinçlerinde sürekli bir zafer duygusu ve inancı taşıyanlar kirlenmezler. Onlar her zaman insanın özü, yüceliği, insanın özgürlüğüdürler. Her yerde, zifiri karanlıklar ortamında bile sonsuz bir ışık saçar; kırılmaz bir cesaret, irade, sevgi ve aşkla ölümsüzlüğü ararlar.

O, ölümsüzlüğü aradı...

Kutsal İnsan, ölümsüzlüğü arayan insandır. Bitimsiz bir aşk, inanç ve tutkuyla hep ölümsüzlüğü arıyor. Tanrısal düşünüyor, tanrısal yaşıyor. İnsanlığı tanrılara özgü bir bilgelik ve yücelikle kucaklıyor; büyük yaşam eylemiyle insanlığa kurtuluşu, aydınlık günleri müjdeliyor... O, kirlenmemiş ve tertemiz. Çünkü O, bir "*insan bakiresi.*" Tıpkı *İsa* gibi "*kusursuz ve lekesiz bir kuzu...*"

Ya biz? Çirkinliklerin öldürücü ağırlığı, ruhumuzu incitmiyor. Olması gerekeni biliyoruz, ama olmuyoruz. Beklentiler çok büyük, istemler çok yüce. Sevgi çok kutsal, biliyoruz ama bilmek çok fazla bir şey ifade etmiyor. Önemli olan, *İsa* Mesih'in ardısıra yürüyen "*kutsal kardeş*"ler olabilmek. Yani kirli toplumsal geçmiş ve kişiliği inkar etmek, bedensel yaşam ve zevkleri terketmek, çarmıhı sırtlayıp *İsa*'yı izlemek.

Çarmıh; halkın ve insanlığın günahlarını omuzlamayı ifade eder. Büyük acılar, kırım ve kıyımlara katlanmayı, halk ve insanlık için ölümü kucaklamayı tanımlar. Acı dolu, oldukça trajik, ama çok soylu, çok kutsal bir davranış: Bir günahsız olduğu halde, halkların ve insanlığın günahlarını omuzlamak, onların acılarını yaşamak ve onların uğruna acı çekmek, çarmıha gerilmek...

İsa bunun için çarmıha gerildi. *Bruno* bunun için odun yığınlarının üzerine bağlanarak yakıldı. *Pir Sultan, Şeyh Bedrettin* bunun için ipe çekildi. *Hallac-ı Mansur*'un, *Nesimi*'nin bunun için diri diri derisi yüzüldü. *Sokrates*'e bunun için baldıran zehiri içirildi. Ve diğerleri... Kutsal insan bunun için "*cam fanus*"ta.

Büyüklüğü, güzelliği kendine yakıştırmak erdem değildir. Erdemli olmak, salt acıları ve zorlukları yaşamak da değildir. Erdemli olmak, yaşanan acıları ve zorlukları doğru değerlendirmek, onu büyük devrimsel çıkışın güç kaynağı, sevgi ve emek kaynağı haline getirmesini bilmek, bunu başarmaktır.

"*Kutsal kardeş*"ler bunu başardıkları için üç bin yıllık bir mücadele sonrası eşek sırtında Roma'ya girmeyi başardı. Sarsılmaz inançları, yıkılmaz iradeleri, *İsa* Mesih'e olan büyük aşkları, onları kutsal zaferle buluşturdu. Çünkü onlar tanrıya çok yakındılar.

Tanrıyı anladıkça ve yaşadıkça başarabiliriz. Başarmak, kutsal insanı anlamakla, doğru ibadet yapmakla mümkündür. Özümüz, sözümüz bir olmalı;

"*Camiye, kiliseye, sinegoga gitmiş olabiliriz. Ama gerçek anlamda tanrıya tapındık mı? Bir sürü dualar okumuş olabiliriz. Ama gerçek anlamda tanrıyla ilişki kurduk mu? Kutsal kitabı okumuş olabiliriz. Ama tanrının kutsal sözleriyle bize konuşmasına, yapmak istediği devrimi bizim yüreğimizde gerçekleştirmesine izin verdik mi? Yüreğimiz tanrıdan uzaksa, ona dudakla yaklaşmanın hiç mi hiç yararı yoktur. Bunu yapmak ikiyüzlülükten başka bir şey değildir.*"

İtiraf edelim kardeşler: Camiye, kiliseye gittik, ama tanrıya tapmadık. Dualar okuduk, ama tanrıyla ilişki kurup yüzleşmedik. Kutsal kitabı okuduk, ama devrimi yüreğimizde gerçekleştirmesine izin vermedik. Dudaklarımız tanrıya mırıldandı, ama yüreklerimiz hep tanrıya uzak durdu. Tanrıya ulaşamadık. Zira kötülükler, tanrıya ulaşmaya engeldir. Kutsal İnsan'ın anlaşılmamasının nedeni de budur. Bedenimizi kuşatan kötülükler ve ruhlarımızın kirli dünyası bizleri Kutsal İnsan'dan uzak tutuyor. Kutsal İnsan'ın yüreğimize girmesine, yüreğimizde devrim yapmasına olanak vermiyoruz.

"*Tanrıya yaklaşmaya çalıştığım zaman uğradığım şaşkınlığı anımsıyorum. Tanrının neden sanki bulutların arkasında saklandığını, ona neden bir türlü yaklaşamadığımı anlayamıyorum. Tanrı benim için çok çok uzakta duran erişilmez bir sırdı. Şimdi bunun nedenini anlıyorum.*" Sorunun yanıtını *İsa* peygamber vermiştir: "*İşte Rabbin eli kısalmadı ki kurtarmasın. Kulağı ağırlaşmadı ki işitmesin. Ancak sizinle Allahınız arasına kötülükleriniz ayrılık koydu, suçlarınız onun yüzünü sizden gizledi de sizi işitmiyor.*"

Tanrıyla bağlarımız kopuk. Çünkü suçluyuz ve kirliyiz. Beynimizdeki ve ruhumuzdaki kötülükler, Kutsal İnsan'la aramıza ayrılık koydu; O'nu bizden gizledi.

Kardeşler!

"*Ölü*" olduğumuzu, "*ayakta yaşayan ölüler*" durumunda olduğumuzu kabullenmeliyiz. Çünkü günahkarız ve "*günahın ücreti ölümdür.*" Ya ücreti ödeyeceğiz, ya da öleceğiz. Tercihimiz onurlu, özgür bir yaşamdır. Peki yaşamayı nasıl başaracağız? Hep ölümlü olma kader midir? Hayır! Çünkü kutsal insan, "*nasıl yaşamalı?*" sorusunu yanıtlamış ve günahkar olanlara kurtuluşun ışıklı yolunu göstermiştir. Öncelikle "*günahlı doğamıza karşı idamlık tutumunu takınacağız.*" Bu günahlı kişiliğimizin ölümü anlamına gelir. Zira "*Mesih'in inanlısının her gün ölmesi gerekir.*" Her gün kendi isteminin egemenliğine yansıyacak. "*Her gün kendini kayıtsız-şartsız İsa Mesih'in denetimine teslim etme kararını yenilemelidir.*"

Kendimizi kayıtsız-şartsız onun denetimine teslim etmedik, etmiyoruz. Karar aldığımız, büyük sözler verdiğimiz, andlar içtiğimiz halde gereklerini yerine getirmedik, getiremiyoruz.

Neden İsa'yı izleyen havarileri gibi anlayan ve uygulayan "*kutsal kardeşler*" olmuyoruz? Olmuyoruz. Çünkü günahtan dönmüyoruz. Günahlı olmak ve günahlarla yaşamak bizlere büyük acılar tattırmıyor. Günaha sırt çevirmiyoruz. "*Tövbe*" etmiyoruz. Şunu bilmeliyiz ki, "*gerçek bir 'dönüş' olmadan, İsa Mesih'e gerçek anlamda inanmak olanaksızdır. Tövbe ile iman el ele gider. Günahı kesinlikle terketmeden İsa'yı izleyemeyiz.*"

Tövbe etmiyoruz.

O, şeytandan uzak, tanrıya yakındı

"*Kader ağlarını çok talihsiz ve kötü ördü.*" Acılar tanrılara mahsustur. Ve çekilen acıların kaynağında büyük sevgiler, aşklar, bağlılıklar var. Kutsal insanı yas tutmaya, acı çekmeye yönelten, tıpkı *İsa* gibi; ezilen halklara ve insanlığa duyduğu sevgi, sonsuz hizmet aşkıdır.

Bu nedenle O dedi ki; asla ucuza, değersize, sevgisi doğru ve güçlü, adil ve acılara anlam vermeyen ilişkiye girmeyin.

O dedi ki: Acı, sevgi ve adaleti mutlaka derinliğine yeniden yaşayarak yorumlayın. O dedi ki: Tarihi okurken Gılgamış'ı tam anlayın.

Ah *Gılgamış*... Ölümsüzlüğü, sonsuz güzelliği arayan kutsal bilge, güzel insan! Fırat'ın tanrısal suyuyla kutsanan yiğit! Büyük kardeşlik ve ölümsüzlük arayışın sürdü geldi bugüne. *Gılgamış*'ın ölümsüzlük arayışı; özünde bir mutluluk ve özgürlük arayışıydı. Kendini ve halkını ölümsüz kılmak istiyordu. Ama o da bir ölümlüydü. Ölümsüzlüğü bulamadı. Ama büyük acılara ve zorluklara katlanarak korkunç suların derinliklerindeki "*gençleştiren çiçeği*" buldu. Ancak onu da bir yılan kaptı ve derin sularda kayboldu.

Bugün güneşin battığı yerde *Asrın Davası* görülüyor. Kutsal İnsan bu noktaya tıpkı *Gılgamış* gibi büyük acılarla, büyük zorluklarla boğuşarak gelmiş, ölümcül denizleri aşmış, vahşi hayvanlarla savaşmıştı. Kutsal İnsan'da esir düşüşünü, "*kavganın sonu*" olarak görmemiş, böylesine zorlu ve acılı bir süreçte, tıpkı *Gılgamış* gibi "*denenmeyen ve bilinmeyen bir savaşa*" girişmiştir.

Kutsal İnsan; "*ben şu an yaşamayı -fırsat verilirse- tamamen büyük barış sürecine dönüştürmeye çalışacağım. Bazı küçük adımlar attım. Barış savaşı gerçekten en zor ve özlü olduğunda, özgür insanı ortaya çıkarır. Barbar insandan uygar insanı yaratır, buna çok istekliyim. Ama kader biraz ağlarını çok talihsiz ve kötü ördü. Yine de zorlayacağım*" diyor.

Gerçek savaşçılar, barışçıdır. Sonsuz barış, mutluluk ve özgürlük için vuruşurlar. Kutsal İnsan'ın yaşadığı büyük talihsizlikti. Kader ağlarını çok talihsiz ve kötü örmüştü. Ama O kaderci değildi; "*Bunu bir büyük barışa, onun demokratik çözüm temeline dönüştürmek için uğraşıyorum. Önüm hâlâ bulanık. Netleşir ve fırsat doğarsa büyük kazandıracağıma inancım da büyüktür.*" Ve sürece hükmetti. Yanında kutsal kardeşi *Enkidu* olmadığı halde, büyük savaş, kazanma, büyük özgürlük ve ölümsüzlük arayışını sürdürdü.

"*Yağmur yağarken, yaprak yeşerirken bile kendini tutamayan*" Kutsal İnsan, böyle anlarda bile halkların ve insanlığın kurtuluşunu, ölümsüzlük arayışını düşündü, onu yaşadı, onunla bütünleşti.

Bugün 31 Mayıs. İsa Mesih'in yeniden dirilişi gibi, güneşin kutsal yüzünü gösterdiği gün. Tarifsiz duygular içindeyiz. Ölümsüzlüğe bu kadar yakınken, yaşama ve kavgaya son noktayı koymayı asla düşünmeyen, özgür insan sevgisiyle dolu olan varlığı karşısında şaşkına dönüyoruz.

O, bize savaşmak kadar, barışmayı da öğretti. O, bize nefret etmek kadar, sevmeyi de öğretti. O, bize yaşamın acı gerçekliği kadar, gelecek mutlu günleri de gösterdi. O, bizim günahlarımızı sırtladı. O, bize "*kutsal kardeş*" olmayı, halklarla ortak yaşamayı kavrattı.

Ey, "*biz kesinlikle kolay olana tenezzül etmeyiz. Kolay olandan kesin nefret etmek gerekiyor. Zorlu yaşam bizde yaşamı kazanmanın tek yoludur*" diyen Kutsal İnsan.

Felçli de olsa yeni bir doğuşu müjdeledin... "*Yağmur yağarken, yaprak yeşerirken kendimi tutamıyorum.*"

Dünya düzeni ve Kosova isgali

M. Can Yüce

ABD önderliğindeki NATO, Kosova'daki Arnavutları, Sırpların “*etnik temizlik*” hareketinden kurtarma bahanesiyle Yugoslavya'ya savaş açtı. 78 gün süren yoğun bir hava bombardımanı gerçekleştirildi. Bu hava bombardımanı sonucunda binlerce insan yaşamını yitirdi. Yugoslavya –özellikle Kosova ve Sırbistan– harabeye döndü, maddi kaynakları ve altyapısı büyük darbeler aldı. Bütün bunlar, insan haklarını koruma, bir ulusal topluluğun ulusal haklarını kurtarma, etnik temizliğe veya soykırıma karşı olma, katliamları önleme bahanesiyle yapıldı. Bütün dünyaya yansıtılan şuydu; “*Yugoslavya, onun lideri Miloseviç, insanlığa karşı suç işliyor, Kosova'daki Arnavutları sistematik bir soykırıma tabi tutuyor, Kosova'yı Arnavutlardan boşaltıyor. Bu, bir insanlık trajedisidir, insanlık suçudur ve buna müdahale edilmelidir.*” Bu söylemlerle kendi emperyalist politikalarını, saldırgan yaklaşımlarını insanlığın nezdinde, halklar ve toplumlar nezdinde meşrulaştırmaya çalıştılar.

İki saldırı birlikte yürüdü. Biri; Yugoslavya'ya karşı geliştirilen askeri bombardıman... Sayısız bombayla Yugoslavya harabeye çevrildi. Bir diğeri de, ideolojik hegemonya araçlarıyla, basın-yayın organlarıyla insanlığın beyni, yüreği bombalandı, teslim alınmaya çalışıldı. İnsanlıkla, uygarlıkla, insan haklarıyla, demokrasiyle, halkların kurtuluş sorunlarıyla, halkların ulusal-demokratik haklarıyla hiçbir ilgisi olmayan emperyalist saldırganlığı meşrulaştırmaya, haklı göstermeye çalıştılar.

Burada şunu görmek gerekir; sadece askeri açıdan güçlü olmak yetmiyor, bütün zorbalık araçlarına sahip olmak yetmiyor. Bir de bunu meşrulaştırıcı bir güce, onun araçlarına sahip olmak gerekir. İşte emperyalizm, ideolojik saldırı ve hegemonya araçlarına da sahiptir. İletişim ve haber araçlarını tekelinde bulunduruyor. Dünya çapında kurduğu bu tekele dayanarak insanlığın beynini ve yüreğini teslim almaya çalışıyor. Bunlar ikisi birbirini tamamlıyor, bir bütündür. Askeri saldırganlık, askeri bastırma ve teslim alma hareketiyle, insanlığın yüreği ve beynini teslim alma, yani ideolojik olarak teslim alma, ruhsal açıdan teslim alma, bunu da en aşağılık yöntemlerle yapma, moral açıdan çökertme hareketi birlikte yürüyor.

Bunu görmek tek başına yetmiyor. Aynı zamanda emperyalist saldırganlığın halkların çıkarlarıyla, ulusal, demokratik haklarıyla, demokrasi ve insan haklarıyla, azınlık haklarıyla, ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkıyla hiçbir ilişkisinin olmadığını, tamamen bunlara karşıt bir duruşu ifade ettiğini dile getirmemiz, insani değerlerle kendini gizlemeye, kendini meşrulaştırmaya, kabul ettirmeye çalıştığını bilmemiz gerekir. Bilmenin de ötesinde bunu teşhir etmemiz gerekir. Çünkü bu, gerçekleri tersyüz etme, kendi saldırganlığını neredeyse bir kurtuluş hareketi olarak gösterme tezgahıdır. Bu ideolojik saptırmayı çok iyi anlamak gerekir. Çünkü bunun ideolojik sonuçları oluyor.

Örneğin Kürdistan'da orta sınıflarda, savaşta yorgun düşenlerde, mücadeleye ve halkın direnişine inancını yitirenlerde veya inancı zayıflayanlarda Kuzey Kürdistan'a yönelik şöyle bir umut doğmuş gibidir: “*Emperyalist devletler, NATO, geliştirdiği yeni konsepti ile, Yugoslavya'nın işini bitirdi, Kosovalıları kurtardı, Kosovalıları kurtuluş yoluna koydu; yarın Türkiye'ye de müdahale edecek. Bu müdahale sonucunda biz de soluklanacağız, biz de bazı haklar elde edeceğiz*” gibi bir paralellik, bağlantı kurma eğilimi var. Tabii ki bunun gerçeklikle ilgisi yok. Böyle bir şey olsa bile, bunun Kürtler açısından kurtuluş mu, yoksa başka bir felaket mi olacağını çok iyi görmemiz gerekir. Sadece Kürtler açısından değil, halklar açısından da ne anlama geleceğini iyi görmek gerekir. Bu tehlikeli eğilimlere karşı durmamız gerekir. Bu nedenle emperyalist saldırganlığın, işgalin halklar açısından gerici, karşı-devrimci yönünü teşhir etmek gerekiyor. Aynı zamanda emperyalistlerin ardına gizlendikleri ve kendilerini meşrulaştırmaya çalıştıkları ideolojik söylemlerin, siyasal gerekçelerin de yalan, yanlış ve tersyüz edilmiş gerçekler olduğunu; emperyalist çıkarları, haydutluğu gizleyen ve meşrulaştıran olgular olduğunu görmemiz, buna karşı sağlam bir ideolojik duruşun yanında, sağlam bir ideolojik mücadele vermemiz gerektiğini de çok net olarak ortaya koymamız gerekir.

Yugoslavya'yı parçalama politikası özellikle Almanlar tarafından gündeme getirildi.

Yugoslavya'ya karşı geliştirilen savaş, haksız, emperyalistler ve YDD'ni dünyanın bu bölgesinde yerleştirmeyi amaçlayan bir savaştır. Sorun, Arnavutları veya Kosovalı Arnavutların haklarını koruma, yine Miloseviç'in işlediği insanlık suçlarından dolayı yargılama, cezalandırma değil, emperyalistlerin böyle ideolojik-politik, ahlaki kaygıları yok. Onlar için esas olan, kurmak ve yerleştirmek istedikleri “*yeni dünya düzen*”idir. Bu, '90'lı yılların başında reel sosyalizmin çökmesiyle birlikte dünyada tek kutupluluğun egemen olması; dengelerde bir kutbun çökmesiyle, ABD'nin yalnız başına kalması ve o dönemde ABD'nin kendine çizdiği dünya stratejisidir. ABD'nin liderliğinin ve jandarmalığının herkese kabul ettirilmesi, bununla çelişen güçlerin ise tasfiye edilmesi, etkisizleştirilmesi, düzen içine çekilmesi biçiminde özetleyebileceğimiz bir dünya stratejisini uygulamaya çalıştılar.

ABD'nin dünya stratejisinin en önemli unsurlarından biri; sadece ezilen halkların devrimlerini, ulusal kurtuluş savaşlarını, yine farklı olarak –örneğin Ortadoğu'da olduğu gibi– dinsel hareketleri önlemek değildir. Bununla birlikte kendilerine rakip olabilecek güçleri sınırlandırmak, rakip düzeye gelmelerini önlemek de stratejinin önemli hedeflerindendir. Dolayısıyla politikalarını, dünya stratejilerini oluştururken, sadece emperyalist düzenle çelişkileri olan, zarar gören ve ona karşı mücadele ve direniş potansiyeli taşıyan veya fiili olarak bunun mücadelesini veren güçleri, sınıfları ve halkları ezmek, onları düzen içerisinde tutmak değildir. Bu, en başta gelen hedefleridir.

Ama bunu tamamlayan diğer unsurlar da var. Örneğin Avrupa, ABD için potansiyel bir rakiptir. Rusya çözülmesine rağmen, geçmişten kalan büyük bir askeri gücü, nükleer silah gücünü elinde tutuyor. Çin bir gelişme potansiyeli içindedir, Uzakdoğu'da kendisi için bir tehdit unsuru olabilir. Yine Japonya böyle bir potansiyeli taşıyor. Bunlar ABD açısından muhtemel rakip veya kutup olarak sivrilebilecek güç potansiyelleri, güç odaklarıdır. Bunları sınırlandırmak, bunların dünya çapında kendisine kafa tutabilecek bir politik güç, dünya gücü haline gelmelerini önlemeye çalışmak, ABD emperyalistlerinin önemli stratejilerinden biridir.

Tabii şu da önemlidir; bu dünya düzenini dünyanın her tarafında egemen kılmak için önemli bazı bölgeler var. Dünya siyasetinde stratejik bir rol oynayan Ortadoğu, Balkanlar, Kafkasya, Avrupa gibi bölgeler emperyalizmin dünya siyasetinde stratejik öneme sahiptirler. Buralarda egemenlik kurulmadan, buralarda düzen oturtulmadan, dünya çapında istikrar kazanmış, güvenlikli –kendi deyimleriyle– bir düzenin, sistemin kurulmasının pek mümkün olmadığını çok iyi biliyorlar. Dikkat edilirse “*YDD*” kavramının telaffuz edilmeye başlandığı yıllarda, '91'de Körfez Savaşı başladı. Daha önceki bir değerlendirmemizde Körfez Savaşı'yla birlikte aslında bir tür yeni bir dünya savaşının başladığını belirtmiştik. Bu, sürece yayılmış, kendine özgü, diğer dünya savaşlarından farklı, ama birçok ortak noktası da olan yeni bir dünya savaşı. Dünyaya bir biçim verme, paylaşılan dünyayı yeniden paylaşma ve savaştan sonra paylaşılan dünyayı da istikrarlı bir düzene kavuşturma hedefi, dünya savaşlarının özüdür, hedefidir. I. ve II. dünya savaşlarında da böyledir.

'90'ın başından itibaren, reel sosyalizmin çözülüşüyle birlikte, dünyayı yeniden paylaşma, dünya üzerinde güç ve nüfuz sahibi olma savaşı da başladı. Ama şunu görüyoruz ki, bu dönemde ABD'ye kafa tutabilecek bir güç yok. Avrupa'nın buna gücü yok. Ekonomik olarak belli bir gelişme düzeyini yakalasa da, askeri ve siyasal açıdan NATO'nun şemsiyesi altında, başka bir ifadeyle ABD'nin şemsiyesi altında bulunuyor. Rusya'nın kendini kurtaracak durumu yoktur. Japonlar ve Çin de henüz dünya çapında politika yapacak, politika üretecek bir konum kazanmış değildir. İşte bu yeniden paylaşımdan çok ABD bütün bu boşlukları ve reel sosyalizmin çözülüşüyle ortaya çıkan dünya boşluğunu tek başına doldurdu. Bir dünya stratejisi haline getirdi ve buna da “*YDD*” dedi.

Dünyada varolan boşluklar, sadece Sovyetler Birliği'nin çözülüşüyle ortaya çıkan boşluklar değildir. Ortadoğu I. Dünya Savaşı'yla birlikte bir sorunlar yumağıdır. II. Dünya Savaşı'ndan sonra bu sorunlar yumağı daha da derinleşti, yeni boyutlar kazandı. Özellikle İsrail devletinin kuruluşu ve Filistin sorunu, Arapların kendi içindeki parçalanmışlığı, Kürdistan sorunu, devrimle karşı-devrimlerin tarihsel ve güncel birçok çelişkinin dinsel, ulusal toplumsal çelişkinin yumak olduğu bir bölge durumuna getirildi. Bu durumuyla bölge zaten ABD'nin başını ağrıtıyordu. Özellikle İran İslam Devrimi'nden sonra yaşanan gelişmeler Ortadoğu'yu ABD için daha tehlikeli bir noktaya getirdi. ABD'nin Ortadoğu'da kurmak istediği –aslında bir ölçüde kurduğu– Ortadoğu statükosu, İran Devrimi ve Afganistan'daki olaylarla birlikte çatırdadı ve çalkantılı bir dönem yaşadı. Bunun dünya çapında yeni bir soğuk savaş veya süren soğuk savaşın yeni bir aşaması olduğu biliniyor. Bu ayrıntılara girmeyeceğiz. Şunu anlatmak istiyoruz: Ortadoğu, dünyada sorunların yoğunlaştığı ve derinleşerek devam ettiği bir bölge durumundaydı. Yine o dönemde, dünyanın diğer bölgeleri de Latin Amerika, Afrika gibi alanlarda da yaşanan sorunlar vardı. Sovyetler Birliği'nin çözülüşünden sonra ABD, bu sorunlu bölgelere kendi düzeniyle uyumlu, bu düzenin hizmetinde ve işbirliği içinde olan bir çözümü dayatmaya çalıştı. Bu da sıcak bölgelerin soğutulmasıydı. Dikkat edilirse bu dönemde dünyanın birçok yerinde, Afganistan'dan Afrika'ya, Latin Amerika'ya kadar sorunlu bölgelerin bu alanlardaki sorunları uzlaşma yöntemiyle çözme yoluna girdiler.

Diğer bir yöntem de Irak'ın Kuveyt işgalini bahane ederek Irak'a karşı geliştirdikleri Körfez Savaşı. Düzene kafa tutabilecek, düzen için tehdit oluşturabilecek –tabii bu düzen hem dünya çapında, ama daha çok bölge çapında– güçleri etkisiz hale getirmek için topyekün bir saldırı hareketini geliştirdiler. ABD Körfez Savaşı'yla Irak şahsında bir stratejiyi, “*YDD*”nin oturtmasını denemeye çalıştı. Ama burada sadece kendisi için İsrail ve bölgedeki gerici güçler için, –irili-ufaklı Arap emirlikleri gibi– tehdit eden odakları etkisiz hale getirmeyi amaçlamıyordu. Bu önemli bir hedefti, ama tek hedef bu değildi. ABD bununla birlikte, diğer emperyalist devletlerinin kendi arasındaki güç ilişkilerini sınadı. Onların dünya politikasındaki yerini ve ağırlığını test etti. Gördü ki, onların kendisine rağmen ve kendisi dışında dünya çapında bir politik ağırlıkları yok. Körfez Savaşı ABD'nin diğer emperyalist devletlere dönük bir güç ve gövde gösterisiydi. Onlara şu mesajı verdi. “*Eğer dünyada politika yapmak istiyorsanız, dünya politikasında sizin de bir etkiniz olacaksa, nüfuz sahibi olmak istiyorsanız, benim önderliğimde, çizdiğim sınırlarda, hareket etmek zorundasınız.*” Körfez Savaşı bunu ortaya koydu. Körfez Savaşı'ndan sonra geliştirilen, adına “*Ortadoğu Barış Süreci*” denilen süreçte de Avrupa, Rusya gibi diğer güçlerin dünya ve Ortadoğu politikasındaki ağırlığının ne olup-olmadığı çok net ortaya çıktı. Fransızlar da, İngilizler de asker vermişti. Bu işgale katıldılar. Başka birçok ülke de katıldı. Ama “*Barış Süreci*” denen süreçte ise, söz sahibi olan Amerika'ydı. ABD dünya politikasında, “*dünyanın tek egemeni ben olurum*” politikasını her alanda uygulayamayacağını biliyordu. Ama Ortadoğu, önemli stratejik bir bölge. Bu stratejik bölgede ABD sorunları tek başına çözme, diğerlerini de kendi politikasına onay veren konumda tutma tutumunu izledi ve büyük ölçüde başarılı oldu.

Fakat şunu da görmemiz gerekir: Bu diğer ülkeler, örneğin Avrupa'nın, Rusya'nın Ortadoğu'ya ilgilerinin azaldığı, bölge hakkında herhangi bir taleplerinin veya herhangi bir hegemonya amacının olmadığı anlamına gelmez. Bu bir güç sorunu, bu bir güçler dengesi sorunu. Açıktan açığa farklı, ayrı iki blok gibi hareket etmek yerine ABD'nin çizdiği sınırları fazla zorlamayan, ama aynı zamanda alttan alta politikalarını hayata geçirmeye çalışan, silik de olsa bir politik duruş sergilediler.

ABD, bir yandan da Avrupa'daki egemenliğini, etkisini NATO aracılığıyla sürdürmek, diğer Avrupa devletlerini NATO'yla bağlamak istiyordu. NATO'yu hem dünya politikalarında, hem de Avrupa'daki gücü Kosova'da bir araç olarak da değerlendirmeye çalışıyordu. Bosna'da bunu denedi. Başta inisiyatif Avrupa ülkelerindeydi. Ama Avrupa devletleri başarısız olunca, daha doğrusu bu başarısızlığı ABD koşullayınca, ABD devreye girdi ve şunu söyledi: “*Siz Avrupa Birliği ülkeleri, henüz dünya politikasında güç olabilecek, emperyalist çözüm sürecinin kurulmasında, savunulmasında etkin bir güç olabilecek durumda değilsiniz. Bu nedenle bu sorunu çözemezsiniz. Ancak benim inisiyatifimde, benim önderliğimde bu sorunu çözebilirsiniz.*” ABD böylece ağırlığını koydu. Bosna sorunu, aynı zamanda ABD'nin, Balkanlar dünyasıyla Avrupa'ya NATO'daki gücünden ayrı olarak, yerleşmesini, Balkan politikasında etkili bir ağırlık kazanmasını sağladı.

Tabii Avrupalıların, özellikle Almanların Yugoslavya'ya karşı tavırları vardı. Slovenya'yı ayırdılar. Yugoslavya'yı parçalama politikası özellikle Almanlar tarafından gündeme getirildi. Hırvatistan'ı da ayırdılar. Bosna'nın durumu biraz daha farklıydı, çünkü onun iç ilişkileri, halklar arasındaki ilişkiler biraz daha karmaşıktı. Bosna üzerinde birçok gücün oyunu vardı. Dolayısıyla Avrupa, Almanya orada çok fazla başarılı olamadı. Ama Hırvatistan ve Slovenya üzerinde uyguladığı “*böl-parçala, etkisine al*” politikası önemli bir başarı kazandı.

Şunu da görmek gerekir: O dönemde halklar arasında kurulan birlik, halkların çıkarlarını esas alan çözüm, süreç içinde bozuldu. Sırpların yanlış politikaları, halkların çıkarlarına ters politikaları emperyalistlerin bu politikalarına zemin sunmuştur, çanak tutmuştur. Bu da işin ayrı bir boyutudur. Burada Yugoslavya'nın parçalanması emperyalizm politikalarının bir sonucu olduğu gibi, Sırpların uyguladığı yanlış politikalar da bunda etken olmuştur. Örneğin Kosova'nın özerkliğinin ortadan kaldırılması, halklar arası çelişkileri anlamsız bir biçimde tırmandırmış, derinleştirmiş, dolayısıyla zaten Balkanlar üzerinde büyük hesapları, oyunları olan emperyalist devletlere daha rahat müdahale etme olanağını, bahanesini sunmuştur.

Yugoslavya'nın parçalanması Almanya açısından önemliydi. Almanya, Balkanları Orta ve Doğu Avrupa'ya, Ortadoğu'ya açılmada bir köprü olarak kullanmak istiyor, stratejik geçiş noktası olarak değerlendiriyor. Geçmiş politikası da böyledir. Bu anlamda her zaman Balkanlara ilgi duymuş ve nüfuz sahibi olmuştur. Balkanlar stratejik bir konuma da sahiptir. Her büyük savaşın ilk kıvılcımları burada patlak vermiştir. Saray Bosna'da Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun veliahdının bir suikastle öldürülmesi I. Dünya Savaşı'nın kıvılcımı oldu. Elbette bu bir bahanedir, esas nedeni farklıdır.

Balkanlar, tarih boyunca, sayısız savaşa, sayısız çatışmaya, sayısız göç hareketine neden olmuştur. Birçok imparatorluğun, Avusturya-Macaristan, Osmanlı ve Çarlık İmparatorluğu'nun üzerinde at koşturduğu, birçok egemen tarafından el değiştiren, sayısız savaşa, göç hareketine sahne olan bir geçiş bölgesi. Böyle olduğu için de toplumsal, nüfus, etnik ve ulusal yapısı çok karmaşıktır. Sayısız halk, sayısız azınlık, sayısız ulusal-topluluk var. Bunlar arasında da sürekli hem egemenlerden,

hem de yabancı güçlerden kaynaklanan çelişkiler olmuş, bunlar derinleştirilmiştir. Bu çelişkiler kimi zaman kırımlara, büyük katliam ve göçlere yol açmıştır. Nüfus yapısının halklar mozaiği olması nedeniyle iç çelişkilere, iç çatışmalara sahne olmuştur. Yabancı güçler alanın stratejik konumundan dolayı her zaman kendileri için yerel bir dayanak bulmuşlardır.

Son savaş da Kosovalı Arnavutları kurtarma bahanesiyle yapılmıştır. Tabii gerçeklik buradaki halkları kurtarmak, birlik içinde, kardeşlik içinde, barış içinde yaşatmak, sorunları çözmek, haklarını teslim etmek değildir. Bunlar işin bahanesidir. Esas olan bu bölgeyi denetlemek, bir sıçrama tahtası olarak kullanarak, hem rakiplerini sınırlandırmada, hem de diğer bölgelerdeki nüfuzunu derinleştirmede bir araç olarak kullanmaktır.

Balkanlar geçiş noktasıdır. Stratejik bir alandır. Örneğin ABD hem Avrupa'yı, hem Rusya'yı sınırlandırmada, hem de Balkan ve Kafkasya politikalarını güvence altına almada veya bu alanlardaki başarılarını derinleştirmede bir dayanak noktası haline getirmek istiyordu. Avrupa kendi göbeğindeki bir sorunu kendi çıkarlarına göre, kendi güvenliği ve istikrarına uygun bir biçimde çözmek istiyordu. Yine ABD, Avrupa'nın istikrar içinde olmasını, her zaman kendi dış politikasının önceliklerinden biri saymıştır. Dolayısıyla Avrupa'yı kontrol altında tutarak yeni bir çatlağı, çatışmanın ortaya çıkmasını önlemek istemiştir. ABD'nin politikası budur.

Tabii burada esas olan şudur; Balkanları denetlemek, kendi askeri gücü, siyasal nüfuzuyla denetlemek. Bununla yapmak istediği nedir? Avrupa'yı sınırlandırmak. NATO'yla bağlıyor, ama aynı zamanda sınırlandırıyor. Dikkat edilirse savaşın uzamasına paralel olarak, NATO içindeki çelişkiler çok şiddetli olmazsa da büyümeye başladı ve bu çelişkiler daha ciddi bir çatlağa dönüşme eğilimini de taşıyordu.

Ruslar tarih boyunca her zaman bu bölgeye ilgi duymuşlardır. Burayı kendileri için arka bahçe –veya ön bahçe– kendi emperyalist saldırıları, emperyalist politikaları için önemli görmüşlerdir. Özellikle Doğu Avrupa'yı, Polonya'dan Balkanlara kadar uzanan şeridi veya kuşağı kendileri için bir güvenlik kuşağı olarak değerlendirmişlerdir. Bu nedenle bölgede her zaman ideolojik-politik, askeri, dinsel etkisini sürdürmeye çalışmıştır. Sırpların ortodoks olmalarından dolayı direkt bir işbirliğinin ötesine taşan boyutları var. Rusya, kendi çıkarlarına hizmet edecek, hem ABD, hem Avrupa, hem de Türkiye karşısında, kendi etkisi altında, güçlü bir Sırbistan, güçlü bir Yugoslavya istemiştir. Diğer ülkelerin Yugoslavya üzerinde etki sahibi olmasını engellemeye çalışmıştır. Bu, tarihsel politikalarıdır.

Son Kosova savaşında Ruslar, çok fazla etkili olamadıklarını, olamayacaklarını gördüler. Çünkü ekonomik olarak büyük bir kriz yaşıyorlardı. IMF'ye, emperyalizme muhtaçtırlar. Zaten Yugoslavya'ya karşı geliştirilen savaşın ilk günlerinde IMF heyeti Moskova'ya gitti. Açtığı kredilerle onları bağlamaya çalıştı. Ama öte yandan Rusya bu noktada duramazdı. Bir şeyler yapma ihtiyacını duyuyordu. Bir yandan istihbarat toplamaya dönük askeri gücünü Akdeniz'e, Adriyatik'e gönderme çabası içinde oldu. Bunu çok etkili bir biçimde yürütemedi. Bir-iki gemiyle sınırlı kaldı. Ama öte yandan NATO'nun Yugoslavya saldırılarını diplomatik bir çözüme bağlama çabası içine girdi. Tabii güçleri sınırlıydı. Fakat diplomatik çabalarını aralıksız sürdürdü. Rusya'da güç ve etki sahibi olmak için çırpınıp durdu.

Sonuçta Yugoslavya 78 gün süren bombardımanlarla harabeye çevrildikten sonra geri adım atmak durumunda kaldı. Savaştan önceki koşullara döndü. Savaştan önce kendisine dayatılan koşullar şunlardı;

– Kosova'lı Arnavutlara geniş özerkliğin verilmesi,

– Yugoslavya-Sırbistan askeri gücünün Kosova'dan çekilmesi,

– NATO güçlerinin Kosova'da konumlanmasının Yugoslavya yönetiminin kabul etmesiydi.

Yugoslavya yönetimi 78 günlük savaştan sonra bu koşulları kabul etmek durumunda kaldı. "*Bu mutlak bir yenilgi midir, mutlak bir teslimiyet midir?*" sorusuna verilecek yanıt şu; hayır henüz mutlak bir teslimiyet değildir. Ama büyük bir yenilgi olduğunu, Balkanlar ve Yugoslavya üzerinde emperyalist politikaların önünü açan bir yenilgi olduğunu kabul etmek gerekir.

Niye mutlak yenilgi değildir? Çünkü Sırbistan'ın aldığı zarara rağmen emperyalist saldırganlığın, emperyalist işgalin Kosova'yla sınırlı kalmayacağını, giderek bütün Sırbistan'ı, Karadağ'ı da kapsayabileceğini, bu nedenle bu tavizi vererek diğer alanları kurtarmayı düşündüler. Tabii biraz zaman da istiyorlar. Emperyalistler arasındaki, Avrupa'yla, ABD arasındaki çelişkilerin derinleşebileceği hesabını da yapmış olabilirler. Rusların bu anlamda bir taraf olarak rol alabileceğini düşündüler. Ruslarla yaptıkları belli anlaşmalar da olabilir. Yugoslavya yenilgi anlaşmasını imzaladıktan sonra Kosova'nın işgalinde Rusların da uluslararası hesapta olmayan bir biçimde yer alması sözkonusu. Rusya'nın Kosova'ya girdiğini ve Kosova'nın en stratejik bölgesinde konumlandığını biliyoruz. Bu da önemli bir sorun olarak kalıyor. Bu anlamda Sırbistan'ın direnişi mutlak anlamda kırılmış değildir, mutlak anlamda bir teslimiyet değildir. Ama önemli bir yenilgidir. Emperyalist devletler Kosova'yı şimdiden kendi aralarında paylaştılar, altı bölgeye ayırdılar. ABD, İngiltere, Fransa, İtalya, Almanya, bir de Rusya kendi aralarında Kosova'yı bölüştüler. Bu, tam bir işgal hareketidir.

Tabii ki bu işgalin sonuçları olacak. Almanya birdenbire yola çıkmadı. Balkanlardaki nüfuzunu derinleştirmek isteyecek, oradan Ortadoğu'ya kadar da uzanabilecektir.

Rusya buraya ilgisiz kalmadığını gösterdi. Bir bölgeyi denetim altına aldı, işgal etmeye başladı. Bunu diğerlerine de kabul ettirecek gibi. En azından gelişmeler bunu gösteriyor.

Balkanlar'daki savaş henüz bitmemiştir. İlk birkaç gün içinde şunu görüyoruz; Sırpların direnişi farklı biçimler kazanarak sürecek. Buradaki emperyalist işgalin kalıcılaşma olasılığı var. Ama buna karşı direniş de boyutlanacaktır. Her şey direnişin gelişmesine bağlı olarak sürecektir. Kısaca direniş henüz mutlak anlamda durmuş değildir. Direniş farklı biçimler kazanarak sürecek.

Kosova emperyalistler arasında bölüşüldü. Dolayısıyla burada şunu gördüler: NATO'nun yeni konsepti burada büyük ölçüde başarıya ulaştı denilebilir. Yeni konsept, NATO'nun bir dünya jandarma gücü olarak "*sorunlu*" olan bölgelere müdahale etmesi ve orada NATO'nun çözümünü, ABD'nin çözümünü ve ABD'nin "*barışını*" Pax-Americana'yı oturtmaktı. Bunu korumak NATO'ya düşmüştü. Aynı zamanda emperyalistler arasındaki ilişki ve çelişkileri ABD lehine dengeleme, varolan konumu sürdürme aracıydı. Yine diğer emperyalist devletlerin ABD'nin dışında, ABD'ye rağmen bir dünya politikasını izlemelerini de önleyen bir platformdur.

Tabii şu boyutunu da görmek gerekir: Özellikle "*YDD*"ne cepheden tavır alan ulusal kurtuluş hareketleri, devrimci-sosyalist hareketler NATO'nun birinci derecede boy hedefidirler. Bunu özellikle bizim devrimimize yönelik tavırlarında çok net görmek mümkündür. 9 Ekim komplosu ve sonrası gelişmeler, NATO'nun ve ABD'nin içinde yer aldığı tüm dünya gerici güçlerinin, bölge gericiliğinin, Kürt gericiliğinin ve ihanetinin bu konseptte devrimi bastırma, devrimi bitirme, devrimi tasfiye etme amacında olduğunu gösterdi.

Ulusal sorunları da bir biçimiyle kendilerinin kabul ettiği ölçülerde çözmeye çalışıyorlar. Yugoslavya'da ise ideolojik teslimiyeti dayatmaktan çok, politik ve stratejik olarak kendine bağlamayı esas alıyorlar.

Tabii şu da çok önemlidir; diğer savaşlardan farklı boyutu şudur; sadece günlük sonuçları, ihtiyaçları değil, uzun vadeli sonuçları açısından çok önemli. Emperyalistler hedefledikleri halkı, hedefledikleri güçleri ideolojik ve moral olarak bitirmek, aşağılamak, direnişin bütün öğelerini, değerlerini ve olanaklarını yok etmek istemektedirler. Bunu görmek mümkündür. Devrimci hareketler açısından bu böyledir. Irak ve Yugoslavya'ya karşı geliştirdikleri politikalar ve bir yandan kendi saldırganlıklarını her açıdan meşrulaştırmaya, bir yandan da halkın bütün direnç öğelerini tasfiye etmeyi moral açıdan çökertmeyi hedeflemekteler. "*İnsanlık suçu işledi, savaş suçlusudur*" biçimindeki politikaları veya uygulamaları böyle değerlendirmek gerekir. Saddam'ın da, Milosevic'in de halklara karşı, kendi halkına karşı büyük suçları vardır. Bu bir olgudur. Ama emperyalistlerin suçu onlardan daha mı azdır? Hayır. Emperyalistlerin halklara, insanlığa karşı işledikleri savaş suçları, hatta uluslararası hukuka karşı içine girdikleri suçlar onların suçlarının kat kat aşan boyutlardadır. Sorun burada suçluyu cezalandırmak değil. Sorun, kendilerine muhalif olan, kendilerine kafa tutan, kendi politikalarına gelmeyen güçleri, halkları, tüm direnme silahlarından yoksun bırakmak, onları uzun vadeli utanç içinde tutmak, aşağılamaktır.

Bu, aslında TC'nin politikasıdır. Geçmişte Kürtler üzerinde uygulamıştır. Aşağılama, utanç içinde bırakma, kendi yüzüne bile bakamayacak duruma getirme, TC'nin Kürtler üzerinde uyguladığı politikadır. Bunu da parantez içinde belirtmiş olalım.

Bundan sonra neler olabilir? Önemli başarı sağladılar. Avrupa ve Balkanlar üzerinde emperyalistlerin kendi arasındaki ilişki ve çelişkileri, yine bölgede yeni düzene karşı savaşan, direnen güçlerle emperyalist devletler arasındaki ilişki ve çelişkiler yeni boyutlar kazanmaya adaydır. Emperyalist güçler için hiçbir şey kolay olmayacaktır. Hem onların kendi aralarındaki ilişkileri açısından, hem de onlara kafa tutan güçlerle olan mücadeleler açısından işleri kolay olmayacaktır. Balkanlar bir sorunlar bölgesi olmaya devam edecek. En azından yakın gelecekte bunu görmek mümkündür.

Tabii şöyle bir gerçek de var: Kosovalıların NATO tanklarını çiçeklerle karşılaması, halkların trajedisidir. Aynı zamanda bir paradokstur. Bir halkın kendi ülkesini işgal eden, kendi ülkesi üzerinde farklı politikalar uygulayan emperyalist güçleri çiçeklerle karşılaması halklar açısından büyük bir paradokstur. Bunun sorumlusu, o halkın adına yola çıkan güçlerin işbirlikçi çizgisidir. Bu da ayrı bir tartışma konusudur. Bunun ideolojik-politik ve moral açıdan anlamı nedir, ne değildir? Şunu çok net vurgulamalıyız: Emperyalist işgal Kosovalıların kurtuluşu için değildir. Kosovalılara değer verdikleri için değildir. Bu, daha çok Avrupa'ya, Balkanlar'a, Rusya'ya, Ortadoğu'ya dönük, giderek dünyaya dönük bir stratejinin Balkan ayağıdır. Kosovalılarla bu ayak inşa edilmeye çalışılıyor. Bosna'da da aynı şeyi yaptılar. Emperyalistler Makedonya'da, Arnavutluk'ta, askeri güç bulundurmaktadırlar. Bugün Sırbistan'da, Kosova'da bu ayağı tamamlamaya çalışıyorlar. Böylece dünyaya, Avrupa'ya yeni bir düzen, yeni bir biçim vermek istiyorlar. Sorunları olan bölgeleri de soğutarak, ya bastırarak şiddetle, yahut da kendi çizgilerine çekerek, uzlaştırarak bu düzeni oturtmaya çalışıyorlar.

Bundan sonra yöntemleri farklı olsa bile Güney Kürdistan üzerinde de benzer bir politika geliştireceklerdir. Şunu görmemiz gerekir: Kosova işgali, Sırbistan'a karşı geliştirilen yoğun bombardıman ve 9 Ekim komplosu arasında stratejik bir bütünlük vardır. Bunlar aynı genel stratejinin iki parçasıdır. Irak'ta Saddam'a karşı geliştirilen saldırılar da, aynı genel stratejinin bir unsurudur. Bunlar bir bütünü oluşturuyor. Bundaki amaçları kendilerine rakip olabilecek, kafa tutabilecek bütün güçleri teslim almaktır, tasfiye etmektir.

Bizim emperyalizmin hedefi konumundaki diğer güçlerden farklılığımız şu; biz "*YDD*"ni sadece taktik ve stratejik açıdan hedeflemiyoruz, ideolojik açıdan hedefliyoruz. "*YDD*"ne karşı yeni bir dünya projesini sunuyoruz. Devrimimiz büyük devrimci potansiyellere sahiptir. Bu anlamda devrimimize karşı sadece askeri yöntemlerle, askeri bastırma yöntemleri, komplolar, buna benzer sayısız suikastlerle; kısacası şiddete dayalı yöntemlerle yetinmeyecekleri açıktır. Bununla birlikte, esasta ideolojik olarak çözmeyi, ideolojik olarak bozmayı ve kendileri için kabul edilebilir sınırlara çekmeyi esas alacaklardır. Bunu yaparken de aynı zamanda Kürt sorununu işbirlikçi bir temelde çözmeyi, bunu daha çok Güney'de yapmayı önlerine koymuşlardır.

Bunun Kuzey'e yansıyan boyutları nedir? Güney'de daha çok KDP ve YNK üzerinde şekillendirecekleri işbirlikçi bir modeldir; bunun Kuzeye yansıyan boyutu ise, marjinalleşmiş, daha doğrusu tasfiye edilmiş bir PKK, tasfiye edilmiş bir Kürdistan Devrimi'dir. Onun devrimci unsurlarını ezmek, eritmek, esas hedefleridir. Uygulanan strateji budur.

Emperyalistler sadece Balkanları kontrol altına alıp, kendi düzenlerini dayatmıyorlar. Aynı şekilde Kürdistan'da da bu politikayı uyguluyorlar. Ortadoğu'da da politikayı uyguluyorlar. Sıra Kafkaslara da gelecek.

Bu dönemde KDP ve YNK'nin Washington'a çağrılması, hiç de rastlantı değildir. 9 Ekim komplosunun Washington anlaşmasında belirlenen Kürt ayağı çok fazla işlemedi. Şimdi tartışacaklar. Açmazları, KDP ile YNK arasındaki uzlaşmaz noktaları çözmek ve bunları PKK'ye karşı, Kürdistan Devrimi'ne karşı ortak bir saldırı gücü olarak kullanmaktır. Washington'a çağrılmalarının nedeni ve orada işbirlikçilere dikte ettirilecek olan yine budur. "*Buna karşı neler yapılması gerekir*" sorusu ayrı bir tartışma konusu, ama "*YDD*"nin, emperyalist politikanın, NATO'nun tam da hedefinde olduğumuzu da görmemiz gerekir.

Yugoslavya'ya karşı geliştirilen hava saldırıları sırasında NATO yeni konseptini uygulamaya koydu. Bu konsept, zaten Kürdistan'da uygulanıyordu. '92'den itibaren uygulanıyordu. 9 Ekim komplosuyla artık en üç boyutta uygulanmaya başlandı. Bu konsept Güney'de işletilmeye çalışılıyor; kuzeyde de PKK'nin tasfiye edilmesini, ideolojik-politik ve bütün devrim değerlerinin tasfiyesini hedefleyecek biçimde uygulanmaya çalışılıyor. Bu tasfiyenin sonucunda Kürtlere kimi kırıntılar verecekler dir. Tehlike çok büyüktür. Dolayısıyla TC de buna tam uyumludur. TC, NATO'nun konseptini uygulamıştır. TC, Yugoslavya saldırısında en aktif rolü oynamıştır. Fakat sonuçta TC'ye birinci derecede rol vermediklerini, vermeyeceklerini de ortaya koymuşlardır. O ancak taşeron olarak, ancak bir alt-emperyalist güç olarak, ama daha çok kullanılan bir güç olarak devreye sokulacaktır. Türkiye üç üssünü NATO'ya açtı, yine İncirlik üssü Irak'a karşı sürekli kullanılmaya açık. Şunu gördüler; bu NATO konseptinde TC tamamen bağımlı, inisiyatifi fazla olmayan, özellikle de dünya ve bölge politikalarında fazla söz sahibi olmayan bir konumdadır. Ama buna karşılık ABD, PKK'yi ezmede, tasfiye etmede, marjinalleştirmede, tümüyle TC'nin arkasında olduğunu göstermiş, kanıtlamıştır. Böyle bir denge kurulmuştur. "*Sen bize dünya ve bölge politikalarında bütün olanaklarını açacaksın. Bizim istediğimiz çizgide yürüyeceksin. Biz de sana PKK ve Kürt sorununda açık çek vereceğiz.*" Kurulan denge veya işbirliğinin özü budur.

Kürdistan sorununda, PKK'nin ezilmesi konusunda NATO politikasıyla TC'nin politikası birebir örtüşüyor. PKK'nin ezilmek istenmesi sadece Türkiye istediği için değildir. "*Türkiye müttefikimizdir, ona destek verelim*" anlamında değildir. Bir amaç olarak bu var; güçlü Türkiye istiyorlar. Balkan, Ortadoğu, Kafkas, Avrupa, Orta Asya politikalarında tamamen kendi politikalarına yerel ayak oluşturabilecek güçlü bir Türkiye istiyorlar. Ama aynı zamanda PKK'nin Kürt sorununu da aşan, bölge çapındaki etkisi, giderek dünya devrim fitilini tutuşturacak devrimci gücü, devrimci potansiyeli ve çizgisi emperyalistler ve NATO için büyük bir tehdittir. NATO stratejisinde, NATO'nun yeni konseptinde ezilmesi gereken bir güç konumundayız. Bu anlamda bize düşmandırlar.

ABD, NATO dünya çapında bir politik strateji izliyor. Kendi düzenini, dünyanın çeşitli bölgelerinde yerleştirmeye çalışıyor. Görünüşe göre çok başarılı görünüyor. Ama gerçekler biraz irdelendiğinde, bunun çok da büyük bir başarı olmadığı, işlerin onların istediği gibi gitmediğini görmemiz güç olmaz. Bunun örnekleri ortada. 9 Ekim komplosunu uygulamaya çalıştılar. Belli bir başarıları sözkonusudur, ama bu mutlak bir başarı değildir. Buna karşı direnme ve devrim gücü de varlığını sürdürüyor, sürdürecektir. İşte Filistin'de "*Ortadoğu barış süreci*" dediler. Bunun istedikleri düzeyde çok başarılı gitmediğini biliyoruz. Yine Güney Kürdistan'da uyguladığı politikaların Washington anlaşmasının, daha önceki anlaşmaları, onların istediği gibi gitmediğini görmemiz gerekir. Balkanlarda, şu anda Kosova'yı kendi aralarında bölüp parçaladılar. Balkanları denetim altına almak istiyorlar. Bu kendi aralarındaki ilişki ve çelişkilere yeni boyutlar kazandırdı.

Bu alanda da emperyalistlerin müdahalesi, işgalin sorunları çözme gücünde olmayacağı görülecektir, görülüyor. Buradaki sorun yabancı güçlerin çözeceği bir sorun değil. Buradaki tek çözüm, halkların sözcüğün gerçek anlamda hem bütün haklarını kazandıkları, hem de birbirlerinin ulusal-demokratik haklarına saygı gösterdikleri birlikten geçer; çözüm budur. Parçalamak sorunları derinleştirir, küçük küçük ulusal devletçikler, halklar arasındaki ilişkileri daha da kötüleştirir. Demek ki emperyalizm sorunların çözücüsü değil, sorunları ağırlaştıran, daha da büyüten bir etkendir. Bu çelişkiyi görmemiz gerekir.

Dolayısıyla emperyalistlerin yaşamın her alanına hakim olduğu, hakim olacağı ve mutlak denetim kuracağı teorisi bir teslimiyet teorisidir. Bu yanlış bir teoridir. Böyle bir şey ne tarihte oldu, ne de bugün olur.

Kimi başarılarına rağmen henüz istedikleri noktaya gelmedikleri ortadadır. Bu gerçek Ortadoğu ve Balkanlarda çok somuttur. En çok yüklendikleri ve üzerinde durdukları PKK'nin durumu yine ortada. Güney Kürdistan'ın durumu çok nettir. İstedikleri bir başarıyı henüz sağlayabilmiş değildirler.

İnsanlığın sorunları büyüyor. Balkanlarda, Avrupa'da sorunlar azalmıyor. Tepkiler gösterilmediği yönünde düşünceler var. Aslında tepkiler verildi. Hem de Avrupa'da ve dünyanın birçok yerinde. Belki bunların çapı küçüktür. Ama bu potansiyeli görmek gerekir. Çelişkiler büyüyor; emperyalistlerin kendilerini en çok güçlü gördükleri yerlerde veya askeri olarak işgal ettikleri alanlar, askerleri için potansiyel olarak büyük tuzak işlevini de görebilir. Emperyalizmi bu alanlarda geriletmek de mümkün. Ama bunun için öncelikle sağlam bir ideolojik duruşa sahip olmak şart.

Bu anlamda ezilen halkların ve sınıfların bugün her zamankinden daha fazla devrime ve sosyalizme sarılmaları gerekir.

Olaylar PKK'nin çizgisini, PKK'nin dünya değerlendirmelerini, yeni düzene ilişkin getirdiği tahlilleri doğruluyor.

Bu anlamda 6. Kongre'de belirlenen "*ideolojikleşme, partileşme*" kararlarına bütün gücümüzle katılmak ve uygulamak durumundayız. Bunun özü de ideolojik çizgiyi en iyi şekilde özümseme ve savunmaktır, bunun mücadelesini vermektir. Hayatın gerçekliğine de tam yanıt vermektedir. Parti çizgisini, ideolojik doğrultumuzu sağlam tutmak, savunmak en önemli görevimizdir. Bu anlamda tekrarlıyoruz; "*YDD*"ne, onun işgaline ve barbarizmine karşı bizim her zamankinden çok daha güçlü biçimde "*Yaşasın Devrim ve Yaşasın Sosyalizm*" sloganını haykırmamız gerekir.

Fırtına

Hüseyin Kaytan

Yeryüzünde bir kaynaşma var. Onun oluşunu duyuyoruz.

Zagros dağlarında bir fırtına var. Onun içinde yaşıyoruz.

Bu mavi gezegende insanoğlunun ilk evinin çevresinde ’99 baharında, Zagros eteklerinde kar eriyor. Toprak fırtınanın ortasına daha demin doğan bir çocuk gibi buhar tütüyor. Vadileri dolduran su sesi, yankısını içinde yitiyor. Karla kaplı yüksek doruklara bembayaz, yumuşacık sis sarılmış. Elini toprağa koyan insan öncesiz ve sonrasız sürmekte olan bir kalp atışını hissediyor.

Toprağın kalbi işliyor.

Zaman oluşuyor. Elini toprağa koyan insan, varolan her şeyin, her yönden bizi çepeçevre kuşatan uzakların, ayrıldığımız ve birleştiğimiz nesnelerin, her şeyin kalbinin kendi kalbimizle birlikte aynı ezgiyle sarsıldığını anlıyor. Bir kalbi dinlemeyi, duymayı bilmek güzeldir. Her şeyin. Belirsizliğin kalbini dinlemeyi bilenlerin evren ellerindedir. O sınırsız ezgiye, sınırsızlığın ezgisine dokunulabilir.

İnsan kendisini dinleyen evrendir.

Gerçek; bir kıvılcım kadar bile olmayan bir anda yaşamış, yaşayan ve yaşayacak olan her şeyin birleştiği tek bir andaki sarsılmadır.

Sarsılma; yaşamın belirtisi değil kendisi ve tümü. Kendinde bu anı bulan insan gerçeği duyabilir, ona kavuşabilir, karışıp gidebilir. Toprak ne bir mülkiyettir ne de miras olabilir. Yaşayan bir beden, özü kanımızla karışan, hepimizle aynı baharda uyanan ve bizimle birleşen...

İnsan bir uçuruma bağlanabilir, bir dağı sevebilir. Bir uçurumdan, bir dağdan yeni bir kişilik oluşabilir. Uçurumun güzel ve korkunç bir ifadesi vardır. Aşk gibidir. Dağın başka bir yerde olmayan, yalnızca kendine özgü bir duruşu, bir anlamı vardır. Yaşamın kendi dilinde ifade sınırsızdır. Anlam da öyle.

Özgürlüğün ve zorunluluğun dilidir bu. Zorunlu olmayan sınırsız da olmaz. Bu yüzden özgür de değildir. Bizim dilimiz de esasta aynı kaynaktandır. Durmaksızın yaşamdan çıkmakta ve durmaksızın ona dönmektedir.

Yüzler, bakışlar, gidişler, duruşlar... hepsinin bizim yalıtılmış anlamlarımızın ötesinde kendi cevherleri ile toprakla, yaşamla bağlantılı başka anlamları vardır. İnsan ancak bu dil aracılığı ile kendisini anlayabilir, anlatabilir. Bu onun henüz kelimelere sahip olmadığı zamanlardan bildiği bir alfabedir; yılın ıslığı, doruk öfkelenmesi, ağaç sızlaması, kaynak sevinci, vadi uğultusu, insan çığlığı... Her biri kendi içinde sınırsız anlamlara ulaşabilen kelimeler. Ve toprağın uzayışında, uzağın başlangıcında ve sürmesinde, ufkun sislenişinde kırılıp yinelenen ifadeler. Bunlar bizim en eski ve en yeni anlatımlarımızdır. Hepsi toprağa bağlıdır. Onun kabarması, çökmesi, dinlenmesi, kırılması, sarsılmasına bağlıdır. Özdür. Kendini bir düzeye çıkarır. Yeniden indirir. Bırakır, toparlar. Toprak öz anlatımdır. Bir gül biçiminde oluşur, bir kartal biçiminde yükselir, rüzgara dönüşür ve kendisiyle sevişir. Bulutla savaşır, çölle sınar kendini; denizle sınırsızlığı, dağla tapınmayı, insanla güzel bilinmeyi, bilmeyi yaşar.

Hepsi bir yanılgıdır. Hepsi doğrudur ve insan özgürlüğe bir bakış, bir anlama isteğidir. Bizim eylemimizin bir konusu değildir toprak. Biz onun bir düzeyi, zamana bırakılmış biçimiyiz. Bütün bilim tarihi, felsefe, güzel sanatlar, insanın varlığa ilişkin özlü faaliyetlerinin hepsi, toprağa kavuşmanın, onu anlamanın ve böylece birleşmenin bizdeki tutkusudur. Kendimizi, başka bir nesneyi, başka bir insanı bu amaç için anlamak isteriz. Bütün insan yaşamı bir ayrılık öyküsüdür. Özlem; ilk ve güzel biçim olan topraktan ayrılığın bitimsiz öyküsüdür.

Toprak özgürdür.

Kendi sınırları içinde bir sınırsızlıktır. İnsanın özgürlük arayışı toprağı anlama tutkusu biçiminde oluşur. Bu arayış gerçektir ve toprağa yöneldiğinde özgürlüğe ilişkin bir anlam bulur. Tüm zamanların bir tek süreklililik biçimindeki örgüsüdür toprak. Geçmiş, şimdi ve gelecek. Toprakta tek bir ana sığacak kadar içiçe geçerler ve sonsuzluk böyle oluşur.

Dağ, toprağın yaşam ifadesidir. Duygularımızın kaynağı ve duygulu bir canlıdır.

Dağın isyancı bir ifadesi vardır. Kendi içinde bir yükselme, meydan okuma, bir üstünlük taşır. *Pinther*’in Kürtlere ilişkin ünlü oyununa ad olduğu üzere gerçekten de bir *dağ dili* vardır. Ve sömürgecilerin Kürt diline ilişkin yasaları içinde onun bir dağ dili olduğuna ilişkin belli belirsiz bir gerçek de vardır. Bu bir yana dağın gerçek lisanı, hareket ile onun nesnel görünümlerinden oluşan bir ifadeler ve anlamlar akışıdır. Dağın ifadeleri asla durgun değil, akışkandır.

Akış, yaşamın diğer nesneleri, hareketleri, oluşları ile bir ilişki kurmadır. Irmak vadi ile bulutla, uzaktaki denizle, neredeyse geçmişte kalan ama yine gelecekte bulunan kendi kaynağı ile bir ilişki kurar. Hatta ırmak bu akışlar, bekleyişler oluş istekleri arasında bir ilişkidir. Denizle dağ arasında, yanılsama ile çöl arasında bir ilişkidir. Irmak aracılığı ile dağ kendisine ait gizli bir derinliğe iner. Denizle, ırmakla ve onun düşü olan sisle kendi yüceliğine çıkar.

Dağın yükselişi, yücelmesi bir kutsallık isteğidir. Doruğu neredeyse bir kurtuluştur. Kendine yaslanışı, kendini büyütmesi, kendini diğer ufuklara ulaştırması bunların hepsi dağın anlatımlarıdır. Kendini gerçekleştirme biçimleridir.

İnsanın canlı tanımı kendisinden çok bir dağa uyar. Dağ yaşayan ve neredeyse tüm duygulu yaradılışlardan daha duygulu bir bedendir. Sevinci, öfkesi, sarsılması, isteği bütün bildiklerimizden daha şiddetli, daha gerçektir. Ruhu ve bedeni bir ve aynıdır dağın. Farklılık yalnızca bizim görme biçimlerimizdedir.

Masmavi bir gökyüzü, körleştirici beyazlıkta bir güneş altında, bahar zamanını süren bir dağın sakin, dingin, barışçıl yaslanışı, bakanları aldatır. Bu dinginlik düzeyinin hemen altında şiddetli, korkunç ve güzel yıldırımlar birikmekte, görünmez bir duygu karanlık yeraltından, derin vadilerden, güzel eğimli eteklerden yukarılara, doruklara akmak için kaynaşıp durmaktadır. Bu dağın yaşam isteğidir. Yeşilliğe, çiçeğe, ağaca can veren işte bu istektir.

Her dağın eğimleri, iç vadileri, tepeleri bir bütün olarak ifadesini oluşturan duruşu, bu ifadeye yaraşır bir rüzgarı çekmek, hatta böyle bir rüzgarı yaratmak içindir. Rüzgarın oluşması dağın bu isteği ile başlar. Biçimiyle gelişir ve artık sürer.

O mavi dinginlikte birden öfkeli bir uğultu duyulur. Giderek büyür, dağın eğimlerine uyar, isteğine karışır ve geçerek kaybolur. Bu bir sınamadır. Ve yeni sınamalara yol açar. Mavilik giderek sislenir ve beyaza çalar. Ama dağın isteği şiddetliyse, en küçük, en uzak bir bulutu doruğuna çeker ve onu isteğine göre büyütür. Karmaşıklaştırır, ayırır, yeniden birleştirir ve yoğunlaştırır. Kendi içinde görünmez olan kaynaşmayı, o inanılmaz duyguların yoğunluğunu doruğunun üstündeki göklerde görünür hale getirir.

Dağın her fırtına öncesinde kendi gökyüzüne, ruhunun gerçek biçimlerini çizer. Bu henüz onun isteği değil, kendisidir. Onun kendi yansıması renkten renge akar. Bir biçim oluşturur. Sonra onu kırır yer değiştirir. Zaman değiştirir. Sınırsız karmaşanın, büyük kaosun nasıl mükemmel bir uyuma sahip olduğunu gösterir.

Gökyüzü dağ için yukarıdaki denizdir. Ondan kendini oluşturmak ister. Bizim günlük dilimizde bu eylem sevmek diye tanımlanır. Tabi sevmesi soyludur dağın. Şiddetli ve yaratıcı, yaşam kurucudur. Hani *Octavia Paz*’ın *Güneş Taşı* adlı Irmak şiirindeki bir mısrada söylendiği gibi “*Sevmek savaşmaktır, alem değişir.*” Eminim, Paz bir dağın sevme tarzını görmüştür. O evrensel yaşam duygusunu böyle söylemiştir. Çünkü dağ böyledir. Onun çok uzak, bazen binlerce yıl uzak olan denizle ilişkisi böyledir. Sevmesi savaş biçimindedir. Böylece yaratır. Yaradılış dağ ve denizin çocuğudur.

O deniz isteği, dağın bedeninde korkunç bir kaynaşmaya, kaynaşma tedirginliğe, tedirginlik öfkeye yol açar. Dağla birlikte yaşayanlar bunu anlarlar.

Karıncalar yuvalarına çekilir, bülbül susar, karakuşlar bir belirsizliğin yoğunlaştığı eteklerdeki tepelerde, çevrede kayıtsız bir hırçınlıkla dönüp duran rüzgarın öfkesini kollayarak bir ayini andıran törenlerine başlarlar. Taç yaprakları hazırlanır, tedirgin bekleyiş yaygınlaşır ve işitme yetisi olan her şey toprağın iç uğultusuna, rüzgarın ufuk biçimleri ile çarpışmasına ve yukarılardaki öfkeli ve sevinçli birleşme hazırlığına kulak kabartır. Doruklardaki bu şiddetli gerçekleşme, onu dinleyen herkesin ve her şeyin kendini görebildiği, kendisine ilişkin bir başlangıçtır. Her şey ve deniz ve dağın doruktaki

’99 Zap alanı

“Uçurumun güzel ve korkunç bir ifadesi vardır. Aşk gibidir.”

birleşmesinde kendi oluşunu hatırlar ve bu dağın öz duygusunu, her şeye doğru yaygınlaştırır. Özde olduğu gibi biçimde de, ifade de onu evrenselleştirir. Yaşama ilişkin duygularımız böylece köklerini fırtınada bulur. Dağın şiddeti; onun dinginliğine, güzelliği; onun korkunç oluşuna, uyumu; büyük karmaşıksına bağlıdır. Sevmesinin, savaşmasına bağlı olduğu gibi.

Sonunda dağın kendi aynasında çizdiği düş, yeterli güce ulaştıktan sonra, dağın bir yansısı olmaktan kurtulmaya başlar. Düş gerçeğe dönüşür. Dağ kendi yarattığı bir nesneyle, kendisinin ve denizin özlemlerinden oluşan yeni ve korkunç bir kütleyle karşı karşıya kalır.

Fırtına anı; işte bu şaşırma, hayranlık, öfke, kaçma ve birleşme isteklerinin biribirine karıştığı andır. Dağ ve yukarıdaki denizde gerginlik, tek hükmedici gerçek haline gelmiştir.

Rüzgar korkunç bir kaos yaratan elektron hareketlerine yetişmek istercesine bütün şiddeti ile bir tepeden diğerine, vadiden doruğa, karşıt ufuklara savrulurken bütün çılgınlığı ile yukarıdaki denizde bulutlar biçiminde yığılan tedirginliği sıkıştırır, yoğunlaştırır, karartır ve kara bir öfkeye dönüştürür. Bu belirsizlik kütlesinin gerilimi, dağın doruğundaki isteğin büyüklüğüne ulaştığı anda bir çırpıda, dağın bütün duygusu bir yıldırım halinde, ateşle ve sarsılmayla, yukarıdaki denize yükselir.

Birleşme korkunç ve güzeldir.

Uzun zamandır sürmüş olan bekleyiş bu şiddetli karşılaşmada bütün öfkesini dönüştürür. Sevince doğru kırılır. Tanrı yarattığına secde eder. Dağ, çizdiği resmin, düşlediği gerçeğin önünde eğilir.

Yağmur, işte budur. Yaradılış su ile sürer.

Fırtınada insanı çeken tıpkı savaş gibi yaşama ve ölüme aynı anda çağıran bir yan vardır. Bu denizin, dağın ve insanın ortak bir duygusudur. Evrensel bir yaşam yönlenmesidir. İnsan evrenselleşmiş hayvandır. Sınırsızlıkta gerçekleşen her şey, hem bizde gerçekleşir hem de bir anlam, bir ifade, duygu yaratıcı bir işaret olarak yaşamamızın diline, lisanına yerleşir ve sınırsız değişkenliğe uyarak kalıcılaşır. Sonsuz akışa ve dönüşüme uyumlu kalarak sürmemizi sağlayan bu karşılıklı ve içiçe gerçekleşmedir.

Bütün dağların aşkla ve savaşla gerçekleşmesi böyledir ya...

Zagros dağlarında bu gerçekleşme öteki her yerden daha çarpıcı, daha coşkuludur. Zagroslar bütün zamanlarında bir yaşam ayinine çıkmış gibidir. Fırtınası da öyle açık seçik, iyice görülür duyulur ve neredeyse zorunlulukla hissedilen kırılmış işaretlerle gerçekleşir. Fırtınada Zagros yaşam ve ölümün karşıtlığını hiçe sayan, onları içiçe hareket edilmez biçimlerde yoğuran, bütün karşıt duyguları bir anda bir noktada kesiştiren ve çatıştıran bir maharet gösterisine girişir. Herhalde Zagros'u insanlığın beşiği yapan nedenlerden en önemlisi onun bu karşıtlık dolu, gösterişli yaşamıdır. Zagros fırtınaları hele baharın eşiğindeyken, bilgimizin zorlukla ve belki, ama duygularımızın apaçık hatırladığı o yitirilmiş varoluş zamanlarının tutkularını, yaşadığımız günlere taşıyor, sürdürüyor.

Toplumlarda insan yığınlarının tek tek ve ortak ruhlarında gerçekleşen fırtınalar ile dağların yarattığı fırtınaların gerçekleşme yasaları aynıdır.

'99 kışının ortasında ve baharında biz Kürtlerin ruhunda kopan o inanılması güç fırtına sürerken, Zagros doruklarında oluşan fırtınaları gördüm. Ve bu aynılığın doğruluğuna tanıklık ettim ve yaşadım. Anladım ki fırtına, onun yaşayanlarla dorukların çağrısına uyanlarla birleşir. Dokunduğum kişiyle aynı öncesizlik duygusuna yükselir ve onu içerir. Büyük kaynaşma içinde belirsizlikle güçlenen istek, özü uyandırır. Bin yıllık bekleyişlerin kapılarını kırar ve bekleyişle yaralanmış ve neredeyse delirmiş tutku, o gücü, onun duygusunu tanıyınca bir intikam bakışı gibi dönerek dışarı saldırır.

Kayada birikmiş rüzgar, toprakta hapsolmuş istek, ruhun kuyusunda çürümüş canlılık, kahırlı ve karanlık bekleyişle zehirlenmiş su, kişinin yaşamında ve düşüncesinde, ömründen yüzlerce kat daha uzun bir zamanın ve barbar egemenliğinin ağırlığı altında oluşan o iğrenç bozulma, çürümüş canlılık, kendi gözbebeği içinde ezilip parçalanmış; tuzla buz olmuş bakış, çiçeklenmeden önce dev bir biçimsizliğinde karışır, gerginleşir, yanar ve çevresindeki bir karşıtlıkla çarpışır. Bütün zaman bir anda, bütün cevher doruktaki bir noktada toplanır. Tıpkı doruğun bulutları üstüne çekmesi gibi fırtınalı ruhlar da yeryüzünün her köşesinden düşmanlarını üstüne çeker.

Nasıl ki sakin vadilerin, uysal kıyıların üstünde tüyden daha hafif dağılan sis, yüksek dağların doruklarına yaklaştıkça yoğunlaşıp kararırsa ve biçimsiz, devasa bakışsız bir kartal gibi beklerse işte düşman dünyasının en sıradan, en düşkün insanlarının, sıradan günlük duyguları bizim bin yıllık bekleyişten sonraki çiçeklenmemizin hemen öncesinde, kapkara, başımızın üstünde birikir.

Fırtına bizi ve karşıtımızı, düşmanımızı içerir.

Bizi, düşmanımızla içiçe geçecek kadar yoğunlaştırır. Yaşamımızı görkemli bir meydan okumaya ya da alçakça bir korku sürecine çevirir. Bu duyguları, çelişik duruşları biribirine karıştırır. Kahramanı haine, haini kahramana çevirir. Bu evrenin oluşuna denk bir belirsizliktir.

Fırtına; belirsizliğin hükmü, egemenliğidir.

Belirsizliğin tutsağı olan her nesne onun özgülü haline gelir. Fırtınaya kapılan her şey, herkes birikmiş zamandan, sıkıştırılmış toplumsal bellekten, tarihsel bir kalabalığın ortak ruhundan oluşan belirsizlik adlı o büyük hayvanın isteğine uyarak, her şeyle birlikte bağlı olduğu o yersiz, duruşsuz gövdenin kalbinden gelen bir işaretle, son bir sarsılmayla öfkesini dışarı atmak için yanıp tutuşmaya başlar.

Her kişinin ve her nesnenin içinde uyuyan onun ruhuyla özdeş bir tanrı hayvan bekleyişin çıkışsız sabırsızlığında acıyla dolmuş, zamanın görünmez duvarlarına her sarsılmada yüzünü hınçla vurarak yaralamış, varolan her cevherde bulunan o gizli-açık özgürlük tutkusunun zamanla sınırlanması sonucuda delirmiş, ad verilemez ve karşılanamaz olan bu yaşam kudretiyle, belirsizliğin kalbinin son bir sarsılması ile biriktiği, hapsedildiği bir tek andan bir bellek ve zaman doruğundan tek ok gibi ama bütün yönlere fırlar.

Ateşten bir hançer nasıl dağın doruğundan fırlayarak yukarıda biriken tutkuyla birleşirse, kişinin zaman içinde yeniden çiçeklenmesi de aynı yıldırımlı şiddet gösterisi ile gerçekleşir. Bazen boşalan yay, kendinde biriken tutkuyu, nicedir beklediği hedefe gönderirken, kendini parçalar. Nesne tamamen tutkusuna, kuvvetine dönüşerek geriye biçimden yoksun parçalanmış bir yığın bırakır.

Yaşamın çılgınca birleşmesinin gerçekleştiği bir mekandır fırtına. Ve onun en şiddetli anı, zamanı yeniden doğuran ve süreklileştiren bir vuruş, bir kıvılcımdır. Yeni bir ömürler neslinin şumulu dölleyen fırtına kıvılcımı, bir tek an içinde korkunç bir şiddet biçiminde bize sonsuz gelen yeni bir çağın tohumunu bırakır.

Fırtınayı anlamak isteyenin ona yüzünü açması gerekir. Maskeli bir yüz fırtınanın içine giremez, onu anlayamaz, onda kalamaz. Ama ne kadar sakınırsa sakınsın, savrulup gitmeye katılmayan, ama sürüklenip gitmekle yazgılanan bir ceset gibi kaldırılıp kendi dışına atılır. Kendi dışına. Ve böylece her şeyin dışına. Bu silinmektir, kaybolmak, düşmektir.

'99 yılının 15 Şubat'ında biz Kürtlerin ruhunda kopmaya başlayan ve doruğa yükselmek üzere gelişip duran, henüz içinde ve kendisi olduğumuz fırtına ile Zagros dağlarında aynı zamanda gerçekleşen fırtınalar, aynı yaşam isteğinin başlangıcı ve sonuçlarıdır.

Bir kavim olarak ruhumuzu kuşatan tedirginlik içinde şiddet ve güzellik biçiminde gerçekleşeceğimiz, binyılların acı dolu birikimini yıldırımlı bir öfkeye yükselteceğimiz o kıvılcıma, o ölüm ve yaşamın içiçe karıştığı işarete, o korkunç ve güzel an'a doğru gelişiyoruz. Belirsizliğin kalbi o karşı konulmaz sarsılma işaretini verdiğinde, işte o zaman.

Sûveydâ

Rojin ve Aysel ark.

Her insanın yüreği sağ yumruğu kadardır. Her insanın yüreğinde toplu iğne başı büyüklüğünde beyaz bir nokta vardır. Kas, kan ve yağla örtülü, yüreğin üzerinde, karanlıkta doğmuş dolunay gibi durur.

Yürek her zaman temiz kalmaz. Kirlenir, çoğu kez kirletir kanı. Ama böyle anlarda bile pir û pak kalır **Sûveydâ**.

Sûveydâ'yı doktorlar pek tanımlayamasa da o yalın bir gerçektir. O bir yaşam başlangıcı, bir iksir.

Yürek her zaman saat gibi işlemez.

Çoğu kez yarı yolda bırakır insanı. Uzun ve yorucu bir yolculuk sırasında, bir pınar başı molasında, sıcak ve yorgunluktan kavrulan dudakların su ile buluşma anında tekler. Bütün çabaları bir anda boşa çıkarır. Oysa birazcık dayanabilse, biraz daha mücadele etse dudaklar suya değecek. Yolcu bir avuç su ile hayat bulacak.

İşte böylesi anlarda, tam umudun kesildiği, yüreğin durma noktasına geldiği anlarda, yüreğin üzerindeki bu temiz beyaz güç kaynağı, yani **Sûveydâ** devreye girer, bir ömür boyu biriktirdiği güç ve kudretini, umudu tükenmiş, mecalsiz yüreğin merkezine yollar. Onu şoke eder. Ve yürek yeniden çalışmaya başlar.

Sûveydâ; bir ömürde bir tek defa çalışır, rolünü oynar. O bir fırsattır.

Bir Ortadoğu Haziran'ında yaşam ve ölüm dersi gören öğrencilere sorulan bir sorunun adıdır **Sûveydâ.**

Bilge komutan kamelyada dolaşıyordu. Gözlerini uzaklara dikmişti.

"*Sizce Önderlik nedir?*" sorusunu sorduğunda hiçbir öğrenci;

"Sûveydâ'dır" diyemedi.

Oysa, sorunun sahibi **Sûveydâ**'nın kendisiydi.

Adnan yoldaş

TÜRK DÜŞÜNCESİ

İsmail Beşikçi

Avrupa Birliği'nin 13.12.'97 tarihli Brüksel Zirvesi, Türkiye'nin Batılılaşması tarihinde, önemli bir noktadır. Bu, Türkiye'nin, Avrupa genişlemesi sürecine dahil edilmediği, Avrupa Birliği adaylığının ikinci kere kabul edilmediği tarihtir. 15 devletten oluşan Avrupa Birliği, bu tarihte gerçekleştirdiği bir zirvede, Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Slovenya, Estonya ve Kıbrıs'ın; ikinci aşamada da Bulgaristan, Romanya, Litvanya, Letonya ve Slovakya'nın Avrupa genişlemesi sürecine dahil edilmesine ve '98 Nisan ayında, bu devletlere tam üyelik müzakerelerinin başlatılmasına karar vermiştir.

AB'ye suçlamalar

Türk devlet ve hükümet yetkilileri, Türk basınının, Türk aydınlarının büyük bir kısmı, Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye karşı sergilediği bu olumsuz tutumu kültür farklılığına bağlamaktadır. "*Türkiye, Türk ve müslüman olduğu için Avrupa Birliği'ne alınmamıştır*", "*Avrupa Birliği hristiyanlardan oluşan bir birlik yaratmaya çalışmaktadır. Türkiye'nin getireceği dinamizmden, çok kültürlülükten korkmaktadır, durgun bir yapı oluşturmaktadır. Halbuki çok kültürlü olmaktan korkmamak gerekir. Çeşitli kültürlerin bir arada olmaları, birlikte yaşamaları toplumsal ve kültürel yaşama büyük bir dinamizm verir.*"

Bu söylemden, Türkiye'nin çok kültürlülüğe önem verdiği, çeşitli kültürlerin bir arada yaşaması, gelişip serpilmesi için ortam hazırladığı gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Halbuki durum hiç böyle değildir. Devlet, Kürt kültürünün, Kürt kültürünün temel kaynağı olan Kürtçe'nin gelişmesinin engellenebilmesi için her türlü baskıyı etkin bir biçimde uygulamaktadır. Devlet Kürtler'in Türkleştirilme'si, asimile edilmesi için her önlemi almayı, her uygulamayı gerçekleştirmeyi mübah saymaktadır. Avrupa Birliği'ni, kültür farklılığına karşı kendini tecrit ederek korumakla suçlayanlar; örneğin, Kürtler'i, diliyle, kültürüyle ortadan kaldırmak için sistematik bir politika uygulamaktadırlar. Kürtler'le birlikte Asuriler'in, Yezidiler'in vs. yok edilmeye çalışıldıkları da bilinmektedir. Resmi ideolojinin çifte standartlı bu tutumunun anlaşılması, irdelenmesi gerek. Çifte standartlı bu tutum, aslında kimlik bunalımının da önemli bir boyutudur. Avrupa Birliği karşısında çok kültürlülük gibi evrensel bir değeri savunurken, Türkiye'de fiili olarak, örneğin, Kürt ulusal ve kültürel değerlerini sistematik olarak yok etmeye çalışmak, aslında ciddi bir zihinsel ve ruhsal bunalımın varlığını ortaya koyar.

> *"Zenciler Güney Afrika'da Bentustan denen, etrafı dikenli tellerle çevrilmiş çok geniş alanlarda iç özerkliklerine sahip birimler halinde yaşıyorlardı. Türkiye'de ise, Kürtler'e söylenen şudur: 'Siz Türkler'le birlikte yaşayacaksınız, başka şansınız yoktur, fakat Türk'e benzeyerek yaşayacaksınız."*

Kültürel değerleri yok edilmeye çalışılanların sadece Kürtler olmadığı da bilinmektedir. '23 Lozan Antlaşması'nda azınlık kabul edilmelerine rağmen Rumlar, Ermeniler, yani hristiyan azınlıklar, Yahudiler; hristiyan olmalarına rağmen azınlık kabul edilmeyen Asuriler, Ortadoğu'da farklı bir dinsel yapıya sahip olan Yezidiler, Aleviler gibi dinsel gruplar; Çerkezler, Lazlar böyle bir yok etme politikasının hedefidirler. Kürtler'in bu dinsel ve milli gruplardan çok önemli bir farkı, nüfus olarak çok büyük bir yekün tutmalarıdır, kendi ülkelerinde yani Kürdistan'da oturmalarıdır.

Avrupa'nın hristiyanları koruduğu, hristiyanlardan oluşan bir birlik gerçekleştirmeye çalıştığı şeklindeki anlayışı da somut doğruları aksettirmemektedir. Örneğin, hristiyan Asuriler'e-Süryaniler'e karşı geliştirilen politikalarda ve uygulamalarda, gerek Osmanlı döneminde, gerekse Cumhuriyet yönetimleri sırasında her zaman, Batı'nın, Avrupa'nın desteğini almışlardır. Ermeniler'e karşı da öyle...

Türk egemenlik anlayışı

Dışişleri Bakanı İsmail Cem, "*Güneydoğu için yeni bir kararlılık*" başlıklı yazısında, (Sabah, 23 Kasım '97) PKK'yi 'ırkçı-ayrılıkçı' bir hareket şeklinde değerlendirmektedir. Buradaki 'ırkçılık' kavramının irdelenmesi gerekir. Irkçılık nedir? Irkçılık konusunda kabaca şunları söyleyebiliriz: Irkçılık, kendi milletini başka milletlerden üstün görmek, kendi milleti için istediği, kendi milleti için layık gördüğü şeyleri başka milletlere layık görmemektir. Bu açıdan, Türk yönetiminin, Türk basınının, Türk siyasal partilerinin Kürtler'e karşı katışıksız bir ırkçı politika uyguladıkları açıkça görülmektedir. '-80'lere kadar Kürtler diliyle, kültürüyle, tarihiyle, edebiyatıyla inkar ediliyordu. Kürtler'in, Kürt toplumu olmaktan doğan hakları, Kürtler'in ulusal ve toplumsal varlığı yok sayılıyordu, reddediliyordu, kabul edilmiyordu. Kürtler'in aslında Türk olduğu, "*Kürtçe denen dil*"in Türkçe'nin ilkel bir ağzı olduğu iddia ediliyordu. Bir taraftan Kürt diline, edebiyatına, tarihine ve kültürüne dair bütün izler silinmeye çalışılıyor, bir taraftan da yoğun bir asimilasyon politikası, Türkleştirme politikası uygulanıyordu. Kürtler, ancak Türkleştikleri oranda, Kürt kimliklerini inkar ettikleri oranda Türkler'le eşit muamele görüyorlardı. Eşitlik, böyle bir inkar koşuluna, Kürt kimliğini inkar koşuluna bağlanmıştı. Gerilla mücadelesi sürecinde Kürtler ve Kürt dili fiilen kabul ettirilmiştir. Hukuken bir kabul hala sözkonusu değildir. Kaldı ki, bu gerilla mücadelesine rağmen, Türk Genelkurmayı, Kürtler'in aslının Türk olduğu şeklindeki asimilasyoncu, ırkçı ve imhacı görüşü hala sürdürmeye çalışmaktadır. Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği'nde üst düzey kamu görevlilerine verilen bir brifingte şöyle söylenmektedir: "*PKK'nin dayanağı Kürtçülüktür, halbuki Kürtler Ortaasya'dan göç eden Türk kavimleri arasında yer alır. O nedenle Kürtler'i aslında, Türk olduğuna inandırmamız gerekir.*" (Milliyet, 3 Ocak '-98)

Türk Genelkurmayı'nın bu anlayışı, bu düşüncesi şüphesiz önemlidir. Zira, Milli Güvenlik Kurulu Türk siyasetinin belirlenmesinde ve yönlendirilmesinde çok büyük ağırlığı olan bir kurumdur. Buna rağmen Kürtler'in toplumsal varlığı, Kürtçe'nin dil olarak varlığı gerilla mücadelesi sürecinde artık fiilen kabul edilmektedir. Türk üniversitesi, Türk basınının, medyasının, Türk aydınlarının büyük kısmı Kürtler'in Kürt toplumu olmaktan doğan haklarının verilmesi gerektiğini, örneğin Kürtçe eğitimin, Kürtçe radyonun, televizyonun, Kürtler'in kendi geleceklerini belirlemesini içeren yasal düzenlemelerin yaşama geçirilmemesi gerektiğini anlatmaya çalışmaktadır. Buna gerekçe olarak da, Kürt dilinin çok ilkel bir dil olduğunu, Kürtler'i böyle ilkel bir dile, ilkel bir ağza mahkum etmemek gerektiğini, Kürtler'in dünya ile ancak Türk dilini öğrenerek, Türkçe konuşarak, Türkçe yazarak bütünleşebileceklerini vurguluyorlar. "*İnsanlar evlerinde Kürtçe konuşabilir ama Kürtçe okul, Kürtçe televizyon, Kürtçe radyo istemek, bu istekleri karşılamak yanlıştır...*" diyorlar. Örneğin Coşkun Kırca Kürtler'le ilgili olarak sık sık yazı yazmaktadır. Kürt dilini, Kürtçe'yi ilkel bir ağız olarak nitelemektedir. "*Bu ilkel ağzın*" devlet tarafından yasaklanmasının çok yerinde olduğunu, bunun özünde, demokratik olduğunu vurgulamaktadır. Kürtler'i o kadar aşağılamakta, o kadar horlamakta ve küçümsemektedir ki, bütün Kürt sözcüklerini küçük harflerle 'kürt' şeklinde yazmaktadır. Hem Kürtçe'nin yasaklanmasının ciddi bir devlet politikası olarak, sistematik olarak sürdürülmesini istemekte, hem böyle "*ilkel bir ağız*"la örneğin roman yazılamayacağını vurgulamaktadır. İşte "*ırkçılık*" budur. Kendisi için, kendi ulusu için istediği şeyleri başkalarına, öteki uluslara layık görmemektir, kendi ulusunu üstün görmektir. Başka ulusları, halkları, dilleri, kültürleri hor görmektir, aşağılamaktır.

Burada Avrupa'nın emperyalist ve sömürgeci güçlerinin, örneğin Asya, Afrika, Amerika halklarına karşı geliştirdikleri ırkçı düşünceler ve uygulamalarla, Türkiye'nin Kürtler'e karşı geliştirdiği ırkçı düşünceler ve uygulamaları birbirleriyle karıştırmamak gerekiyor. Avrupalı emperyalist ve sömürgeci güçler, Asyalı, Afrikalı ve Amerikalı halklara şöyle diyordu: "*Siz gerisiniz, ilkelsiniz, siz kendi kendinizi yönetme becerisine sahip değilsiniz. Sizi biz yöneteceğiz. Size iktisat, siyaset, yönetim, eğitim tecrübesi kazandıracağız. Sizi kendi kendinizi yönetebilir bir hale getireceğiz...*" 19. yüzyılda Batı'nın Çin, İran ve Osmanlı devletine karşı da aşağı-yukarı bu şekilde ifade edilebilecek bir tutumu vardı. Güneydoğu Asya, Hindistan, Kuzey Afrika zaten sömürgeydi. İttihat ve Terakki Fırkası yönetimi döneminde ve milli mücadele sonrası dönemde, Türkler Kürtler'e karşı, Batı'nın Osmanlı devletine karşı uyguladığı politikadan çok daha ırkçı, asimilasyoncu bir politika uygulamaya başladılar. Her türlü yol, yöntem kullanılarak Kürt kimliğini ortadan kaldırma, yok etme temel bir politika olarak saptandı. Türkleşmeyenler'in, Türkleşme'ye karşı çıkanların, Kürtler'in ulusal ve demokratik haklarından söz edenlerin, bu haklar için mücadele edenlerin fiziki imhası da gündeme getirildi. Bu politikada ve uygulamada görülen çok önemli başka bir fark da şudur: Kürtler'e karşı geliştirilen ve uygulanan politikalar artık Batı'nın emperyalist ve sömürgeci devletleri tarafından da desteklenmektedir.

Türk düşüncesinin içeriği

İnkarcı, asimilasyoncu, imhacı düşüncelerin ve uygulamaların bir çeşit ırkçılık olduğu besbellidir. Kürt toplumu olmaktan doğan özelliklerin yaşanmasının, geliştirilmesinin yasaklanmasının; Kürt dili ve kültürünün gelişmesini, ilerlemesini engellemek için her türlü baskının uygulanmasının bir ırkçılık olduğu apaçıktır. Bir taraftan Kürt dilinin gelişmesini engellemeye çalışmak öte yandan ilkel bir dil, ilkel bir ağız diyerek küçümsemek, Türk dili için oluşturulan ortamı Kürt dili için layık görmemek, su katılmamış bir ırkçılıktır. Bu somut olgulara rağmen, hergün yaşanan bu olgusal ilişkilere rağmen, Dışişleri Bakanı İsmail Cem Kürtler'i "*ırkçı*" olmakla suçlamaktadır. Halbuki, Kürtler gaspedilen ulusal ve demokratik haklarını kazanmak için mücadele etmektedirler. Devlet, Kürt hakları için mücadele etmenin "*terör*" olduğunu söylemektedir. Devlet, ırkçı, imhacı, asimilasyoncu, inkarcı politikayı sürekli kılabilmek için devlet terörünü tırmandırmaktadır. Binlerle ifade edilebilen "*faili meçhul*" cinayet, köylerin, mahallelerin yakılması-yıkılması, temel yaşam kaynaklarının tahribi, milyonlarca Kürdün yerini-yurdunu terke zorlanması, mağdur edilmesi bu ırkçı ve asimilasyoncu devlet politikasının bir gereği olarak yaşama geçmektedir. Devlet, böylesine bir devlet terörüne karşı direnmeyi eşitlik ve onuru için mücadele etmeyi, zulme karşı boyun eğmeme gibi evrensel değerler için mücadele etmeyi "*terörizm*" olarak değerlendirmektedir. Bu ilkeler doğrultusunda mücadele edenleri "*terörist*" olarak suçlamaktadır. Halbuki bütün demokratik kanalların, barışçıl kanalların sistematik olarak tıkandığı bir ortamda belirli bir şiddet kendini ifade etmenin tek yolu olarak kalmaktadır. Sistematik olarak tırmandırılan devlet terörü karşısında Kürtler'in belli bir şiddete başvurmaları zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır. Devlet terörünün amacı ise, Kürtler'i mağdur etmek, kışkırtmak, yıldırmak, sindirmek, asimilasyon için ortam hazırlamaktır.

Bugün Kürt çocukları okullarda hergün "*Türküm, doğruyum, çalışkanım, yasam, büyüklerimi saymak, küçüklerimi korumak, ülküm yükselmek, ileri gitmektir, yurdumu, milletimi özümden çok sevmektir. Varlığım Türk varlığına armağan olsun*" diye bağırtılmaktadır. Kürdistan'da, dağlara, taşlara, şehirlerin girişlerine, kamu binalarına, vs. "*Ne Mutlu Türküm Diyene*", "*Bir Türk dünyaya bedeldir*" gibi sloganlar yazılmaktadır. Kürt toplumu olmaktan doğan hakların kullanılması fiilen yasaklanmakta, Türk dili ve Türk kültürü, Kürtler'e, devletin maddi ve manevi tüm olanakları kullanılarak dayatılmaktadır. Bu uygulamanın etkinliğinin arttırılması, devlet terörünün sık sık görülen, izlenen ve gözlenen bir sürecidir. Böylesine ırkçı ve sömürgeci bir politikanın sahibi olanların farklı dilleri ve kültürleri sistematik bir şekilde yok etmeye çalışanların, Avrupa Birliği'ni çok kültürlü olmayı reddetmekle, Türkler'i içine almaktan korkmakla suçlaması şaşırtıcıdır. Avrupa Birliği'nin Türkiye'yi kendi içine almaması, çok kültürlülüğe karşı çıkmak, çağa ters düşmek şeklinde değerlendiriliyor, suçlanıyor. Avrupa Birliği'ne karşı bu değerlendirmeyi, bu suçlamayı yapanlar, Türk devletinin Kürtler'e ve diğer azınlık milletlere karşı sürdürdüğü inkarcı ve imhacı politikalar karşısında devlet gibi düşünüyorlar. Bu onların, ilkeli, bilimsel bir düşünceye sahip olmadıklarını da gösteriyor. Örneğin Kürt çocuklarının kendi yurtlarını, yani Kürdistan'ı, kendi uluslarını, yani Kürt ulusunu sevmeleri gayet doğaldır. Halbuki, böyle bir sevginin ve bağın oluşumunu engellemek için, asimilasyonun gerçekleşmesini sağlamak için çok yoğun bir baskı ve zulüm gerçekleşmektedir. Kürtler, Kürt çocukları canlarını neden "*Türk varlığına armağan*" ediyorlar?

Bu düşünce, uygulama aslında '60'-larda Amerika Birleşik Devletleri'nde, '-94'ten önce de Güney Afrika'da uygulanan politikalardan çok daha gericidir, çok daha barbardır, ırkçıdır, inkarcıdır. '60'ların ortalarına kadar Amerika Birleşik Devletleri'nde, Nelson Mandela'-

nın Cumhurbaşkanı seçildiği '94 yılından önce de Güney Afrika'da beyazlar zencilere şöyle söylüyorlardı: "*Siz bize benzemiyorsunuz, sizin renginiz siyah. Sizin yaşadığınız mahalleler ayrı olsun, sizin otobüsleriniz, okullarınız, hastaneleriniz, lokantalarınız, otelleriniz, parklarınız, plajlarınız, sinemalarınız, kahvehaneleriniz, eğlence yerleriniz vs. ayrı olsun. Siz bizim içimize karışmayın...*"

Örneğin zenciler Güney Afrika'da Bentustan denen, etrafı dikenli tellerle çevrilmiş çok geniş alanlarda iç özerkliklerine sahip birimler halinde yaşıyorlardı. Türkiye'de ise, Kürtler'e söylenen şudur: "*Siz Türkler'le birlikte yaşayacaksınız, başka şansınız yoktur, fakat Türk'e benzeyerek yaşayacaksınız. Kendi ilkel kimliğinizi, ilkel dilinizi unutacaksınız, bu konuda da başka şansınız yok...*" "*Siz bize benzemiyorsunuz, bizim yaşadığımız yerlerden ayrı yerlerde yaşayın*" ırkçılığına göre, "siz bizimle birlikte yaşamak zorundasınız, fakat bize benzeyerek yaşamak zorundasınız" ırkçı dayatmacılığı çok daha gericidir, çok daha barbardır, çağ dışıdır. Bu koşullar altında eşitlik ilkesinin yaşama geçmesi de, yani Kürtler'in Türkler'le eşit muamele görmeleri de kendilerini inkar koşuluna, yani Kürtler'in kendi öz benliklerini inkar etmeleri, Türkleşmeleri koşuluna bağlanmıştır.

Demek ki, Kürtler'in Türkler'le eşitliği ancak kendi öz kimliklerini inkar etmeleri, yani Türkleşmeler'i koşuluyla gerçekleşen bir "*eşitlik*"tir. Böyle bir koşul dayatılması ise, demokrasinin vazgeçilmez ilkesini, yani eşitlik ilkesinin tahrip edildiği, çarpıtıldığı anlamına gelmektedir.

"Coşkun Kırca, Kürtçe'yi ilkel bir ağız olarak nitelemektedir. 'Bu ilkel ağzın' devlet tarafından yasaklanmasının çok yerinde olduğunu, bunun özünde, demokratik olduğunu vurgulamaktadır. Kürtler'i o kadar aşağılamaktadır ki, bütün Kürt sözcüklerini küçük harflerle 'kürt' şeklinde yazmaktadır."

Atatürk milliyetçiliğinin oluşumu

Türk düşüncesinin Türkçülük anlayışına, Türk milliyetçiliği, Atatürk milliyetçiliği anlayışına ırkçılık niteliğini veren en önemli olgu budur. Örneğin Anadolu Türkleri'nin Kafkasya'daki, Ortaasya'daki, Balkanlar'daki Türkler'le ilgilenmelerini, bu arada Turancılık akımını "*ırkçılık kavramıyla nitelemek*" doğru değildir. Anadolu Türkleri'nin komşu coğrafyalardaki Türkler'le gerek kültürel, gerek ekonomik bakımdan ilgilenmelerini "*ırkçılık*" olarak değerlendirmek bazı temel süreçleri gizleyici bir etki yaratmaktadır. Örneğin, **Sultan Galiyev**'in "*Turan Federal Sosyalist Cumhuriyeti*" projesini "*ırkçı*" bir proje olarak değerlendirmek doğru değildir. Bu, demokratik yapıda federal bir proje de olabilir. Asya'da, Çarlık Rusya'sı egemenliği altında kalan Türkler'i aynı bayrak altında toplama düşüncesi sözkonusudur. Bu projeye Anadolu Türkleri'ni dahil etme girişimleri de sözkonusu olabilir. Bu, Türkçü, Turancı akım tek başına ırkçı olarak değerlendirilemez. Irkçılık örneği böyle bir projeyi yaşama geçirirken, Ermeniler'e soykırım yapılması sürecinde ortaya çıkar; ırkçılık örneğin Kürtler'e asimilasyon politikalarının uygulanması, Kürt toplumu olma özelliklerinin yasaklanması, Türk dilinin ve Türk kültürünün Kürtler'e dayatılması sürecinde ortaya çıkar. Ermeniler'i soykırımdan geçirmek, Kürtler'in dilini, kültürünü yok etmek, onlara Türk dilini ve kültürünü dayatmak, kendini başka milletlerden çok üstün görmek, kendisi için layık gördüğü özellikleri başkaları için layık görmemek anlamına geliyor.

Burada irdelenmesi gereken en önemli konu Türk milliyetçiliğinin Çarlık yönetimi altındaki Rus İmparatorluğu'nda ve Osmanlı İmparatorluğu'ndaki gelişim sürecidir. Gerek Rus İmparatorluğu'nda, gerek Osmanlı İmparatorluğu'nda gelişen Türkçülük akımlarının içeriğidir. 19. yüzyıl ortalarından itibaren Kırım, Kafkasya, Tataristan ve Ortaasya Türkler'i arasında ulusal bir akım gelişmeye başlamıştır. Türk ulusalcılığı akımının en önemli yönü Çarlık despotizmine karşı anti-sömürgeci, milli ve demokratik bir içerik taşımasıdır. Çarlık yönetimi karşısında Türk halklarının siyasal birliğini kurmak, bu siyasal birimleri eşitlik temelinde veya bağımsızlık temelinde gerçekleştirmek çok önemli bir çaba olmaktadır.

Gasprali İsmail Bey, Hüseyinzade Ali Bey, Ahmet Agayef, Mehmet Emin Resulzade, Yusuf Akçura, Mir Sultan Galiyev, Sadri Maksudi, Zeki Velidi, Ayaz İshaki, Molla Nur Vahidof, Şerif Manatov, Gamlican İbrahimov, 19. yüzyıl ortalarında ve 20. yüzyıl başlarında Çarlık Rusyası'nda yetişmiş Türk milliyetçileridir. Türkçüler arasında Sultan Galiyev, Molla Nur Vahidov, Halimcan İbrahimov, Şerif Manatov gibi kişiler komünist ideoloji doğrultusunda mücadele etmektedirler. Bu milliyetçilerin yazılarında anti-sömürgeci, milli ve demokratik özü görmek, kavramak çok kolaydır. Çarlığın despotizmine karşı Türk topraklarında ayrı bir siyasi birim oluşturulması için mücadele yürütülmektedir.

Aynı dönemde Osmanlı İmparatorluğu'nda Ahmet Vefik Paşa, Celaleddin Mustafa Paşa, Veled Çelebi, Necip Asım, Mehmet Emin gibi bazı tarihçiler, yazarlar ve şairler dikkati çekmektedir. 20. yüzyıl başlarında Selanik'te gelişen **Genç Kalemler** grubunu da buna eklemek gerekir. Bu ikinci grupta Ziya Gökalp, Ömer Seyfettin, Ali Canip Yöntem gibi bazı yazarlar yer almaktadır. Bu milliyetçilerin yazılarında ise devleti korumak ve kollamak, devletin gücünü, kuvvetini arttırmak önemli bir gaile olarak ortaya çıkmaktadır. Rusya'dan gelen Türk milliyetçiliği düşüncesinin ve eyleminin Osmanlı İmparatorluğu'nda oluşan milliyetçi düşünce ve eylemi etkilediği kuşkusuzdur. Bu arada, yukarıda ismi belirtilen Kırımlı, Azerbeycanlı, Tataristanlı, Ortaasyalı, Türk milliyetçilerinin kısa veya uzun dönemler içinde İstanbul'da kaldıkları da bilinmektedir. İstanbul'a gelen ve devamlı burada kalanlar da vardır.

İki şeyin irdelenmesi çok önemlidir. Birincisi; Kırımlı, Azeri, Tatar aydınlarının, İstanbul'da 19. yüzyıl'ın sonlarında, 20. yüzyıl'ın başlarında oluşan Türk milliyetçiliğini, Türkçülük akımını nasıl etkilediğidir. Bu ilişki şüphesiz tek yönlü değildir, ama ana süreç etkilenmedir. Fakat etkilenme olması da mümkündür. İkinci konu şudur; Kırım'dan, Azerbeycan'dan, Tataristan'dan gelen bu Türk aydınlarının bazıları devamlı olarak Türkiye'de kalmışlar, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına geçmişlerdir. Ahmet Agayef (Ağaoğlu), Yusuf Akçura, Sadri Maksudi (Aksal), Zeki Velidi (Togan), Ahmet Caferoğlu bunlar arasındadır. Bu kişilerin Rusya'da dile getirdikleri milliyetçi düşüncelerle Türkiye'de dile getirdikleri milliyetçi düşünce arasında çok büyük bir fark vardır. Rusya'da Çarlığa karşı, despotizme karşı demokratik, milli, anti-sömürgeci bir muhalefet olma sözkonusudur. Türkiye'de ise, Türk milliyetçiliğine, Atatürk milliyetçiliğine, Türkçülük akımına, örneğin Kürtler'in asimilasyonunu sağlamayı gerekli kılan bir içerik verilmiştir, Ermeni soykırımı teşvik edilmiştir. Halbuki Kürtler de despotik, baskıcı yönetimlere karşı ulusal ve demokratik hakları için mücadele yürütüyorlar. Böylece, Rusya'da baskı ve zulme karşı ulusal hakları için mücadele eden Kırım, Azeri, Tatar, Ortaasya kökenli Türk milliyetçileri, Türkiye'de Kürtler'in, Ermeniler'in, Asuriler'in ulusal ve demokratik haklarının yaşama geçmesinin engellenmesi için baskı mekanizmalarının önemli bir halkası haline geliyorlar.

Örneğin, Mir Sultan Galiyev düşüncesinin ve eyleminin Çarlığın despotik yönetimine karşı geliştirildiği biliniyor. Bu düşüncelerden Türk olmayan halkları Türk boyunduruğu altında tutmak gibi bir düşüncenin çıkarılması mümkün değildir. Mir Sultan Galiyev'in siyasal eşitlik için mücadele ettiği, bunun içinde Stalin başta olmak üzere, öbür Bolşevik yöneticilerle anlaşmazlığa düştüğü, yine irdelenmesi gereken önemli bir olgudur.

Ortaasya'dan, Kırım'dan, Kafkasya'dan gelen Türk milliyetçiliğinin incelenmesi önemli olduğu gibi, Balkanlar'dan gelen Türk milliyetçiliğinin incelenmesi de önemlidir. 19. yüzyıl'ın sonlarından itibaren Osmanlı İmparatorluğu Balkanlar'dan geri çekilmeye başladı. 1912-13 Balkan Savaşları sürecinde Balkanlar'daki müslümanların, Türkler'in İstanbul'a gelmeleri daha da yoğunlaştı. Bu süreç '14'ten sonra, yani I. Dünya Savaşı sürecinde de gelişti. Ermeni soykırımıyla, Rum sürgünleriyle, boşalan evlerin, arazilerin bir kısmı bu göçmenlere verildi. Balkanlar'dan gelen bu kitleler baskılar sonucu geri çekilmelerinden dolayı öfke doluydular. Bu kitlelerde öfkeli bir milliyetçilik gelişmeye başladı.

Osmanlı Devleti'ndeki, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki milliyetçi gelişmede Anadolu'da yetişen milliyetçilerin değil, çeşitli baskılar sonucu Ortaasya'dan, Kafkaslar'dan, Kırım'dan, Balkanlar'dan gelen Türkler'in milliyetçiliklerinin çok daha etkili olduğu söylenebilir. Çeşitli baskılardan kaçarak gelen veya sürgün edilen göçmen Türkler, Türkiye'deki Kürtler'e ve diğer azınlık milliyetlere baskı oluşturmakta etkili bir rol almışlardır.

Türkler'in ulusal egemenlik, ulusal bağımsızlık gibi ilkelere sahip çıkmaları, ulusal egemenliği, ulusal bağımsızlığı korumaları, kollamaları doğal bir davranıştır. Fakat bu ilkelerin Kürtler'in Kürt toplumu olmaktan doğan haklarını, öteki halkların haklarını baskı altında tutmanın, onları yok etmenin bir yolu olarak kullanılması kabul edilemez. Türkiye'de ise bu ilkelerin bu amaçlar doğrultusunda kullanıldıkları açık bir gerçektir. Bu da başlı başına incelenmesi gereken bir süreçtir.

Rusya'dan ve Balkanlar'dan gelen bu milliyetçiliğin Türkiye'de anti-Sovyet içeriğe büründüğü de dikkatlerden uzak tutulmaması gereken bir olgudur. Bu milliyetçilik sadece anti-Sovyet içerikli değildir; aynı zamanda anti-Rus bir içeriğe de sahiptir.

Türk milliyetçiliğinin gelişmesi konusunda araştırma ve inceleme yapan pek çok akademisyen vardır. Bunlar arasında Davit Kushner, Uriel Heid, Fransua Georgeon gibi yabancılar da vardır. Fakat, resmi ideoloji doğrultusunda, Kürtler, Kürt sorunu görmezden gelindiği için Çarlık Rusyası'nda gelişen Türkçülük düşüncesinin ve eyleminin Osmanlı İmparatorluğu'nda, İttihat ve Terakki yönetiminde ve kemalizmin dönemlerinde nasıl bir dönüşüme uğradığı hep dikkatlerden uzak kalmıştır.

Kürtler'in Türkler'le eşit muamele görmelerinin temel koşulunun kendi öz kimliğini, yani Kürt kimliğini inkar, Türkleşme olduğunu belirtmiştik. "*Irk, dil, din ve cinsiyet bakımından herkes eşittir*" denmektedir. "*Din bakımından eşitlik*", "*Dil bakımından eşitlik*" derken yine farklı farklı ölçütler kullanılmaktadır. "*Din bakımından eşitlik*" derken, "*hristiyanların, yahudilerin, hristiyan veya yahudi olmaktan doğan bütün haklarının tanındığı*" vurgulanmaktadır. Müslümanlarla hristiyanlar veya yahudiler aynı haklara sahiptir. Müslüman Türkle, örneğin Hristiyan Ermeni'nin birbirine eşitliği kabul edilmektedir. Dil farkı gözetmeksizin eşitlik anlayışını ise bu şekilde değerlendirmek mümkün değildir. Burada örneğin, Kürtçe'nin Türkçe ile eşit kabul edilmesi sözkonusu değildir. Kürtçe konuşanların Türkçe konuşanlarla eşitliğinin varolması için Kürt kimliklerinin inkar edilmesi gibi temel bir koşul vardır.

Kürtler, Türkleştikler'i oranda kamu hizmetlerinden yararlanıyorlar, burada görev alabiliyorlar, devlet bürokrasi kademelerinde yükselebiliyorlar. Kürt kalarak, Kürt kimliklerini savunarak, Kürtler'in ulusal ve demokratik hakları için çaba harcayarak kamuda görev alabilmeleri mümkün olmuyor. Kürtler'in öğretmen, yargıç, asker, üniversite öğretim üyesi, milletvekili, bakan, vali vs. olabilmeleri hep öz kimliklerini, yani Kürt kimliğini inkar koşuluna bağlanıyor. Kürt kimliğini savunanlar, Türkleşmeyenler, Kürtler'in ulusal ve demokratik hakları için mücadele edenler, sadece mahkum oluyorlar. Kürt dilini ve kültürünü tarihten ve yeryüzünden kazımak için böylesine sistematik çalışanların, Türk kimliğine dayalı bir toplum kurmaya çalışanların, Avrupa Birliği'nin Türkiye'yi kendi içine almaması durumunda, Avrupa Birliği'ni tek kültürlü bir Avrupa yaratmakla suçlamaya çalışmaları kimlik bunalımının ciddi bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bu süreçte Türk toplumunun Doğu'lu kimliği ve Batı'lı olma isteği arasında ciddi bir çatışmanın varolduğu hemen gözlenmektedir. Fakat ruhsal çatışmanın boyutları ve cereyan edişi çok iyi algılanmamaktadır. Duygular ve düşünceler karmakarışıktır. Bu ciddi bir çözümsüzlük halidir. Batı'lı olmak, Avrupalı olmak istenmektedir fakat Doğu'lu değerlerden kurtulamamaktadır. Doğu'lu değerlerden kurtulaması, Batı'lı olmayı engelleyen çok ciddi bir unsurdur. Bu değer çatışmaları sık sık bazı hükümet adamları tarafından "*Biz zaten Avrupalıyız, biz zaten Batılıyız*" denerek aşılmaya çalışılmaktadır. Dışişleri Bakanı İsmail Cem'de benzer ifadeleri sık sık dile getirmektedir.

"Türk toplumunun Doğu'lu kimliği ve Batı'lı olma isteği arasında ciddi bir çatışmanın varolduğu hemen gözlenmektedir. Fakat ruhsal çatışmanın boyutları ve cereyan edişi çok iyi algılanmamaktadır. Duygular ve düşünceler karmakarışıktır."

Batı'lı değerlerin en başta gelenlerinden biri özgür eleştirinin kurumlaşmasıdır. Türk siyasal sistemi ise özgür eleştiriyi yasaklamıştır. Siyasal sistemi, resmi ideoloji kurumu ve düşünce yasakları belirlemektedir. Resmi ideoloji, düşünce yasakları en hızlı, en rahat işleyen bir kurumdur. Bu yasaklara, bu ilişkilere rağmen Türkiye'nin "*zaten Avrupalı, zaten Batılı olduğu*" nasıl söylenebiliyor acaba?

● *baştarafı 10. sayfada*

♦ Adı, soyadı: **Asya KAYA**
Kod adı: **Derya**
Doğum yeri ve tarihi: **Eruh, 1983**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996 Dersim**
Şehadet tarihi ve yeri: **..., Ustran kayalığı/ Geyiksu – çatışmada**

♦ Adı, soyadı: **M. Faruk ÖNER**
Kod adı: **Hamit**
Doğum yeri ve tarihi: **Nusaybin, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997 Dersim**
Şehadet tarihi ve yeri: **19 Nisan 1999, Çet yakınında çatışmada**

♦ Adı, soyadı: **Engin YILDIRIM**
Kod adı: **Şoreş**
Doğum yeri ve tarihi: **Zongul, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995 Fransa**
Şehadet tarihi ve yeri: **..., Ustran kayalığı/ Geyiksu – çatışmada**

♦ Adı, soyadı: **Diren ATMACA**
Kod adı: **Rewşen**
Doğum yeri ve tarihi: **Dersim, 1981**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996 Dersim**
Şehadet tarihi ve yeri: **16 Nisan 1999, Mala Xwedê-Hozat – pusuda**

♦ Adı, soyadı: **Özlem VURAL**
Kod adı: **Ferda**
Doğum yeri ve tarihi: **Sarıkent-Mazgirt, 1983**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997 Dersim**
Şehadet tarihi ve yeri: **16 Nisan 1999, Mala Xwedê-Hozat – pusuda**

♦ Adı, soyadı: **Mahsum TEKİN**
Kod adı: **Piling Mûnzûr**
Doğum yeri ve tarihi: **Sason, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **19 Nisan 1999, Çet**

♦ Adı, soyadı: **Ali KARADAĞ**
Kod adı: **Agir**
Doğum yeri ve tarihi: **Mazgirt, 1982**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **..., Kemaliye/ Erzincan – çatışmada**

♦ Adı, soyadı: **Serkan OĞUZ**
Kod adı: **Nadir**
Doğum yeri ve tarihi: **1979, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **..., Kemaliye/ Erzincan – çatışmada**

♦ Adı, soyadı: **Muhyettin ÇELİK**
Kod adı: **Şivan**
Doğum yeri ve tarihi: **Hazro, 1971**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992 Amed**
Şehadet tarihi ve yeri: **..., Kemaliye/ Erzincan – çatışmada**

♦ Adı, soyadı: **Nuray YEŞİM**
Kod adı: **Dersim**
Doğum yeri ve tarihi: **Dersim, 1981**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **8 Haziran 1999, Ulukale korucu eylemi-Çemişgezek**

♦ Adı, soyadı: **Hüseyin YILMAZ**
Kod adı: **Necmi**
Doğum yeri ve tarihi: **Hakkari, 1971**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **8 Haziran 1999, Ulukale korucu eylemi-Çemişgezek**

♦ Adı, soyadı: **Münir TUNÇ**
Kod adı: **Halil Alxas**
Doğum yeri ve tarihi: **Elbistan, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **8 Haziran 1999, Ulukale korucu eylemi-Çemişgezek**

♦ Adı, soyadı: **Nazım TURGUT**
Kod adı: **Yıldırım Şeran**
Doğum yeri ve tarihi: **Şırnak, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **8 Haziran 1999, Ulukale korucu eylemi-Çemişgezek**

Rüzgar gibi gidip geleceğiz

23 Nisan sabahı radyo dinliyorduk. Kosova savaşı, NATO'nun 50. yıl toplantısı, Türkiye'deki seçimler hakkında bakalım, görelim gibi kesin olmayan sonuçlar vermişti. Ben ise mutlaka birlikte gitmemiz gerektiğini vurguluyordum. Üçümüz bir arada olmalıydık. Lolan, Abbas arkadaş ve biz. Lolan görülmeli, Abbas arkadaş anlatmalı ve biz ise bunları belgelemeliydik. Abbas arkadaşsız Lolan, Lolansız Abbas arkadaş eksik olurdu.

Şimdi böyle bir fırsatı yakalamıştık. Lolan'a yetmişiki saatlik bir mesafedeydik. Tek sorun Abbas arkadaşı oraya götürmekti. Ne kadar ısrar ettimse de her seferinde şunu söylemişti: "*Ne zaman Lolan'a gitmeye kalksam hep işler ters gitmiştir.*"

Lolan'a gitmeyi o da çok istiyordu. '85 Aralık'ında karlı, tipili bir günde ayrılmıştı Lolan'dan. Ve bir daha Lolan'ı görmemiş. Bir daha uğrayamamış oraya. Yaşanan savaş sürecinde bazen çok uzaklaşmış, bazen ise çok yakınlaşmış, ama bir türlü Lolan'a bir daha dönememiş. O'süre arkasından yetişmeye çalıştık, ama ondan sonra mesafe oldukça açıldı.

Şu anda kimse tutamazdı onu. Ondört yıl sonra Lolan'ı görecekti. Ne kadar mutlu olduğu gözlerinden okunuyordu. Çocuk gibiydi, kendi kendine konuşuyor, ağaçların dallarına dokunuyor, yanındakilerine anlatıyor, elleri ile işaret ediyordu.

Lolan; Kürdistan'da ilk gerilla kampıydı. PKK militanları Kürdistan'a açılırken ilk olarak Lolan'a yerleşmiş, ilk Lolan'da kamp kurmuşlar, ilk Lolan'da dağ ile kucaklaşmışlardı. Bu savaşın ilk adımları ilk Lolan'da atılmış... ilk Lolan'da öğrenmişlerdi.

Dorukları karlar ile kaplı *Şekil* dağının eteklerinde Lolan suyunun kenarında kurulu bu kamptan geçenler, Kürdistan'ın dört bir yanına dağılmış ve Kürdistan'da gerillayı başlatmışlardı. Yine bu kampta eğitilen gerilla 15 Ağustos tarihinde ilk mermiyi sıkmış, bu savaşı ilan etmişlerdi.

Abbas arkadaş ise bu kampın ilk sorumlularındandı. Şimdi ne olursa olsun Lolan ile kucaklaşmaya gidiyordu. Ve ben şu an her ikisi ile birlikte olmaktan müthiş bir haz duyuyordum. Belki de dünyanın en şanslı insanlarından biriydim.

Geçmişe bu kadar yaklaşmak, ona dokunmak, onunla konuşmak ne büyük bir şanstı.

Abbas arakadaşın *rivas* koparmak için durduğu bir sırada ona yetiştim. Yol boyunca yeni çıkmaya başlayan bahar otlarından yinebilecek olanları topluyordu. Ufak çakısı ile bazen *kenger* bazen *rivas* otunu kesiyor, kabuklarını temizliyor ve afiyetle yiyordu. Bu benim için bir fırsat oluyordu. Ot toplamak için her duruşunda aradaki mesafeyi kapatıyordum.

Bir ara ona ilk olarak ne zaman Lolan'a geldiniz diye sordum? Abbas arkadaş ise ben arşiv miyim? Gidin arşijve bakın diye cevap verdi. Böyle bir cevap beklemiyor değildim. Şaka ile ciddiyet her ikisinin birlikte dile geldiği bir ses tonu ile söylemişti. Sonra anlatmaya başladı. "Ben ilk olarak '82 Aralık ortasında geldim. 17 ve 18 Aralık'tı. Son gruptuk. men "*yahu olur mu? Ben 14 yıl oldu buradan ayrılalı. Şunlara bak*" diye cevap verdi. Bir anda bütün grubumuz kahkahaya boğuldu.

Nihayetinde Lolan'a ulaştık. Lolan suyu gürül gürül akıyordu. Abbas arkadaşın mutluluğuna diyecek yoktu. İlk işi Lolan suyuyla yüzünü yıkamak oldu. İyice elerini, yüzünü, başını ıslattı. Lolan suyunu defalarca yüzüne çarptı. 14 yıl sonra tekrar Lolan suyunun tadına baktı. Ne kadar güzeldi Lolan suyu. ilk gerillalarda buraya gelmiş, bu sudan içmişlerdi. İlk gerillalarda Lolan suyunda yüzünü yıkamışlar, Lolan suyuyla serinlemişlerdi.

Ve şimdi biz buradaydık. Koca bir tarih tam burada, bu derenin kıyısında başlamıştı. Onlarca gerillanın ayak izleri vardı bu suyun kıyısında. Ve biz onların ayak izleri üzerindeydik şimdi.

Abbas arkadaş artık grubumuzun öncüsü olmuştu. Çünkü onun kampıydı burası, ev sahibi oydu. 14 yıl sonra da olsa burası ona aitti.

İlk olarak yıkık bir yapının önünde durdu. Eliyle işaret etti. Duvarlar sağlamdı, ama çatı çökmüştü, her tarafı otlar kaplamıştı.

"*Kendi ellerimle yaptım burasını az çalışmadık burada*" diyordu bir taraftan da yapıyı gösteriyordu. "*İki oda bir mutfak yaptık. İki manga burada kalıyordu.*"

"*Görüyor musunuz hala sağlam, kaç yıl geçti, biz böyle yaparız. Sizin gibi miyiz? Bakın kamuflajı bile bozulmamış. İstediğin yerden bak burası görülmez. Böyle gizli yapılır kimse farkedemez.*"

Odanın içine girdik. Bizi evinde dolaştırıyordu artık. Kendi elleriyle yaptığı, ter akıttığı bu yapının 14 yıl sonra da ayakta oluşu onu mutlu ediyordu. "*O zamanlar bu işten biraz anlıyordum. Babamdan öğrenmiştim. Gerçi aramızda bu işi çok iyi yapanlar da vardı.*"

Gerçekten de öyleydi. Yapı hâlâ didik yerli yerindeydi. Ne çimento, ne demir ne de tuğla kullanılmıştı. Sadece ve sadece doğa işlenmişti. Ağaç ve kayalar kullanılmıştı. Buna rağmen ayaktaydı. Geçen onca yıla, onca kışa rağmen yağan onca yağmura esen fırtınalara rağmen ayaktaydı.

Daha sonra bizi mutfağına götürdü. Mutfakta sağlamdı, duvarlar, pencereler hepsi olduğu gibi duruyordu. İçindeki ocak bile sağlamdı. Sadece bir taş kırılmıştı. Biraz uğraşılsa yine çalışırdı. "*İşte görüyor musunuz*" dercesine bizlere baktı. Dudaklarında koca bir gülümseme vardı. "*Burada ne palamut tatlısı yaptık, palamut tatlısı yediniz mi hiç?*"

Hiç yememiştik, ama Abbas arkadaşın anlatışından çok lezetli bir tatlı olduğunu hissediyorduk. "*Etraf palamut ağacı doluydu. Ocağımız iyi çalışıyordu. Müthiş ekmekler çıkarıyorduk. Bak ocak hâlâ sağlam.*" Ocağın da sağlam oluşu yine sevindirmişti onu.

Dışarı çıktı, her iki yapıyı, iki oda bir mutfağı karşıdan seyretmeye koyuldu. Lolan suyununu kenarından uzun uzun yapıyı seyretti. Gözleri ile o günleri yaşıyordu. O ilk gerillalar, ilk yol arkadaşları onun gözlerinde canlanıyordu. Kimler gelip kimler geçmişti buradan. Şimdi her biri bir kilometre taşı olmuştu bu devrimde. Bir süre onu rahatsız etmedik, izledik onunla birlikte biz de o ilk günlere dönmeye çalıştık.

Zap/ 1998

"Ve şimdi biz buradaydık. Koca bir tarih tam burada, bu derenin kıyısında başlamıştı. Onlarca gerillanın ayak izleri vardı bu suyun kıyısında. Ve biz onların ayak izleri üzerindeydik şimdi. Abbas arkadaş artık grubumuzun öncüsü olmuştu. Çünkü onun kampıydı burası, ev sahibi oydu. 14 yıl sonra da olsa burası ona aitti."

nun deyimiyle "*rüzgarlar Lolan'a esmemiş.*"

Şimdi ise çok yakınız. Birkaç günlük yürüyüş ile oraya ulaşabiliriz. Dün gece en son ayrılırken "*hele dur bir bakalım sabah neler olacak*" demişti.

Yanına gittim, kahvaltısını bitirmek üzereydi. Beni gördü "*hazır mısın?*" diye sordu. Ona nereye gideceğimizi soracaktım, vazgeçtim. Onun ağzından Lolan'a gideceğiz sözlerini duymak istiyordum. Konuşamadan tekrar oradan ayrıldım. Gidip çantamı hazırladım, çalışma arkadaşlarımız Hüseyin ve Ozan Ferhat da hazırlandı. '97 yılında Zap operasyonunda kobra helikopterini vuran Ferhat aradaşla...

Abbas arakadaş yanında Agit ile mangamıza geldi. Yola çıkıyorduk artık, çantalarımızı aldık.

"*Rüzgar gibi gidip geleceğiz*" dedi ve yola düştü. Biz peşinde hızla yürümeye başladık, arkasından koşar adım ilerliyorduk. Yüklerimiz çok ağırdı, her şeyimizi yanımıza almıştık. Kamera, fotoğraf makinası, pozlar, kamera aküleri, kasetler, hemen her şey sırtımızdaydı. Abbas arkadaş koşar gibi yürüyordu. Bir eksikleri, hataları ile Lolan'ı kucaklıyordu.

Bahar bütün Lolan vadisi ve bulunduğu vadiyi sarmıştı. Doğada yeşil hakim olmaya başlamış, ağaçların tomurcukları çatlamış, rengarenk çiçekler Lolan'ı süslemiş, kuş sesleri ise vadiyi inletiyordu. Biz ise yeni yeni uyanmaya başlayan bu coğrafyamıza bir yolculuk yapıyorduk.

Abbas arkadaş bir ara durdu ve bize döndü, sırtımızdaki yük, arazinin eğimi, bir de bunlara sıcaklık eklenince iyice yorulmuştuk. "*Bir sürü şey anlatıyoruz dinlemiyorsunuz*" diye seslendi. Nasıl dinleyebilirdi ki yetişemiyorduk bile. Ona çok hızlı gidiyorsunuz deme cesaretini gösterdim. "*Ne hızı, bu da hız mı? Biz hep hızlı gittiğimizi sandık bir de baktık ki hiç gitmemişiz*" diye cevap verdi. Ne diyebilirdim ki sustum. Ama anlattıklarını da dinlemek istiyordum.

Her şey önemliydi. Bugün geçmişe yolculuk yapıyorduk. Tarihe gidiyorduk. Gerilla savaşının başlangıcına. Ve tarih şu an gözlerimizin önüne seriliydi. Koca Lolan vadisi, boylu boyunca uzanıyordu. Ve bu tarihi yaşayan kişi ise önümüzdeydi. Abbas arkadaş hızla Lolan'a, Bizden önce arkadaşlar gelmişti. Tarihi tam hatırlayamıyorum. O zamanlar akılıydık. Karda, fırtınada kayıplar vermemek için gruplara bölünmüştük. Bir şey olursa hepimize olmasın diye. Şimdi öyle mi? Bir delilktir almış başını gidiyor. Nereden geldi bu delilik anlamıyorum? O zaman bile tedbirliydik, mücadele sürmeliydi. Bir gruba bir şey olsa diğerleri yaşayacaktı. Mücadeleyi devam ettireceklerdi.

Bir ara grubumuzu *Deşta Heyatê*'ye gönderdik. Sabri Ok arkadaş grup sorumlusuydu. 15 kişiydiler, öylesine sadece gitsinler, görsünler ne var ne yok oralarda? Canlarını zor kurtardılar soğuktan donacaklardı. Sabri arkadaş 15 gün gözünü açamadı. Karda yanmıştı, az kalsın kör olacaktı. Şimdi buralarda yaşam kurmuşuz. Yaşıyoruz. O zamanlar değil buralarda yaşamak, geçmek başlı başına olaydı."

Bir ara arazide yolumuzu kaybeder gibi olduk. Abbas arkadaş nereden gidelim diye bizlere sordu. Bu sefer espri yapma sırası bizdeydi. "*Siz daha iyi bilirsiniz heval Abbas buralar sizin mekanınız*" diye bir arkadaş laf attı. Abbas arkadaş he-

Halil Uysal

Lolan

Abbas arkadaş bu yapıyı görünce çok sevinmişti. Son anda farketmişti yapıyı. Boğaza çıkıp oradan aşağıya bakınca tanınmış, denenmiş diye sevinmişti. Aklımdan şu geçti: "*Acaba şimdi bu iki oda, bir mutfak Abbas arkadaşı gördüklerine seviniyorlar mıydı? Odalar birbirlerine onu gösterip kendi usulleriyle yıpransa da yaşlanmış olsa da ayakta kalmış diyorlar mıydı?*"

Sıra Lolan suyunu geçmeye gelmişti. Mevsimin bahar oluşu, eriyen kar sularının dereleri doldurmuş olması Lolan'ı iyice gürleştirmişti. Lolan eyep yükselmiş ve hızlı akmaktaydı.

Abbas arkadaş bizi eskinden yaptıkları köprünün bulunduğu yere götürdü. Köprünün sadece ayakları duruyordu. Ama iki kıyıyı birbirine bağlayan gövde yoktu ortalıkta. Ne zaman çökmüştü kimse bilmiyordu. Sıra ile elimizi Lolan suyuna vurduk. Gerilla lietratüründe suya vurmak suyu geçmek anlamında kullanılıyor. Abbas arkadaş da beline kadar suya girip Lolan'a vurdu. Mutluluğuna diyecek yoktu. "*Burada çok balık avlıyorduk. Yukarda bir gölet var. Orada olta ile çok balık çıkarırdık.*" Suyu geçerken bir anda aklına gelivermişti bunlar.

Daha sonra bize basın magasını gösterdi. "*Bu partinin ilk basın yeride burasıdır ve bu partinin ilk basıncısı da ben ve Hamit Avcı arkadaştır*" dedi. İşte tam burada başlattık basın çalışmalarını.

"*HRK Kuruluş Bildirisi'ni burada yazdık. O zaman afişte çiziyorduk. Ozan Sefkan arkadaş vardı o çizmişti. Öyle klasik çizgilerle değil, modern çizgileri vardı. Bak bir basıncı olarak sen buradasın çekmelisin, belgelemelisin burasını.*" Bunları bana dönerek söylemişti.

Ben ise zaten her şeyi kaydediyordum. Kameram sürekli çalışır vazeyitteydi. Her şeyi görüntülemeye çalışıyordum. Bir kelimeyi bile kaçırmamak için müthiş çaba sarf ediyordum. Düşündüm nereden nereye? Şimdi onlarca dergiyi, birçok gazeteyi, radyo, televizyonu besleyecek kadar kadrosu olan bir basının başlangıç noktası yıkılmıştı. Sadece duvarları ayaktaydı.

Artık Lolan'ın diğer kıyısındaydık. Çok az beli olan patikadan yürüyorduk. Kullanılmadığı için patika otlar ve ağaçlarla kaplanmıştı, ama yine de fark ediliyordu.

Abbasa arkadaş bize döndü, yine sevinçliydi. "*Bu bizim yolumuz geçmesekte, görmesekte burası bizim yolumuz. Ne güzel, yolumuz kaybolmamış.*"

Evet, bu dar patika, bu ufacık patika hala duruyordu. Hayal meyal hisediliyordu. Geçmişin ayak izleri üzerinde yürüyorduk. O ayak izlerini takip ediyorduk.

Bu eski yol bizi bir başka olguya ulaştırdı. Sıra Lolan'ın bahçesini görmeye gelmişti. Abbas arkadaşın deyimiyle dünyalara sığmayan bahçeye gelmiştik. PKK tarihi boyunca Abbas arkadaş ile anılan bahçeydi burası. Onlar beraber çözümlenmişi, beraber dile gelmişlerdi. PKK tarihinde Abbas arkadaş anlatılırken hep onunla anlatılmıştı.

"*İşte burası gel sana anlatacağım*" diye seslendiğini duydum. Yanına gittim, bahçenin üstündeki tümsekten kuşbakışı bakıyorduk bahçeye. Müthiş güzellikte bir bahçeydi burası. Lolan suyunun kırıldığı bir noktada yer alıyordu, bir yarım ada misali üç kenarından su geçiyordu, sular ortasında düz bir alandı. Ekim yapılmış olduğu her halinden anlaşılıyordu. Su arkları hâlâ duruyordu. 300 metre kare büyüklüğünde bir bahçeydi burası.

"Burada patetes ektik, domates, fasulye ektik. Müthiş verimli toprağı var. Ta yukarıdan dereden su getiriyorduk o zaman. İnsanlar bu bahçeyi görmeye geliyorlardı. O kadar güzeldeki...

Biz o zaman KDP'ye inat işledik bu bahçeyi. Erzak sorunumuz vardı, un istemiştik, parasıyla alacaktık, bizi oyaladılar. Bugün dediler, yarın dediler, birkaç gün sonra dediler getirmediler. Sonra şuraya gelin dediler. Anladık. Asıl amaçları bizi denetim altına alabilecekleri bir yere çekmekti.

Biz hayır dedik. Bir daha konuşmadık. Onlara bu bahçeyle cevap verdik. Patates ve palamutla beslendik, ama denetimlerine girmedik."

Abbas arkadaş bunları anlattıktan sonra bahçede dolaşmaya başladık. Hem yürüyor, hem konuşuyordu. "*Aynen burada*" dedi. "*Tam burada. Arkadaşlar güreş yapıyorlardı. Kar vardı, kar içinde güreşiyorlardı.*" El hareketleriyle de arkadaşlarını nasıl güreştiğini gösteriyordu.

"Bir Yaser vardı. Daha sonra kaçtı. İri, kıyım birisiydi. Hep kendi gücü ile övünürdü. Arkadaşları rahatsız ederdi. Bir gün Yaşar Organ arkadaşın onunla güreşmesini istedik. Yaşar yarısı kadardı Yaser'in. Ama onu tuttu yere çarptı. Yaser ondan sonra bir daha kimseyle sataşmadı. Dün gibi hatırlıyorum tam buradaydı."

Artık geri dönme vakti gelmişti. Lolan bu kadardı. Tam geri dönmek üzereydik ki Abbas arkadaş bizi bir mezarın başına götürdü. Yaşar Organ'ın mezarıydı burası. PKK militanlarını dağda verdikleri ilk kayıptı. Doğaya karşı mücadelede kaybetmişlerdi onu.

"Bir gün araziye çıktık bir daha dönmedi. Tekrar aradık bulamadık. Daha sonra çobanlar buldu. Gittik gördük. Bir kayadan bir kaya atlarken düşüp başını çarpıyor ve oracıkta can veriyor. Bizim doğaya karşı verdiğimiz ilk şehittir. Arkadaşlar üzerinde etkisi büyük oldu" diye anlattı Abbas arkadaş.

"12 Eylül döneminde yıllarca dağda tek başına kalan gruplardan birisinin sorumlusuydu Yaşar Organ. Daha sonra gelip partiyi buldu."

Bunları anlatırken bir eliyle de mezar taşını okşuyordu. Daha sonra Abbas arkadaş ve diğer gerillalar hep birlikte Yaşar Organ için bir dakikalık saygı duruşunda bulundular.

Ve geri dönüş yoluna koyulduk.

Aniden 15 Ağustos Atılımı'nın toplantısının nerede yaptınız diye sordum? Hemen karşı kıyıda bir ağacın altında yıkılmış bir yapıyı işaret etti. "*Şuradaydı. Ben, Cuma, Ebubekir, Fuat, Selim Hoca ve Fatma vardık*" dedi. Kameramı oraya çevirdim, zom yaptım ve rekorda geçtim. O tarihi alanı da görüntülemiştim artık. Demek Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini karar noktalarından birisiydi burası.

Hızlı bir gün geçirmiştik ve geri dönüyorduk. Artık tamamen yorulmuştum. Bütün gün elimde kamera, sırtımda çantam, koşturup durmuştum. Artık dizlerimde dayanacak güç kalmamıştı. Arkada kalmaya başladım. Yetişemiyordum, Abbas arkadaşın anlatacaklarının bittiğini düşünmeye başlamıştım ki yanıldığımın farkına varmam uzun sürmedi.

Abbas arkadaş durmuş beni bekliyordu.

"*Çıkar, çıkar kameranı. İlk kadın kampı*" diye işaret ediyordu. İşaret ettiği yere baktım, iki penceresi olan bir oda yemyeşil bir alanın orta yerinde duruyordu. "Burası ilk kadın gerillaların kamp kurduğu noktadır. '84-85 kışında 7 bayan arkadaş gelmişti. Onları buraya yerleştirdik. Lolan'ın en güzel yeridir burası. O zaman da en güzel yerleri onlara ayırıyorduk.

Buradan yol geçiyordu, o zaman çok sık olmasa da köylüler gelip geçiyordu. Biz de onlara 'en azından gelip geçenler olduğunda başınızı kefiyle örtün' dedik. PKK nasıl Kuzey Kürdistan'da kendini topluma kabul ettirdiyse burada da öyle olmalıydı. Toplumun içine girebilmeliydi. Ama o sözümüzden dolayı hala eleştiriliyoruz diye yakındı."

Daha sonra bizi bir şelalenin önüne götürdü. Hep birlikte oturduk. Şelalenin düşüşünü izledik. Saatlerce oturup hiç bıkmadan izlenebilecek bir manzaranın önündeydik. "*Bu da YAJK şelalesi diye adlandırdı*" Abbas arkadaş.

Gün bitmek üzerydi, vadilere gölge düşüyordu. Ve biz yorgun adımlarla geri dönüyorduk. Bir gün için de olsa geçmişe gitmiş, onlarca yıl geriye yürümüş ve yorulmuştuk. Uzunluk ifadesiyle kaç kilometre yürümüştük bilemiyorum, ama kesin olarak bildiğim bir şey var zaman içinde yüzmüştük. Geçmişe kulaçlar atmış, derinliklerine dalmıştık.

Şimdi yorgun argın geleceğe dönüyorduk.

Günün ilk ışınları ile birlikte koşar adımlarla geçmişe gitmiş, geçmişte bir yolculuk yapmıştık. Şimdi karşımızda bütün gün bizimle birlikte olan Abbas arkadaşın yerine, PKK Başkanlık Konseyi üyelerinden Duran Kalkan duruyordu. Radyo haberlerinde NATO'nun 50. yıl toplantısında hedeflenen terör, DSP ve MHP'nin iktidar olarak çıktığı Türkiye'deki genel seçimler üzerine yorumlar, Başkan Apo'nun İmralı Adası'nda yapılmaya çalışılan mahkemesi yer alıyordu.

Dönüş yolumuz üzerindeki ilk gerilla birliğine ulaştık. Bir taburluk gerilla gücü *Şekil* dağında üstlenmişti. Duran Kalkan bütün gerilla gücünün toplanmasını istedi. Toplantı yapacaklardı. Bir saat içinde tüm yapı hazırdı. Duran Kalkan güneş batarken toplantıya başlamıştı. Tüm yorgunluğuna rağmen gerillalar karşısında ayakta anlatmaya geçti. Önce NATO'nun 50. kuruluş yıl dönümünde kurduğu impartorluğun ilanını, DSP ve MHP'nin iktidar gücü olduğu bir Türkiye'de Başkan'ın mahkemesini, daha sonra da PKK'nin 6. Kongre'de aldığı savaş kararlarını dile getirdi. O konuşmasını yaparken ben de düşüncelere dalmıştım. Aslında hiç geçmişe gidilmemişti. Geçmiş hep bizimle birlikteydi. Zaman hiç yerinde kalmamıştı. Tüm zaman hareket ediyordu. İleriye doğru yürüyordu. Katlanarak, büyüyerek, çoğalarak geliyordu.

Savaş Lolan'da, oradan Kürdistan dağlarına, oradan şehirlere, oradan bütün dünyaya yayılmıştı.

Mücadele Lolan suyunu geçmekle başlamış, dağda yaşama silah sıkmayla devam etmiş, oradan Türk ordusuna ve şimdi tüm NATO'yu karşısına almıştı.

15 yıl önce iki manga gerillanın komutanlığını yapan Duran Kalkan, bugün binlerce gerillanın komutasını omuzlarına almıştı.

Geçmiş geride kalmamıştı. Büyüyerek, çoğalarak ve dönerek büyüyordu.

Hadi gidelim,
ateşli peygamberi şafağın,
gizli patikalardan ulaşalım
o yeşil timsahı kurtarmaya,
aşkla sevdiğin.
Haydi gidelim,
isyankar ve
marslı yıldızlarla dolu
cepheyle aşağılamayı bozguna
uğratarak
zafere erişmeye ya da ölümle
buluşmaya yemin edelim.
Duyulduğunda ilk atış sesi ve
uyandığında
çalılıklar bakirelere yaraşan bir
şaşkınlıkla,
orada, yanıbaşında, olgun savaşçılar
olarak,
bulacaksın bizi.
Saçıldığında sesin dört rüzgara doğru
adalet, ekmek, özgürlük, tarım
reformu,
orada yanıbaşında, aynı vurgularla,
bulacaksın bizi.

Ve yerini bulduğunda bunca emeğin
sonunda
zalime karşı doğruluğun uğraşı,
orada, yanıbaşında, mücadelelerin
getirdiklerini
kazanırken bulacaksın bizi.
Yaralı böğrümü yaladığı gün canavar
yurtsever bir mızraktır onu orada vuran,
orada, yanıbaşında, gururlu
yüreklerimizle,
bulacaksın bizi.
Sanma ki bozabilirler bütünlüğümüzü
rüşvetle kuşanmış yaralı bitler,
tek istediğim bir tüfek, mermiler ve siper.
Başka hiçbir şey.
Ve şayet engellerse yolumuzu demir,
Amerika tarihine geçen
gerillaların kemiklerini örtmek için
bir mendil isteriz Kübalıların
gözyaşlarında
Başka hiçbir şey.

Ernesto Che Guevara

Zilan bir aşk

Başkan Apo değerlendiriyor

"İnsanımı güzel görmek istemezsem benim yurtseverliğimin hiçbir anlamı yok. İnsanlarımı güzelleştirmezsem benim halk olarak savaşçılığımın hiçbir anlamı yok."

Güzelliği bulmak, onu toplumsallaştırmaktır. Güzelliğin en temel iki objesi: Güzel erkek ve güzel kadın.

Aşk benim için ne zaman önemlidir? Ben aşık olabilir miyim? Siyasetin etkisi benden ne kadar şey götürdü? Kendimi sorguluyorum. Adı sanıbelli olmayan bir köylü çocuğuyken fazla sevilmiyordum, şimdi ilgi çok yüksek. O zaman büyük bir hata var burada diyorum. Siyasi güce dayanarak kendimi sevdirmeye çalışmam ikiyüzlülüktür.

Acaba ben gerçekten birey olarak büyüdüğüm için mi güçlüyüm veya siyasi güç bende yoğunlaştığı için mi, -birey olarak güçlüyüm? Bunun beğenilmeye, toplum ve kadınların ilgisi acaba neden kaynaklanıyor?

Arayışım şu: Ben asla siyasi güce dayanan bir tip olarak ne kimseyi kendime yaklaştıracağım, ne de kendimi kimseye dayatacağım. Bu bir moral, ahlaki ilkedir. Ben '*ben*' olarak ayakta olacağım. Hiçbir siyasi gücüm olmadan da, ben '*ben*'i güçlü ve ayakta tutabilmeliyim.

Bana aşık olmak zor...

Zilan'ı çözümledik. Zilan bir aşk...

Aşkın çok önemli bir boyutu, bir aşk gerçekleşmesi. Aşksız olduğumu söyleyemem. Sizin kadın, erkek arayışlarınız ayrı, benimki ayrı. Zilan tarzının yaşamsallaşması benim için aşkın gelişimidir. Sevme cesareti veriyor.

"*Büyük yaşamak, büyük sevmek.*" Büyük savaşmak. Bunlar birbirine çok bağlı. Pratikleşirse aşk gelişir ve saygı duyulur.

Eylemimiz büyük siyasetimizdir, büyük siyasetimiz büyük aşkımızdır. Bunu mutlaka kabul ettireceğiz, başka yolu da yok. Güzel veya güzelleşmesi gereken kızların önünü olağanüstü açıyorum. Sizler belki bir kadınla ilgilenebilirsiniz, ama ben elimden gelse bütün dünya kadınlarıyla ilgilenirim. Amerikalıların geliştirdikleri sistemin çok ötesinde bir kadın arayışı, -güzelleştirme ensitüsü, her tür nitelikte yaratmayı kendi çapımda yaparım. Hiç ayıbı yok. Pis bir erkek hakimi olacağıma, kadınları güzelliğe kaldıran bir yol açıcı, kendimle kapatacağım bir ilişki yerine, herkesi büyük yarışa kaldıran, -işte meşhurdur formül yine en çok savaşan, en çok güzelleşen olur, en çok güzelleşen en çok sevilen olur. Zaten bu, iradeyi yaratıyor, irade de sevginin gücünü belirler. Bunlar daha Kürt insanında çözümlenmemiş. O karasevda en geri tarzdır, iğreniyorum ve bunun için de haklı savunularım var.

Karasevda kişiliğini yok edeceğiz.

Zilan diyeceğiz, Sema diyeceğiz....

Bir düzey yaratmak istiyorum. Sevgi mahşeri bir olaydır, toplumun huzurunda bir olay gibi değerlendireceğiz. Çok özel, özel ilişki derler ya, hayır. Aslında en toplumsal, en meşru, mahşeri ilişki olarak değerlendirmeliyiz aşkı. Bizde tersine en ayıplısı olarak düşünülüyor. Sevgiyi alkışlamalıyız, taç yapmalıyız başımıza. Elbette bunun için de bütün erkeğin ve kadının sevgi zeminini yaratmak, mehşuriyetini geliştirmemiz lazım.

Kadın yanlısıyım.

Cinselliği de belirlediğim sınırlar dahilinde güzel bulurum. Cinsel ilgi güzel bir şey. Güzel bir kadına ilgi duymak, güzel bir kadınla olmak, söylediğim sınırlar esas alınmak kaydıyla değerli bir olaydır. Bunun doğrusunu yapalım diyorum.

Aşk, güzel ilişki, sevgi-sevgili kavramları düşmanın elinin uzanmayacağı yüksek yerlerde gerçekleşebilir. Ama düşman elinin ulaşmadığı yerimiz kalmış mı?

Aşkın savaşçısı olmaya büyük saygım var.

Aşk arayışçısı yanlış yapmaz, tökezlemez. Bu, seni büyütür. Aşkı düşmanın uzanamayacağı bir yerde arıyorsan ve buna çok büyük değer biçiyorsan, senin vatan eylemin, senin özgürlük eylemin, senin yenilmeyen insan eylemin, kesinlikle büyük gelişme kaydeder ve onun zaferi senin aşkının zaferidir. Sembolik olarak her kızımız veya her erkeğimiz böyle bir aşk konusu olabilir. Teorik olarak olmalıdır, pratikte de gerçekleştirilecekse saygı duymalıyız. Öyle ayıplık diye bir durum da yok burada.

Güzel insanımızı müthiş seveceğiz...

Sema gibi... Ve kendi bomba yapıp patlatan diğer kızlarımız ve delikanlılarımız gibi.

Ayıp olan sevmemektir, ayıp olan çirkin olanı sevmektir, ayıp olan bireysel güdü sınırlarını aşmayan, yani yılanların doluştuğu sözde sevebileceğini sanmaktır.

Öldürülmüş Kürt aşkının yaratıcılarıyız...

Köhnemiş duygularınızı yıkmanız kadar, yüce duygulara tırmanışınızı cesaretle ilerletin, yalnız kalmaz ve büyürsünüz. Ayıp da değil, yetmiş yaşında da olsa bunu aramaya devam edeceğiz, Kürt için gerekli ve yüce olan budur. Bir kadınla değil, kadının özüyle bir uğraşım var. Kadın için düzen sınırları dahilinde ve hakkında karar verilmiş. Nedir o karar? İşte, nasıl nişanlanacak, nasıl evlenecek, kocanın hakkı, düzenin hakkı, toplumun hakkı tümüyle en ince detaylarına kadar kurallara bağlanmış. Bu kadın için büyük tutsaklıktır.

Kadın tutsaklığı bizim toplumsal gerçekliğimizde hangi düzeydedir?

Bana göre çok ileri bir düzeyde. Kadınların bana büyük yakınlığı nedir biliyor musunuz? Yüzyıllardan beri ve tüm geleceğini kuşatan; ahlak, kanun, örf-adet, gelenek-görenek, erkek hakimiyeti, kadının toplum içinde siyasetten, ekonomiden uzaklığı, daracık yerlere mahkumiyetini reddettiğim içindir. İlk gerçekleştirdiğim iş, bunu temsil eden erkekteki kocalık imajını kendimde yok ediyorum. Ben buna erkeğin öldürülmesi diyorum.

Erkek öldü.

Kızlar, erkekler istediği kadar üzülsün veya sevinsin onların tercihidir, ama ben erkeği öldürdüm. Bu, benim en cesaretli işlerimden biri. Fakat öldürmemle birlikte ortaya çıkan bazı gelişmeler var: Her şeyden önce kadını kazandım. Öldürülen erkek kazandırılan kadın oluyor.

Eylemimizin bir sonucu olarak erkeği müthiş eleştiriye tabi tutuyorum. Verili erkek çözümlendi ve görüldü ki, en baş belasıdır. Kadını fazla sorumlu görmüyorum. Bu erkeği çözeceğim diyorum, şu anda erkek sorunu bende kadın sorunundan daha başat durumda.

Erkek güç olmayı mı ifade ediyor?

Senin gücün varsa neden en temel savaş sorununda kendini göstermiyorsun, diyorum. Erkekliğini kanıtladığı olay, kadın üzerindeki sözümona cinsel hakimiyeti veya cins hakimiyetidir. Bu kaba bir güç hakimiyetidir, çirkin buluyorum ve ben bunu yıktım. Elbette kadınlar da buna öfke duyuyor, "*erkek dediğin bana şöyle hakim olur*" diyebiliyor. Bunu da iğrenç buluyorum. Ölseniz bende öyle bir erkek bulamayacaksınız.

Bu işin sırrı nedir? Sırrı bu erkeğin öldürülmesidir. Hiçbir kız benim yanımda, "*ben utanıyorum, senden rahatsız oldum*" demez, hatta kendini müthiş bir cazibeye, güzelliğe kaptırma gereği duyar. Palyaçoya dönmüş bir kadın benim sahamda belli bir süre kaldıktan sonra, en değme artistin bile ilgi duyabileceği bazı sihri özellikler kazanabilir.

Kendime güveniyorum, kadına güzelliği kazandırabilirim. Güzelliği kazandırmak olağanüstü bir sanat işi. Bizde çirkinleşme yığınladır ve hatta erkeğin eline düşen kadın çirkinleşmeye başlar. Bende tersi, benimle yakınlaşan kadın güzellikte tırmanışa geçmek zorunda. Şartım budur. Köhnemiş kadın, köle kadın anamda olsa gözlerimle, yüreğimle eze eze kovuyorum. Git önce kendini düzelt, ağzını şuranı-buranı düzelt ondan sonra geleceksin.

Erkek de yaratılacak. Şu anda erkekler bana göre biraz kabullenmeye yaklaşıyorlar. Fikri yoldaş iyi bir örnektir.

Benim halkıma, insanlarıma bağlılığım onların güzellikleriyle yakından bağlantılıdır. İnsanımı güzel görmek istemezsem benim yurtseverliğimin hiçbir anlamı yok. İnsanlarımı güzelleştirmezsem benim halk olarak savaşçılığımın hiçbir anlamı yok. Tutarlı olacağım. Biri yoldaşlarını sevmiyorsa, onların güzelliği, esenliği için çalışmıyorsa ve hep olumsuzundan ele alıyorsa, o yalancıdır, o bir istismarcıdır, diktatör olmak istiyor ve onları ele geçirmek istiyor, sömürmek istiyor. Ama biri sürekli yoldaşlarının güzelliği ile ilgileniyor, güzel taraflarını açığa çıkarmaya çalışıyorsa o değerlidir.

Kadının kendisini kurtuluş kişiliğine dönüştürme zorunluluğu vardır. Kürdistan Özgür Kadınlar Birliği genel bir tedbirdir. İçini doldurmak gerekecek; hiç ertelemeksizin, hatta savaştan önce... Ne yapıp edip, kadın kendisinde çareyi bulacak. Objektif genel zemin ajanlığına özgürlük hançerini indirecek. Aslında Semalar, Zilanlar bu kadına karşı birer hançerdirler. Kadın bununla müthiş savaş aracı, kurtuluş aracı oluyor, aşk aracı oluyor.

Belki zordur, ama kadının ordulaşmaya girmesi demek, eşitlik ve özgürlüğün en radikal adımını atmasıdır. Bunun gereklerine göre büyük olunmazsa, kendi kendimizi bitiririz. Çünkü hiçbir ordu böyle yapmamıştır. Yaparsak, radikal çözümü de böyle olacaktır. Yani, sadece savaş aracı için değil, kurtuluş kişiliği için de değil, bir yaşam kişiliğini elde etmek için.

Benim farkım şu; düzeyi düşürmedim. Yalvarmadım, "*kadınsız-erkeksiz yaşanılmıyor*" deyip boyun eğmedim. Direndim; ulusallık adına, özgürlük adına, ordu adına... Sonuçta büyük kadın kahramanlığı, özgür kadın gerçeği ortaya çıktı.

Savaşta zafer, ilişkide aşk demektir. Ama öyle sandığınız gibi, "*Bir eylem yapalım da kadını kandıralım, erkeği kandıralım*" biçiminde değil. Zafer farklıdır. Zafer, düşmanı tüm stratejik, taktik hususlarda yenme gücünü gösteren kişiliktir.

Aşktan önce zafer gerekiyor.

Zafer kişiliği, zafer yürüyüşü, zafer vuruşu. Aşk onun yanısıra gelir. Aşk, zaferin yoldaşıdır. Aşk, zaferin aşkıdır. Zaferi olmayanın, dolayısıyla aşk yoldaşı olamaz.

Önce aşk... aşk kişiliği, zafer kişiliği. Bütün bunlardan sonra içine erkek, kadın gelir.

Zaferle alakası olmayan, aşk gerçeği ile alakası olmayan kişiliklersiniz.

Zaferi, aşkı olan kadın-erkek nerede?

Ama gerekli, hatta savaşın son amacı zaferdir. Zaferin en bayılacağı özellik, aşk özelliğidir ve o da şüphesiz bir kadında ve erkekte somutlaşabilir. Yani burada cins o kadar önemli değil. Varsa gücünüz kendiniz kanıtlayın.

Kadın ütopyası....

Çok çarpıcı, zengin ve renkli bir ütopya değerlidir. Benim yaratmak istediğim bir özgürlük dünyası var. Bu, hem genel, hem de benim özel geliştirmek istediğim bir dünyadır. Hem bir ulus için, hem kendim için, hatta insanlık için. Kendimi de bunun örnek kişiliği olarak görüyorum. Özgür olan, aşk-zafer bağlantısında istediğine ulaşandır. Özgürlük ulaşmaktır, ama zafer ve aşk gerçeğinde bu kanıtlanırsa...

Gücü olmayan kadın ve erkek, hiç olmazsa kendini ajanlık zemini olmaktan çıkarsın, "*Ben zafer, aşk kişiliğine ulaşamıyorum, ama kuru ve yenilgili kişiliğe de alet olmam.*" Yani olumlusuna ulaşamıyorsa, olumsuzuna da zemin olmamalı. Kendini korumaya almalı.

Aşklı, zaferli kişilikler neden gelişmiyor? Bunları da sorguluyorum. Varsa gücünüz sizlerde uğraşın. Ama gerçekten birçok alanımızda ortaya çıktığı gibi bitirici temelde değil. Yani CIA'nın "*vur*" emrine göre değil de, bizim "*kurtulun*" emrine göre yürütmeniz gerekiyor.

Kadın zafer ve aşk tacını giyebilmeli.

Erkek de, eğer kendisine bir şans verdirmek istiyorsa, bir çıkış gerekli. Kaba erkek gücüyle, erkeklikle, hatta partinin yönetim, komutanlık yetkilerine dayanarak çaresiz bir kadını yanına alırsa, özgürlük adına yargılarlar. "*Bu, egemenlerin diliyle namusuzluk yapıyor, bu düşkündür*" denilir. Bu suç bile kişiyi bitirmeye yeter. Hem moral, hem ilke, hem güzellik; işte birçok çabayla yaratılmak istenileni sen işgal etmişsin. Yani nasıl ki, bir aile kızının evine gidip, "*Kızı aldım, kaçtım, tecavüz ettim*" dersen ve ailenin öz savunması bile seni ölüme kadar götürürüse; sen partinin yetkisiyle, olanaklarıya gelen kızı düşürürsen veya kız da kendi basit kadınlığıyla bizim fukara erkeğimizi düşürürse, bu, en büyük suçtur. Çünkü en temel ilkeleri, en temel savaşçılığı öldürüyor. Bir ajan bile bu kadar yapamaz. Partinin gücüyle, ne kadın üzerine hakimiyet kurulabilir, ne de kadın "*Erkeklerde hakim güç güdüsü durdurulamaz. Ben de kendimi ona göre ayarlarsam istediğimi elde ederim*" biçiminde yaklaşabilir. Bu, egemen sınıfların yüzyıllarca uyguladığı bir ajanlıktır. Bunun da tabii ki. affedilemeyeceği açıktır.

Diyorum ya, ilişki çok zordur bizde. Çünkü aşk-zafer bağlantısı nedeniyle zordur. Neden bu yaşa kadar böyle davranmak zorunda kaldım? Aşk-zafer bağlantısından kopmak istemiyorum. Aşk-zafer uğruna bu kadar yaptım. Kadınla ilişkilerim daha çok sınırlı, kadının kendisi zaten sınırlı, öyle aşk-zafer fazla gerçekleştirilemez. Yani ortada kadın çok, ama aşk-zafer ilişkisine ters düşersen istediğin gibi yaşayabilirsin. Çoğunlukla yaptığınız gibi, kendinizi kandırırsanız yaşarsınız, ama her şey biter. Nitekim bizde böyle değil mi? Biten erkek-kadın hemen kaçıyorlar.

İşte Zilan, Sema; aşk bağlantılarına somutta ulaşamadılar, ama direnişte bir sembol olmak istediler. Bu çok zor, ama gerçeklik başka türlü davranma fırsatı vermiyor.